N.° 7 (1°

Ad

Historiam Julij Pontedere

De Stirpium Partibus.

Stirpium historia quae humana diligentia cultura admixtum
quicquid in hodiernum inveniendo, cum sibi omnia digesta
in libros quam primum condiderit, quae nullo flore
ut Plinius ingressi, exhilerandum, altera quae flore
a floriferis undique hodierna Botanices indicem decant. Quum
quoniam duo semina discriminia nocuimus, eaveam nempe
quae flore nullo folio sive petalo decorus fuerant, invocavit
ipsi respectus ac dicimus ac habemus, arcae eaveam quae cum
flores colorati foliis circumdantur, vocabulo flores histo-
riam primo appellavimus, foliis stirpibus ante omnia agere
in singulis, quae flore ac plurimis foliis corymbum; his
exactissimus quae flore unico folio flore constituunt,
tum de imperfectis floribus deinde facienda, nocissima
erunt, quae vocavimus quod sexu destituuntur, quaeque flores
desiderantur. Notitia ramen, cum stud. adhibenda quae
polypetalos flores erunt, unde ascendimus sumo, deinde simili-
tudine inter se concludimus. Hanc ac quasi differentias sub
eam, et in plurima genera dissimilima dissociandum, ut sua
quae ordine ac remotione ostendam. Sinerosa illas corymbos ori-
ginamus quaeque flores nervo petali gignuntur, singulos se-
minis staminibus, postremoque capsulis ecorollatos. tricicliarum ha
in quasi quinque siquidem sunt, quae fructum [illegible] unica semine
secundum naturam, sumo quaeque fructum interiora membrana
in duos locatos dissipatum, nulla in stirpium fructum
nulla structura vinculum in flavo. quam duo locamenta di-
visum producunt. Meminisse etiam omnia concernit,
ut inveniri atque idonea sedula cognitione cognoscendum, ac cauterae
naturae opera, quae in immensum producentem, ac cauterae
summa declinantem, humanis finibus ut instituis non comprehendi
sed extra limites quibus inventa; circumscribere tentari.
extendi, ut forge ac fate sine lege arcanis. Summeva sunt quae
naturae nostris sagacitatis [illegible] excedunt, singulari cauterae inista, fe-
mellinis forma [illegible], inter similitudine affinia inter se co-
pulata, modo differentia dissimilia, quae, duplex genera-
digerentur, dogmata exhibent, ac nugma inter cognitione inter
se separandum. Eandem ac in animantibus, ac in stirpibus
quantum humana infirmitas assequi coalit, genera [illegible]
dubius ac nomen [illegible] partibus conformatione quaeque scabiti-
tentur, sed genera, alia varietate inmiscentur, ac [illegible] forma in
nullis eadem, diversa in mutuis ac disjunctis. Captiva genera
ac capiva comprehendentur, sed cavendum non item, proprieta-
tangenda dissimili in alia divisuram, quod ad caveam proprius quae
ad capsulam Rangiferi, Capivae, hanc accedunt, ac ad capsulam
vesicarias, siliquae. Sinerosa aves genus multi, fere in quo maiores
minores, ac minima vocensemus, duas habetab, ex cuius singuli
discriminibus alia discrimina oriuntur, quae in proximum quae-
que transeunt. Non Rangifer nomen cognove, habitu similis
Cervo, Dorcade vita Anas? Rostro tamen acuto Ardeas, cuius
ad finem [illegible] rectam positis, Fulicam mutatus. Quid? sinosa nomen
Anas? Longion collo, ac corpore rostro vicinus se cum Cygno consisti.
Ardea, Grus, Ciconia genere non discriminantur, quibus proximae a-
ac cognata Falcinellus atque Singularis, nisi rostrum in arcum decusa
inflexerant. Accedit quoque cui Falcinello ac [illegible] similis inflexo
rostro compositus, ac vas rostrum sursum curvans digitisque valle
cunctis ad Anatem vehemens, postea cognove Anatis spiam. Natura itaque
in proximum genus discriminantur

* aut de animalibus
minus dissentiam

[illegible] magnitudine
similitudine
assimilatur, comprehendi,
magnitudine differunt
Ibica tamen solitaria
Ibidos caudae proprius a-
bris, membranis
quibus pedes ac
abitos sunt, ac pedi
narum tenuitas, talpa.
item a basi capitis
ungulis magnis, ac
callibus, oculis exiguis
pusilla ramum ami-
nente, hirsutum
apud antiquos caeca
dubia, cauterae vacat
ac oculis capitis [illegible] ralpa
ac Talpa, quidni [illegible]
[illegible] hirsutum pilosa?

generibus insidet, sed dissimilia quidque inconfuse exprimit, aeque ac
generibus alia aeque alia genera affectant, ea nisi in omnibus
diuersa, manifestet, nulla suis floreat in singulis luxuriosissima vero omnia confundi, totamque scripturam genera in genera transiri, aeque analphabetice, sapiens ac laetus
ac mulierare deprehendat, nos distinctissime plenissime aeque
pueri pulchritudine discernat dispositione detrita, et numero
moderatum. Ac, quoniam infinitis gradibus esset, aeque immensi de
singulis verbis, quibus artemque maiestatis utitur, libera sen-
tiendi, saluta, et alendi inscitiae sequitur pars sua munera singulis impertiat. Pacuit quae nunc inexercita ruit in scriptis ex
quisitissimis floris diligenter singulis in decoquibus subiectum: plura
cui ad singula genera aggrediar, ac uniuersa historia de-
vias ostendam. Magno singuli numero celebrantur Rosa, quae, rhoeas in vocorum quique Rubus Aculeatae fruticis, spi-
nina occidunt, eademque pictalis quinque aequa ac simi-
libus, et secutu ad eodemque inclinet covonant. Ex hac eadem
similitudine Geranium quae ac Africa defecerunt, vecedum, quae
pictata inaequalia ac dissimilia, dissimilique modo disposita
Geranii nomen et naturam inferiunt. In eodem plerique flore
cernere est Rubum fragariam, Comarodem, multis seminibus
foeta ovata, ac calyce in quinque cui pictata ac stamina arti-
culant, intus se concludit, quae si vehiculis pericarpium pinnis gi-
gnere alma parens iussa, minus multo pulchra, angula ac calva
mirabilisque oritur. Quique Rubi semina succoso contexit of-
fusit, fragaria carnoso thalamo inseruit, comarodes in sicca
sua collocauit. Rubo multis comarus Rosa, calyce et semine
separatur; calyx enim succo refertus ac carnosus comaque si-
milis semina sibi ac receptaculo multa sanguine fouet. Ex hac di-
cretaria Rosa diuersi, non Rubus. Ad Rosam fluvendi modo
ac calycis figura nonna proxima Agrimonia accedit. Atramenti
diuersa producitur; quod calycem siccum, aeque ancis circum
undique aculeatis, sapiens in singulis diuersus producit.
Rosa quoque Pyrum, Chalara, Cydoniam suo flore excoquit
sed calyce ab se distinguit, ac facundis. Sic Fumaria in orbem
ac undique clausus calyx rotus excedit, ac multo humore
abundans pomum, non calyx appellatur. Idem calyx diuersa
indoli in Punica, dissimilia in Myrto, nec quae in Myrto in Cornu, Sor-
bi, Mespilo, Crataego, Uuaeque vegetantur. Per hoc itaque
discrimina ab uno principio ad alia aeque alia natura cuiusque
ineffabilis parentia declarat, ea nonnullique inscitura,
ardi, indiscretam quibus eadem cauis finibus vehicare ac cohi-
bentur, illudit, ac contemnit. Equidem illud sine ulla dubi-
tatione sine ulla dubitatione asseuere non cesso Deos, natiua assi-
nus certis signis ab homine constituta, cuius coniugio, ex nomine
in dissimilem qualitatem non transeat, quae sua propria vocabula
nancupatorum. Affinem esse genus constituimus, cuius flos
subsingulatus, rosaceus, fructus discocus, rotundus aut conicus qui
bus se ostendit, semina ex unico sinu multa offerunt, calyx deinde
profunda sectus. Quibus praeditus multa complectimur; sed multa
pericris segibus se subducunt. Ecce Rhagadioles affines, et quo-
rum se as qua cuiua nouas eruantur, suus obtinaces ex-
nitu curuus offerentes. Ecce Affinis quod calycem non ob-
aisus pinus sepiens nouam sedem requirit. Ab hoc continuo
se subtrahunt Lychnides flore, calyce, cuiusque foliorum dispositione
ratoque habitu similimae, et erecta ad ostium intus
se coniungunt, nonnullisque ovata fructu. Ipsae
Lychnides e quo spicio rufiaria discriminantur: quae
inbricerea ostendunt, pinu Lychnides vocanturque, quae sinu
vesicum abunt, Cucubali nomine appellantur, denique Silae

si minima quaque attendamus

gines, habentur, qui cum Francorum [illegible] in reatus sacculos
Gratianus. Quapropter cui in omnis [illegible] nota maxima sit, id est
ingressus, pectoris quae cuncta [illegible] nat, similitudo. e so-
cias, cohaerare segregat, copia distinguit, usu communis, qua
fiducia sibi Gandiantum monstrat, omnibus credis detri-
ve, gratione compilecti, memoria ac praeceptione assequi, ita
nullis finibus, nullis legibus, nullisque vinculis adhuc modo
sunt cohibenda? Sed quoniam nostra imbecillitas inservire
debemus, scripsisque in gravibus diuturne opponere, quo
mihi memoria in hoc erat, et minori sapore recensearetur,
regulis cubitus ac modis curamus, memoria ista esse non
possit, [illegible] adhuc [illegible] sed infirmitatis nostra
admonita quae [illegible] cum ratione vero nobis communicata
non [illegible]

In quibus Sanctus inde [illegible] proditi-
tium

Ad compositum [illegible] ordinat quasi in alio declarans, primo
dicitis cui sua genera [illegible] Isaris, magnus, [illegible]
De exaequare singulariter aqua Isaris cognoscitur [illegible]
remotissima, hyeralis decussatis nasci, stramentis sero quibus
summis apices undeque cruci imponuntur, calyce ac quarum
bracteis decidua, fructu sicco compresso, singula simili, in quo
medio sinus iacet, et in sinu semen unicum breve, cui in [illegible]
huic a nostris vocantur [illegible] oleas sibi ac sanies, sed sylu-
vadom ac sanies, ad in [illegible] locis ad cultum [illegible]
Haec apud Plinium. Isani sanies, Plantaginis folio. Glaucum
arian dicimus, nec Carlina vivida, quia apud, Gallos nunc sta
quae dicta nascuntur, olim, ac quinatum, Salmasius, quae tu
Haec nocte aeratus sibi deprecanti sum. aut cassis de seria
Gallica, ubi crudis omnes se Burianno grassato inficiare [illegible]
Africi aeruginem colorem, quo cum nostris flumbiliares esse
libro xxii in quo habemus: simile Plantaginis grassatur in Gallia
vocatur, quo Burianno coniuges nuptiae [illegible]
obliti [illegible] in sacris ac medae incedant,
Mela: Burianni incolunt ab Oceano, ad quidditad, altro cogi-
re infacti: Vivuciis
Cuream selinusiam, aut annotatam altrupeae quod Isanum
Graeci appellant, inficiendis imitatione faciant Gabrici colonis.
In omnibus fibris [illegible] sunebris ac celebre sitrova cum inci-
nata curivo consinuit, ac sane apud Carthag. civiuns
colon k. a Segaunianus celebratur.
Sphia ad ea discriminanda aut in pus mocenda quod subcutis
cocant, inspiciuntur, hagaclenas sovinda ac praeruescantia
uterus pungant, aut ad cicatrices producunt, cuscutta
ac centaurea glutinant ac sanant. Iranus est aqua cocta
illis qui sinis removibus sanantur.
Thyaguus butuiva grata da Sevi, quae cum aures civita fue-
rint ac sera stamina sui ac cibus ovinae, calycem occi-
dant. Gruces Avianguli, cui a Saleva Soculi inanes Cacar,
Unius pues Cervus sinus, semina subvomendo Gruis.

Rapisand

Barbaricorum [illegible] sanguinis [illegible] mensis abstinentia
duci Thraces ab omnibus comedendi [illegible] in conjugibus ordinibus cubae
salutis habetur sacrificiis [illegible]
Sequitur cochlearia, cui Graeci Grumia nomen eos qui se genus conchi
Sed Libri media membrana in sinu Deos in celebres carnina condun-
tur, cui do libri et hinc officia.
Colcana natura acris et medae. illis modis medicus qui pus
nimis sale ejiciendi, prave [illegible] ac invenium vehemens
adhibitus scobiculos, quo materiae sopitemulsiones [illegible] qui
Misibus sale comedi [illegible] salvantes, [illegible] vocabulo

Roscingit natos ac
cuscuta confirmat,
Diuturnos solemne
Deus cum natura ea
subducere, ideo in

na neuve juvocidenna apud Ranas, Knives, Frollondes anglos
magna copia nascitur.
Cocleana sedio cubrash T. Raphanus vespicanes Ger. Raphanus
syla sive Armoracia dity
hac item scipis detergendi, incidendis, facultate insignis, catarrhos
et pectoribus removendis medetur. Ad rectum autem et vesicam
difficultates et facta cocta datur. Ad scorbutum quoque juvantia
Rurei condimenta ciborum a Teutonis frequentari usu declinum,
quia tamen si juvantes modo adhibeatur, coquer male affecti et
pectoribus juniperis sedi.

Lepidium distinguitur, quoniam Ranas et caninum 5 sunyit, Lepi-
datis eas ipsum referens.

Lepidium sagittatum

Ad cochleariam natura ac sapore accedit, quare contra ea
mata quibus cochlearia medetur, accipiatur: imponitur
contusum ex ascungia et Helenii radicis subacrid contra Sciatica
dolores. Sarco uris maculas asperitatesque tollunt.

Lepidium gramineo folio, sive Soeris S. Soeris cardamantica Ad
diversa Lepidio et Cochleariæ cognata, cerinas movet, viscera
ab infarctu tuberum, medetur Scorbuticis. Imponitur ex aceto sulla
coscendicis doloribus.

Lepidium humile, incanum, arvense &c. Ad Arabas accedunt vapor.
tum, sed priscam formam, ac sapore a Lepidii genere non separa-
runt. Facultate quoque conveniunt, sed hebetiora habentur
ac minus efficaces.

Thlaspi et Nasturtium ex quadam cognatione veneris videri
merentur, quoniam uno genere conjungendum, sed etiam
ne antiquorum medicina confundamur. Distinguuntur juvenes
ex externis signis, et Thlaspi habent latis folia integra cetera
gine dentata carina acri saporis: Nasturtium in quo folia
pinnatifida sessilia.

Nasturtium aquaticum
Nasturtium Lepidio habet, sed ad multa utile prædicatum: crudum
medici herba et semine. Laudantur ad omnes internas affectio-
nes ac naturales. Veteres quoque noverunt, sanitas quam pulmonis
curant. Summis laudibus adversus scorbutum prædicatum nas-
turtium, nullis scorbuticis et nobis impar. Imponitur ad scabiem
scabiem, sacros ignes, et ulcera maligna ex suis edite cocta

aduersus, non credeo. At feræ immanitate et saeuitia
nostra [illegible] nostræ nos [illegible], salientes et pisces nonnulli cauerne aluearibus
vagaces alueis circa villas cubitantes ac cohortali greges insidiis
ac pernicie[illegible] mollientes, minutoremque animantium catervas
nostro generi molestæ, ferinis rostris, promissis ad[illegible]
asciriatas, nonne humana conditio magis vera, et tranquilla
ac propterea felicior existimanda? Profecto quies, si adsit
nostra vesomnes naturales vefavantur. Sed immensa diuini
operis eius et providas manibus et dissimilitudine contra[illegible]
cos, sustinens et moderans, postremaque ea quæ homini necessaria
erant, [illegible], cæteris animantibus ita prospexit, ut multi
plex genus cum cibi inopia, tum insidiarum audientia ad interne
cionem exstingueretur. Itaque multa cunctibus et morsu [illegible]
cæ, quo facilius cum perpeterentur, multa nascitis cutis infecit,
quibus amara rerum cum [illegible], multa optimis [illegible]
quo [illegible] cum aeus ab aliqua se subducit cupit, excepit alia
squamis aut in aquis degerent, et ad terebras rura diffugerent
ac lapideo corpore alia, [illegible] multa cuiusque [illegible]
rent alia denique, tarda, adsuetibus, saxis abscondere, [illegible]
adeuntes insidias [illegible] et cum [illegible]. Fortasse si molestia
si inertia, si nostra quæ ad naturæ ornamentum, non ad
nostrum usum et cultum [illegible] sunt et amplificata et
in medio [illegible], quamvis [illegible], quamvis scelus, saltibus aquis
et animantium numero subduitur, quamvis scelus, saltibus, aquis
et terræ, et cassibus frequentia detrahitur, quamvis rerum
pulchritudinis diligitur, quamvis nobis delectationis, diligentia
seductionis, quamvis monumenti et subsidii quo mihi ad cælestia
rerum contemplationem animos erigamus, admiretur, quamvis de-
mum manificentia, providentia, cultusque rerum conditori si offe-
ri [illegible], derogatur. Non est igitur cur de animalibus nonnullis
[illegible], quæ ad naturæ perfectionem necessaria
requiruntur, conquerantur, præsertim [illegible] in nostro gene-
re nec ea tam exacta ingenia gignantur quæ nostris com-
modis, quæ pravitatis summo labore, omnibus, quæ publicæ
nauigationi vitiosissimi, et otio, [illegible] quæ [illegible] et immanes bestiæ
adeuersantur. Quamvis nefanda [illegible] et scelera
nisi scientis legibus coercerentur, et [illegible] eis [illegible]
et cupiditatis assiduæ resistatur, [illegible] cassidis solitudines, quæ in cubilibus et [illegible] degant, [illegible]
stauer. Mortalis itaque genus [illegible] membra scindantur?
venoueantur insidiis [illegible] a [illegible] morbosa, ab-
iciantur noxia? Quare [illegible] sana et innocua [illegible]
rum? Exigua sane et inanitas, quamvis subtilis [illegible]
nium examinare et dissimilitudine quibus [illegible] deum
ac [illegible] inest, [illegible] nostra mirificum ornamentum re-
scindere. Quicquid igitur animal iure ac merito odisse
et vetiti prohibeat cuique [illegible], cui [illegible] nocuerit, cuiquam
nauet ac ferox, cui homo, si a vera ratione recesserit, [illegible]
nisi sanctis legibus coercerentur, et supplicii assiduæ resistatur, [illegible]
cassidis solitudines, quæ in cubilibus et [illegible] degant, [illegible]
stauer. Mortalis itaque genus [illegible] membra scindantur?
venoueantur insidiis [illegible] a [illegible] morbosa, ab-
iciantur noxia? Quare [illegible] sana et innocua [illegible]
rum? Exigua sane et inanitas, quamvis subtilis [illegible]
nium examinare et dissimilitudine quibus [illegible] deum
ac [illegible] inest, [illegible] nostra mirificum ornamentum re-
scindere. Quicquid igitur animal iure ac merito odisse
et vetiti prohibeat cuique [illegible], cui [illegible] nocuerit, cuiquam
nauet ac ferox, cui homo, si a vera ratione recesserit, [illegible]

nusquee eccadat?
Sat manifestum habemus probarunque nisi maxima sa
nihil esse quod de animalium natura conjecturam
quorum gravia illames: stare nunc D.B. dijssus in strigibus, breviarie sum
humanas, quod sapii: quesquendamus. Principio strigles ira dicitanum, cr
entia cuestiva quoscu inhonorae nullaque certitudine probare procuraniant, atque
ve evidentiam, ve- causa nobilas praestantia et celebritate accellant, atque
censuimus/ luimus excedat, maxime eas illas quae proprer nocendi vim ab omnibus
ci centrus, et damnantur. iam ad manus caligine, et cubrena hominum non pervicio plano, et
quae in natura majestate abdita sunt, sequae ab inqui
sabrecunt ac penitus recedunt, despicatui et vehv
ni fuerit, quid aliud est quam vel humanae imbecillitatem
vel ignaviam et negligentiam inexcusabilem? Jacet enim ignota e
obscura sive quia rarior est in nostris sensibus infirmis
ut ea assequier parefaciae non possimus; sive quia par
ingenii magnitudine, parve diligentia, cadulitatis, bonis co
rentione, quae scienda et cognoscendi studium ad eadem pe
cestigianda, et investigenda affeve possumus. Si igitur
nonnullam eius et facultas ignoraret, proprera quod in
facem perquirendis mentis nostrae acies obtundatur, aut
niamque collabascit, nostram conditionem doleamus, mon
mentes nos homines esse gaudeat nusquam quidem non omnia
ramen cognoscere et investigare concessum. Sin vero nostra
culpa id fit, torpore nostrum ignaviamque accusandum
omnia
aliquando quaeque a posteribus ac incohatum prossunt
quaeque absequando fortuito corrigere, summa cura inves
gemus; ad hanc rationem disciplinam nostram nacti, atque
et ad hanc amplitudinem pervadere cupiamus.
Sed medicas artes nunc evanescamus, quae quod aliqui
nomini et usui minus respondent, contemnunt medici no
animadvertentes quae et quantae adversus medicamentum
cultus facultatesque repugnant. Motionis habitus, humores
rimes, aetates discrimina, anni tempora, regiones, intemperiesque
ignorantiae ignavia, cultus, circumdatio, motusque, ipse
alia atque alia natura, causa, interitio, discrepantia diligen
sime si attendantur, adhuc vemedia aeque pugnare
aut pravitate opportuno tempore, et loco legi, neglig
rui, negligentiae et studiosis pravitas gravi, nihil aut quod sa
pium cultures vitiata male accipiant, atque insecterentur. Pe
pendere item expedit, vemedia administranda tantum quod et quae
definitum est, cuta producantur, nullaque medicina tam
praevertere posse et aeternus sieri, siquidem, et nocua sob
cum alimenta et sedes necessarie simul, concretis animantibus, et
egregius cultus mentis complexus est:
Sana manere, omnes mentes provenimus ad cura
Venenatum strigilis [illegible] aut circumloco agere sunt
pulicis, id varie segregavit, quas si cum animantibus quae no
centi ei nobis infesta et contraria sunt, conservemus, quibus
a vepversione vindicamur, illae quaeque omni vitio et co
respui decimantur. Etenim nobis nosciae strigles naturae non
est

uio, sed sibi, et ornamentis essent hoque homo cui omnia quae
ad uitae praesidium necessaria sunt, abunde suppetere, hinc cibos
capere cogitat, sed animalia nonnulla quae uenenis nocentibus
uel ferid planarem omnium quae in scrobe gignit, uberemimo na-
gradlo quodda cochleae genus uitat et abiicat. Nesimane inaequa
homines quicquid quod rara sint, improbare et uelicare quamuis
singulis inesse suam quodque decus, utilitas, praestantia, singulisque
inhaeret naturae honor, dignitas, et gratitudo, ac pecora et similitu-
dine et commiseratione adeo uenusta, adeo praestantia, adeo multiplici
et uaria rerum specie exornatur, uti non mea quaenulla, sed nullius
uiuentis ingenii uis et facultas non praestantissima, non gratissi-
ma non summa diuina sapientiae opera, sed humillima
contemptissima, et quam maxime inhonora, aeque infima uecordiae
celebrando possint.

Si igitur stirpes quae nobis noxiae, quae animantibus omnis
ab hominis uitabendi scinguis animi doctrina admonitae prae-
cipui animantium generis intellectui attribuitur, praeditus ab ipsa na-
tura, quae ex his caruerit, et necessarium, cibi inopia nonne con-
tabescere, et perire cogeretur? At quamuis ex minutis ani-
mantibus alia aliae maiora mutuimentum capi-
unt, illis subducitis, haec quoque in uitae discrimen ad-
ducerentur, et subinde alia aliae quoad ad ho-
minem uenerit ordo, qui deus de nonnullis sollicitus quae sibi
nisi sua culpa, non obscure uidentur, tanta ac praecipua
ciborum copia destituerit, sed suae conditionis poeniten-
dia agat, cui ex fame ait laborandum

Haec habui quibus officio impulsus incumbere nos-
tram ad stirpium disciplinam a facinus suscipiendam, re-
primendam studiosius uoluerim, ne ut omnino stirpis omnibus
quidem, sed medicinae facientibus ex his quibus ne-
cessario inexpiabilis nonnullorum hominum ferocitas
nibus ulla remissa possit reprendari. Nunc id agitur
rerum ut, ea ipsis stirpibus cibigallarum agere, a tillis
principio capto, quando flores foliis ficus colore insignibus
nari, quae proprietas a nostris praefecti ac praeclarae ap-
pellantur, deinde cum deo praecipua sint discrimina quae
a foliorum numero constituuntur, quoniam uel plura folia
circa se fundant, aeque explicant uel ex unico folio pen-
dula demant, ab illis similibus accordant quando flores
a foliorum congerie propagatos eiecant. Porro quoniam flores
modi stirpis non una habent naturae, neque semper eodem
foliorum ordine ac numero flores producunt, sed alia
aeque alia discrimina sobeunt, exigendi simus quae
flores retro naturales designent, propter foliorum dispositio-
nem cruciformem contigo appellatum. In quo quidem
floris genere quaedam animaduertere ac praehendere opus
quae ad florem cruciformem constituendum necessario con-
currant: folia nempe circa fructus quatuor: eodem tamen

evecta, et expansa, sed ad angulos ab eroru inclinata:
staminia quadrata rotundaque apices: calyx denique
pervaginatus. Qua si [illegible] ad quia illeroque Linn
pendisset Tournefortius Carolus vir in hac arte summus,
nunquam ex intermedio inter pervagatos flores nomen se
denique dedisset, nunquam Cherleronio maiori, qui ovulos
vero ad anomalos flores, ad rosaceos abrupte [illegible]
ve [illegible]. Sed breviter constituis de propositis
scripturis ad aganum, quadrifaria divisionis; itaque
primus ostendat quae de intorno floris situ fructuque ochi.
bant, in pluvia locutamenta dicuntur, deinde illas quae
siliquas ferunt interrogatio sequi in binos situs discreta
vertio loco de ibis agant quae fructu gaudent gigantum
bus loculis semina foventem, denique [illegible] qui
fructu carno atque indiscreto unicum semen occultant
subnectat.

Quæ ab antiquissimis remedijs in homines essent
maxima veneratione ac probata haberentur, cum ea
quæ ficticia sint prisma, simplicia, cadentiaque sumno-
pere necessaria mortalibus a natura constituta
quæ ex scriptoribus ad cibos, et quemadmodum dessa-
mantur, cognoscendarum scripta instituerunt adeo
exercuere ingenia, ut ab ijsis ovibus remanerent
vix mendis nulla ratione sejungi possimas.
Etenim mortales primi omnia verum egeni cum famis
desiderio rangebantur, non cursu aut fallere, non
pisces hamo capere, non feras sagittis aut laqueis
venari quæ secuta arare otium, sationes, ac pecu-
via præfecerant, edocti ex iis quæ in promptu
erant, nullaque cogente re nova indulgentia fende-
bantur delectabant. Asinus enim avidus exercari non
cervus umbraculis, aut pisces natitisque ad aestum,
soles esse magna herbarum folia circa caput impli-
cabant, cum frondosos ramos a taurore depraca-
minis molestiam arcerent. Immanes deinde pec-
coribus, et sacuissime hiemis, illidem foliis pinguissimis
ginosis vadi quædam arte connexis, ac nudo capiori
circumpositis, tenuida membra fovebant. Sed cervo regi
via, et casas, et cibos imbres aquæ hiemes declinare,
ac [illegible] prius quidve commodius comparari, ex qua
alia materia nisi ex scriptoribus frondem
cibum, arundinem, virgultaque, scriptoresque artigna sa-
gittas, arcubus constituta? Quid? cum aculeo qui
facit, sed acuta silice cuspidatos, aut pisces de
sublimi deturbarent, debilitatum membris invaderet,
unde medicinam quæsivere, unde fasciis et linteola
ad profluvia sanguinis sumere, unde dolori-
mimenta, medelamque inquirere solitus? Ad strigis
vera. concurrebatur: ex his folia, sanguinem
sanctos, vesicas, medullas, succum cuncta impositis,
et circumdatis cum junco firmata. Propter
ea inter strigis plurima sacris coronibus mederi
comperta esse credidere, quod ad ea mala quæ
ictu aut fervo inferebantur, frequentius quæ ad
internos morbos adhibita herba: sicut quæ remedia
monstravit genius medicinæ quæ natura provenirent
quod sanctæ vaginæ ingenia vegetarent.

ut ab antiquissimis remedijs in hominum usum
maxima veneratione ac probata haberentur, cum ea
quæ ficticia sint prisma, simplicia, cadentiaque sumno-
pere necessaria mortalibus a natura constituta
quæ ex scriptoribus ad cibos, et quemadmodum dessa-
mantur, cognoscendarum scripta instituerunt adeo
exercuere ingenia, ut ab ijsis ovibus remanerent
vix mendis nulla ratione sejungi possimas.
Etenim mortales primi omnia verum egeni cum famis
desiderio rangebantur, non cursu aut fallere, non
pisces hamo capere, non feras sagittis aut laqueis
venari quæ secuta arare otium, sationes, ac pecu-
via præfecerant, edocti ex iis quæ in promptu
erant, nullaque cogente re nova indulgentia fende-
bantur delectabant. Asinus enim avidus exercari non
cervus umbraculis, aut pisces natitisque ad aestum,
soles esse magna herbarum folia circa caput impli-
cabant, cum frondosos ramos a taurore depraca-
minis molestiam arcerent. Immanes deinde pec-
coribus, et sacuissime hiemis, illidem foliis pinguissimis
ginosis vadi quædam arte connexis, ac nudo capiori
circumpositis, tenuida membra fovebant. Sed cervo regi
via, et casas, et cibos imbres aquæ hiemes declinare,
ac [illegible] prius quidve commodius comparari, ex qua
alia materia nisi ex scriptoribus frondem
cibum, arundinem, virgultaque, scriptoresque artigna sa-
gittas, arcubus constituta? Quid? cum aculeo qui
facit, sed acuta silice cuspidatos, aut pisces de
sublimi deturbarent, debilitatum membris invaderet,
unde medicinam quæsivere, unde fasciis et linteola
ad profluvia sanguinis sumere, unde dolori-
mimenta, medelamque inquirere solitus? Ad strigis
vera. concurrebatur: ex his folia, sanguinem
sanctos, vesicas, medullas, succum cuncta impositis,
et circumdatis cum junco firmata. Propter
ea inter strigis plurima sacris coronibus mederi
comperta esse credidere, quod ad ea mala quæ
ictu aut fervo inferebantur, frequentius quæ ad
internos morbos adhibita herba: sicut quæ remedia
monstravit genius medicinæ quæ natura provenirent
quod sanctæ vaginæ ingenia vegetarent.

erecta. et expansa sed ad angulos ab exteriora inclinata.
sive quia exterius impulsis cruoris affluentia, dum
modo ad incalescendum amicam occasionem accederet. Quapro-
prer prima hominis cura, ac prima instituenda cura
disciplina stroppos ingenuere, prospexere et cognoscere
quo mitiores viscera agerent, et circumsistas
mala euitarent. Vt igitur a frequenti sanis corporibus
ita remedia aegrorantibus eadem remouere inquisi-
ta. Propter quod certo confesso sit nudria a sole
missimis cutis perscrutatione inducens medicinas ca-
ex scriptoris colligimus esse antiquissimas, nemine
tamen extitisse adhuc incertio qui ex cruentis
monumentis certas origines consecutus, et cru-
dum artis accretionem cuius ad eximia in huma-
nas genus salutis beneficia memoriae pro-
cessisset, in lucem proferret. Quod propterea mi-
nus audebimus cogitanti plerasque aures et discu-
tilinas quae cum medica compositia cura, cruda stoma-
necessitate, existimatione infima subsident, ab humi-
cauo repeti, caruncula vacuatores et alvina cruen-
tatis tenebris eruitos segregia eradicatione deco-
quorum causa dum ego saepius atque accurate in
vestigio, magnus inter medendi facultate caruncu-
ales discrimen discutiendo intercedere adcerui,
hac longe infestiorib⁹ erratis guadet nostrum
frequentia non modo sibi necessaria, sed etiam
nec cutis, et nonnunquam superuacanea atque
atque incrustigare constituit, incertos facilius,
in medio curabat. Ac medicina quae ad cutis consi-
uanda reparandaque semper cutis, semper
quisita, semper excolenda docuit, sub ipsa mor-
tius nisi medicina nata atque alta conseruit, sola
a primo humana natura ortu, et eo tempore
quo homines esse coepisse, nulla ratione si
randa. Nec ex alimenta, somnus, quies qui
corpus actionis, et spiritus sustentatus, cutis nisi
esse quae mortales ipsi habemus, cognoscimus;
ne sine cibo, somno, labore, exercitatione interi-
sione ad breuissimum spatium producendum cutis;
medicinales scientia quae alimentorum cutis
facultates metiendi, quae mores naturae in
stigat, quae quietis et corrientionis modus corpo-
definit, eademque remedia ingenitas atque excel-
dentibus cutis, atque accelerare. Nequeat est
certa difficile quod admiratione animus im-
et fidem derogat, si pertendamus rude mor-
genus nullo casu, nullo exemplo, nullo accre-
quid

quid sibi expediret, cognitum et probatum habens
in discretis finibus Siciliae, deinde discretis finibus
se adhibere, quoniam illa diebus quibus nimis
[illegible] Nam
Graecia fame exhaustam modo vacuam
sibi oblandiebatur, neque usum iam
colligere, parare, neque ingerere malo
discrimine deberet, dissimilis rerum miscearum
dissimili modo affectus, atque ancipiti de Iove cura novae
pugnacordia pugnabatur consilium et rationem capere
cogitanti quibus ex malis auxilium angoribusque.
Itaque quid sibi alui provocatum praeberet, quid intus
ardoris et cruciatus dolorem accitaret, quid torpus
immoderatus subduceret, quid stipatim egereret,
quid denique nausea, langueret, maciem, febrem
ac rerum atque intus medendo quae multifaria discrimina
nanciscerentur, necessitare adactus pertentandi. Quibus
animadversis, id sua sorti atque imbecillitati unum
ac quotidiana ad reparandam vitam necessitate pro
sua vita praesidia non specie ac sapore quaeque
fallacia signa sibi, sed naturae cognita, sed magna
circumspectione ac cura sibi parandi caperet, innatus
ab ortu, ut ita ab incunabilibus, alibili ab illo quo corpus debilitari
sentiebat, secretis, cognita ac probata cibo designare
pare dos ad illa remedia vestigio, infelicis humanitatis con-
scio mentem scabii, atque hominis miserrimi animum
excruciat, qui per dies summa anxietate
et sollicitudine cuncta quaerere cogebantur, ne quibus
naturae cognitae existimantes aeri morbum con-
trahere, aeri in praesentem morbi incurrerent.
Propterea ibidem mortales non superbia atque
insolentia adeo intemperiem affectus, ut omnia
sibi arrogent, affectos credidisse, cum miserrima
sua sorte haud nescios deos bruta animantibus quae
sibi apta, nulla habita experientia, sequi benigne
indulsisse naturae quae sibi animadvertebant, di-
ligentius in alimentorum disquisitione incubuisse ab
ils se abstinentia quorum esu aegre nimis saluberrimum
aut [illegible] manabat, aut soporifico sensu
intestina distendebantur. Alimentorum itaque, et
non alibilium cognita et perspecta natura, quae a
cibaria ferarum secreta, cum incideret necessitas,
ad medicinas revocari coepta, dein quis atque solum
aut contracta et dura, dein cruda torrefacto, dein
nausea et cruditate laborabat. Haec cuncta medi-
cinalia veritatem fuisse credentes, dein singula in cibi
suas quasque qualitates digerunt homines, ritusque nonnulli

accedebant cum fodiendo fierent ut in amplificanda
cibali materia ignara facultas deregeretur, ita deinde
alia atque alia per singulas aetates subinde appa-
sita fuerit, quousque ad nos usurpet est quibus ma-
xima medicamentorum cibariorum affluit, ut iam
delectu, multo studio, multo consilio remediaq
curandos agros invadeamus. Igitur nullo
nisi temperie, nulla ratione, ac veluti omnium ignara re
nulla solers et prudens motualium frugiferum quae
ad stirpium studium, quodam necessitatem velo adjecta
non adducerentur. Neque tamen simplex stirpium di-
scipline primo quoque hominum cibo habenda, verum
gemina ad cibos aptera, altera ad medicinam pertine
simul nata ac consonans. Et quae ad alimenta ip
suas partes abii. Quod quidem genus hominibus an
animantibus brutis communia seu arborum fruges, et
vegetales herbae, legumina, olera: quaedam animantium
propria seu infelicium, medica, cynosbi, gramina, fo
des. Proprium quod hinc ovra agricolandi industria
dum quisque seu parata quae provocaverat, seu aga
prosciscit habebat, in certa loca undique undecit, solo pe
subacto quo melius grandescant. Tunc primum com
munia instituta; tunc aries atque aliena civita
legumina nomine certo signari coepta. Postquam
Saeva frugibus; animad et primis alimentis praesertim est, de
ficio inquisitum, ac sacris inter sacrificia frugibus
ac sacco fructus, farina commoda inveniebat. Qui
cognitis ac probatis, quo minore labore sparsa sem
obtinerent, ac prima ad messem pervenirent, seorsum
ab aliis per nocturna servare, nata rursus cavere, re
rursus signa praedisceret, legendique modum
niret inventis moratis scrupulosa mora qui a
nisci. Ab his ad saturiora, stirpibus tamen nunquam
neglectis, eatum est. Ad animalia ut ad sanda, ad
salubriora ad quietas, quotidiani cibi fastidium
homines daturit. Itaque silvestria fugiendum
atque aut mansuescerent, caveis et clausis in
crederent, appositis herbis, radicibus, et semini
bus sibera nutrirent adnotaverant. Promptum
ad pavatae segetes seminum abundantiam minis
bant, ad pinguiora pabuli copias, et ut hyeme
unde foenum curae demeterentur, pinguia instituta
Porro sine primum vicendi genus, sine secundum, sine

hiem

nisi diligentissime, eandem semper noscendarum stirpium necessitatem inveniemus: quoniam et inculta homines Deum decipiant, et cultis Deum serunt, et sacra Deum quibus, actibus, animisque ministrant, cognitam obtinebant saepe sequi cogebantur, ne noxia sibi saepe invenirent, aequa inutilia et aliena animalibus invenirent. His occultis medicina certis stirpibus multifariam discernebatur; quae per multos et varia ignara naturae secta.

Quodam ordine stirpium historia semper crevit

Progressa igitur Botanices infantia eadem, ac ceteras artes vidimus, sicca quaedam et inutilia fuisse: mihi facile videor, quod indiscretim herbarum et fructuum usus vetustissimi homines circumspectarent. Quae sacris et cibariis quae ad alimoniam [illegible] Dissidebant. Quae ad optatam medendi, vel cautas cibis [illegible] bices removerunt, aeque ac ignotas in suum genus selegisse. Omnes certe videmus [illegible] nomen obtinuisse quae in cibum sumpta [illegible] acerbas ac sanguini [illegible] quibus febres sedabantur, [illegible] vomitiones [illegible] mescabat venter, alvus [illegible] bant. Noxiissima [illegible] nibus a communi usu [illegible] tingueret, ut ceteri [illegible] me, profluvia mentis et [illegible] vem, ac demum convulsa [illegible] ac mortem ipsa [illegible] milia viderant, vel [illegible] vel utilis signabant, [illegible] Deum subtilius ac diligentius [illegible] accedentem, amplificaris, [illegible] aeque alimentis [illegible] Quamvis autem multae [illegible] commodo atque [illegible] homini alendo [illegible] intonuere sine nomine [illegible]

ad angulos ab extrema inclinata

8

Quia ab antiquissimis temporibus in Troglodytis
casu maxime recepta ac probata inveterauit
cui ex diuersissima sint, quia ex stirpibus ad cibos
et oblectamenta descendentes, quouis circunquaque
uisi ab animalibus asciti sagacius quaerendos. hoc
tamen
cognoscendum stirpium insitarum adolescendi
ad incrementum, et ab odoris ratione diuinandis
nulla ratione saepe uale possimus. Etenim mul-
tas diuini animi uarii egeni cum fame desidero
angebamur, non cibo aeque fallere, non gustu
hanc explere, non forte sagacis, uel saccatis
cenam adacti quia cecidit arbor aridi, sa-
xorum, saxeum glaciem erat sed his quae in-
diuersa semper erant, nullog. cognitae tenue
intolerantia fundo bat, uiridi decerpant.
Asperis aridi arbore exesati non cernatis cum bruc-
lis, non quisi, pathisce ad arcendos solis ardores
ram, sed frondosus ramus ab arbore
minus molestus sitiens facilius cum fruge
quaeque foliis diuersarum sanguineis, et
nes, et nido corpori circumpositis
arcebant. Jam ceno rugosa
et magnalia, quibus imbres, hiemes
Declinat somnumque. Denique rore
cadentem aqua alia maxima consueta
nisi ex stirpibus, frondesque uiuas, arundine
circumtra, stipitesque ac trigna crebrioribus
obtentabat. Quis. ut quis aculeo serum
uel acuta silice cuniculorum, aut uiuacis
de sublimi faucium, debilitatem membra
auebat. unde macies, aut exercere
unde facies albidior sanguine
sanguine, unde dolori simigenium in-
cedere solitus. Ad stirpes cum uere gaudet
ex his foliis, sanguineis, crassis, uesicas
scarum calnaui impositu, et circumducto
cimine, uel iuncto firmata, diuque reuocata
inter stipites siluestres cuniculorum cou-
locibus medii comprehensi ad os
clusum, quod ad ea mala quae ciere
uel fouere inferebantur. Quaecunque quae
ad interna morbos adhibita fouere siue
quia [illegible] genus medicina qui
habarum uespertilionum ipsum quae uespertil
sicca quia exercebat imitatio crebrius affla-
bamus, sed nodus, uel inualido animo in-
cadet, firma ore cerebrum uahitudine cupa
uel cicuta seui praecipue, conuenit. facili
ad uomitus. Quae uolucres [illegible] promiscue

Quia ab antiquissimis temporibus in Troglodytis casu maxime recepta ac probata inueterauit cui ex diuersissima sint, quia ex stirpibus ad cibos et oblectamenta descendentes, quouis circunquaque uisi ab animalibus asciti sagacius quaerendos. hoc tamen cognoscendum stirpium insitarum adolescendi ad incrementum, et ab odoris ratione diuinandis nulla ratione saepe uale possimus. Etenim multas diuini animi uarii egeni cum fame desidero angebamur, non cibo aeque fallere, non gustu hanc explere, non forte sagacis, uel saccatis cenam adacti quia cecidit arbor aridi, saxorum, saxeum glaciem erat sed his quae in diuersa semper erant, nullog. cognitae tenue intolerantia fundo bat, uiridi decerpant. Asperis aridi arbore exesati non cernatis cum bruclis, non quisi, pathisce ad arcendos solis ardores ram, sed frondosus ramus ab arbore minus molestus sitiens facilius cum fruge quaeque foliis diuersarum sanguineis, et nes, et nido corpori circumpositis arcebant. Jam ceno rugosa et magnalia, quibus imbres, hiemes Declinat somnumque. Denique rore cadentem aqua alia maxima consueta nisi ex stirpibus, frondesque uiuas, arundine circumtra, stipitesque ac trigna crebrioribus obtentabat. Quis. ut quis aculeo serum uel acuta silice cuniculorum, aut uiuacis de sublimi faucium, debilitatem membra auebat. unde macies, aut exercere unde facies albidior sanguine sanguine, unde dolori simigenium incedere solitus. Ad stirpes cum uere gaudet ex his foliis, sanguineis, crassis, uesicas scarum calnaui impositu, et circumducto cimine, uel iuncto firmata, diuque reuocata inter stipites siluestres cuniculorum cou-locibus medii comprehensi ad os clusum, quod ad ea mala quae ciere uel fouere inferebantur. Quaecunque quae ad interna morbos adhibita fouere siue quia [illegible] genus medicina qui habarum uespertilionum ipsum quae uespertil sicca quia exercebat imitatio crebrius affla-bamus, sed nodus, uel inualido animo in-cadet, firma ore cerebrum uahitudine cupa uel cicuta seui praecipue, conuenit. facili ad uomitus. Quae uolucres promiscue

uiuima, simplicia, ac
semperque necessaria
potabilibus a na-
tura constituta

his eadem foliis

uidi quadam aues
diuersos frigora, atque
hyemales ccelitos, inertia
membra fouebant,

commodius

medullas,

animas irrequietas
uesperascebant.

cerva, ac prima disciplina in scientia ad ch
quirenda cognoscenda, strigres impende
rant, quo virtutes commendarent vias invadere coeperunt
rerum mala scrutarent. Hinc curiosi qui a
sunt studiosi, dum curiose quae probo
cerent, et gravara scribere, cui usus et
necessitas nascerent, in carmen facile invadere
scabacco scio et civis gravedo scribent. Pur
ximus Romanis institutis vetus civitas
aeque deva circa causas digesta, rem
massim aeq. inhonora nascentia segui
nomine certo signari coepta. Postquam
civibus rarior et homus ali coepisset es
de cupiditio et caedes rarescere, ac sac
inter siccessia fuvigibus, et sanc
sceleris, famina commoda inmoderat
equi res cognitis et furobari, et spar
semina spinosa laboure colligerem, et
ad messor cavaverem secure ab aliis si
ve, rara remanet maeuiani signa
cie reliqua, et ordo, opportunitate
interdum, mortalis scrupuli facinora et
adhuc his abhinc
mentium ceteris est. Ad animali
ni quotidiani ab fastidio hominis clerous
stinque ut scelerum deliquendum, ut possibi
scelescarpendo, ab ira vacione ad ruinam cura ge
sibi, ut
Postquam vias, nos primo animalia avant g
mus dacensus, nos primo animo animalia avant g
incidiata rowa cura grave fuerbat, et disci
rem, cui cultu furebat, ac cui nata ani
alia agri gladii vario, rerum ad crastinum
cultu thamas ingenia invaduxit. Quisque
his et nostra accessit, non ad unius fundum
cum ad citra amplissima accessit. Fun
sicut primus vicem quadus sicut secundus,
sicut tertius crescendi, dando semper ne
cendarum stirpium necessitate interne
cionis et inculta deo sacrum, et cultu
dei servum, et facta deo fugibus, aucbe
animalis ministrari cognita seruire et li
bera sequi cogebantur, ne noxia sibi sanc
vent, aeque insania, et aliena animalibus
bevant. Igitur vestimenta carnium, nulla
tam inert et ignara arma, nulla solus, et
dam mortalis frequentia quae ad stirpis
studios, quoda genera necessarius rabo ad
genus, non deuterius. Neque simplex so
lus disciplina prima atia atque
Vanda, sed gemina ad cibum pabula, alia
ad medicinas [illegible] sinul hom
consistent

Humanus generis
2

nonnulla tamen ex ipso Theophrasto cognoscere licet
accurating animadverta, et diligentiori studio elaborata
quæ quæ vel a Græcis vel a recentioribus inventa aut
hos investigata sunt, inveniuntur. Quod profecto ne-
mini mirum esse videbitur qui perpenderit naturæ opera
esse. Facilius igitur idcirco singulorum est quid sibi proprium
vindicare, quod omnibus cognoscendis quæ vicen-
dum fundi rara, atque in communi versatur.
Exercitum inter qa quibus nostra ætas excellit, ea de-
terminanda simplici genera ascendit cui ostium esse
tale pluribus pluribus noscere de pluribus inventum sunt
Græcis antiquis, quod in aliis studiis de inventa
Flore sanguine, in aliis flos pulcherrimus inmaturum
ignorum ἀστρονομίαν ex Pherecydis ἀρχαῖς. Ναὶ τοῦτο
περὶ φυτῶν ἴσως. Ἰδὲ τὰ πολλὰ τῶν ἐνεργειῶν τὸ πλεῖστον ἔχει·
δεῖ γὰρ τὰ πολλὰ τῶν ἐνεργειῶν τὸ πλεῖστον ἔχει τὸ πλεῖστον
ταῦτα δὲ ἐστὶ ἐπ' ἀμφότερα τὰ πλεῖστα ἔχει τὸ πλεῖστον
μικρὰ, ἄγνος, χρεμψιμηλία, ξύμφυτον, ἐστὶ τοῦτο γὰρ φυ-
γανώδων ῥοδωνία. καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἐνεργειῶν τὸ πλεῖστον
καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἔχει τὰ ἐπιφανέστατα φαινόμενα
ἐστὶ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τοῦ ὄρους. Sed quis Viticæ sicut
ἄγνου, in quo arbore de una flore eguretinum fruc-
Profecto qui ἄπιοι duo ἄγνος constituerit, non alia
na sequentur, cui ignorat inventa summo plano
flores pronuntiat. Quid de χρεμψιμηλία dicemus
quæ Plinius interpretantur. Si Aegyptia arbore
quas Philosophus libro IV designat, pomiferæ quæ circa
Mycilo proximæ nawas, nomen accipiunt certo
argumento vetustati negotium. Quippe Aegyptiacas
χρεμψιμηλίδας quia plane fructus gignat
arbor ipsa faceat, ignoratur. Si certo de nocera-
tis Cyrenis quas Græci ipsi Theo
χρεμψιμηλίδας libros Pinakas, id comitiantur, falsi
comiactenis ducantur. Cyrenis enim omnes in so-
sinu fructus pro decerpendum. Sed alia ex Theo-
phrasto causam plangendam. Flores fructibus
interpretantur gignentibus striguibus alias adnatat,
quibus nostri compositos flores, atque, nos
conglobatos, quoniam ex una nica flore effervescunt
simplices habentes ac dicendi quasi plures in unum coeant
ac communem calycem concludantur. Verum Theophrasti
quod arcebamus: ἄγνια δὲ ἐστὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν χρωμάτων·
ἐστὶν ὁ μὲν λευκὸς ἐστὶ ὁ μελάνθος, ἐστὶ δὲ τὸ ἀνθοῦν καθ'
ἑαυτοῦ γὰρ ἐστὶ τὸ ἀνθοῦν· ἐρυθρὸς δὲ ἐστὶ τοῦ χρωμάτου
ἄγνια, καθάπερ τὸ ἀνθοῦν. Quibus duo adnotanda
videbuntur: primum χρωμάτων mihi non satis probatum
esse malim ἐπιφανειῶν: alterum sine ulla dubitatione falsum

Ἄκορος quod inter flores conglobari solet a Plinio quia
Tragus tribus cognominibus, interscalia allocatur. Acaros si-
millima scripsit Nasi nigriora esse, spina caudalis proxima
et Chico cognata, ut etiam ex libro VI cognoscitur. Neque
haec sola quibus flores sedes determinarent, innotuere
antiquis: ipsa florum discrimina per quae res digessere
nunc ii quos nostra aetas imperfectos, stamineos,
uberes, quibusque in stadera quaedam exemplo subtilitas illa
in dicendis a floris varione vaga. Quae autem τὰ φυλλα
sylvatici existimanda, aut τὰ χιονόφυλλα monopy-
reli. Sunt alia plurima quae persequi longum est,
quibus altissimi ad Tigrim declaratur.
Praeterea quod saepius animadversum, mirari subit qui po
habita tanta disciplina nullo delectu de stirpibus
commentarii sunt. Inter quos Nicostrides omnes,
quem majores nostri adhuc multa persuasione s
celebrantur, hunc unus tanquam summus antiqui
tatem suspicientes, ut ad insaniam fere vestigia
tum, dum quisque pervadebat, incondita, impera
ta, falsa ignoscere, ac retegere, aeque illustrare c
cuncti contendebat. Strab. dicit altissimis, in
concilii discrepando deos stirpes historia inter
sordes tantum, cum longe evectare quae quem
nocua deregebantur, celebrabantur. Cydri
meliora videbat, et singulis pluribus quae
genere exponsis, ac sub oculos aera figura posi
aeque pacificare quae superaneanea cura inqu
se ubi ranarum Nicandros, Cynoglossus, Spine
neque caule, neque flores, neque semen fruen
dignoscentur. Multo alia aeque quae cura pauque
veniet a stirpium cognitione accedunt. Porro, ere
huiusmodi macelis aeque Plinius, minus pa
maso accipiendas, nec homo amicus ut materia
ribus detrahendis interius bona ac mala sine di
cumina miscuit ac pervertebatur, professus aliud
na, ac falsa in commentarios redigere neque
quod ad instituendi sui primaeva opinatio
haberet. Sed de antiquis ac quibus nihil constit
historia ovdo dubia proferi, satis nisi planta
Ad possessiones eniti, quae saltuositate mi
cubet ab hoc remedia stirpium secundissimos fructi
florum omnium summas cas. Boscimur haec
qui rotundita cuniculo adjigendis, digitorum his stirpi
insecuit acuta post hominem memoria de omnibus
[illegible] a cuncta diligitur plurimum [illegible] sufficeret

All'Ill.mo Sig.r Giulio Cesare Sig.r.

Huius igne. Tibur Aeli Pinax nocte
via complexum
vendus censerunt, ideoque longe
quos quadraginta
censura ac
la publica
genia, impro
nulla unquam
in hortum gener
Postremus
contia ramen, ut
in ranca stirpis amphitheatrum docti
coeli desiderantur. Non pauca stirpes
inquisitio
aride non scrisecis iis neglectis quae maxime attendun
ex ea
ono due gli giorni che lo tolsero dal Sig.r Gio Stefano
Provveda a provisione acciò non venghino
ultimare l'affare dei Campanili e della grauezza
Giunta Baschino cui
Magnifice ac
dovina, examinet, quid inconcinnius
ho cominciato ad esaminare il negotio
Purgitur Sesamus, Asphodelus, et Phalangium adiicere: hoc
sibus Amaranthus, Mercuriale, Parietaria, Plantago delle
essare cosa di cui che d'ho consiglio nel ultimo consiglio
Therapia, Ambrosia ac Borago, Lamb[illegible] Pimpinella
Radicularum, Papaveris
della giuntina regia e ci dovette tanto per
Ho consegnato Eupatorio con Plantagine, Bi
Pyrola, Sagina
ezioni e che mal si tenta di vigere l'indotto dagli Uffi
Hyoscyamus con Valeriana
mpatia. Il antipatico ritornerà a ciò che per ci giorni
Propter
pia cupiditate conducta ad fine. E il resto del Sig.r non vuol dar me
Ho cura pure per gli orecchi
Herba Dei unguentum infallibile
scriptoribus
ita mihi e mio fratello nel indirizzato
Charichi, Diagridium
dea dato forma alla sua opera già incominciata.
Classes vestigendi, non
quod haurire e quella gli è lui sopra per opera molto
magnificentissima
adhuc antiche ritrovi e d'utile e
mavo impicavatur. Nascere a vecchi vomitu
nemo e tolto dopo il qualche giorno; ma da quale
Bachini
cetyde ego se non da lei. Gli bottonia due conchiglie
rer Joannes, Valeriana
Ramey, Equundey
Jumina

Quamquam ceteri et honesti se ha-
beri possent dissidentium, seditiones, dissidia
excitaverat. Varius ille ceteros quos furor
quos furore, quos insania compulsi fecerat, qui
miserandis conditionis Botanicis adde-
cere sunt, quod a prima hominis con-
stitutione nostrorum quisquis accusare maximis ora-
mentis ora visi decoravit, ora maritis ornis
quavis regionis cultu hinc ritus, cibos,
et adventicios mores, quos dissimulare,
quique ex multorum imagine sodalitia, ut
nisi, eruditione inter insignes, et civitatem
res disciplinas principes sedes, et summas
Sanno Gallo qui primus rubra sentos et se-
dentes cives adventicia vocavit, quid
effusi horret (sciamen ora scabie rancor
occiano sibi) quo se excusat. Cui docuere
Gallia nullo rationis exigere
se ingenio concremi, non sourungouri
maximis laudibus quos animos decoravi, eva in
quae simus innixa fundamentis concepti
Horatius sed tota Barnicae praeceptore nitiqui
edito libello quo a fabulosis temporibus strigi-
ad sodes, conubia, procreandique in memoria
revocavit. Haec igitur ubi sectatores tanquam
divina oracula accepit, quibus nulla cunctatio rati
sed strigica hisinvidi inexpiatissimis commentis
imputarunt. Quid igitur primum facinoris pro-
sequar, quid deinceps? Admiratione ne decreti con-
fabia inter strigas celebrabo, maresque ac foeminas
justi magis coniunga, cepiccirus Hermaphroditis,
ad quae genitale comam [illegible] memoria effigiamus
referam impudica? Neque ita, ut mos fuit vete-
ribus, Florae [illegible] aut Bacchanalia cum inducenda ut
ut frugum aegi arbores bene diffiteriscant, sed Palilonia.
rangeas nuncupatas hymenaeas ultimus placandas, quo
Ioniis nova ab antiquis susceptis [illegible] ad fo-
mentis referunt, easdem fecundandi, ac [illegible]
sobole agricolas ejulatus et quae nec insanis facul
vencerascato ostia sicubi; In Italiae istorum sedes
ciantiamus, ut nocua strigia memoria edisceamus.
Nat quis opinatorum (mirabilia esse cognoverat
Graecas Aegyptias, Persicas Cornelius Imperiales, Bal-
bocodias Cretas, Herodes Lycaonias, Ioas Mayas, Helios

1.r

Alsica sive Sorghum, Fagara Castanea, Pistacia
Semiscce, Tassifagino, Rorascea, Athamanta
Meu, Bubone Apium Macedonicum, nisi quo-
rubiana studio evaclava disciplina inbecillus
Vt primus hic ista Veridicorum quae sanius pu
rora historia differendum, cognita et percepta
tenebit, id insania cognoscere et suscipere hi
debit, quibus simplicia simplices ramos elegantia
et suscipiendae declarandum, ut dum de ratio
ora, sed calo delapsa rivadanum. Et vecura qui
cacumen, et solos primo Sweden scripe quae
siana sovae, non inbecillus, Sweden curcuma naturali
foliis ancipitibus, minnave palmatis, subcubitis,
Fermatis, acuminatis vaginantibus, caulinis
fasciculatis, ciliatis, foliaceis, aequinoctialis, an
ginanobus. Caulis flore, reclamculari semisexfi
fiandi, Masculini, foeminis, Hermaphrodi, Ab
rigeni, decorosi, fixeres, acutem Sarcocolli
anisoculares, Gloculares, cubovulari, baca
rari Gissova corymbi terminantes, rami sanitis
spinosimus, caules gracilis corymbosi, fibfor
mes. Ista credo me laudem sequimur, u
Vaterunitas, dus me mihi magis stomi
nocceant, ab huius modi
quinamenis me aucto, quod
Sarcocolli meminisse in Prude
radeus.

sarcocolli

pero

Perfecta aeque absoluta Botanices institutiones rationes monstribus non concedi

Quid igitur si quis non probas, cur probasti, sed non intellexisti? Equidem dicta et intellexi verba et pro mea mediocritate segui, neque amplectendi idem cupido non spectavi, neque in libris et conversis frequenter quisque id sedulo habenda. Non ergo perfecta omnia? Profecto, et mea sententia nulla quandoquidem perfecta inventis monstrum nihil accessit. Satis superque est hominis quando perfectionis imaginem aeque cumbas consecrasti, cuius in natura majestate sapere, seq. nostris sensibus subducant. Neque multa industria, nedum acuto ingenio opus esset, ut videremus quousque humana conditioni accedere liceat, ne sua imbecillitatis modum transgredi rem. Parca cognoscere, pluva suspicere et contemnendi. Si quis mentis altior longius introrsum prono obtutu cupiens, haud, haurendo deficit et cogitatu ad familia respicere, cui patria intelligentia lumen mortalis oculus non substinebat, an crassit. Qui igitur stirpes in sua quasque genera vocare dicere rentur, ac genera in ordines abducere et perfecte dixerunt rentur, is se mortali ego infima conversione impedivi non intellexit, dum id solum curaverat neque efficere curavit quo stirpes omnes cognitas tenebit. At quot stirpium cum hominibus cognitarum? Minima si cui vis quae immensi numeri necessit, maria omnia, flumina, ac circumfusa undique oceanus abditas servant, conservatur. Est ran exiguo numero, de quibus mutuo curiosi flores et fructus, nascendique leges ignorarunt, et subducendae, quibus innumera natura opera neque humana manu non gravidanda concreverunt. Itaque cui universas innatabili mutuo vero omnium quasque ac moderatur, hanc solus cognitas habet qui easdem praeter vario constituit, ac singulis quod accidunt generandi, ac propagandi ingenium, quidnemine valet, is rarum quid in stirpibus ad genera constituenda et tendendus sit, quid ad ordines determinandos accedat, quid ad cognoscendos applicari intueri oporteat, perspicit ac comprehendit. Cui igitur ad rarum verum explanationem [illegible] quaerendi principium invenire, investigandi percipere [illegible] diligentiam assequi, naturam vocabulis discriminare, cognoscere humanos praeceps non curavit, monstrat et labilem

Ita Jacobo Antonio Cocchio Hel. Hauri Lica-
onio Pacifico
mente intendisses, atque in uestris [illegible] agendis
[illegible] nisi, at [illegible] non intelligenda in
tolligave, definiva, at moderari rebus uisibus continuo
Quae nos demens ad longe a nostrali limite quae nostri
[illegible] fas, provideat atque impellit? Cone [illegible]
nem, ar ceva ac natura dyris arma in amicos [illegible]
vantur? Quorquot id omnes sunt (quamvis nemines
fare parat) has omne vulgo fabulas fuisse, atque
corrumpe scripta sigua in memoriam accidere, interea
doliramenta vacanseu cuiclamus. Nos alia soluta nostri
nobis haud [illegible] audentibus futuras curabamus.

6

Quapropter nostra infirmitatis grauis a sacris
litteris ad hanc inferiora capiunt: facilia cognitio-
nes desideramus, quae quotidiana notione, et com-
muni usu dici dignitatem.
Narrat autem operum ita suscipiamus, ut contemplatio
similes non inuenti rarius scire et cognoscere
nobis quamus humanae intelligentia
promittit cog: interdum caelestia. Et quamuis stirpe
non ultimus locus inter subterranea obtinere, in quibus
rarius et non diuisa diuina existentis luce scaturiat
magnitudo veniet, eas diuturna cura circumstantes
labirinus operae, ut varietas aliquas neque ceteras
in omnibus neque perfectas, et ad perfectionem
rarius rarius nulla capiat, nostris sensibus
facile incognitas. Propterea cum in stirpibus
caules quinque crassitie sine, folia nempe,
cauli, radice, flos, et fructus quaeramus ex his
cum discernibus minus deorum ac difficile damos-
nus, stirpium est quaerendus. Radix primum
occurrit, quae si stirpe effodiatur, et hac forma
generi constituendae sit, uereor ne machina stir-
pis tota, quae plurimae stirpes cete-
ris partibus inter se dissimiles nituntur. Ex bulbo
itaque cortex stipitem descendit non crassum. Non
stolonem quod ex radice, quae quaeris rarius similia
nemo hactenus inuenitur qui bulbos stirpes, Ranun-
culos, Anemones, Hyacinthum, Narcissum, tuberosas
appellarunt, Cyclamina, Dentem canis in unum genus
comprehendat. Progrediamur si radices caulescentes
Et hae quae inuenta dispositus genera constituerunt
cum in omnibus quae ad singulare genus subiician-
tur, non idem in Acarna, nec in Beumcundiana
in Tithymalo, in Valeriana, in Symphyto, in Sclarea
in Scrophularia quadam in silvis sparsae radicat
fauent, alia tuberosa. Cur quae radice carentia
congeneria non habeantur? Et Stirpes stipites hae
radicata et manifesta sub dubia lucis consideratio-
ne generis, stipes ex radice descendens adhaec
contendat, caulem siue quid excolle in Visco,
Struthio, Fisheria, Fraxino, Cuscuta, in quibus eadem
sua est existima appellatione.
Quoniam ex radice quod quaerimus, non satis nobis
constitisse uidemus, reliquum in caule dimanare
perscrutabimur. Sed quis in ue habeamus ad hos-
ces et peregrinos habemus, qui caules ad terram
minantes genus in quod radicant. Pauca adeo
arcanis, cuncta, multiplex conspectus caulis,
ut non rarius in dissimillimis similis saepe
uariet in similibus, ac congruentibus si si-
milis, inaequalis, digitus producatur. Addo in
multis nullus minimo digni. Quaeret caules
quoque diuisuros, quoniam in superficiem

Caput scripsi
quibus praesidio
ad quod instru-
mentum ad ordi-
nationem nostrum possimus

Sed uerum, ut
laudatum imaginem
quaerendo

Quid si radice caulescens
et folia quae Ranun-
culus, Filipendula, Porana
Asphodelus, Stratiotes, Ruscus
Chamaeleon habet? Secundum
stipitis, inter quos
similitudines est quaerenda
materia est quae
stipitis est quae
causa stipitis
in quibus genus
quaerendo uaticinemur;
et peculiaris explanatione
nem nostram explanemus.

diligentiâ ac curâ imprendive in ast nostri.
Praestabit igitur solius quod ex quinquefariam di-
visione solius accidit. Verum & graue quidam hui
glus a natura quod stomby, ac sursetibus contribu
quippe stoua, dalba strigis, stantes manifestantur
Cinque dauidum, ex contrabescuna, sprecerq; iam ocu
cis diuity haueam, calendis ramon quod solis dila-
bentur, ex seminantur, quod solius similiud explicatur
dicuntur sit, erin naturalis salyces cultores ad
magnitudine insignis plerqueiuam fuerit se ostem
tão Verumtamen negue in solio nostra industria
acquiescit, ex certa consistit. na negue carnose es
plurima foliis similima, ex Platano, Vitis vinifi
fagus, Acer, Aesculus, Lycoctonum, Staphisagria
Rhicinus ex alia atque alia quae ob foliorum simi
in unum genus vocabuli non possunt, negue nam
ua seclusis, homines erudiri communicarunt. Non
negauerim esse aliqua multo nascentia, ac gramina,
graminibus affinia, quae foliorum similitudo
rantur ast, ut genera numero vaferrissima nul
folii discrimine segregarentur. Id enim in plurisque
bulbosis animadvertitur. Omnia tamen propagan
flora, floriqueque sedes ac fructus ex semina in flu
sa disseminentur. Illud arid inter necessaria
praeterendo subest fagus folioues acquisitas
in examinibus non consideratas, ut ea ad genera
normas utantur homines, sed ut ea forma
artium ejus animantibus ceteris ad cibum
dus accommodata, quae facilis ad concaquendum
solutus facultatem nimbis generantur gramina
at ne alto in loco capris, ovibus, bubus, rumentis
labulis, dolasset, nemus, collis, vallis, pratum
Prata aeque avium songe remant, hirundines
rum quae plurimi foliis gaudent agri aquatici fundun
rem, aliud aquilo opinamur, naturae artificia
alescit; folia ni longa coal sara, carnosa, sed in
facinus non de recta sentis ac circuitis succis
quibus bulbus, abitus, facilioue cibi gravabant, dul
cuspa atque cervicalis multis anfractibus, angustis
ungentur ac contrahuntur. At multa genera gramin
folia constituta, ab omnibus vocata et gravata
Non facta quaerimus, sed quod ex natura inve
retro causa rationem fieri possit, investigamus.
Nunc etiam ab radice Bistorta a Persicaria, Bul
castanea ab Castanea, Lingua Sinica Sisaro, Orni
cogalus a Phalangio, Xiphium ab Iride segrami
Quis iste, nisi caulis discrepantia inve
ver, Gramina appellatione Bellidae saepius o
Leucanthemo, Thyma, Psyllio, Cambuco, Hieraci
Jacobea, Examine granicularo nanciscuntur
dem nominibus ad vocantis ex Graecis nimium hu
minibus indulgent, ceal studiosorum commodis in
cinis genera fingunt ex vafingunt, quae nec
ipsi probant, nequae probanda aliis docent.

quod inter caetera
bubus, abundan
siccandis sagittae,

Sanguisuga, Plantaginis
Ebulus, Lauri Laurus
Tussilaginis, avium
Pinus

7

Rivari itaque possimus, si eius folijs ramosq; aspiciamus, ut Anacampseros sexus non sedum, Cerei Angularis, Dracocephali Arvensis, Bistortæ, Verbascum, Coronopus, Plantago, Cruciata, Cathia Lanarius, Pseudobrachea, Pyramidata, Millefolium. Quæ, coniecturæ, affert prima obiecta stirpium figuratio, eam assignamus, cui certo ut certa minus ac præfacere non licuit, ut dubia neglecta ambigua sequimur, neque [illegible] Quotiens quod ait Plinius in Pentaphyllo ad a foliorum ∆ figura ut hoc quotiens quod ait Plinius in Pentaphyllo ad a foliorum

∆∆ Sed in ut et hoc quotiens quod ait Plinius ad a foliorum

sit, foliorum figura ut natura instituit, a generis notis varijs, ac reprehendimus, quibus non solum inter cognatas stirpes dissimillima quæq; ab ijs in eadem stirpe maxime discrepantia fundantur. Quot ut reprehendimus stirpes, in quibus infima folia a superioribus forma remotissima? Quibus igitur generis dignitatem tribuimus? Summis ne an infimis? Si summis, cum infima quæq; ut plurimum quod exsistant, quæ ratione summa quæq; habeamus? Si infimis, quæ ratione summa quæq; habeamus stirpi adnatum? Nec ita ingenij nostri causa inciderimus, quippe quæ illa ∆ ∆ ∆ omnia unius generis varietates, alterutra si sequimur, nullo consilio dubijs, inæqualibus, fallacibusq; [illegible] deprehendimus.

consilio, ut dicamus, [illegible] varians, semen et fructus intra cortices latens, cruciatæ, manifesta sed habemus, quibus illa omnia ex semine explicantur, et semini involuta, flosculis ipsis seminis gratia conspicua. Quæ cum ita sint, semen et fructus ante omnia diligenter attendere, invocationis modus inveniri, discrimina noscere, inuolucra quæ pendere, situs animadvertere, quo pacto distribuantur stipes, et quo ordine ad earum varietates accedamus.

Seminibus ac fructibus adiicimus flores, quos proximos in stirpibus disciplina ducimus, animadvertentes res tantas similitudine in multis gigni ut non incertissima secum videantur, illi quæ ipsimet in constituendis generibus floribus sedavo. Igitur in Caltha, Ranuncula, Anemona, Pulsatilla, Clematitide, Clematitide, Lychnide, Conuolvulo, Chamædry, Campanula, Visina et alijs quæ cognata flora uno nomine complectemur, semi-

diligentiâ ac curâ investigandæ rei nostri.

Præstabit igitur folium quod ex quinquepartita di-
cisione folii accepit. Deinde Cyrtæ quidem fo-
lium a nervo quod sinistro, ac sinistrorsum contribu-
quinque folii. Dextra vigæ, sanitas manifestantur
Cinque dextrorsum, ex contrario sinistrorsum pinn
eis brevis haberi, celeritas ramum quod folii dext
bentur, ex seminantur, quod folium primum explicatu
dicatum sit, ex in nervulis [illegible] facile se osten

magnitu
rão. Ve
acquiesc
plurima
fava, I
Ricinci
in cuna
va soci
negocie
gvanni
tanza a
a.

Balbosi
flora, I
ja dist
nervor
in qua
norma
actiou
das acc
Idcirco
at ne
Crabalus
Cyrta.
item ga
rum, alias [illegible]
alacrescit; folia ni longa cum sara, carnosa, sed
sacinias non dedecta sonis ac circuitis sacci
quibus Balbis, ahinc, facilioris cum Crabane, de
causa atque cervicali nullis anfractibus, angust
cuspidem ac carinatum. Ac multa genera [illegible]
folia constituta, ab omnibus vocata ac Crobata.
Non facta quærimus, sed quod ex natura in
vero causa rationem fieri possit, investigamus.
Nunc alia ab variis Bistorta a Persicaria, Pu
castanea ab Castanea, [illegible] Sinapi a Sisara, Ur
cogalus a Phalangio, Xiphias ab Fuca sapan
[illegible] Quis iste, nisi cautis discrepantia inve

Carpyllus, Plantaginea vel, Crocuria appellatione Betulæ, secundo
Ebulus, Hortenses Lonicerus Lauranthemo, Thyma, Peplio, Cambuco, Hyem
Tussilaginis, avium Jacobea, Examine Granicularo nuncupavit
Dina dem nominibus ea vocatis ac Crobacis nimium b
minus indulgent, cum studiosum commodis in
cium genera fingunt ac vaginant, quæ ne
ipsi Crobant, negue Crobanda alii. Quam

abunde)

7

Privari itaque desinamus, si eius foliis tamen adscribendi celebramus, et Anacampseros sanari non sedet di-
catur, Cucumis Anguria, Dracontium Rueli, Blattaria
Verbascum, Coronopus, Plantago, Cruciata, Ruscus
Lenticula, Paeonia, Pyrumica Millefolia. Quae
coniectura, after prima obtutu stupida figura eam
amplectimur, cui ceteri ut caeca, nimium ac praefracte non
sicuat, et dubia aeque ambigua sequimur neque
intentatum relinquamus. Propter quod etsi in Penta-
phyllo naturam ope non agnoscat, quod a foliorum
numero nomen obtinuit, tamen ex eiusmodi opinio-
ne sic existimamus, et rationibus nobis desitum
erit Pentaphyllon una concludimus, tacite fatentes
diu folia amplectimur, eadem ad generis constitutio-
nem non pertinere. Vide in Do AA
Postea quod radicem folium interim caula vehicu-
mus, superest, ut animo magis acri et perspicaci
cava de floribus ac flore cogitemus. Neque longius
sumus progressi, ea praeterire, singulos
colligendo quibus quisque sit tractandus, ante oc-
culos proponatur. Satis celebratum, et inveterata
fatemur, cognoscere et praemendare fructum
vel semen, sicut nostros sensus fatemur, sic
manifesta [illegible] signis innasci, quamvis
nulla stirps, et nullum animal sine seminis
conjugio procreetur. Quae cum ita sint, semen et fructus
vasa dica, folio, caula, et flore diximus, eo
nam est, quae id unde ortum est, non fovat, ad
fovendum aptum, si extra sedet, et idoneum ubique
nascatur, nulla incommoda patiendo, cui enim
[illegible] separata affecta a fructibus ac
ovulis semine. Si igitur stirpes omnes dese-
mine oriuntur, et semen [illegible] nisi narcua
consilio, ut dicamus, [illegible] loca sicca ca-
vaam, semen et fructus intra cortices [illegible]
cuacuare, manifesta habemus, quibus ille
omnia ac semine explicantur, et semini in-
serviunt, floribus ipsis seminis gratia con-
stare. Quae cum ita sint, semen et fructus
ante omnia diligenter attendere, invocationi
modus increscit, discrimina noscere, inuolu-
cra deprehendere, sinus eximia, pouret quo
melius dissimilarum stirpes, et eo invo-
lucris ad eam variorum accedamus.
Seminibus ac fructibus adiicientur flores. quos pro-
mos in stirpium disciplina ducimus animadvertis-
res, tantae similitudine in malis gigni ut non
inconcussimilia secernidearum illi qui primas
in constituendis generibus floribus dederunt.
Eguidem in Geranio, Ranuncolo, Anemone,
Clematitide, Clematitide, Lychnide, Convolvulo,
Chamaedry, Campanula, Alsine Arabis quia co-
gnata flora eodem nomine complectemur, simi-

Discrepandum
carent plerung aqua
quæ vidis cultures
quoniam cinabarin)

ma et fraterq; non pavinde ac flores quæ in aqua
Deus nascitur? genesis quæ sirage in omnibus recentes.
Quæ dum agitata mentem recreat, ora
deligua vide commendat vesicio, sigu
quodam, quo prior rei colorem blandimen
ad cognoscenda et determinanda genera
Deus nascitur? hominem, nobis in flore
a natura ganimed animor. Principio flor
floribus seminibusque præcaurine, et sa
arrenfolia, explicantem, nec ultius fructi
et seminis formam innotescit, quæ, hausta
flores ad rabescentis humore, evescere a
se arcollare incipiat, foliis, squamis, lanugi
calyce obducere, et plerumque in imo flo
latens, quo infantis fructus infirmitas
excrementis inclusis auctis custodiaret. Jam
Ovagnare inest floribus elegantia, ratio ob
nus pulcritudo et fecundias, ratio odoriferæ
stamina, et semina, ut alicha alia agantes
nec se magnopere, atque in sui conceptu
nem ad insectos adducant. Quid de flo
figura quæ ad remotos, ad mania, ad
multiplices decoranda, dicamus? Postre
nusquam abili [illegible] atque adeo manifesti
et speciosa quæ in floribus monstrat oculis
se spectandam subiit natura, neque in
aliis eximiis ejusdem quæ mus inmensa
varietatis, majori investigandæ homines pel
lendit. Non quærendum quoque est, qui
ad tenus decus floremus homines, ut levitas
flora deus specie, fragrantia, pulchitudine
contemplatione excitavere, fructus et semina
incrementum, et reflectionem insemitat natu
sis tamen inquirit, quos ad hominis salu
tem tam mirandi et ornandi divina pote
provexerit. Horum qui plenis ricuntur, pl
foliis conferti, tanta odoris suavitate spar
odoribusque imbuti cujus ergo genii habeb
fructusne vel seminis quæ. nulla cosi velin
quem, asseri semper debuit, inquies, an hoc
Nij.a Hominis quidem, nam floren decoy vendo nihil
servari deservitum, nihil animalium cibo aut fabrice
rum, nihil animalium cibo aut fabrice
bimus adhuc quin floribus [illegible] vario
sit accumbendum, in quibus [illegible]
nobis [illegible] quia ducta ad naturæ
ordinem imitandi cognitio cossimus.

Cap. IV.

Naturæ opera nostris legibus, aquæ
insidiosis ventis non vincit

In constituendis itaque aquæ ordinandis stigm
generibus flectendæ ac semina adhibeamus,
sequamur. Flores, quid aliud cum ignis et ve
celsitas, oscit, foliis, cachrys, ac va [illegible] in
gaudentes, ne nostra culpa ea ab homine
memoria deleamur, quæ confessis evocabulis

(ingressis)

16 Scripturas nobilitavere. Nomenisse tamen con-
ueniet, et iterum arg. iterum sedula cogitatione pre-
pendere oportet, natura ostiaria quid in intimis
sui penetralibus, ac maiestate summa secreuerit,
rerum, humanis finibus et instinctis non comprehendi,
sed extra limites quam ignaui mortales circum-
scribere audent, extendi et produci. Quapropter
ac procellis ad ignaros et gentiles deuenit. Mihi illi audendum
qui et clauis arca pretiosissime atque
locuare, de diuinis sententia fatuine, ad
calculos vocauere, legesque stabilire, quibus
immensa natura cum cohibere et velut vinculis
hos itaque ceruere est, et agrestis dimensione
ad unicensus tamquam obstringendos mensive
mos in coelestia aggredi, atque in exiguo tabellæ
vernissimorum a situm mortis circumscribere, accessus et recessus
ostendere, internalla designare, orbes singu-
lis arribuere, corrugmata via spatia vel leue.
mus. Minima et insana conatus! Audi-
res, quos iuuat circumgestari aeris plures nec
meare, et singulos diuersio nomine nuncupari,
transfiguras declinare, et inter se coire, aut vocari
dari, ostendere, quibus fulgura, quibusque ful-
mina, quibus fontana cataractæque aqua in
aeue contingant, fiant, diligenti admodum
cura doceue. Sunt nonnulli qui rerum
omnino gratuitam, non minori solertia et
curiositate. Hæc unde coacernatur, et
cum liquida ostendant, rara quibus coniunctu
consistat, sub oculos ponunt; ignes quoque
et imagines rescindunt, corpi ve consent. Tam
Pestilentia, lues, morbi et qua origine causoni
orientur, et eum modo fibræ animalium genus
modo illud incudant, corpi affligant, ita tamen
et ex confidentia afficiant, ut non rerum fili
censendi sint, sed pancratia et sanctorum hero
rum sitio detegi cognoscendi. Sed a nos
vero cum sitio detegi cognoscendi. Sed a nos
videamur quibus non minor cura vel potius
deberet, quippe scriptibus, quam multa
inter absurda naturæ mysteria numerari
non, ibi sublimiora vereamur? Nimium, quæ
scitis nostris et regalis obscuringimus, et veli-
gamus indigantur quæ extra normam rea-
gantur, recurrere et cohiberi non patuit.
Obstitras hominis mentes et pectora cæca.
Non vestigamus aliquando, atque haberis et obtu
si cordis sui obscuri deponimus animadversum
nos in hanc mundi a deo inducros pancra
suaue quæ, res et sanctorum vel, quos tam
multi alii sancti nota
nisi accessionis summa

scive et intelligere decrevit, quando satis cui
quo ab inferioribus ad superiora convenulatio
nes commodius vococentur? Innumera sunt
nascua dona, singulari naturae munera, nectu
plici forma praedita, modo similitudine aliqua
inter se cognata, modo differentia dissimilia quae
dam ceteris genera degenerant, degenera alia
vent, ac magna inscitiae ratione sese variarunt.
Equidem et in animantibus, et in strigibus
quando humana mediocritas cepit, genera
habemus, quibus quaedam et nomina stant
tantis conformationibus subiicientes, sed subdi
genenibus alia immiscentur quorum forma in
nutris cadet, vicissim in membris et dispari
tate nominis. Caprae [illegible] caprae foetidae conjungendum
quo[illegible] sed convenerit [illegible] ad caprum propius quam ad ca
prae accedunt Rangiferi, Capreae, Damae ad
cervos ibices, rupicapras. Anas similiter
ad cygnos genus multiplex censerem, quo
rum maiores, minores, minima continentur. Sic
et Asinus equino genere discrepans alia discrimina in singulis
habet, quibus quaedam ad mannos vel equos inclinat
et mannis asinum, quae dam asino mixtum equum
quandoque mentitur. Et mannus nonne caprae, habi
tu, et cruma Anas? Postremo tamen aeque Ar-
deas imitatur, cruribus ad imum usque pro-
cerioribus. Quid? Anser nonne Anas? Sed
sed pro longiori collo, et convexo rostro vel se
cygnum sistit. Ardea Grues, Ciconia et non discri-
minantur, quibus Otis nisi vocem Phoenicopterus
Falcinellus, Avquata, Auosetta,
decursu in unum insecrevent. Auosetta quo-
que cum Falcinello et Avquata in Lemco rostro
conjungit, certum ibi scissum curvat: digitis palmo
connexis ad Anates vergit, toto corpore Ardeis
similis. Natura ita quae genuinos insistit, sed
dissimilia subinde immiscet, aeque ac gene
ribus alia aeque alia genera effingat cunctis
in omnibus, diversis, multiplex, mirabilis.
Haud secius in strigibus privatim nisi
vel omnia conditionis gradatio suspicatur, qua
ilia [illegible] genera in genera pervasit, aeque
amplificat, dilatat, ac variando decoravit,
vel discrimina plerissime excogitavit, calcharatae
excusat, dispositione definit, numero modo
mensi destinatis vetavit, quibus extrema majo-
ris cuiusque libera, [illegible] sancta, et omni instructa
segregata sua maneat strigibus impactitatis
Pauca quae nunc memoria mihi suppetit in
excamyleis subiicias: plura cuique investiganti
ubique occurrent. Magna strigibus numerus

9

17

celebrantur, Cavaniá quæ theris in vasculis gyrodueris semina excitatum, et gierahis simul libris aquinque fere, aqua libris, ad secundum, ad extremum in chindris coronator. Ex hac similitudine vocedum quod ex sphæra datara quovis gyrato inæquabili, et dissimili modo disposita Cavanii nova inferunt. In quod predypsato flore carnea est Rubea fragaria, Cornavoidem, multis seminibus fœta gerens, ac calyci integro, cui gyrata, et semina affiguntur, gyradica. Si [illegible] ranibus pania gigneris, rena, nimis multo gyrachra ac copiosa diceverit. Sraque rubra seminа saccoso cornice adegit, fragaria cinoso chorio affixit, Cornavoribis in sicca sede collocavit. Rubo multis compar Rosa, calyce, et semine discrepat; calyx n. succi refertus, multa semine nuda sibi adhærentia facit. Ex hac discrepantia Rosa dicitur, non Rubus. Ad Rosas florendi vires nonne proxima aquimonia accedit? Attamen in diversa mansione; quod calycem siccus, aqueæ cinctis circumdatque exhaustus, ac sapore in sinus divertus gyrodueit. Rosa quoque Pyrus, Malus, Cydonia suo flore exornat, sed calyce a se discrepat, et dedicit. Hic stamensin odorum circumque ebullitus cavo corus accedit, et multo ramore abundans [illegible] aquæ diversa indeat in Pirica, [illegible] in Myrto, aqueæ [illegible] in Myrto, in Corno, Gyrosulatis Narcisso, Amaranto, Onagro. Pavor itaque ac rationis Discrimina ab uno principio ad varia aqueæ alia naturæ cuivis decernit, labra aqueæ nostros illudit ac contemnit. Quod eum illud sine ullam dubitatione asseverare non verebor, nullus esse genus certis signis ab homine constitutus, cuius compar in similes aquabitur non invenitur, et [illegible] gyrogonio vocabulo nunc gaudens. Sed dicaculi genus, quia glauca nova renatus, nascitur ex inhumanis quæ latent, inscitia nostra cohiberi potest. In glaucis minimis quantas ea teamus, nonnunquam aggravat. Alsinas asse genus definimus, cuius flos regulares, rosaceus, stylos quinos, siliquas exsertas vorandas, vel conicas, qui dum se aperit, seminа ex conico sinu effundit, calyce demum persistente sectus. His glaucibus multa complectimur, sed multa nostris sagibus se subducunt. Ecce Hyosoricles, scirpa nostras cuspidatas, et Lenitas cum excellentioribus, oblongus stylus, et Cerastium calyces non dicisos gyrosepalos. Ecce Alsinastrum calyces non dicisos gyrosepalos. Sedem gyroscopus. Sed vero quid ras-

ras affines, ac quon-
dam Stellaria,

simile flora, calyce, corticibus, foliorum dis-
sitione, torquue habitu quas stypticon, ste-
ron, Androsaemas. Veramen dissociamus
quod homines fruticum similitudines sequun-
tur, dissimilitudines at manifestas naturae
satis provocationi atque animabus cibo
uno vel altero gramine genito, provocisse
debeamus, si vero opificis mirabilem in ma-
ximis dissimilitudinem in minimis imbecillitate pretendeamus
sed immensa divina prodescant longe pluva
quae sensus nostri infirmitas deficit cat, sub-
scrutanda. Itaque tanta est graminis cap-
tat mirifica seminis dispositio, tot quoque figu-
rat elegantia, tot multiplices
species, tot nostris simbus ac sanctis mirandi
quid amplius excogitare non valeamus, quam
eis plurima incompta atque ignorata
dicata relinquamus. Haec enim ea cursim
attigisse, quia facilis rei contemplationem pa-
quivam recludant: quid de iis dicemus quae
inexplicabilis atque inextricata subtilitas
humanas acies effugiat atque ironice cogi-
tationes, fingendi, Itaque profecto tanta sollertia, admirandi
esse fatemur, ut prodigiosa ars artifi-
ova sine consenda, provocidave sequa
tionem videatur. Quamquam cui in om-
nibus rota naturae sit, id est ineffabilis praesta-
tio, quae cuncta decore exornat, similitudine
socias, dissimilitudine segregat, copia
esu commendat, quia fidelitate
monstrat, quod mirabili memoriae inhaereat
ac minori labore provocetur, de iis
quae provocamus ad singula nomina
pertinentibus ita singillatim agamus,
ac flores primum, quoniam ante fructus
accelerantur, explicemus. Quos provocan-
aggredientes, inter necessaria esse vid

capere ↘
cui strigas in stantes ac furcas fere di-
cebantur.

Sed quoniam nostrae imbecillitati insanire
debemus, strigesque in cauris dignoscere
potest, quo nostrae memoriae inhaereat
ac minori labore provocetur, de iis
quae provocamus ad singula nomina
pertinentibus ita singillatim agamus,
ac flores primum, quoniam ante fructus
accelerantur, explicemus. Quos provocan-
aggredientes, inter necessaria esse vid

(8) arte omnia inquirere, et naturæ consilia
scrutandi recludere, siquid forte de stirpibus
stirpibusq, infœcundisque floribus nobis pro-
ficeat quod in publicum proferat fabulosa
(ut aiunt) promittens accessus. Equidem si quis
esse efficax carminis artificio herba ea magne
re sese fœcundare et generari, quæ nos a culti
oribus seminibusq atque arboribus hactenus ad
subsidium per contemplanda augeamur. Ipsi
mi his indagationibus quæ Anthologia inscribun-
tur, eousq sententiæ fabulosæ ni nisi semel
qui, ab Ovidii temporibus Palmarii fuerunt
dantione erecta, inexplicitis fabellis rotas
stirpium historias inquirunt, rationem quia
adhuc divisas secta homines inveniuntur
tas acquirere arcessi, quas sinistrum opinio
nibus adhærentes, ratio cuia insistat, et dissi-
mili variatione ad sanitatem vel cultum conten-
dat. Porro id quicquid exequar, ita modo fe-
cerit, paululum assentabor ingerendo quid
stirpes stirpis fructiferis conferant, aut
conferre possint, nequid consilio privaremisi
ssè insimulet, quod ad propositum quæsto-
nes pertineat opinantur. Palmarii tamen
fabellas rotas vereatur in prudentia astu-
tiæ illudentis, sive quia gravissimus au-
ctor Herodotus eandem iam dudum omnino re-
solvit, sive quia [illegible] vegetionis ratio
non ob stirpis naturam contingit, cui in Ara-
bia, et Judæa huiusmodi [illegible] Palmæ non
vegetant prout sa fœcundæ. Accidit inter
interdum omnino non esse Palmas dactylos fe-
rentem agricolæ quibus nostra Gramatici
Chaos ornarit, non caveret, [illegible]
sterili genitalis opinius subsidia acciosse-
ntur. Sed ceterum ad examen revocamus.
Ornus, Cucujacana, Vitis vinifera, Laurus,
Ramus catharctica minor, in qua folia obtonga
gignuntur, Oculus, Limon, similes asperæ
Ramus, Bryonia alba sicæ asperæ et alia
Limonia sed in stirpes, et fructiferæ distin-
guuntur aut silvaque agrices fœtæ, non videos
quid infœcundæ seminiferæ subministrent; nec
quidquid agrices fructibus ac seminibus gratæ,
fœcundæ videantur, deseruit, neque aliunde oriundum ve-
roscit. Atque hæc quidem omnes et intelligere
et probare consentaneum esse stirpes quæ
sine agricolis fructus maturos edunt, tanquam

firmissimus argumentum quod nulla ei
possit infirmari, obiectant. Occurrendum hoc
est non subtilius disputando, ne tempus
frustra conteras, sed propositis utrinque ra-
tionibus vera a falsis secernendo. Non du-
bitamus discrimina. Est in agris frequentis-
sima cultu cuius frondibus sanici creamus nu-
trimentum. Hac alimentis cavens frugum qui
cibamur provocavit. Est alia valde infrequens
fructu ferrihi, aquilicibus ornata, quae quo-
niam minus apud frondem gignit, solliciius in
seritur. Plaustrum rubia de semina, ac
sine cultu inhonora, matres agrices nullum
frugum affundens. Cuius agricibus foecundi-
tatem prima secundaque [illegible] vata ac sapo-
nata, ubi prima abundat. An rubia quae
inveteravit vanissima (nec deinde arbores semel
cuidi) quae si rota frondibus in pulverem facesceret, cibi agri
Plinii sufficeret. Juniperum quoque Gallis ma-
bisita provocat a scabie sagis facienda exa-
berat, et Lucretius foecunda ita? Non aliter
naturam declaratum in Fico. Chirurgi cultu
apud nos, nec caprificatione ad fructum
cogerent, caprificis agricis foeminibus mel vo-
centibus, nisi grav insitione stantibus
occultis. Satureo si hoc rat clausa adhuc
in dolia ac incausa remanent, affervet ac
nostrum florem quibus nihil castius, nihil
clarius, nihil magis manifestius accogitari
possit. Sabina baccifera appretiata non
(ut caulgaris est opinio) in dilatata habenda
Atta n. baccas ramum edit, iulos quo acigua
alia nullo unquam decorata samita. Flo
quo annos XX edidit semper fructu foecu
hunc provecto autumno ac mortibus
dolatae sedes sepulturae. Quibus itaque agri
bus per nos annos illa foecunda tempora ob
provocat seposita. Inter Pinos nomen obtinet
Pinus
eadem stirpe serius a fructu ictus provocati.
Et hoc arbore aurea in alveis suis [illegible]
sata in horto dissimile indolem ostend
dit. Quotannis amethysis provocata semi
ad maturitatem declivi, longo post tem
pore adolescit alia, quae fructu ceu ictus ferr
Hic maximi provocationis grandes edidit Sal
Orientalis quae in magna provocitate erit, H
gallis antiquae dimissis ac bonam provocata,
Varro Hanc egregie Vivo Thema Pinii
De Gallis, qui Bisantio ad nos in fretis usque
provocat decrit, candemque praebitus Herpes cu
mus exercuerit. Haec nullis ictibus provocata sem

anno

11)

19)

quorannis proficit, et quo nonnulla scripserit accipiemusque consilio aut scientiae aliquando habeamus. Hanc sacerdotes qui attendere, et sedulo diligentissime [illegible], quantum interuallo Pythagoras et Parmenides intrase vernaculorum, quorundam cogitationes confouent, aut ad scripturis vaginibus (si qua forte [illegible] scientiam nuncupat) aptius mentem educare, aut ad aptiores et manifestos errores reuocare? Nonne magnae imprudentiae esse apparet, [illegible] naturae optima mendaciorum tenebris, quae prima mentalis perceptione dissolueretur, atque euanescunt, obducere, et tenebrare? Plurimi quae quaestionis scientes patiebantur inquirendo submouere, quid arbitrari, quid affectus, quid officii steriles scripsi habeant, propter quae constituta sunt quibus nihil confouent, sicut quia foecunda officiis non indigent sine officiis semina praestitenes, sicut quia quae indigent, abunde sibi [illegible] auxiliare non sit opus, cui prae se aptices producant explorare. nunc negotii, ac praefacere quae naturae sapientia, armatura, ac prudentiae magis euserranea accisimarum, non cernenda auditui qui minime fucata ve- rum cognitione, ac formina detectantur. Et quemadmodum qui de natura apertibus cogitant nihil familiare, nihil facile, nihil indocuum mentem curandi dabant, de scientias scripsi officio magnifice loquuntur, ut sublimioris consilii esse quae rationa et humana respiciendo opi- nantur, declarabo. Alacri itaque auditum- que ciui cum fauoratis quibus animalia ad iu- uegandas cohortes dexteritas impellentem et fau- legantia, ac solicitudinem gregalis statim ac fucam passim adficiens, instinctus quae magnae ad sui conseruationem, ut rutela coquent, intue- adeo, statim inoffensi, habeat necessario fa- rentur, et animalium circumcursus, ne naturae ob- bis vociferantur. Quod ne alia vanae [illegible] sed ast, determinato uiuendi spatio, [illegible] aspiratibus, diuersosini [illegible] inquietudinibus, aduersae ac cochlis [illegible] ac eadem [illegible] aduersa inuenibus quae sitorum [illegible] ac [illegible] animalia alimenus prae, nasutorum modus [illegible] animalia et occubarent [illegible]. Neque his solis quamuis [illegible] quibus obstiterint augmentis; animalia quae cognatis amplitudine magnus spaciosum gulae gonia, [illegible] sobolis [illegible] levare, ac sam sit- cuescunt, eo magis foecundae, quod a majori- bus assumentur. Praeterea inter majora

[illegible] nessantibus

inueniuntur quæ semper offero uiuo palm
non edunt, ut in nostro genere uidemus, in aceris ol
bus, capris, ac Gallinis. Haud secus nimia sibi
uiuparario inhiberent. Principio arbores quæ ni
gra fungo ac lato sanguinem, atque amictus sede
requirunt, si cui mirandum conferantur, numer
osicco circumscribentur. Frutices arborib⁹ ni
pressant, herbis cadunt. Herba plurimæ quam
plia cito ad maturitatem fructus deducunt nim
co abdunt, subinde nascituris locum vali
quentes, alia, præsecto semine, planitus aug
cunt, alia palmato fructu effundunt. Acu
dunt graminis quibus semina discutiunt
na, fibris occultantes, gelicidia, pruina, aestus,
nimbi, caterasque strages affligerent, neque pa
us strangi permittunt. Quid de animalibus
cemus quæ uel pluvoque ac stirpibus uiuunt, an
fructus, semina, flores, frondes, germina, signa, radices
dendo? Ipse pivocitio consilio innixa modo
quem singulis natura dispensit, primo
stirpes.

Hæc tamen ad stirpium quæ tanta arbor
semen pariunt, forcundia aut cohibenda mo
uisa sunt. Stirpes quæ sectim magna
ciosa dicuntur et frondi alia in coma
gones steriles constituit, alia forcund
ac pluviosas. Hæc singulari pluvioru
tia factus est ut semen steriles
retinet, a lis stirpibus excutiatur, nullo semi
ne edito. Itaque inter arbores multa
inueniuntur, sterilitate inhonora
ut Populus, Salix, Lanasca, Fici
Cornus, Sabina, Juniperus, Alnus, Cas
tanea, Vitis, Ilex, Ornus, Oculus, Lau
Malus, Pyrus, Prunus ves, Limonia, Palma, Punica
Persica, Cerasus, Palmasix
Cucumis acra,

Frutices
Rannoides Rannoides, Che-
Filixa, Alaternoides, Che-
Iva

Ficus, Morus, Siliqua

ac flores pluvioru quæ
Cucumbus foliis stipatis
ter steriles dicuntur, nul
rales exhibuerunt.)

Stirpes animascula nutricium quæ
flore succulentiores, pluvioru flori
amplioris ac copiosiores quæ fructifer
amittunt. Itaque fœcundæ pluvioru
ac pluviogant. Hæc singulari pluvioru
tia factus est ut semen steriles
retinet, a lis stirpibus excutiatur, nullo semi
ne edito. Itaque inter arbores multa
inueniuntur, sterilitate inhonora
ut Populus, Salix, Lanasca, Fici
Cornus, Sabina, Juniperus, Alnus, Cas
tanea, Vitis, Ilex, Ornus, Oculus, Lau
Malus, Pyrus, Prunus ves, Limonia, Palma, Punica
Persica, Cerasus, Palmasix
Cucumis acra,

Frutices
Rannoides Rannoides, Che-
Filixa, Alaternoides, Che-
Iva

arbores difundi ac pluviogant, quæ
nantur, asserere non ausus sum
Plinius enim incrementi fructicas, aqu
hasbas nihil attinet in exemplum affer
quum ipsum plurima habentur, ac quali
bia nocua dategerint. Nuncia stirpes
arbores stirpes fœcundæ semper affore pluvio
uiosa sunt; in fruticosis, alia flore
sterilis gignuntur, ut in Punica, in
Limonia, Citria, Aurantia, Oculo, Cu
cubita, Cucumere, Pepone, melopepone

(12)

020 Sycioide, Angaria
cui flores ind umbellas plurimi sine semine in herorys
delabantur. In quibus omnibus, ut in iis quae sponte a
terra [illegible] indoctis
surgunt arbores odorae, ut Cupressus, Cupressus, Cornus,
Alnus, Cayrinus, Osorya, Fagus, Platanus, Berula, Ilex, an
Larix, Pinus, Abies Laricina, Ulex,
et inter hedys Cypressoides, Typha, Ricinus,
Laurinoides, Sacrylcides, Pseudoacanthus, Urticoides,
ne a vicino quod praeterea humor ad seminis praeparationem
deferatur. Opinari enim licet flores inter sylvestres in
eadem stirpe provocatos ad nimia sylvestrium abortum
cohibendo, diuturnus consaturos, ac genino nutrimento
frangi, aliove quo sylvestribus [illegible] insolescere, alteve
quin vagationi, subducis sibi foetibus, detrimento.
Haec et plurima quae animo quisque sese facile in-
recens ipsorum, si animadvertantur, narrare ipsa
tanta sapientia edita, non studio, ac contemplatio, ut
cuique sit, habebit, cadendi foeditatis commentis, nisi
ideo inanibus fabulis non macularit. Nam ubi tabia
cogitatio, dubia, vana, incerta stabit, aeq. impatheca divina
structura aeque optima foret, sed ea in omnibus, sic in
stirpibus, quaedam, admirabiles, provida tamen ratione regendi se
eandem summis laudibus, ac debita gratia prosequi
gentibus esse nitarem. Quae quidem si ignaviissimi hominum
qui naturae rationes datibus ad curiosa ingenia, ac
ac consilio efficaci inducunt, propter [illegible] nis aequissimis
capere, aeq. ineffabili varionis quae cuncta constituta
ac [illegible] inveniunt, rerum [illegible] mentia animi imbecillitas
re sustinere possent, nunquam locus de stirpibus ac de
universali terra colligi magistrare, cogitavere. Sed dies ad
excitia, inania, ac pruritia respiciunt, utrorig. a sordibus,
ad turbamia eaque avocare negociorum stirpes provocatus
hei officium inter quisquilias ac pigmenta consitu
unt, inaspissimis ac sordidissimis [illegible]
cinquinari. Quidni a divina sapientia, diuturnus ca-
sibi magis aperuit, quid saepes imagines signi firmiores
terra invenientes, eaque easdem [illegible] firmiores
propagabe ionam, quod tamen assaque negociorum
nisi mentorum beneficio persequiatur.
Cereus, salix orient. Ilex mugo agricolis cavens.
Lupulus, Lentiscus, Jovebarbas, Thorus et abia arg.
alia sylvestris [illegible] marcus gracilia vocant, sed
eosdem persicere, ac pruinogenere negociorum stirpes provo-
rovus sagacibus abinavarus cognata strenua quo-
veniant, incassigent arg. odoventum. Venus itaque quibus
nihil magis mutabile, nihil inconstantius, nihil incertius
[illegible] vegetum, [illegible] mares mutuo divinitus domari
hi seminalia formascula sascipiant, pluvagi neque
immissa, aeque eos aliis confusa ad coniugales sinus
sascitant. Sustinque vodo tempore innumeros stirpes
viaviant, innumeri quaque certi necessarii sunt,
quibus singulis provincia provincia arcubura

esr sentiendus

rangeas observare ut
evadere sint, ac

idaoque alii per colles discurrentes agricas praticulam a
strenue sustinere. Sacra ad sues sedes deferunt, alii ex cam-
pestri regione se recipiunt, vinaque et siqua mercatores a nos
agricas fundat, itidem recepti, secundos motus afficient, nonnul-
lorum, aeq. Asiatica ova incalentes cum fecundationis oppor-
nitas ingressi, adnos educandos, ut Dionysius Sabinis fertur
escubavere, sunt etiam qui ex nivalibus iugis nati Pinos Mugo
et sabinas agricolis spectant, atque omnes in campos descendunt
habitum. Paucissimi parentes sua munera nobis impertiri
unum. Haec quae nulla ratione fieri possunt, fieri, ut
quorundam stultorum temporibus contingere necessario fatea-
tur est, ut cum insanissimis hominibus omnino sensum ef-
cogi insanientes.

A majori mentecapti declinamento ad minus quo contrahe
ne queadam nonnulli infecti ad stupidum nomina ac descri-
ptiones communi consensu recepta ac diuturnitate
confirmata ecclesiastica concipiunt, ecclesiamus. Qui-
dem quae inani labore aliquando cancellandi
homines morbosis sensibus simul removendi accingentes,
cum memoribus stupidum vocabulis sublatis, nova, impro-
inusitata, pro- nunc quisque facile intelligere potuit animadver-
rentora? tendo ab eo solo praefecta nomina posse constitui
qui omnia stupidum mirantes improvisata resque inusitatas
cognitas ac praesentes percipit. Is si unquam vetustissi-
est aut videretur, cui alma gravens materia abomi-
sima quaque, ac grave cunctarum rerum, mania omnia
flumina, ac lacus maxime disperse ac disaggregata
praecipitanda intelligenda concessum, is optimus auctor, ac gra-
fectissimus stupidum nomenclator sine ulla dubi-
tatione ab omnibus habendus. Sed cum rarus quis
intelligentiam quaestionemque. nisi sedulo hoc
mus, qui, cum ineffabili mirabile cuncta creatum
vit, ars ineluctabili modo suis quaeque sedibus
artubescens, genera cunctarum, species omnia ar-
majestatis cumplexus, arta singulis nomina consti-
nueve, rationeque humane mentis longe quidem
circuitu non declinanda, declinare, ac sub certos
gionave valet. Nos vero homunculi humana sapi-
imbecillitate defecti ad cognitionem certa deserui quid
quid intelligere ac praecipere nequeamus, cum divina
sapientia scientiae nobis quandoque quae de his quae
contemplamur, effluunt, suscipimus, et ne navamus
ecclesiis nostris, ac signis neque coetis, neque apposi-
initiis elaboremus, quae sabbatismo mentis subsidium
evantesque nos prae tenebris ducant, et labantes
firmant. Proptrova vidi quaedam minerva nomina
gimus, aut stadia ab abis caeca mente sequimur
certa, praefecta, nova neque polliceamur, neque, ne
hibus non assequenda, assequi conamur. Equidem pla-
stantia atque optima nos ignovare non pudet, sapien-
praesertim cum antiquissimas quas practica ab antiquis-
simis gnos ut omnino artius ac disciplinarum in stupid

13

quentissimos accovere et sequemur, at clemevamus,
cleva radicine nomen habentia inquirimus.
Sane Levatica, Lingua, Hieroglossum, Glycyrrhiza, Androsaemum
Antirrhinum, Euphrasia, suis nominibus respondent.
Concenio foliis cleny Chamadrys, concenit clysa
Lychnis sativa, concenit cicuta aristolochia an-
gica. Sed neque Chamadrys omnes, neque Ly-
chnides, neque aristolochiae ad suscam denomi-
nationem appari possunt. Non dicendi sunt Cha-
drys quia foliis Rhetissae, Veronicae, aut Betonicae
imitantur? Non nec ideo si nomen quod species
omnes concludat, peccamus. Neque Lychnides ha-
benda Lychnides, quia vel folia ad lucernarum usum
vicini nequeant, neque Aristolochia in qua cui-
rus Longa, lumenum utilis longo usu non fuerit com-
probata, inter aristolochias recensenda. Quare
neque cynoglossum erit quod folio canina linguae
non referat, neque Hirsutae qui foliis circum
caulem inter se adhaerentes, aquam non servet
neque concludentes, si vacua et cave sit consistat.
Quid? Quia ab inventore appellatione sumpsit
ut caci Achillea, Adonis, Artemisia, Cisymbria
Jacobaea, Cynocephalion, Euphorbia, Valeriana, Cu-
pressus, Asclepias, Cardiaca, Paeonia, Tele-
phium, cur quae species plures deducimus, eadem
eodem nomine designamus? Non genus vel unit
inventor, sed speciem; igitur una in eodem ge-
nere ad accovere et cuius nomen referatur,
varietas inventor aug. innominata secernenda.
Sed deus Medica non proprietas appellata quod
a Medis accessit, et Colchicum quoniam apud Colchos
primum invenit. Nos viatibus itaq. Medicis, et Colchicis
aliud nomen inveniendum, Peregrina n. dicemus
Medica et Colchica cum in Italia vegetantem.
Si igitur quis ab aliquo principio nomenclaturam
inchoare, in discrimen addaccemus, quid de his
quaedam nomina obscura seno, dicamus? Bellis, Cau-
lis, Pisum, Lens, Ficus, Linum, cur appellata singula?
Sed cur obscura et dubia commemoramus? Me-
lissa unde appellata nomen ab Apibus quae hac sub-
lata delectantur? Ignis ingens, serpyllum, Cyprius,
Origanum, Basilicum, Thymbra, Satureia, Nova mella
Digitalis, Rutae, amygdala, Ficus ac alia innumera.
Intellabbas, fructus, arg. arbores ad methodicae pro bala-
rissima aut melissa dicenda et habenda, aut
nomina ad methodi, omnium non evocanda Melissa.
similiter neque Echiovapios, neque Chamaemeli, neque

22

profecto, ne facienda, neque dicenda imposterum
genera existimanda, quandoquidem plurima stirpes ha-
ab huiusmodi generibus longe disociare et disiungere
ad solos concretionum, aureo flore decorati nec ne
folia ab una provincia feruere, paucissimis insidere, ac sat
plurimus feminoque. Id manifestius habemus si certum stirpe
nomina longissimo ordine aeque usu confirmata ad examen
revocemus, euanescere forme omnia, aut ad nihil redigi
posse: itaque eseogitanda sunt. Profecto si posset ad finem
aliquem negotium, et locuissimove hominum institutum sequi
mur. Verum quae rande? unde exordia? Quae ratione
quo usu, quae similitudine, quibus gradibus constituenda
et firmanda? Addios sapientiae fontes clarissimi nominum
clarores, et ceteri archigeni in medio preservant. Nihil adhuc
nisi studiosi mera effudisse videor. Numquid sapientissimus
Fabricius Hippocastanum in Aesculum, Tragi nella in Fraxinum
Aizoon in Telephium, Salicaria in Lythrum, Cucubalum in
Hospyron, Amaranthi in Blitum, Cannabis in Humulum,
Conyza in Chrysocomam, Absinthium, et Abrotanum in Artemisiam,
Bidens in Cotula coronatam, et alia plurima concurrit? Quare
in ne duo ineptissimi homines se ipsos et fortunas hostes
dum omnia sed confundant et miscent, mirere stirpium hi-
storiam nemines ignorare facturos. Dicturumne te esse Tra-
gi nellam, Aesculi Hippocastanum, Hyospyron Cucubalum
Fasionem Ranunculum, Scabiosa capitatum Physicum Alchemil-
loiden, Androsacen Telephioidem non solum quae ex ceteribus
scriptoribus confirmata, verum etiam alias stirpes fuisse declaratas
quae ipsaque inventa capita recentiora appellationes veterum
ac falsas imponant? Nomina profecto seu vetusta ingenia, sicut
consulto nulla ratione immutanda sunt. ne omnia confundan-
tur miscearentur. Nam nomen signum habemus, quo cognoscatur
quae a cognata seiungatur. Solum denominare si concedimus
nec species enim denominamus. sin minus, ingressa quaedam,
sed ad declarandum aptissima. Qui tenue vel Phaseolus
appellat, nova legumina designat. Cognomen quidem
non manifesta; aut manifesta in Gallanis, et gregariis. Sed
diversa stirpium pars eadem nomine nova forte se fatentur. Omnia
forme inconsulta denominatione seruant eadem nihilomi-
nus cognoscantur, et a proximis separantur. Quod sane
de habemus, quid quaerimus amplius?

[illegible]

[illegible] nomina [illegible] aeque [illegible] omnia [illegible]
[illegible] aeque [illegible] appellamus
[illegible] [illegible] [illegible]

Hic hordeo nunc est diligentius agendum, quod sacris nominis
consecrovi, cuius quae historia ab antiquis tradita facere nam
ac sdlebam, est detrahendo, quippe dubia et exceptis minus
aptos facile in errorem adducit. Equidem non apud Graecos
quam apud Romanos vulgatum hordeum fuisse quod nostri
Zeocrithen, et Tisticospeltum vocant, et ab hirticaudae referunt,
quoniam grana glabra, nitida, pura, nullisque glumis vestita
in area flagellis excutiuntur, cui non videbitur evidens
monumenta, ut ordine commemorabo, deprehendere? Et primum
in memoriam revocabo quae paulo ante ex illa Plinii: Tunica
frumento glabro: hordeum maxime nudum, ex Theophrasto
commemoravi: ἄρρεν δὲ τὸ μὲν (κριθὴ) ἐν λεπτῷ πολ-
λοῖς· ἡ γυμνή, φάλλισα γὰρ δὲ γυμνοβαφίας ἐστὶ
περιθή. Ab ista nam clara et manifesta Adamus ex libro περὶ
XV scribit δὲ; similiter ex lib. XVII. θᾶττον δὲ-
ista de hordeo annotata: γυμνοβαφίας, γυμνότερα, γυμνότε-
ρον κριθὴ grana sine reliquis, et glumis nuda de vetica
excutiuntur ostendunt. Respondit etiam inter Latinas de-
lumellam de hordeo lib. II evocatissimam: sagarum quippe
modii occupabant. Reique ubi paulum maturioris, festina-
bis frumentum alius frumentarium demetendum est. Nam
et fragili culmo, et nuda cuspidem grana. Et
granum eius celerius facilius rapiunt
et Plinium ex libro XVIII de hordeo haec memoria
mandavit: In area excutiuntur glumea nuda, et siligo, et
hordeum, sic et separantur pura — fragili enim stipula, et remis-
sima glumae granum continetur. Quid addi posset? Non
reperio quod quam hordeum, cuius semina firmis et
rara albus glumis involuuntur, descripsi debuit? Quae etiam
de cameritis modo rudiores, me falsum habuisse fatebor.
Sarcinatores, in quibus varro (l. R. I.) fabae modii VIII in iugero: siliqui
V, hordeiati farris X. Columella lib. II. et XI spargi in iu-
gerum hordei modios V vel VI, cum farris cuius grana
glumis continentur, sationis modii IX, vel X, ostendimus.
Neque dissimilis Plinius, cuius verba ex libro XVIII. ac-
cipere: saevere in iugero rapinensi modios V, farris aut seminis (quod fru-
menti genus ita appellatur) X hordei VI. Item eadem
fermè mensura seminantur avena nitido et siligine aequae hor-
deo, grana similia aequè aequalia habenda, et, cum in nitido,
et siligine nuda, nuda etiam in hordeo, qualia in reliquis
dignoscerent. Haec quidem cum forma ostendunt, non
tamen certa diligentiori cogitatione animadversa ma-
nifestantur. Nuda hordea dicemus, quibus glumis aequalis
grana sequuntur, ex quibus formitex cohaerent, ut cerasi haben-
tes; quales in spica marina nuda appellant grana, quae in
siligine et nitido glumis involuuntur. Hic de causa a Theo-
phrasto in eo [illegible] decantati
grata de spica descendunt. Et quidem glumea in nitido, et siligi-
ne spicarum axi affixa grana formant, neque dein hiant, evol-
vendo semen. Ostendimus, caduca in hordeo, et Lolio contracta

Pollux l. 1. c. XI
Περὶ τροφῶν ἵππων: de equorum alimentis

τροφαὶ ἵππων σῖτοι, ζειαὶ, ὄλυραι. Χόρτοι χλοαί. equorum alimenta hordea, spelta, lilyneae, faenum, glabulum.

Theophr. de causis l. III.

ὁ δὲ πυρὸς μᾶλλον τῆς σιτοῦ τῶν σκληροπυρῶν (δια διὰ τὸ θερμότερον εἶναι, καὶ κιττῶνας ἔχειν πλείους ἡ γὰρ ἄκρα σταχυὸς σκληρότερα γυμνοῦ. Triticum magis aestatem hordeum et fagopyrum (durat) frigida calidius et arenosas gluvias habet: hordeum enim nudum magis infestatur.

l. IV c. X.

διὸ καὶ τῶν πυρῶν οἱ τρίμηνοι σκληρότατοι, καὶ τῶν κριθῶν ὁμοίως. Progrunca triticum tunicatum et hordeum tunicatum sibi familiaria sunt.

c. XV.

σκληρὸς δὲ μᾶλλον, καὶ πυρὸς, διότε τὸ τὰ μὲν γυμνότερα εἶναι τὰ δὲ κιττοῦσι πλείοσι διὰ τὸ ἐγγυτέρω τῆς στάχυος ἔχειν τὸ φύλλον. Hordeum magis ac triticum (vehementer infestatur) quod alimentum nudum est, alterum tunicis integrius glumisque, et folium spica gaudet propinqua.

c. XVII.

θᾶττον δὲ πολὺ σήπεται σκληρὸς πυροῦ. διὰ τὸ μανότερος εἶναι καὶ γυμνότερος. / Hordeum multo celerius male afficitur, quam triticum; quia solutius ac nudius est.

ὁ μὲν γὰρ ἀγιλωπὸς πολυκίτων ἢ δ' ἄκρα γυμνή.
Aegilops multis tunicis circumtecta: Spelta nuda.

cum granis, et caduca grana fusci desinunt arundo et infima relinquunt. Progrunca praecipuum est alimentum agricolis, ac maxime hordeum, quod, ut ait Columella, nulla aestimat gratia granum ejus celeriter decidit, quamvis nudum faciem in spica hordeum quod iniecta glumis, neque rapitur, neque fabulatur: at in area excussum nudum omnino non occasum, sui- bene (lib. IV περὶ Plut. 2ii) Theophrasto τὸ δὲ τὸ- Tamquam sementis modum non praevide, atque in fa- exigere in hordeo debemus, quod fauni grana cra- siquibus glumis caesserunt, et cum brina, resina, et sa- gine integris, roscidus, post autumnum ingrav se contingant ideo magnam intervallum in modio occupant, et [illegible] nios manu sunt seminanda. At in hordeo tolutis et dimidiis decussientur, aggressis glumis glauco quam in tri- tico, et siliginе, maiora. Quare a v ad vi modios augen- sementis, ut, cuiusque sacre semine, aq quam densa pro- silvat seges, quae ab siliginis et similis modiis venasci consuevit.

Verarum nostrorum rostrorum vetera interpretamenta, in- veterum exemplis iam calcem et compraemum vigere hor- deum quod in consuetudine habemus, iam a Lucio quam a Romanis vulgo usurpatum, appellatum quae eo modo quo nos distinguimus, horaeorum, et simila- rio, ut mentionem Columella (lib. II. c. IX, et X.) et canthorum quod iumentis praecipue severum. Proclamasse n. Ignis- cum et hordeo grani fiovet, Columella rungi notat mitribus, qui capsilla male tulan- essent, aut dolassent avidum, quo patrico hordeum in cibum dabatur.

Plinius (lib. 18 c. 7) horos nannos

Graecula a similitudine Parmarum aut damae absimile incolentium
Strabo Silicia.

Calyce a uit qui flaueat, succrescit ac semina educit
Vesica calyce angulis renui cortice effoumatus, ut calyx Alkekengi
++ Vrticulas inconsutas granorum minii, secalis, Arenae, Examinis.
it
Gluma barba coniculi
Arista est gluma oblonga id est acus eminens, aspera,
Vrticulas inconsutas flauis, semini qui amygdalae oblongiusculo: Plinius
lib. XVI. c. XXV. Panicum (antiqui) cauo cui flauent, Hosque illo
vestit conseat cuniculos (ut Graecula) dicitur, et de q. Tamen paniculi
Rapa, etc. Plin. l. XVIII. c. XI. Alica adulterina fit maxime qui-
dem e Zea quae in Africa degenerauit. Ea trioues oriis spicae ni-
grae, et breui stipula. Pisunt cui harena et sic q coqua
difficulter desinunt cuniculos, Strig. stanicla nudi mensura.

Calyce alia, dicitur recidanea tegmen in glandiferis arboribus, in quo
glans iacet. Plin. libr. XVII c. VI. Conuenerunt (glandes) hispida
calyce aut gemina plus minus cutem complectente nitide. Glans
oblonga in Cilicia aquae grandissima, mox Esculo nas vobour
Turcica; Cerro turcis, Rouuel ichinato calyce aut Castanea.

Galla inglandiferis
Nucamentum (excrescentia) de glandiferis | e ramis generum harum pani-
cularum modo nascentem sqeamatim compacta depen-
dens, pinetorum Daucis — Plin. l. XVI c. X et mesc—
Dactylis nitentibus gratissimisque

Haec arboris masculae
quinos pauca nucleos Picea cerro roris granis
habens, non item feminae:
Picea cerro roris paniculis
minoribus gracilioribusque
nucamenta conuexiora masculi scamnis ac nitidior resina roscida Pl. l. XVI.
cap. X.
Strobilus nuce Pinea: Vlpianus. de Pinu
tinebuntur

Ἄκανθος σκολύπια περὶ λίτραν ἔχει siliquas Theophr. l. 1 c. 15
Idem l. III c. 17. Ἄκανθος magnitudine lentis, semen in siliquis
Pinea Exagnitudine lentis, fere pinguescunt acus. Folium est in
Fruticoso. Recidituo ad baculos. Videtur Labrum
Tres arbores siliquas foliorum nota Theophrasto lib. I. c. XVIII
Cerronica siliqua dulcis.
Cornus arbor fructu.
Colutea fortasse Labrum
Staphis agria fert fructum similes staphidi; idem scamnum
Scandens Th. l. III περὶ Φυτ. c. 16.
σκόλυμος ἡ τινες ἥμερος Th. l. IV περὶ Φυτ. c. XVI. ὃς γὰρ σκόλυ-
οἱ τινες τὴν τῆς
ἐλίνης καλοῦσιν
τὸ ἐλινὸν καλοῦσι ἕτεροι
ὁλοῦθος grossus suus diffici } Theo. ib.
Phlacus quae crocant stoebe circa aruenses pubici genus est ut Rhagio-
Strobi. l. VI c. 1 Scorbe Pimpinella saxifraga
Ῥόπαλος Theophr. l. VI c. III an Echinopus qui de cammaestori.
Cnicus silu. Th. ib. circium Cardui benedictus—
ῥόπαλον rhabarum
πτελεόφυλλον τὸ ἕτερον Lapsana Th. l. VI περὶ φυτ. c. IV: τὸ δὲ
πτελεόφυλλον, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα, τὴν φύσιν φορβήν ἀνθρώπου.
σκαλῆβι δὲ ἄνθεν ὀρεινόν.
Μήλου ἕτερον Rosae Th. l. VI. c. VI περὶ Φυτ ἐστ. τὸ Ῥόδια: ἔχει
δὲ (τὸ σπέρμα) ὑπὸ τὸ ἄνθος ἐν τῇ μήλῃ σκωληκώδες ἡ ὀσφρα-
θώδες ἔχον δὲ τινα ζῶν.
Sumachus vaginam cui haret Phalus Panicum: Varro R. R. l. c. LIX: Cha-
la Panica semissis suis sumachi in folia aurea.

Folium

Folium peraforon. folium colouratus, ut in sclavea satica, in Houmino satico: in Bugula alpina, cultura, quod ad sit naturalis folium, colove petalus mentitur, in folia

Phyllanthus diversa folia minuta in unam collecta ut in Cyparotha

Epiphyllis dis phyllus foliis innatus, ut in Ruscо sive Hippoglosso

Pyelus ποδικος foliosus solium, alveatus phyllum in ovum circumcurvatum, ut in Tithymallis de quo fructu offertur. Dioscor. libr. IV c. CLIX

Pedes, et Pediculus pars per quam ad articulationem simplicia folia iungitur stipitibus

Artus pars caulis per quam folium unum vel pluvia iungitur per articulationem, quae aliis stipes communiter per articulum, ut in Vite, Zizypha, mimosa sa arc

Articulus ipsa iunctura circa quam artus flectitur, vel folium seminale quod primum in semine occolitur. caeteris formae respat

Costa pars folii media qua folium pendet, artui, vel stipiti adhaeret. Gravis Thomisos Theophr. l. 1. c. 16

Nervus quod de costa ramulus ramus oritur, spargitur per folium.

Thuiosacra plurimum inserviens

Vagina folium summum in graminibus, ac cerealibus similibus qua epica ante explicationem continetur. Cic. de Senect. c. 15 culmoque arcta geniculato vaginis ita quasi rubescens includitur. Plin. libr. XVIII. c. 3. Ita enim est in commentariis Pontificum: augurio canario agendo dies constituantur, priusquam frumenta vaginis ascendant, et antequam in vaginas perveniant. Fastus: Pabula frumenta dicebant antiqui, quia de ea vitis non bene escibant. Propterea dea Pabulona constituta erat, cui vagina aperiretur ut exiret spica Augustin. de Civit. Dei l. IV c. XIII. Casau

Vaginula parva vagina

Echini folia aculeata, aculeata
Echinula, ricula da in Cardeno, Cyani nomine
foribus capiti conflatum a similitudine Echinorum qui
Ionica ac Ionica Columnarum capitula coronabant. Vitru
libr. III. c. 3, et 7.

Lorcula et scutcula folioli quasi squamula quae capitula facie
centauri majoris, Chrysanthemi cinguntur, hinc Lorica et
Loricare

Bracteа squamula, ut lanuginosa squamula in Xeranthemo, Carlina
Scarlina capitis sive inflorescentiae in Palmis quae flores et Palmulae cin
tacti continentur. Plin. l. XVI. c. XXVII. Palma folia ac flocculosi, in
quibus Echini finiebantur vaginis, in quibus Echini

p. 5

De stirpium praeviis, atque ipsarum notitiis

(ω in vocandis describendisque stirpibus multa commemoranda sint, quae ad ipsarum praxes, narrandi, ac ordinem praeviae inveniuntur necessaria, operaeprecium nobis ante omnia videtur haec breviter subiicere, quibus praxis artis in stirpium historia usui solebat, et quae insuetis quibusque non neglectis quae agricolae ac colonis in promptum usum vesaniae fiant. Etenim Botanice adeo longe ac late diffunditur, et privilegiorum, ac fruges omnes decimas complectitur, pomiferasque arbores, ac nuces, oraculares recipit, aurea item sive segetes occupet, et sacre in corde sedens tanquam privatus quoad fruges e fundo in cultas inuehantur, cum clavi ejiciat. Itaque discere haud vacuum, quid sit radix, quid acus, quid fabula, malioli ut radicis, merga, radices, vacuoli, et cav ad libramenta frumentorum procedentes eadem vetera nunc recurrant, nunc recurrent, nunc nocte dicatur, inquisitio. Villam quoque sequentium subit, ac prae oliveretas, granaria, et stabula oleariis et culinaris vinariis quae vendere prona et granaria retinentur, quae remque ad usum vel generatim privatorum quae nomine usui atque oleae siquod appartineat, quae de eius ab oleo amurca, a pova vinea sarmentum, diligenti ac modus studio praemoscit. Quamvis enim non aquosus sed cicuta cicuta agat, haud tamen abs re alienum fuerit quae veri aquosus, praetigere atque ante carere, cui ex fundo in ulmis pali, sudes, pronica, arundines, culmina, matea, cinacea, regere ad hoc subsidium sint encaustica. Quid de magis dicemus quibus agricultor paucas stirpes, botanices imo novas castrorii ac privilegiat? Numquid insitio atque emplastratio praetium in urbe quae in fundo necessaria non cognoscenda? Tum caeso seminaria cui magis pronia, ac, ve accentus usurpanda dabimus quae botanico qui de simplicibus gallis fave stipites, ex tabellas, surculos, bulbos, semina accuratius planaria instituit? Pomo vomica omeva cui fossio, cratinario, sarrito, runcario, occato, rastro, irrigatio quae ad tempus metriarches detinent, cubans cuivis rogatio labore ac privilegiorum quae meridiano non accurem? Quod privilegiata nemini minus ulterius; progredientis agricolae praecaveat stirpium, botanicum omnino cultrove esse, atque aere agriculturam ulterius botanices plantulas ad uniuersa autem accedere, eaque concludi aeque explent. Quamobrem qui stirpium historiam generi caeloti suscipit, ab ea origine petere debet, unde fruges ac fructiferae arbores coli coeperint quibus agris cultandi ratio ac disciplina, ac privilegia, et sola quae novalibus alimenta praebuit, habeant. Hinc culturae disciplina hinc stirpium venustissima nomina, hinc scenae, fructus, poma

...Kalius ngtaviccavia, neque facticia imitaretur

naix, culmus, arista, cuspis, gluma, spica, siliqua, cuticula, pacimus ad eiusdem horum tractatum. Sunt alia ex minutis insectibus ad hoc tempus negocia, quia ramum ab eximio autore inventi cicles vestigiorum adhuc existimo, cum exsiccati, gluta, lima, stolo ac pulvis sicco suffragio, iuga cantherii, flagella, fervunculus uvarentes, sauga, sicoris idemque scopio et scopius, vermiculus proprius. Haec et alia botanicis nominibus immissa nunc in ordinem digerat, apposimi nonnullis quae ipsorum appellationes definive non vestitis quam urbanis referri indiscriminatim ignorant explanationes antequam exercitationem magis dispendere operet, quid sit stirps, et quae discrimina prima scibeat, ne secreto in singulis moveamur, arque ab instituto ordine aliquis ramus.

Stirps igitur quae nescit imprimis plantae appellatur, et circum quae in solo, saxis, rupis continebus, aqua siccem nacta ordine frumentum edit indiscrete coepit, caelis immissa pervigilans et tabulos excipit, atque in cortice et germinata fruticis excipit caudex.

Progitur gemmae sive oculos, quae inter semina recensentur stirpes primus brachia distinguentes; sunt enim quae gemmas exta vocant, quae hic proponunt; sunt quae his propriantur. Oculum edentes gemina appellatione seiungentur, quod alia autem vocabuli, sunt alia.

Autem sicco autos Graecis Δένδρον omnes, frutices atque arbores. quae caudice vel virgulto surgit, et sane in ramos ramosque fundit ramum gemmis, ut platanus, tegulus, Ulmus, Populus, Salix, Opulus.

Autem differentia simplex, quod alia, pluviarum quae frondes servant, rarique flore, Aquifolium, Sanifragus, Arbutus, Edera, Tinus, Abies, Taxus, Pinus, Sabina, Laurus

Alia pervigilem, folia deponit rari Populus, Salix, Tilia, Platanus, Salix, Ulmus, Ficus, Vitis, Castanea, Nux, Quercus, Pinus. Malus

Alia, subeunte hieme, frondes non amittit, sed easdem exsiccatas in coma germinatione servat, quo nam prove spoliatae nec, aut nocta coma se vestit. Et quod in Cupressino contingere videmus atque in Juniperis.

At Frutices ramorum quae autem, incrementi baccas apud Graecos glocasque nuces candices, Morungae scolopasque emittit, ac gemmis et cortice; quae narcissa Lignosa inest, Lilac, Colutea, Jasmina, Coryna

Haud ita discrimina a foliis. Assumpta cima; nam in nonnullis frons semper virentibus non data sicut hyberno, ut in Thymelaea Lauri folio semper virenti, in Chamaelea nucosa, in Chamaerhodendris, in Jasmini plerisque.

Multi tamen frondes spoliantes quemadmodum Syringa, Paliurus, Berberis, Frangula, Viburnus, Spiraea, Leucoxylaria.

Verum frutices hic sponte virentes, neque cultui germinandi inviolas cohibemus, fruticas habendi; nam si arborum accedat, tamque sufficiunt a media virga deplantat, arbores multi accedunt. Tales cernuntur in Horto nostro Viburnus, Frangula, Paliurus. Sequuntur stirpes quae gemmas in caule, ramisque non gerunt.

Frutices

Hinc dicendum in Cremio quod nostri suffruticem malunt nuncupari, atque in Herbas.
Cremio media inter frutices atque herbas stirps caulas gracennes fundit, in quibus graminis folia producentes. Nulla tamen cauli varisque oculi adnati: sicut Rosa, Salvia, Tymus, Ruta, Rosmarinus, Chamaedrys fruticescens. Tetrachit Brenicii, Smilax. De Cremio Columella inter rustica praecepta libro XII haec tradit: Levique primum igni, et recentibus admodum vitis quae cremia rustici appellant, facti, fervacis incendemus. Plinius item libro XII de Cinnamomo haec legimus: Est et alia fama cui sole orienti, revulsaque pavere ac sponte concidere. Non me latet cremia apud Avienum in gemina et coniciens descripsisse cremi. Verum vias, quas cum a Plinio vocitatum, quarum una sola relinquitur non ovat, duae mentibus valetudinem, non audacter qua ratione gemina solvere conciliat ad discernendum. Haec a Theophrasto libro περὶ Pot. is. IX accepit Plinius, ibi enim legimus: ἔτι δ' ὅτου τῆς ἀρχῆς ἐξ- διαστήσῃ, πρὸς τοῦ ἡλίου· ὃς ἂν λάβῃ ὁ ἥλιος, σκαλοῦσι πηγάς, ἐκπίουσι δ' ὑγρὸν, ὅταν φαίνῃ σκαιομένου ταῦτα. Idem cremia idesse arguat quod saxifraga idem Plinius paulo ante vocaverat dicens: Saxifraga hasta Siculis sacerdos eaque pravum pronit; reliquum mercatoi in massas pronit. Quapropter si cremia in cubitum venit, longa potius quam gemina erit gemina quod Pauma anno CIↃCCCCLXXXI apud Portilia oscens in violentis. Graece cremiu a evertendo quod gracilia saxifraga facile ignem concipiunt, arsi non aruta. Propter quod et gracilipedes. γάνου, ac φρυγανώδεις stirpes appellant.
Scirpus herba apud Graecos πόα quae pronis geniculis caules semper gemmis cadentes amittit.
Hedera in alter pavies abit; nai alia dicitur ampla quae vinea amplectitur, marcuque semine vera exaresci, ut fruges omnes, Legumina, Olivum, Lactuca, Holerea, Medicaginea, Xanthicum, Cucumbita, Pepo.
Perennis alia quae radice exiens fruticat ut Acanthus, Verbascum, Tanacetum, Mandragora, Ebulus, Asphodelus, Pulmonaria, Pachia, Bulbocastanum, Hemerocallis, Asphodelus, Lilium, Crocus, Hyacinthus.
Est herba quam remissa arundinum; quod arundinosa arundinum asseguitur, cui ad ramum cubat, atque cum ad pauci scirpeum, accumbentem Tenuia nonnulla Asparagus, Cardui nonnulli, Aethiopis, Laurus, Corylacea, Cynoglossa, Hedera quae in pauciam dimissionem stirpes, omnes vocabulum, genera, ut Theophrasti mobis dicam πλεῖστα δὲ εἰσὶ, ὧν ἡγεῖσα, ὧν ἐκεῖνον ὑφ' ὧν πάντα τὰ πλεῖστα περιέχεται τάδε· Δένδρων, Θάμνος, Φρύγανον, Πόα. Nunc quae communia omnibus colligamus singulis stirpibus vocabulum.

Semen unde stirpes primordia sumunt, quid sit, nostris explicandis declarabimus. In illis notandum est hoc modo: solummodo, ex nubes accibus compositum accipimus, ut in Prima apud Graecos è quod Latini se dicunt, aspiratione in s conversa, ut in mulvis: sicut σεῦς ab ἑκών, Vulgo apud Festum accrescit, sexus ab ἕξις, sal ab ἅλς, sylva ab ὕλη, somnus ab ὕπνος, sub ab ὑπὸ, super ab ὑπὲρ, sus ab ὗς. Aliqua mori a genio discordi. Tertia autem additamentum quibusdam videretur, sicut ornatus quis incerta significationis atque origine. Id apud veteres nostros scriptores nobis

ἐνέργειαι διέλουτες

cremiu?

ex Aequabilis nascentis?

...kalis & nostra via, neque tacitea imitostrevis

infinitis temporis circulo annexum contigit est, ceu iam ante
apud Plautum, Terentium, aliosque auguratum, inauspicatum, calatum,
inauguratum, auctum, conceptum. Quare, ex subducto, seminis ab
semini ab & ex gerendo, ex quod de mare, seque asperatae
cum venatae indicat, cui semen id sanctum fuit. quod fuerat, aeque
in pristinam naturam revocatur. Hoc itaque primigenium semen
dicitur, primumque sanctum, unde, ac quo stirpes omnes nascen-
tium, nec illae quoque quae, nullo cogente, gignuntur, de
semine surgunt, quamvis id nostris sensibus obscurum. Quam-
obrem cum scripserit Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. 11. ἀπὸ γενέ-
σεως τῶν δένδρων ἡ ὅλως τῶν Φυτῶν ἢ αὐτομάτως ἢ ἀπὸ
σπέρματος, si quae αὐτόματος ortum statuit, sine semine na-
sci originabatur, longe a vero aberravit. Pulcherrimum
quamvis a Theophrasto commemorata ad Romanas utilitates
traducevat, qui stirpes sive ex αὐτόματος, sive ex σπέρ-
ματος omnes circa semen circumcirca libro varie rusticarum
primo sic significavit: Primum semen quod est principium ge-
nendi, id lapidem: certe quod latet nostrum sensum; alterum
quod apparet. Latet si sunt semina in aere, ut ait Physicos
Anaxagoras; ex si aqua quae influit in agrum, inquam
ex scribit Theophrastus. Illud quod apparet ad agriculturam, id
videlicet diligentius. At Virgilius Theophrastum secutus, sequitur
quae Varronem, stirpes ex αὐτόματος hoc carmine complexus non
sine semine sicut lingua nostra medium laborem primum declarans:

Principio arboribus varia est natura creandis;
namque alia, nullis hominum cogentibus, ipsa
sponte sua veniunt camposque et flumina late
curva tenent, ut molle siler lentaque genista
Populus et glauca canentia fronde salicta.

Quae vero ex στέμματος sive homines posito semine subiicit:

Pars autem posito surgunt de semine, ut altae
castaneae nemorumque Iovi quae maxima frondet
Aesculus atque habitae Graiis oracula Quercus.

Eadem versibus ac Virgilio Columella; sed magna solertia ad
eorum rationem redegisse; quorum a Virgilii maxime rectio de ru-
stica inchoata carmine, arborum species diversas esse et multi-
formes fassus, continuo earum verba subiecit: Quippe, inquit,
earum generis (sicut aliorum idem videtur)

multis hominum cogentibus, ipsa
sponte sua veniunt:

Sed subinde, altero carmine ad planta vertatur hoc modo: multae
etiam nostra manu sata proveniunt, proximam insequutus
rationem apposuit: quae non ope humana gignuntur, silvestres
scilicet qui cuiusque ingenii poma vel semina gignunt. Est
ducunt, cuius admirabilem prorsus et rerum naturae non humano
sensu percipiendam contemplatus M. Tullius Tirro qui de
Senectute inscribitur, haec inserui: Omitto enim cetera
ipsa genita quae generantur e terra: quae ex fici parvulo grano
aut ex acini cuiusque orta, aut ex ceteris seminibus
minutissimis

minutissimis seminibus magnos principes vanosque provocat.
Plinius quoque libro XVI postea quae consecrasset stirpes
omnes dat semine provocantes, aut plantis vadicis reliquis arbo-
quae à nobis secunda semina dicuntur, privo sua diligentia
demonstravit, immensae naturae majestatem quae in semi-
nibus reliquit, laudibus excultit dicens: non enumerando e tam parvo
principio gigni arbores. Quid simile origini sua habent ma-
jorum provenientque semina?
Secunda semina appellantur gemma sive oculi, ex quibus
item stirpes explicantur; quandoquidem propagatio quae per
mergos, ramos, malleolos, stolones, surculos, radices insitivasque
fit, propter quae manus consurgit, ex quibus nova germina fundun-
tur. Haec semina a Varrone ad tria discrimina vocabantur,
quoniam prima quae transferuntur e terra in terram. Idcirco
farculi qui ex stirpibus radicibus emicant, semina secundi generis
dicenda. Ita quidem Varro, juxta stantissimus Georg. II canit:

Pullulat ab radice aliis densissima silva
Ut Cerasis, Ulmisque, etiam Parnasia Laurus
parva sub ingenti matris se subrigit umbra.

Ita iisdem Plinius libro XVII haec reddit: Sobola semine, ex radi-
ce planta, ex avulsione provenientium. Rursus: Narcissum ex planta
tria demonstravit, multarum radicibus pullulante sobole densa
et patiente manere. At libro XVI haud absimilia docuit: Sed e
radicibus vo pullulant Lauri, et mali, et Punicae. At pullulando
itaque haec semina etiam pulli appellata. Quos falso vocan-
sat interne rustica mentia; ab arbore, inquit, aut terra pulli qui
nascantur. Similiter: arboribus ab terra pulli nascuntur.
Eosdem Plinius libro XVII pullulos vocat dum scribit: nullis
cavo rales pulluli provenient, nisi quum radices amove solis
aeque imbris in summa tellure spatiantur.
Ad hunc censet vocandum ipsas radices, bulbi, porrum, aeque
oculi, ut in Avernotine, Squilla, Gramine. quoniam semina quae
de terra in terram traducuntur, ut procax stirpes emittant. Itaque
Scilla, ut Plinii auctoritate, sata bulbis circa lapsum navis, celerius
provenient. Semen spongia. Vitis radices in se complicata dicuntur
Asparagus, ut omnibus notum: spongia quoque abit stirpes
gemmatum, et in minimis Phoenice de qua idem Plinius libro
XIX memoriae hoc prodidit: eadem remanente si vinum marina planta
cum ea nondum germinat, spongia. Neque oculorum qui radicis
fuit innascuntur, satio, et propagatio inter dubia referun-
da. Hac ratione Sudes, aeque Avernotines amplificantur. Nam
defecit ceteribus hoc studium, scientia (de Avernotine scribit Co-
lumella) barbas radicis. Apud Plinium etiam libro XVII haec com-
manorantur: Avendo scitur barba radicis quae alii oculum no-
cant, et de Squilla: sumuntur alicy semen, quoniam oculis
ex radice excisis ut avendo, scitur. Quidam Rosa quoque ex
eodem Plinio hoc modo in solidum non differuntur. Caulis
concisa inseruntur, et occultis radicis, ut avendo.
Sequitur alterum secundi seminis genus, cui ex arboribus demptis
diminutum in fructu. Quod in duas partes dispartitur:
alia enim a stirpibus cui radice rotundum, alia sine radice

...Calius ... radicibus, neque facticia imponere

illa separatim distinguemus, nec semper quae per se alibi
magis adhaerendo radices agunt: semper quae innata hominum
ope in radices coguntur, quos mergos vocamus. Subter quae
radicata demuntur coloni, ac sparsim in ordines disponunt, stolones
quos dicimus. Hoc in C. Licinio satulo stolonis cuiusdam ce-
lebrato de re rustica Columellae Varro, cuius cautio subiciatur:
stolonum confirmandi cognomen, quod nullus in alio fundo reperiri
probavit stolo quod effodiebat circum arbores e radicibus quae
nascebantur e solo, quos stolones appellabant. Ac sic in Attilio
historiarum naturae libro XVII legimus: avulsique arborum sto-
lones discere. omnia vero celerius adolescunt, stolonibus adla-
tis, unaquaque in stirpem vulgaris alimentis. Hyacinthus haec
semina planta (quae nomine unicuique scripsi propagationes
nes saxonesque intelligentur) donaturus. In Vergilii georgi-
cis II hoc carmina laudatur:

Plantis et bacis coryli nascuntur et ingens
Fraxinus Plantae tonsae
Pinifer sulcis

Libet in hoc genere alia ex Columella Plinioque excerpta af-
fere: ille libro XI haec inseruit: malleis esse rhizomi nocentiae
plantas disponere: hic Cinara cultum ita praecepit libro XIX:
Carduos ergo duobus modis serunt, autumno plantae, et se-
mine ante non. Mart. Planta ex eo disponuntur ante idus
Novembr. Caeterum huiusmodi arboribus inutilem fruticationem
nec soboles ariam, et suffruticem appellant incidendo aqua
Columella; nec libro de re rustica IV haec excant: et si sobo-
les quam rustici suffruticem vocant radicibus adhaeret,
diligenter explanranda, praecipit de Ulmi satione libro V
praecipimus non esse serendo ex sameva, sed ex sobo-
libus. Novo stolones eosdemque plantas, suffrutices, ac soboles
plerumque edunt Ouni, Fici, Vites, Punica, Cydonia, Mali, et
in fruticum naturam quam plurima.
Mergi (quod semen ad radices fundendas humana cura
in terram radicans stolonibus proximis accedunt; nec singul-
ra ad caput radicis nata, si radice cavant, sed a matre se-
parata mergunt, ac in seminario serunt, (de quibus mox dicemus)
ut radicentur. sed in sua sede relicta, effossa humo, curan-
tur infodiendum, ingestaque terra, ut radices capiant, velin-
quantur, semina prave amicantur, ex quo a mergendo
mergi appellati. Gallis itaque ab eadem origine Dicunt,
nostri rustici arbossi nunquam adfossi sed asperissima
Latinorum consuetudine, pica arbustare, arbustum, arbustare, ar-
bustas sive adbustare, adbusti, adbustare, adfines usurpabant, ut
in epistolis nostris declaratum. Mergos numerus ita comple-
ctuntur Varro:

Silvaeque alias pressos propagibus arbos
exercebant.

Margorum cultus et discrimina plenius libro XIII exequitur
Plinius: propagines, ait, duo genera, vimen ab arbore de-
presso in scrobem quaternum pedum quoquo, ut prosit diem-
nium amputatae frondi, plantaque translata prosit summatim.
et libro XVII. Altera (propago) deflexa cuire, sed palmite inter
sum arbori, aut circa proximam corticem. Post annum
propago incidimus ad medullam, ut praeputium radicibus suis
assuescat. Caulis a capite ad duas gemmas vocidimus: ter-
tio loco margo abscindimus. Sed vestigium a Plinio nosce
ali prosit assuescat; id enim rotundum a Columella libro IV Plinius
desumit.

dezcamur. Verum et tolamne ad docendum audiva ... nascuntur
Nervi genus est, ubi scapha rewa iuscra adminiculo uitis cau-
lium, aque ex alio scrobe summersa producimus ad cuian-
tem palum, ad ea arta cohamantes circa materiam, q ita pro-
inde applicata scu prodamento ad iugum euocamus. Sequen-
te deinde anno in secatum superiora ramos curiosius ...
que ad mecluta, ne retro uires matris propagarid sta-
gatum in se trahat, et ut paulatim candiscat sui radicibus
ali.
Neque tamen ab imis arboribus palmites ac uitiga in propagines
producuntur, ocebrem etiam ab ipsis tabulati diuamenon in pradu-
ces ad cidemum arboris euocantes, ipsorumque flagella circum
cis neruibus ac clauiculis, necnon dicoricis gemmis quo ... in
annotino exiua rewa suppetunt, ciua arboris cacumina crus humanum
quos uinitores diacones uocant.
Sape etiam inter diuamina ac brachia sus pendemus in aere malig
quod arbori propaginis genus ajjectant, radices (ueau Plinii uerbis)
in ipsa arbore solicitando, ruptachis seu uasa fictilia uel quales
uamis, ramaque circumfaueris, atque hac blandimento imitantur
radicem. Hac propagandi diligentia quod nostra ramalia in ...
diuaciqua dacunt, cum rectissimus quoque aquiculas ceteroqui ...
mus, cum ramalis [illegible] caroni hac insera cadentique ad antiquam
formam redacta legamus: in arboribus radices uti capiant, calycem
ramulus semito tibi, aut quasillo, seu ea ramulus ruanfenio eum
quasillum rewa imulero, calcaroque, in arbore relinquito. Ubi biennio
elit, ramulus renewus infra diuacidito, cum quassito sanio. Eo modo
quod uis genus arboris facere potens, uti radicis bene haeat.
Iram autem in quasillum propagato, ramaque bene onusto anno
prosi ruacidito, cum quali sanio. Alibi non dissimilia ruadamus,
quae uinis nonnullis pruyuara excubat: In arboribus uti radices
capiant, calycem prerumpito seu fundas, aut qualum: ramum
quem radicem capere uoles, ruaicito. Eum qualo aut calycem rena
imulero, calcaroque bene, in arbore relinquito. Ubi ita fuerit, ramus
sub quali ruacidito. Qualo imulato ab una parte prepetatum.
Si uero calyce uti, conquas aqua ... eo quali aut calyce in scrobe
diuito. Eodem modo uitem facito, ad anno prosi ruacidito, si
uiroque cum quali. Hoc modo quod genus uiti propagabis. In his
sacrorum patris admonitu uolo. ubi primum in uia emerserunt ra-
mi radicem capiant indicat, sed modus ut radicentur, ter-
nis, ac pedire descrisit. In ocriculis autem uacipio ab anaiqui
excusis siris, ac Polisiani ac Santra Peruanda coticibus nostris
Iuo pedito (quod Abus substituebat) in reyuncturae nu-
rani. Iraque cum eo nempe uano quali aut calyce quasillo
in scrobe.
Haec sunt quae partim a natura, partim ab hominum in-
dustria radicata semina ab arboribus dempta seminantur
in hortum. Accedunt quae sine radice in propagines secantur:
quod, ut alii celebratissimus uates:

Nil radicis egant alia, summumque putator
Haud dubitet ramum referens mandare cacumen.
Quin aut candicibus sicis (mirabile dictu)
Truncum a sicco radice oleagina ligno.

Ut in nostris agrestis prae nos carmen emendatum est, ita po-
sui; praesertim quoniam in antiquissimo omnium Florentino codice

...Valisci ne plantaria, neque sacrica; imo strenue

emendationis nostrae confirmationem animadvertisse. Virgilius ait
ut capsula scribendi ratione ovum sub spinarum, aut sicco pro
sacco scribendum, neque a mercatorum consuetudine omnino Virgilius
in illo monumento in cuius libris multa antiquitatis vestigia conservata,
exstitisse. Itaque hoc Aeneid. lib. XII carmen hoc modo notandum

Ille sacris
Astitit, et sparso fatur sic omine vocem.
Sic igitur divisi ab antiquo divido, unde divello, sive pulsa
Latina divello ratione divelli, vel divisi, et divulsum sive
divisum mutata re. Sed et adsecari [illegible] Sed ad secunda
re[illegible], in quibus alia semina sive radice arborisve
demuntur, recensantur:

Hic stirpes obruit arvo
Quadrifidasque sudes, et acuto robore vallos.
Hinc mastichi enim, talea, surculi, planta appellantur; et ob haec
semina ad denique plantaria instituta, in quibus non
solum semina ut fiscantur, et arundines fiant, serantur,
sed etiam flagella, vimina, stolones, ut sua gemma non medianti
culmo indurescentia in mollibus pratorum aliciantur, quo quaque
commoda in navandas sedes atque ordines mentantur. Haec omnia
semina appellantur, ut a Virgilio Georg. II

Seminibus positis, sive avulsa ab arvis
Surculus, aut sacra, et dulces inserere ramos
Vt a Columella lib. III: Insitaneis vallibus (in arbusto) sparsis
sive quae semina occolantur; item de mastichi eligendo: non
enim solum fecundas esse matres satis est, et quae semina pe-
pererunt. — ut non solum ex fecundissima arbore, sed aliae ex ubi
plurimae feracissima semina eligantur. Ut Varronis verbis vesti-
cabo primo: secunda semina videre oportet, ne, unde tol-
las, nimium arbore, aut parva relinquas. Hoc: Terrium genus seminis
quod ex arbore sive surculos deferunt in terram, si in humum
demittitur, in quibusdam quorum asservandum, ut eo tempore
sit deplantatum quod oportet. Quae tamen ex antiquis libris sita
consuetudines, et quorum haberi quando, ut illud M. Tullii pro
Cluentio: dies nondum decoctum interceperant, cum ille arbor fulmine
percussa. Itaque quando demanda sint semina, removere
mundanda, est videndum. Haec enim clara testimonia edi-
dit: sive surculos deferunt in terram, sic in humum clamitatur,
ut in quibusdam tamen sit videndum, ut eo tempore sit de-
plantatum, quo oportet. Sequuntur ex Varrone alia: in terram
demittunt. Item in oleaginis seminibus (arboribus) videndum,
ut sit de recto ramo aequabiliter praecisus, quas alii cla-
vulas, alii radias appellant, ac faciunt civiliter radiales. Quae
tamen ex prisca scriptura ad hanc formam redigenda vi-
dentur: in ramo demittendus. In oleaginis seminibus arboribus
videndum, ut sit de recto ramo aequabiliter praecisus, quas
alii clavulas, alii radias appellant, ac faciunt civiliter radiales. Ne-
que enim arbores, ut coram, ita despicio, ut vellicandus mihi
Non videndum arbores, hoc est contemplandae olea et diligenter
circumspiciendae, ut quot rami, et qui, et de quibus fructus
sint in ramis vestiendis, cognoscamus. Praeterea rubrica notat

id fit rum arbore quae gemmare, aut flo-
vere queat, incipias /

Idcirco fit arbore
gemmare, aut flore
re queat incipiat.
Nam gemmas
arbore antea videre
[illegible] aequabiliter
easdem excidicant
eliminantque

da in signo [corr. cordi] plaga, ut ad eandem coeli regionem in semi-
nario scatebra rudis semen.
His seminibus adiciendi videntur barbi qui in Libii scamnis,
atque in Attili comis provenerunt; quippe a stirpibus demersi
in terram transferuntur. Neque enim semina ejusmodi ger-
landi, prius quam barbam naturae gerunt, nec ante quam ejusmo-
di semen hae stirpes nudarunt. Lacrymas esse tales barbulas
in Libio memoras prodit, ut Plinius libro XIV memorat dicens
seu lacrymam suae Libiae. Et longe antiquior Plinio Theophrastus
περὶ Φυτ. ἱστ. II. ἰδιότατη δὲ ἡ ἀπὸ [illegible] δακρύων· ὃ γίνεται ὅταν
δοκεῖ τὸ σκίνου φύσαι, ὅταν ξηραυθῇ τὸ ἀποῤῥέον.
Restat ex insitione secunda seminis divisione quam Varro con-
stat, reliquum genus, quod e stirpe in stirpem producitur. Stirpem
ex alia praedat, aut subsecundante natura, aut felicioris arboris
gemmae pro surculo aut pro radicis inserendae aut silvestris
stirpi implantandae. Vel cum insitio dicitur cum calamos vel
gemmas aliena manu alendos committimus: inoculatio autem vel
emplastratio sive emplastrum, cum gemmas, circumciso cortice, ita
tamen ne eadem radamus, aut gemmas cum cortice circumpo-
sito demimus, doliborumque alterius arboris gemmis adaptamus. Unum
quae insevendi modum divino carmine Vergilius complectitur:

Nec modus inserere, atque oculos imponere simplex.
Nam qua, se medio subierunt de cortice gemmae,
Et tenuis rumpunt tunicas, angustus in ipso
Fit nodo sinus, huc alterna ex arbore germen
includunt, udoque docent inolescere libro.
Aut rursum enodes truncos resecamus, et aere
findimus in solidum cuneis via, deinde cavatis
Plantas immittimus, nec longum tempus, et ingens
Exiit ad caelum ramis felicibus arbos
Miraturque novas frondis, et non sua poma.

Sed insitio quae per surculos calamosque peragitur, ut agri-
cultura docet, non simplex, quamvis omnia probatissima quae
a Vergilio commemorabuntur. Inoculatio item ab emplastra-
tione sejungimus, ut diximus. Ne illa loqui iucunde videamur;
de eadem et Plinius libro XVII haec tradit: Ferme nata inocula-
mus scutulis simili fistula asperandi in arbore oculos, cortice excisa,
semenque includendi eadem fistula sublatum ex alia. Vel
nostri arborarios dedicavere diligentiae arque Amygdalas
inoculant. At emplastrationem idem auctor mox definivit: Em-
plastri vario et ipsa ex inoculatione nata utrique notest. Crassio
autem maxime cortici concenit, sicut ast ficis. Cuique angusta-
tis omnibus variis, ne sanguis amoveat, nitidissima in quaque
quaque juvacinea cortinarum fissuras, ecce[illegible] scrupula
(Irane descendat arbor sensu) cortici, imponimus ac alia
cortex jam cum sui geminis mamma, sic compage densata,
ut cicatrici locus non sit, et statim fiat unitas, nec humorem
nec afflatum vaciens. Hanc primo Columella rationem
rationem quae inoculationem libro V nominat primi prendens
magnitudo an exigua cortici portionem secum ducere nomina
cui in utrique emplastro modo sit oculus inserendus. Vitia
ipsius surculi, cuius accretionem nitimur: tertium (insitionis

...Celsi[illegible] nostra vivaria, neque facticia imitabitur

gemmas) quo ipsas gemmas cui exiguo cortice in gravem sui
deliberare vocipit, quod nocant agricolae emplastrationes, vel
ut quidam, inoculationes.
Portentosae ingenii cultores inoculationes invenit in iis strigilibus maxime
fructuosam quia nitido, crasso, ac succoso cortice circumdant. Gemma,
circumsita ad vivum strigilem supra insurgere nascens cortice circumdato
digna in rubulum eo tempore quo arbores civilem fructum co-
ligi facile deliberant, de ligno vel sarculo cui rubulo adjicitur
gemmam inserendus vas masculus gravem cortice spoliatus aedenfis
labrula geverit gemmae sibi adnascat inducitur eo usque sensim
demissa dum cum femudaca materia conveniat, ac cortex rubuli
gemmiferi insito cortici nulla intercedente umida, astringat. Tum
insita uligo, disjuncti acuta falce acuti, omnique suffragine spo-
liata, exigua stirps de insito eminere relinquitur. Plures surculi
in arborem rubustis, vel stolones ad eundem remove inserantur
illi quo citius in brachia distribuantur; hi quo melius in multis ge-
nerosis delectos sanguinem. Si diligenter gemmiferi rubuli exemantur,
imprimantque prente, ne aer vel sol intus libidi ac materia pene-
trare possit, frequentius insita comprehendunt, ac citro gemmina pro-
veniunt. Hoc genus insitionis in ficis, pruno, Persicis, Cerasis, Casta-
neis, Oleis, Salicibus arbore et cui cortice usu paratur.

Planta (qua voce herbarii omnes qui incunt scant, ad stirpes
significandas abutuntur) semina item secundi generis
concludit, et nonnunquam humigenia, si radicem stirpes accipiantur. Hac nota sarmentosus (voci gramen
accedit) ac montibus ad plantationem in campestribus de-
fata quae in Columella novo celebrantur:

Nunc et odorata pinguescunt montibus Hyssa.
Siccanis crocea descendant montibus Hyssa.

Nec secus Vergilii musa ut cecinit civica arcentia mon-
tanum thymum, montanasque pinos esse serenda:

Ipse thymum pinosque ferens de montibus altis
tecta serat late circum, cui talia curae

ipse ferax ut
Deinde cui fructus plantas et amicos invigilet imbris.

Planta etiam cultivadicas dicunt, quae in seminario, semine
denosito, ortae adolescunt; sic enim altiorem trabo XI monet
Columella: Agricolae quaeque possis plantis severe. Sed id etiam de
arborum marmoribus adjunctis significatur.

Alma sinum rastris jam grandet, adultaque cognos
semina deposuit cuniter se navare plantis.
Et quos mitte gravi dicas natura colonos
Disponas plantis altior, quas semina seuit.

Solemnis tamen vocis notio in secunda semina cessit, sicut
radices ita agere, sicut ut agant, demptis strigilibus ac sara.
Ne hic hoc praeoccupatum ut Columellae:

Nec semina defringe ac adnove plantas

Neque dissimilis Plinius libro XVIII. Dum radici accretum planta
Varro cognatarium Columella qui plura unde generatum plan-
ta, gracilis libro III gravescunt: immatura atque in ramo
praestina plantam divepta nuncupant, vel arte strigi va-
cisse insertum. Solem strigilem eodem libro semen, in semi-
nario radica acta, plantam nuncupat: Saponis autem officium
est

On Seneca de Cons. Agricola
arcentis arborum (plantas arcentes
radicitus evellit, duas contortas rejectaque
in terram rubo plantat, ut rubolem ut illis
residuam (locket ut admixtam
semina stirpes, plantasque
(Virgilius)

est, primus quod vocem sonat, et, si fiat promptus, eodem tempore quo scribere audit, de seminario transfert plantam ubi genuae exemplum et integra, Quibus Nonne ipse suscitat qui ad insitionem invocabam, Vergilius plantas morat, dum canit:

Aut truncos enodes primum resicamus, et alte
findimus in solidum cuneis via, deinde feraces
Plantas immittimus?

Indicare enim concedit, vamos similiter non improprie secundum ut origines sanciant, denominari plantas, sed eadem ac alios usus gravaret, ac praecipue defraudemus [illegible] caro interea bonum medicinae habeat sabina plantas III numerum.

Poena quoniam intima plantae, strabonis, suscipiuntque quae ab arbore disiungimus, plantae nuncupantur, vocem sonda. Locupletem autem Plinius libro XVII ad hanc significationem gravidae jungit. (Vid. de caule et trunco)

mus e caudario invadunt: quo in genere, inquit, et cum gemma sua (sodones) accipiuntur, praeterquae aliquae a marris quoque corpore adhaerunt secus, simbriato corpore. Hoc modo plantarium punica, Corgli, Mali, Sorbi, Mespili, Fici in pristinisque Vites. Verum alias similitudinem secutus Varro R.R. vocumine I. a planta pedis eandem manus nunc solus, nunc plantae denominavit: et quae de arbore manus. Sevat, ut ea deplantes priores quod disjungas, quod plantae solus scabrius quo facius, ut radices facilius mittat. At, inquiet quicquis, cum ut et mittat quae in frondium codicis. Sus aut ac mittit legumen, ac accipiemo membro non vellis. Bene monitus pedagogus, et acer Livo ut, nec non mittit Livo mittat varonis. Quorum hac cum interpretatio: Varius plantae solus scabrius haberet, aut si pede non indicaretur, caute facilius radices mitti. Simile accomplus Vergilius subministrat ut Aeneid. ubi Juno Celsa sic deprecat, ut in optimo Florentino habemus:

Juncta uim cantis, submersasque obruit puppis
Aut age diversos, et dissice corpora ponto.

Quibus et dissice sive disice, ut in codice vetustissimo monumento illud Aeneid. VII scribitur:

Disice compositas pacis

De quo varulli, contrahamus ac cum quod in Vergilii edito.
nitus disice accipimus, prostraveritque
Plantarium idem ac seminarium, quod a plantis coalescit
scimit. Nonnunquam ab insa planta sive pronus semine se-
cundo non separarunt. Sic explicat Plinius, libro XVI de
Arborario scribens: plantaria transferuntur. At Vergilius
merito in aeva sustinens his numeris designat:

et cuncta seua plantaria rapta.

Saxum, pulus, scalis idem, a quo, ut radit Festus, pro diminutio.
nos scrupulos descendit, ranqua scrupulus, deinde scrupulus
quod asperiores ac praecipua continuentes scrupulos exarcin-
dant.

Scrupulus igitur, ut planta, multiplex occasionis. Modo pro hu-
militionis status obscuritas effertur apud Columellam libr. III. neque
enim est usquam tam crudum solum aliquatis, ut non aliquos sub

...Kalis nostra vicinia, neque sacrata impio structu

culos progeneret, tanquam vivos superstites, et Arunos, et Rubos cerne. Hinc ab eodem nova surculosis dicta quae ad nascendos surculos idonea inuenitur. Apud quosdam surculosis nempe surculis consitus ex colonica lege memoratur Rhodi Rustici. Varro: colonus in agro surculoso ne capiat natum pascat. Arca ubi singulos quoniam consecari solent cicadae, mas quidem ut in ilibus coniugia celebret cantuque foeminas accendat; foemina autem ut avibus nanciscendos ad deponenda ova occupet, quae inter has species maior, surculosis dicit Plinius libro XI cap. xxvii. Interea haec quodquod secundae notae semen cognomento eodem in cognitionem cuenit. Quaque surculus vivo frutice, ut apud Varronem R. R. I. Quod (sabulo) subalbus ad serendos surculos utiensus. Apud Columellam libro III. Sed ubi pluuiis culcus emeruit annonae stipendiis fides surculo constiterit. ibid: Sed genus surculi probatissimum domi conseret, faciatque ciniarium. Libro IV. Altera ergo ulnea crucenosis potius surculis inserenda est. Alia alia ut Plinio nossemus adfore, sed in re iam confirmata non est reuentum remorsus.

Sequuntur quinquis scripsis rami, ac uirgulta surculi appellata, quae circa euebo citatus Plinius, ut ipsius uerbis refore dicoi libro XVII de serenda salice inquit: sed in hoc quoque prouidens natura, facile nascenti, et denato surculo, incunabulis semen dedit. Ne propagandis ficis: Ilos ergo in surculis nodos cum seminum, medios secare oportet ira ne profluat medulla. Et in Fico quidem Docimantes pascilli solo parefacto serentur. Caueat tamen in his quis credat inscitiae ad surculos pertinere, ad quos referendos Docimantes manifestus. Pascillus instrumentum est quo agrestes ad deponenda semina solus; idcirco legamus: Pascillo parefacto solo. Quod prae se clauus, ut sequentibus: eodem pascillo (surculos) demissi et scissam, illustrauit. Aduorsum est surculis propagari, libro XXI obseruandi: Aduorsum odore iucunda graui Clouer. Est autem, ut os aueri colonis. Vacuus spontae prouenit. Cacumine suo se propagat. Semen autem semine melius quam radice, aut surculo Sed cum Hauduinus a ueteri accusa scriptura cuiusque semine prouenire necessit, interpretatus cuiusque uel quia semine cuiusque, uel quia sine semine spontae prouenit. Quorum utrumque minus uerum; quod enim, ut praecipit Plinius, melius seminum semine quam radice aut surculo, uel semine cuiusque, uel sine semine cigni dicemus? Quare ad ueteram cuiusque recedamus, et loca sibera, scripturaque Hinc cuiusque cauernia in quibus Aduorsum subit, interpretemur. Ne ramen uideo quomodo cum uniuersi scriptoris auctoritate niti audeamus, ut aliis probatissima testimonia adferamus. In II de Oratore scribit M. Tullius: cuiusque ut sit dignum quo Amabo te, inquit, da mihi ut ista adhuc quos sero surculos. Et Pl.

A.B. Seneca Ep. CXII. Non quaelibet institionem recipit ingenium: si cadmus ad ocosa est, si infirma grauitate nec vectibus subvertuli, aut non adhibebit sibi, nec in qualitatem erui naturam, nec mansibit.

31

Et M. Varro de re rustica libro I. In seminario quae sarculis consita, et eorum modicum arbusculorum, ut Ficus, ea summa industria binis pedibus descenda ac sinistra destringenda. Quod observandum in Pomariis locis, ne scalpris vestigium quaedam. Quod autem Varronis locus ad vulgatum sit dubitandi. Ita Ficus similiter hac a Varrone inter pomaria: Quaedam quod pavidiora, sarculis nonis curandum, ut in Ficariis faciunt.

Proxima in communibus sarculi significatio qua insitos decurcandos ad inserendum virgulas denotat. Postea, inquit (ait) Cassius tibi sarculus quod genus inserere cuiles. Columella libro III. Tum consideret sarculus retinens, solidique corporis, nec fungosa nervia. Temperavimus ita sarculus, ut calamo non assimilis. Idem libro XI. Sarculi quoque silenos ad insitionem nanc juvenculi adhibemus: Quicula hunc aeneum misceave fissura in divisos cuneos scamnum cortici resecta, sarculo a talea plano adigendo. Sed audiamus adhuc quid Virgilii musa in hac re nobis de sarculo insinuet:

nec sarculus idem
Crustumiis, Syriique Paterque Falerni
grauibus Volaemis

Rei Rustica I. Mala Punica demissis suis sarculis in dolia aut ollas. Quae repetit Plinius libro XV. Mala Punica M. Varro et in dolii avena seminari iubet, et immaturum obrui ramum in offis fundo effracto, sed spiritu accenso, sarculo rursus illito. Nobilitaverunt et iuris consulti sarculum, quo ex possessione aliqua ab arbitris dejecto, delatoque ad praetorem, in eo erant in Ciceronis III de Orat. haec praeclara: non ut vecta vetustate antiquam possessionem, sed ut iure civili, servandi defungendo, assumpta et talea, ac clavicula inter secunda semina vel conscendi quod ex arbore provocetur, atque in terram ad radicem cadentia deponitur. Est autem ramus vel virga praedalis aut sesquipedalis, ut inquit Cato, aquas in scrobe sarmentis, ut praedaneas facito. Columella libro III. complectens praecepta rerum mandaverunt, hoc est sarmenta in palmes divisa. Plinius libro XVII. non inhumare talea, aut siccare ramis quae sevanrur, utilius comperimus. Varro quid siccare? Si antiqua forma placet, scindendo sicave, si communis arque arborum, sacave, nempe vesciendo. Scilicet de Nigro ac Novo: Nigrus et palei sarmen, Novus ramen. Varro R.R. I. In oleaginis seminibus arborum juvaciscit aquas alii dici velit de novo ramo aquae oriri juvaciscit aquas alii clamatas, alii ralias appellant, et faciunt civiliter praedalis. Non juvat vulnerandi alia ex codice Varronis libro, quae rores inter medicos curatura adhuc medicinae veroscunt. Similiter Olea semen cui sit nucleus, quod est eo ravidius emascebatur cotis quod e ralei, ideo nonius in seminario talea, quae dixi, sarmen. Ex Politiani commentariis, librisque vel calamo scriptis, vel pristinae formae excussis emendandum: nucleus in nucleus: ralias atque e raliis ex fusca scriptura ut alii dixi talea, ore ralei in

...Kalis Plinianis, neque Sacrea imposterum

in Discipuli.

Virga et virgula cum sit gracile virgultum, ratea summitate gaudens et nomen in sermone tulit. Plinius libr. XVII de salice: Pervicalis (ita a revocandis pervicis salix maior dicta) et virga, et ratea genitur. Varro R. R. I. Rosa concidituri in virgulas palmares et obruitur. Haec eadem postea transferuntur ratis vimina dixit. Idem de Cydno: aut a via de Syrio funibus virgulta deplantaverunt. Et haec quidem ad semen, quae sequuntur ex Varronis R. R. I descripta ad rationem calami spectare docebo: Thala Punica erit immatura cum nascetur in sua virga. Ad inoculandum Columella libr. XII praeterea nunc ait: Poculos funiculos siccissimos, in arbore inserendi. Item: Granata [illegible] cum suis praediculis. Ita Plinius scribendi, et Varro alio loco, ut videbimus, item dicere maluere. Columella libr. IV: Calamus apud insitores saepe ita, utcumque resecta ad inserendum falce paratur. Hoc usus Plinius libro XVII: insecuit autem Virgilius calamo, et inoculatione. Insigne in eo praecipua calamos inserebant. Calami oscaeum medullam nucleo.

Malleolus virgineum semen secundum habetur. Malleolus autem (ut Columella verba exscribo) III hunc modum cum nocetur, ut mos, innatus primi anni flagello, coronamentaque et simultudinem rei, quod in vegetante quia decidunt est ceteris sarmento, quemadmodum virgines, malleoli speciem praebet. Haud secus a Plinio libr. XVII dissimiliter: solebat capitulares virgines a Livio saepius dici: eoque argumento Malleolus vocatum etiam nunc.

Tot secundi seminis discriminibus expositis, ad propriigenia semina est vehendum, quibus universa stirpium historia nititur. quibus propriae differentiae declarantur, quibusque generum. quemque suae principia, formas, decores, ac processus quamaxime accellant, debent. Sit a nostris primum brassica distinguenda, in semen augere in fruticem; quoniam ad genens cognitionem [illegible] maxime necessaria a nonnullis confusa, et praemissa altera cum altero inoculare naturas, assecuti sumus, cur in singulis stirpibus haereamus; proxima quia in dubia historia nihil certi praecipere, et demonstrare valemus. Quem enim [illegible] ἀμετρωτέρας in fruticem non felicem, Theophrastus cum legendi de frumento scribendi περὶ φυτ. ἱστ. I. πλεῖον δὲ ἀστροσκάφια τῶν ἄλλων ἢ τῶν δένδρων, οἷον τοῦτο βιτρῶν τὸ στάχυόδον. de Fenula libro VI καὶ ἔχει τινὰς ἡ μεγάλης σκευλής. ἐν ταύτῃ δὲ τὸ τὰ ἄνθοις ὁ σκορπίος. de Cumino libr. VII. πολυσκαμμότερον δὲ τὸ σκώληκον. de Chamaedry libr. IX. τὸν δὲ ὀφαρτὸν σκαθαίρειν ἄλλον. hiosciamides de Cnico ut nunc: σκαρπὸν δὲ ἔχει μέλαινα μ' μίγαν ἡ πτερὸν: de sinape: σκαρπὸν δὲ ἔχει πτερὸν πολὺ δὲ ἔχει πτερὸν πολύσπ.

Vide plura de cardo et Cnico

O de nasturtio inquirendum: an et hinc nascitur inserendi ope cum sinape; an potius simplicia separanda.

- Vires ad unas virgulta revocandae.

δεῖ ζημεύμενα τῷ σκαρπῷ. ἢ Απαφηνίδε: σκαρπὸς ἦν σκαριστὸν
φλασκίοις τὸ ὄζημα ναφτίον. ἢ Ηπδνοσαπο: σκαρπὸς ἦν σκάλυξις
ὄφεως τῷ τῆς φλοιάινης φλοίσιονος. ἢ Σουμαπονία: σπάργια δὲ ἐν
πάμπ πάφωσιν ἀπὸ μέθου τῷ σκαυλῷ ὑπτόδαδι σκάτιο νευσίος. ἐως
ὃ τοῖς ἱματίοις ἀνιόηδεβαι ἔτυμανθέν. ἢ αἶπανο Κεσπίο λίου.
IV. σκαρπὸς δὲ ξυλόβους ἔπιμεῖκεδι τροδῶς. ἢ Σουγλαδοπε ἐν τῷ
(σκαυλῷ) τὸ σπάργια. Φλαυδ: Λιπον ενιαδ τιλίμεαπε ασφωπ ἐν ζλυ-
cymhiza ζπιεπεδ cοπεοίπεπε: σκαρπὸς δὲ πλαπάνῳ θράσιον μέγε-
θος, τραίκοίπαρ, λόβυς ἥλιου ὑὸ φαυεῖ. Ζπογπαύμεπος πιπεμ
πινανί σαβίι in Plinio φεί πιαδα Κεπίμπαοῖ ζπαεαπδ φε
ομμίδ socccbus in spiginbus nouae Bauir: semine fruccibus si-
ae ne immiste, ucr Sprogl. lib. XV. semina inter, filia vuboe
Rubiae lib. XIX. semen eius rubicundae. Myuri lib. XXIII. Semi
eius maderam sanguine excreue annibus. Seminis scilicet
aliud sistit, cuminum scil; Seminibus lib. XXIV. Semen sesa-
chi, pectoris, Tarentis Dolonibus unile; Asclepiadis lib. XXVII.
folia Bdova habet: semen Secundicae, quod a Dioscoride radi
inuentionis, σπάργια cos Πολυσκεφυς scribendo, desumpserae. Ver
tamen fortasse exculit in Salice (cuius semen graecis ecclesiae
acuat Διφανδρικῶ) cui fructum ex Homero accidere ramone Vari
Odyss. 3c!

Μαίεσθαι τ' ἀίγειρον ἢ ἰστέαι ὠκεβίκαπτοι

Oegessine autem, inquit, Gallis aquirni semen, arrogant omnino maroni-
tarem omnino sentiat, ob id dicta Homero fruginifera. Sed cur ait
Plinio maculas a ceibus ipsa Columella a quo longe plane omnia
habemus, inficiens, colligendae inuouauit. Non hic anni tibris VIII, ac
XII semen cui baccis nempe fructibus confundit. Quo tempore, ait
praeuia semi. Myuri semina.

Erunt tamen fortasse qui quod a nobis haud perspicua uidemur
laudi accedentibus existimet; quamobrem qui fructus nascen-
tias, singula forma designat, eoque semen item consentaneum. Simi-
liter qui semini quod fructui habendo, fructum nomen imponit,
generationis primordia scire, atque hoc principio fructuum ser-
conducit. Quod nos Physica inuocantibus alio sibimus. Sententiae
concedimus. Sed aliud est Φυσικὸν agere, aliud quodasi historicum
ac Botanicum pertractare. Illis omnia principia prosequi datur: hi nisi membratim quaeque sub oculos
ponant, atque accurate minuta quoque exprimendo describant, hi-
storici ac botanici nomen amittunt. Itaque industria admodum cura
qui singula historia condit, atque imprimis locandi munus sui
semen a fructu segregare debet, neque in rara vanescentium
rare ambiguis uocibus sedulam.

Nunc quid de reliquum mihi dicendum ea semina uocabula contexere
aeque ac cerasos ad ecse pertinet, ex industria Botanicum accurationi
he ex similitudine sectandi certis uestigiis insistam, ne ac semina ac
Cauboa nouitiae celebrem. Sgirei, minus ex re quare circumdatum
quo gibberingeet semen, nempe ea fructu ne atingee pingitur
si mihi recte nem amicodi indica-ant. Etiam pinguis fruges semen
ac quo Evanavicum locus ad seminum grana constituit. Ill. Tullius
lib. I. de Finib. Nihil, inquit, illi Physico est, quod ex, quae oculi, dominos

...Kalis. Nostra vicinavia, nagce sacrica imposterus

Sed ista Fabe granis ...
...
...

(Varro Rust.) Satius tritum idem ac colligitur calamitosa sitis ... rarius species in plano praecipua ponderis reficimus. Care in arvis Siliginem, Triticum in loco aperto, calso, cibi sed quae diutissime sicci sui operis. Plinius lib. XVIII. Arvorum genera non eadem ubique neque cibi eadem sunt, iisdem nominibus. Vulgatissima Far, quod alii ovum clereles appellavere, Siligo, Triticum — Siliginem praecipue si probum Tritici dilitias: caeterum est ex sine cultura, et sine nondeus, contentiens humidis praecipue, quales Italia sunt, et Gallia cornata. Siligo (cuius discrimina interveniunt a nobis exercentur) habetur Tritico quae a Cap. Bacchino Pis.

A Siligine sanchis remotae sanguine, quae ... nisi ... appellari. Ita distinguere autumnali sicleris a nobis quae nisi ... Sic ... differentia deinceps: quae ... asserimus, ac ... Columella lib. II. scribens: Hordeum erit ... cuius usus agricolis gratissimus ... ubi averret ... a Gallicae causa ... sacre est omissa, praesicitam ab hoc genere. Sed ager est siliginis. Tam ... a ... Italiae, ... de quo ... gratissimus, ut quo candidissimum panis confectum magnificum ... esse ... constituimus.

Far sine cortice adhaerens ... in Italia ... discedunt; neque enim ... fimitur adhaerentibus ... nec ... Columella sequimur libro II invalentem: magis ... Siliginem quae continetur, simam et ... Siligo, ut ... Sic enim ... nova ... Varro de re ... Pomis ... quia tosta non sunt. Et ... cum suis ... ad sacra, ... non ... Far ... Pisticum ... Siliginis ... Tam ... Italiae ... Gallicae ... Siligo ... Sed ... Siliginis ... Far ... Siliginis ... Far ... Siliginis ... Far

...kalius ... Tavicevania, neque tacuca impostorius

Tiphen seciorarem
ac toniarcheon: ut
ab antiquis tradituv
investigent, quando
similitudine ihvevsse
fabulam. Nos primum
e duo summa genera fru-
mentacea cui Theo-
phrasto consentiat pri-
mi Virgilius, atque Hesiodus
alterius Tiphen Olyra,
Zeam, neque silara
Columella (siligo enim
virtus est quo sine
vesci non queamus, facile intelli-
gitur. Tria enim Columella
facit quidem varione
cui tiphe, Olyra, et
semina animantium con-
venire videntur.
Et Tiphe, de qua a
nobis id iscriptum est
commentarius, inter
farra inveniuv, quod
grana glumis inclusa
reducat, cui silvo ii
Ellenovar Theophrastus
οἷον ἡ τίφη δὲ ἡ ζειὰ
γε τοῦ ἐλλοβίου εἰς
πλεῖον, ἀεὶ πλείονα ποιοῦσα τοὺς
σπάσους). Item libro VIII
πολύστολον δὲ δὴ ἡ τίφη
δὲ ἡ ὀλύρα. Fraterea ut
Theophrastus scripsit, ἔτι
δὲ ἕνια τούτων ἀφειο-
τέρα τοῖς πυροῖς. Zea
Zea major, et Zeocrithos
Dio quo secundo loco scri-
Gam, ne Virgilio similitudo
na cadat accidant, cui
Zea aeneum Virgilio
descriptione, et Theophrasto non
refragatur. BB

cuis siccinas fruges ac diligentius perquisiverim, et sedulo collegerim
ac telam, non alia mihi fiducia esse videtur, cui frumenta tam late
disseminarunt. Tria nempe illa farra, in quibus grana glumis tenacibus
conclusa sunt. Primum spica Tritici, arctis manipulorum glumis semina
sequentibus, quod ad Clusinum pertinet quorum nomen varium. Spelta Farra
sine dubitatione retinet, scribente etiam Plinio libro XVIII Far sive
esse. Hinc Italum [illegible] nova cap. Bauhino Zea Dioscoridis
Zea major Theatr. 421 Zeocrithon sive Hordeum Germanicum nuncupat, spica tritici
antris crassa, compressa, nitida, grana glumis cohaerente dif-
ficulter excutienda. Multis in regionibus colitur, ibique a Germanis, Graecis, Illyriis
Siculis, Romanisque sacpe nobis transmissa. Scaliger cuique in no-
scit; gramais a Zea sive Scalia plurimum discriminatur. Nam se-
mella cuniculis, sicut ait libro XI serendum, cuniculus ita se
se affingere non audeam, non multum esse dissimile sapuisse
gentius disseram. Neque meum iudicium in hoc ostento, sed con-
cretum (quid enim aliud in re adeo dubia possim afferre?) cui
Italiam propria, copiosa et stabilis est. — Ex Avnica dulcissimus
Dies grani non XXI libras impler. Extenuav in Grecia difficulter, ut
id frumentis Far ab Homero dicta. Haec esse quae Columella asser-
Avnica igitur cubiquae Olyra cui Gri rendevosion quam Far
cui Farve cubiculo Columella conducit, quod maiori rendevosion
quam Clusinus hic autor esse confirmat. Quis iterum nescit Zea
Lobion Bauhini spica major quae Far sive Zea major, gigantea
qui Far cubiculo intrev Nova concludit. In Zeocrithe autem grana
pene ibus glumis vestiri nemo no[illegible] ad agriculturae studio tenuem
ignorat; quandoquidem haec de causa Zeia Hesiodo [illegible]
sementis solemnibus [illegible]; ut Olyra Iliad. v canit Homerus
ἔνθεν δὲ σεὶς λεὼς ἐπαΐσσει ἔπποι
— παρὰ δὲ σφὶν ἑκάστῳ ἐΐσχεται ἡμίονοι
ἐσθλοὶ, σπερὶ λευκοὶ ἐπηετάονοι, ἐν δ' ὀλύραι.

Quae mendosissimus Plinii Liber XVIII diserte ac ornate describit, ubi legi-
mus: Hordeum maxime nudum, et aunica, sed praecipue avena; in annua
autem alica non aunica habemus. Veniamen si ad Theophrastum
a quo sumpsit Plinius, oculos et cogitationem conferimus, inveniemus
locum, quem hoc modo graece scriptum habemus: Tunica fru-
mento pluves, hordeum maxime nudum, et aunica, sed praecipue avena
avena, et hoc ordine, ac recentiores nonnulli Plinianus, consentiendo,
Tunica frumento pluves, et aunica, sed praecipue avena. Hordeum
maxime nudum. Ita his Theophrastus libr. περὶ Φυτ. ἱστορ. VIII talia
contexuit: ἔχει δὲ ἡ μὲν ζεὰ πλείστους καὶ ἀγαθοὺς στάχυας· ἡ δὲ γυμνὴ
καὶ ἡ ὄλυρα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἡ βαλίσα παύεται ὡς τὰ πυρὰ
καὶ ἡ ὄλυρα. Omnia mihi diligentius perquirenti nonnulla in Plinio aut
librorum errores, videbantur: Tunica frumento pluves, hordeum maxime nu-
dum aunave, videbatur: Tunica frumento pluves, hordeum maxime nu-
dum aunave, sed praecipue avena.
(Tunicam tiphe) et Aunica, sed praecipue avena.
Farrium Fabris discrimen quod semen primitivo, atque Italicissimo
Columella vocat, in Zea adnotare non ita ambigimus, cui Zea
Plinii libro XII haec memoriae succenturiat: Qui Zea circumpadani, non ha-
beni Far (Clusino scilicet) Est et haec in Campania maxime, se-
minaque appellatur. — Illa fit e Zea quae semen ab aliis maximum
fundit, granum ei in pila lignea ne semina lapillis conterat, mobili
ut nemo ovi, pilo, aliorum pomali operta. Equum quod aliqui Zeia

ΑΑ Προσηνέα ἄτυφος λιοσκορίδου Ὀλύρα ζέα subiicimus, ut libro II Legimus: ὀλύρα δὲ
ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστὶ τῆς ζειᾶς. Zea quoque Onosimus Ὀλύρα examur Scaligeri di-
cens: ὀλύρα, ζειὰ εἶδος σπέρματος. Ἀπ Theophrastus quare sit Olyra non plane diudicat: ὀλύρα
εἶδος σπέρματος, ἢ βοτάνη τι μεταξὺ δίτης καὶ σταχυοῦς. οἱ δὲ αὐτὸ σπείρουσιν, ἄλλοι καρπὸν
τινὰ δίτην, ζειὰν τινές ἢ ζέαν.

CC Afficiuntur his genera, bromos, siligo eccentricia, et pingues exterua omnia ab oriente inue-
ra, Oryza sitalia. Tiphe et ipsa eiusdem generis, ex qua sit in nostro orbe oryza. Ἄγιαδ
Graecos est Zea. Ivaque neque eam ac Tiphen cui sint degeneres, vertite ad frumenta si
vestra servatur. Quae autem ultima civitas fomentum, illa enim siligo eccentricia aliena quam
Clam in margine notata, ut illa quae sequa scripta sunt: Far sine aunica est. Item
siligo eccentricia quae Laconica qui Clarius: Tiphe, hic subnuens, Legendum: Tiphe scripta
eiusdem habens. Oryza fit in nostro orbe alica, apud Graecos est Zea. Accedit ex alia
ris manifestum item ex sequentibus libri XXII, Zea ex qua aliqui fiat existimes, effi-
cacior etiam hordeacea videtur, minusque molior

ramen cui sit, ac nuperime Italicissimi cum Zea, Zeiam
nuncupet appellat, vocabulo
praeclaro Plinii, deficiente
utar, ac cuius

ζέα, semen αὐτῶν Latinis olyrabarum, Graecis nomine omnibus notum. Fames quoque sicut Hordei genere concava ζέα, ut Oryza i.rem; quoniam ζέα grani figura Pandoreum, seu a grumis dependentem ζέαν Asclepiades apud Galenum libro secundo τόπων IX scripsit reliqui: Φαρὶς ἡ καλουμένη ζέαν, ἀλυκωτέρα. In ceteroquin eadem fere: Fav ζέα, ὄλυρα: Hordeum ζέα, ὄλυρα.

134

Fames, ut origani, non dubiis signis edendi ζέαν maiores Bauhini ad Tithen, Zeocrithon ad Oryzam, semen plumbeum ad ζέα sicut Spelram quoniam proxime accedere, atque eadem Fames ut Hordeum conficiendi. Progressa ad Tritico grumis tenaci glutine conexis separantur, ab hordeo vero rum spicata forma, rum granorum figura longe discedant, tria genera certum Tritici Oryzae, ac ζέα nomenclaturam constituam, de; vocatione consuetudinem, neque quicquam eam mutare prosthabitis. Eadem causa Fames vocabulum permiscere haud dubitaverim, non solum quia Fav tria illa genera complectitur, verum quia ambigua et ad Farinas traxerunt. Non enim semper Spelta ac Oryza Tritico grumis gravata, sed arctius quam ac Tritico, Fame, atque hordeo in cibum paratur id quoque Fav genus. Ex Hesychio in Actii libro IX haec volata inveniuntur: Τὸ δὲ λεγόμενον μοιχαίσι βάλε ἐν τοῖς τῆς μάζης ἀναπεβι δεικνύεται ὅτι ως· ζῖτον πτισὲν ὀλίγον βρέξαι ὕδατι. Ex Tritico similiter Fav gravari ostendit Columella qui intra bonam medicinas libro VI haec praecipit: Eiusdem vitiosi diligenter sorte, et cum Fame Tritico simulque cumque dare cum maxima commoditas fallit. Ex Pausonibus: Tritici misceri fabae alantur hordeaceo fame cibo vespertino tris mensuras boum grana ac grahovus frugis et faciliora fav appellatione facilline deprehenderit.

Alae reliquarum frugum nomina praetereo, ut minus Orzei graeci illa gravioscula nuncupant sua appellatione in semine eriad seminis, ut cibaria Gallis alia addici nequeant, ut ac Columella libro VI. Si sanie est miseros, cetarius remedium Tritico, quod Orzeo, vetustum — immixtis Orzei fenugraeci aut conscelerati faba, et gravi orzeo alii: et ac Plinii libro XVIII. Antiquissimum in cibis orzeum — Graeci pinsitum aqua orzeum siccant una nocta. Denique ac Varrone R. R. III. Pascuntur oratae genus, adiecto frumento, maxime orzeo. Stragem seminis dat in menses singulos Orzei singulos modios.

De Secale ita scribit Plinius eodem libro XVIII. Secale Taurini sub Alpibus Asiae vocant, horridum, et tantum ad arcendam famem cibo — et tamen nec ingratissimum usum est.

Frugum nostra aetate nobilissima Oryza nomen eriad ad semen transtulit

...kalius ... gravidavia, neque facrica impostrem

Plinius libr. XVIII. hic in suos commentarios tradidit: Italica maxime qui-
dem ovgza gaudent (suis) ac qua prisanam conficiunt.
Alicia ceo quano dici et Panicum confitmat columella libr. II hoc modo: Panis
ex milio conficitur — Milii sextarii IV continguit panici simile semen optimi
occupant IV — panicum pinsitum et excoctum frustave, sed et milium quam
frustrum geremus in copia, maxime cum farre non fastidiendam praebet.
Ex Varro R. R. I. sic condimus Italicum manet ad annos L: Milium centum
plus annos C. Nec secus Plinius libr. XVIII. Milii quadraginta ac eo facit
casus — milio campania maxime gaudet, quibusque candidam ac eo facit
Panico Gallia quadam quadraginta Aquitania centum. Sed et circumsitanam
Italia addimus facta.

Avenam semen cuique appellari inter omnes auctores testatur Plinius
libr. IV. Fecundus et bona in quibus ovium aestus, et avenis circumsepta.
libr. XVIII de Farragine scribit: Alterius et avena silvestris, cui non cadit semen,
adnascitur.

Negare in legumine Defuit autem cum, ut contineo declarabo:
Fabae et scripta et granum. Scribonius Largus comp. CLIX. Faba molita ut suis
cataplasmis Cornelius Celsus c. XVIII. Faba fresa P. I — cicer faba quoque
impositum provocat. C. XXV. Ad nostrae fabae magnitudinem. Plinius libr. XVIII.
Faba crassioribus reniculis obstructa — inventus est iam et scabius cutis cruda
fabis obustis. Varro R. R. I. Faba et legumina in cleanis aedibus et villis circa
pavidi incolumia servantur.

Lens. Cato: Lentem quomodo serundo eruntur. Columella libr. II. Quamvis
cunque ex casus provenisse mus, integrum semen vegetiorem — Lentis se-
quinetium rotundam effetas desiderat.
Pisum. Varro R. R. III. Relegantur columbae milio, pisis, orobo, lupino, fa-
bis, gere. Columella libr. XI. Pisi modios duos vel quatuor.
Cicer. Columella libr. II. Cicer modii III agrestis rotundam seminamus. Libr.
Stomacoque Punicum cicer, quod hoc cognomentum, nec minus ovibus et ciceribus
conducta ac frondes pecoribus. Plinius libr. XVIII. Cicer nostrum nigrum in
se in hortis nascuntur. Q. Severus Samonicus:

Nec nocuit cicero cocto promisse lipposo.

Cicercula. Columella libr. II. Cicercula quae Pisae est similis, mense Januario
aut Februario seri debet loco sicco. Libr. VII. Vel Cicercula macerata ac se
modios. Plinius libr. XVIII. Cui fuerit avarum panis ornearium, Etruria aut
Cicercula farina ac praefave bacrum.
Cicera. Columella libr. II. Cicera bubus cruri loco fresa dantur in Hispania Bae
Cicere vel cicercula modii IV agrestis fabulorum pecudes nostrantur.
Ervum et Ervilia ab ervo, quod est Ervum semine majori, ut Plinii loco quo
Cicercula usi summo, demonstratur. Varro R. R. I. Secundum viciam, lens
cicerculam, ervilium.
Vicia. Varro R. R. I. Hiemes post pauciis obicere hic viciam modice. Cato: Vicia
modios XXX sevit. Columella libr. XI. Vicia pabularis modios VII vel VIII.
Ervum. Celsus capt. XXV. Quod ervi magnitudinem habet. Columella libr. II. Sed
ervi duobus fistae satisfaciant ervi iugo, cicera sexdecim — Ervi modii X
modios agrestis consumuntur. Plautus Rhasoch. Act. I. Sc. I

Quam. Quam dantur in aestu, bubus quod sevum?
Tyn. Quam nisi aliquis cum fasco ad viam adgerat.

Lupinus, et Lupinum. Cato. Lupini modios CXX. Varro R. R. II. Et dandus bubus lupinus. Co
cap. XXV. Quod lupini magnitudinem habet. Columella libr. II. Lupini mo
Boves per hiemes (lupinum bini X obruuntur una (opera). Libr. VI Lupini semi crudi conterunt. Libr.
coctum macerantque
crudos alit. —)
Sacraque pervenere modio sacrata lupino

Phaseolus. Columella libr. II. Phaseoli modii IV obruuntur — Ad hos vicem
seles verna mandabitur. Libr. XI. Phaseoli modii IV.
Fecimus Graecum ciceris siliqua. Plinius libr. XXV. Fanna foeni Graeci cum
ovibus, aut lini semine decoctam aqua mulsa cum cumino cruciatus su
iacit — Theodorus foeno Graeco miscuit quantum pugillari mas
tavit acetum aceto ad sevus. Columella libr. II Siliquae modii VI mo
modios agrestis obruuntur. Libr. XI. Siliquae modios VI.

Lini

... Cicer de Arbor. | Seritus. Filius idem ac solicula. Columella libr. XI: annis autem nouae unas vadi-

Linum. Columella libr. II. Lini X modii cael VIII quarum iugis conseminanda

Medica Columella libr. II. At medica obuiceum non arauo, sed ut dixi ligneis cuneis. Libr. XI. Medica singulos cyathos. Varro R. R. I. Si est mannua remanendo terra, seminum quinq. aceq. medica sesquimodium.

Sesamum. Celsus C. XVIII. Sesami Lucri acerabuli. Columella libr. II. Sesami Cesarii VI Libyci iugis a possessione colurnae — Sesama quae vigintoni matutina, quae caeteri nouene ab aequinoctio autumnali seminata sunt in idus octobris.

Cannabis. Columella libr. XI. Cannabis quarta VI in lecto quadrato pronascuntur.

Solium unguae quamuis nullius culinae, nomen obtinuit; nam de semine seritur Columella libr. VIII. Potest etiam Solium decocto obiici gallinis — commodissima Columbario; cibaria parantur cicer cael orum, tum etiam lomentum milii cumque et solium. Haud aliter Plinius libr. XXII. Infoecundi ficeum ossi a Virgilio solicum: hoc tamen molitum, ex aceto cocto impositumque sanat impetigines.

Nominalia quae hic non necessario commemoranda sunt, quorum sonum quisque cuique uocabulo usurpare, a suis singulis appellationes vindicemus, ut

Sinapi de quo Columella libr. XI. Rutae, capparis, capitulae, sinapi conseri debent. Libr. XII. cui exanimanti sinapi — Hoc sinapi ad embamata non solum ius, sed etiam speciosa cibus

Raphanum, vaginarium, nasicae Columella libr. XI. Scaque vaginum, et vaginarii, et nasicae licet existimarunt subacta terra obruit

Propertius libr. IV Eleg. II. ramicia cucumbita cucurbitae.) Satureia, cucumis, cucumbita, cappiaris Columella libr. X — spargamus et satureia thymi roseique, thymbraeque saporem. et roseo cucumis, prodigiique cucumbita collo.

Libr. XI. Item ut maturior nascatur, cucumis cucumbita, cappiaris seredo ost. Plinius libr. XX ut nihil non cucumis contra. Virgilius Georg. IV. Crescent in cochite cucumis.

Nasturtium Columella libr. X spargamus cocis nasturtia dira colubris

Plinius libr. XXV. Rhodotheus foeno graeco mixtum quantum cumque pauci nasturtii

Pastinacae. Cato. Pastinacae inseritio. Varro de Rust. Pecor. Ut quasi inter mensas cuminonia discors. Et crassus angustus. et Sardo cui mollis pastinacae o[mitted] antiqui

Ius Celsus Paris II C. XVIII. Coriandrum, cuminum, foeniculum. Cato. Addito — coriandrum cuminum, foeniculum, Item pinxerat Cumini farina — cumini acerabulum. Cuius. Q. Serenus Samonicus: Seu sativum nigrae addes, et pinue cuminum. Columella libr. VII. Sicae cui 30 cumi cui carum aquaque Pliniae libr. XXIII. Peculium infla mine cumini aut coriandri. Libr. XXVII. Cumino quidem dolore inflationes stomachi colligua discutiunt.

Fellis oboueto faba pinguamur coriandro.

Anisum. Cato. Anisum, cuminum — addito. Celsus cap. XXV. Anisi, Phrygiae sic gulorum P. I. Columella libr. XII. Et admiscent pomo lacte Anisi Aegyptio. Plinius libr. XX. Et anisum adversus scorpiones ac alio bibitur.

Petroselinum. Celsus cap. XXV. Petroselini P. IV

Careum. Columella libr. XII. Haec autem sunt Careum, cuminum, semen foeniculi, Anisum Aegyptium.

Erica. Plinius libr. XVIII. Erica ex graecis alii melanthion, alii melanspermon cocant. Optimum quam asperrimi odoris, et quam nigerrimum.

Anethum. Plinius libr. XX. Ferula semen anetho simile habet — Et anethum quoque uocant, ut nomine scribat. Q. Serenus Samonicus:

Conspirantque simul cum mastiche conferr anethum.

Plura quorum usus occubuit: desiderantur materia manumissa sufficiat: quisque non modo seminum a stirpe dissumpsit nomen arcubucum ut deficiat, eorum alia aliis nominibus quae antiquare aut gratia introduxit nobilitabantur, nardi appellationem retinet. Ideo flores rosa, hyacinthus, crocum, illius narcissus, crocum uocant: succi saccharum, balsamum, sagapenum, silphium, galbanum, euphorbium, Viscum, glaucium, acacia, mugacanthum, aloe: vitices Agani, asphodelus, asarotodia, cyclamen, chondrilla, cyperus, vinabalsamum, thapsia, glycyrrhiza: lacrymae thus, myrrha, styrax, storax: lignaloe amomum, agallocum, ebenus: cortex casia, nardus: folium malobathrum. Quae [illegible] vaporandum eam optimam, ut scripsimus

...kalis ... navicularia, neque factura imposterum

cultores ad certam exemplo respicientes non modo frumenti et semina
sed et alia ex seminibus, siquid nobilitare nostras, mutuentur. Sempronius
Tuditanus, eques Romanus, cet. Saufeia Latina conscendunt ut arent. Quos
enim magis stringam numero res Botanica evasit, neque amplius tranare
ac quisque suo ingenii commodo debet, ut, omnibus memoriis comitatae aeque
amate dignosci, inter certas disciplinas elegantia ac dignitate omissa
desertasque ad se ducere ac praestantia concurrat, sed ne alia semi-
na prosequendo aures
ac nucleum ranguam nucula semen habemus corticem duro tecum, ut in
amygdalis, corylis, nucibus Persicis, pineis, pistacciis, pruniis, cerasis, Plinius
Cuiusmodi Ael. I. sec. Ego e nuce nucleum asse emi, frangat nucem. Idem Cap.
Ael. III. sec. IV. Nucleum amisi, reliqui pignori pro tramisso. Sed nomen ad
alia semina duro eiusmodi tutius a transferunt. Loco de nucleo quemadmo-
dum renovem, ita scribit lib. XXII Plinius: Nucleis acinosum eandem dimo-
vere — Vinacei grani ea minus capitis aut crassitie nocent. Non secus haec
in eodem loco intemperanti amovet: nisi uva remedio in ipsis acinis nuclei
essent. Idem autem de Staphisagria scribit, gigni folliculum cernis quae
acinos uvarum, similes ricino: in his nucleum exsanguem — his nucleis ad
praegrandem acini non consuevim, quod Plinius nucleum, Dioscorides proxi-
mum appellat. Ne crimine haec apud Plinium lib. XXVI sequentur: semen
levens, odoratum, ceu Cyanoribi, rotundum: siccatum vanescit. Habet
nucleum candidum.
granellolo nocamus Th. Tallius de Sanct. Omitto enim cum ipsa omnique
generamur e rerum: quae ex fici granulo grano, aut ex acini crinacei
ars excavavit frugum, aut seminum minutissimis seminibus granos mur-
cos vanasque provocant. Columella lib. VIII de Gallinaceo civanis: vina-
cea, quamvis salvabilitate pascant, tam non debent. Lib. XI. Itaque op-
portunum est (quod nos facimus) ipsas naturalem contemplari mate-
riaciam. Naturalis autem maturitas est, si, cum exprimescens vina-
cea quae acinis colamus, ita infuscata, et nonnulla pruinescendi nigra
fecerint; nos colorem nuclei vinacei potest afferre. Ne Arbor. lib.
semina (ad vinum) autem eligite grandi acino, tenui folliculo, maturis pinu-
que crinacei — Sculta arvis rates unas sine crinacei evadit. Theophr.
περὶ φυτ. ις. I de arbis semina: σκαπτέον δὲ τὸ γιγάντιον Dioscorides
lib. V de vinis: τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γιγαντα συκάμινα εὐτρεφέστατα.
Sed crinacei et crinacea acca calcata atque exsiccessa sine ipsius massa
crini nocentem, crinacia stratis, et Circumpadanis quassa. Cato. X Poeta ubi crina-
ceos condas — crinaceos candida vaccarios subcrevito. Varro R. R. I. Et in scala plena
crinacea conservetur. Columella lib. XII. Ut cum crinacea Lacanis, et calcamenis,
vinacea rotundis asservimantur, nuces in cortem differendas.
Frumenta Ficorum semina scaphacidas Graecis. Plinius lib. XVII. Caprificorum
maxime laudantur nigrae, et in pestosis; quemadmodum frumenta pinguissima fla-
bean. Lib. XV. Ficis mollis omnibus sacras: maturis frumenta inpes. Theo-
phrastus περὶ φυτ. ις. I de sicco: αἱ δὲ σκαφιδακίδες ἐάσταρ σκληρὸν τὸ πῶμ.
Lappa semen eiusdem cortice tamare vestibus ac lanis haerens. Plinius lib. XXV de
cynoglosso: Quae ferae lappas minutas. Ovidius de Ponto lib. II.

Illisa rapax segeti crescere lappa solet.

Equinus stercore cui fanea ficium semina significare videtur. Lappa enim
capitum caput in personata ex aduncis pilulis compactum. Plinius lib. XXV.
Personatam vocant cuius folium mucro est latius grandes lappas ferentem.
Pomum Pinocchio nucleum pinei pinastri. Plinius lib. XV de nucibus pineis: fruc-
tum pityida vocant e pinastris singulari remedii adversus pessim. Dioscor.
nides lib. I. Πιτυίδι δὲ σκληρὸν ὁ σκληρὸς τοῦ πιτύου ὃς ἐστὶ πῶ-
μα ὁ φορμοειδέμενος ἐν τοῖς κώνοις. Celius Aurelianus Chron. lib. III.
Nucleo pineo quem Graeci Πιτυίδα vocabulum.
Sameva Ulmi semen. Columella lib. V. Hinnuli Ulmus Ivomelius Scaeva non fem
sameva (quod est semen olim alborum) falso est opinatus. Ne Ulmo secunda:
Sameva deinde quae in rubicundi coloris est, et compluribus diebus in-
sata diebus iacentis, ut adiecerim tamen succus, et tenerum habeat, initio-
mus aveis. At Plinius lib. XVII. Ulmorum primus arcam solis crespantem,
sameva colligenda est circa maximas calendas, cui Francesco Ingissi
deinde bicubo in umbra siccata secunda. Quibus quae est Columella ac
similimus

et (Mundo Arbor.) Satius, filius idem ac colendus. Columella libr. V: omnis autem mense unas vadi-
si[illegible]simas, circi coarguendum. Hesiodi Plinius sanxerat biduo in cumba
antequam semetur, esse revocandam: Columella per plures dies ante
(varietate quia insulam arrepere. Pervasitia igitur causa seminum. Strigose
non aeque illa: ut aliquod tamen succus et semini fiat. Quare ex Plinio
si coarcte a Gesnero nonfurca reciniamus: et comminutior dicat in solo ita
iacuerit, ut aliquem tamen succum ad semen habeat. Idem Plinius lib. 16. Ol
Tres semina sunt enim quae nomine pinguis appellantur, cui mulva in
unum concurrunt, ut alcea lamas in fragariis.
Fruges enim appellamus, quia edulis. Plinius libr. XV. Aliud commune est pomis
arbus fruges, aliud congenere aquis cunctari. Libr. XXV. Quinque folia mallo
ignotum, eo enim Cyrus quinquennio commendatur. Virgilius Ecl.

Qui legitis flores, et humi nascentia fraga:

Ovidius Metamorph. libr. III.

Ipsa rubi manibus silvestri mora sub una
Nuda fraga legis.

Seneca Phaed.

et fraga gravis mulsa dumeti cibos
facilis ministrant

Idem mundi immaturum Morum quoque eiusdem cibi causa semimed sedat cuncta vafrata. Florentius libr. II.
Plinius appellatur a Graecis lib. XIII. ille salubres
Mori arborem Plinius libr. Ascaris ruvacei qui nigris ruvandia moras.
in Italia excant, similique accolitur Propertius libr. IV Eleg. II.
Graecum Graeca nomina, vicinos Graeci Hic dulcis salacis, hic asperrima lurca
vocant. caunis, et asperrimo nigra rubebat sico.

Ovidius Metamorph. III.

Absorbet ferrum asperrima cuncta vetustas
et serpentem facilem, inmadefactaque tangunt
fraxineae imbri, flexaenia nigra colore.

Plinius libr. XXIII nigra in Aegypto et Cypro sui generis, ut diximus, fructu
succo abundant. Idem Pl. lib. II. cui ex arboribus ac cinguntis decumanae
glandem, arborum nomen, pomaque cunctaeque ac. edunt.
Pomo in Arabo cui asperitate magis crudentes rubus dicaverunt, ut a fraxino
a flavo ilice, a cerasio cerasus, et mori similitudine nomen sumsisse est.
Plinius libr. XVI. Rubi nigra fructum, et libr. XXIV. Nigra quae in his (Rubis) ne-
scimus. Ovidius Metamorph. I.

Cornaque et in duris haerentia mora rubetis.

Pisa et Pisula semina in siccam sedem circumactam Scribonius Largus comp. 11.
Et Platani pisula similiter acato incocta. Q. Serenus Sammonicus:

Concava in cinerem Platani pisula cremat cornique.

Aut Platani pisulas acri infarcimus acato.

Galbani quoque pinguem figuram pisula dicit. Plinius libr. XXIV. Ergo e
Cupresso femina (mas enim ut diximus, non gignit) pisulae colligere quibus
bacis mensibus, siccantur sole, integraque emittunt semen — Pisula decem-
ses septentrionem versus bicornem
frugiferis arbor vero non attendimus da accipimus) pisa pro bacca, arbo
gala discutiata, Plinius libr. XXIV de Sambuco Scribente: fiunt semen
cum cinere adhaerente pisulis quaternis, aut denarios XX. in cinere. Et de gale:
Habens pisilla ac acinis cinereo alia species capillo vestiens.
Ad singulis seminibus nonnulla adnotare inter necessaria saeculum.
Empedo, cui. Corni semini cui. Sorbus pudendum.
Semen pinnatum quod in cuticulam caudam desinit, ut in Clematitide, Pulsatilla,
Caryophyllata.
Semen alatum membranacea ala pinnatum, ut Populus, Betonica, Silex, Ca-
sapinium, Acernque fructus.
Semen cui rotundum solidumque est, nisi cui insectum, ut Punicum, Cydonia, secundum
Papilio semine esse suadet Columella: cui in duas partes quas plures
chymata appellamus, dividitur, ut faba, fabis, pisum cui duplici semi-
ne esse eodem auctore invadunt. Columella libr. II. omne autem fruc-
mentum, et cydonia quidque. Denique non duplici semine est, sicut a re die ad
quaedam modum emittit. — Frumenta quae duplici semine sunt, ut faba, in
Sed lenticula diebus XL Glomeris. Verum et duplici semine Amygdalus, Glans,
Pinus Pomifera
Parenchymata igitur seminum pariter binae quibus cumponantur, ut ante in
Cucumis cum Jasmini, Lauri
Ilicium amarum, ut Anemonici unum, quod semini adhaeret. Fossum libri qui
non esse quod grano fabae adhaerent, ut quae nihilum et nihil.

Oc XVI. Sterilis (Vitis) non ferunt semen: in locarum vini semen.

96

quod adhuc cinguntur nec
unt, mora nec moriquae
rubi appellantur)

ut in Platano, Sinopide,
Sabinia, Scipio)

...nalis nec lavidaria, neque lacruca impositus

Funiculus umbilicalis cumpto a b animalibus vocabulo, qui alvum exit vocamus cum filo, sive, ut vocat Malpighius, amnio; alvum cui chorio communicans. Chorion pars adhaerens umbilicali funiculo, ut Cruciani sive vasculosa conjuncta. Umbilicus in semina. pars cui situs affigitur, et nascenti maxime hinc semini, ministravit, ut manifestius in nonnullis Leguminibus animadvertere est in fava Phaseolis. Lino, et clavus in cortice, unde nomen

Oculus germen in semine quasi gemma, ex quo stipes emicat. Columella lib. II. Vermes gigni qui simul atque oculus leguminum adolevere, non vetosti. Sed a Plinio lib. XVIII umbilicus appellatus, quod vocabulum efficto, quo umbilicus in animalibus sungitur, vocaverunt condi in hunc (lupinum) maxime concurrit; quorum in quibus cerebrum umbilicum eius in sepulturam carpunt. Lib. XV. Umbilicus ipsis (Persicis) intus in cerasis medio.

Germinare ἀπὸ Φυβὶς cui oculus elongatus, et crescere incipit. Theophrastus περὶ Φυτ. lib. II. c. 2. ἀναλογίαν ἔστι: τὰ γὰρ ἀπὸ Φυβὶν ἔστι καὶ ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν σκληρῶν ποιεῖ — ἢ γὰρ δεῖ περιπλεῖν τὰς ἀρχάς, ὅθεν ἐξ ἀρχ. Φυβὶς.

Nascivo semina est cui in bina parenchymata dehiscunt germine, sive oculo involuto. Festus: nascit cui quasi faba se nascentes quasi aliqui, quod fit non dissimilis nascis forma.

Crusca cortaceus glacialis cutis. Plinius lib. XV: Crusca recipiunt oleaster. Tunica nucleorum intima membrana, ut amygdalarum, cinereus, fagineus. Plinius lib. XV. Grandissimus (fructus) minimis nucibus, altissimaeque suspensus, intus exiles nucleos lacunaris inclusi roris crustas a sua fermentis tunica, mira natura cura mollitur semina collocandi.

Farina pulvis tenuissimus ex mollis leguminis. Haec in cribro abit; nam Farfur (crusca Gallis, et Germanis cortex granorum avenici, ervique secatur. Plautus Capt. Act. IV. Sc. II. Qui olons farfure sues Plinius lib. XVIII. Similo (frumentum) fit ex avenae vestibus, farfuribus minutis, et oryzae. Varro R. R. II. obiciendo Qui farfures avitios obiciendo farinas hordeia. ciam cum farfuribus Pollinctus Ether finissima avenae farina nobilissima. Plinius lib. XVIII. Similago ex avenae fit laudatissima. Ex Africo invectum est e mollis vehito semoribus, et pollinis saccharei quinque. Fit autem asperitatem in avenae quod fites in siliginis. Terentius Adelph. Act. V Sc. III

Ut facilius plena, fumi, ac pollinis
cocundo sit fasco, et molendo.

Similago ac similia farina nostri profitiuntur excudere. Columella lib. XIII cap. X.

Nec nitens similae dotes numerabitur, nec usus;
Pistori nitens cui sit et arte cocto.

Plinius lib. XVIII. Similago ex avenae fit laudatissima

Secundanium sicco cibarium secundam farina excudere, imminuto tamen furfure. Plinius lib. XVIII. Et cibarii acervi secundanium vocant, secundi IV: Furfuris secundos tertiam — Quaedam secundani secundi IV, furfuremque tertiumdecimum.

Valamen Valamen, genere fabae, lentis, pisi, ervi et cicerculae sequiminis. Festus: Valamen lenticulae fabae quasi caulimen, quod caulo suaci accurantur. Columella lib. VI. Mali caulibus cum albo, et caulamen ervi bubus mediterraneo — Lentis quoque caulis exemplo, et minuere molito — Et exemplo caulis, ervi macerantur. Lib. VII cui fuisa cum suis caulamen faba. Nonius et Pompeius: Fuisi ego, illud et Columella faba cum farina. Plinius lib. XVIII. Sequitur natura leguminum, inter quae maximum honos fabae; quinque ex quo reperiri sit etiam pisum. Columella appellatur farina ex lib. XXII. de faba medicina. Columella passim ex acervo excocto fermenti materiam aquae aqua. Martialis lib. III Epigr. XLII.

Columella vulgus curavi quod conficit fercula.

Aspludia frumentum granorum cum milii, et panici. Plinius lib. XVIII. Milii et panici et cetarii frumenta aspludas vocant. Varro rationem tamen frumentorum farfuribus in argentatae R. Cellius memorat, duo lib. XI scribit: Legerat ille aspludas coctores rusticos frumenti farfuribus discisse. Festus: Aspludia est genus minutissimae hordei frumenti, sicut panici, de qua Naevius: non habuit aspludia est hordei quam ne nascitur.

Bombyx cuius bombace lanugo quae semina obducta sunt in Anemone, Gossypio, Arbore, Populnea, Asclepiade. Plinius lib. XIX de Gossypio: cuius ex involucro bombyce lanugo narum.

Palustres, paludinales sedes cui vellis vel flocci, in quo iacent semina, ut in pecis

et Libro de Arbor.) Scirpus, filius idem ac calicibus: Columella libr. X: omnis autem hunc cum radicem mittit, et sinphii instar provenit. ~~Sed caules et Bacc. de pecore et Bubalorum colla vocabulo Graeco, cuius nomen mutatum est, quod pessimi coloris.~~ Pergit Columella: hastilia autem arboribus ramulos habent crebros propinentes, et ad unum situm primo anno semina vergantur. Libr. XI. caeruus scirpus qui nocissime autumnali rumpere (in asparago) nascitur, non omnis est pollendus — et ut facilius scirpus amicet. ~~Libr. de Arbor.~~ Plinius libr. XVII de cupressis et seminario transferendis: differuntur post annum hoc vernali fere. Utraque mox prima gemini seminis quod plumulae Theophrastus vocat, a nobis resecabitur.

Asparagus ramorum et novosum hastarum germen antequam in folia expandatur. Plinius libr. XXIII. de Vite Alba: esse ea caules asparagi similitudine. Ut decocti in cibo alvum et urinam ciant. Ita Porphyrius nigra: Asparagos eius hiemis in cibo alvum ciens. Idem Dioscorides in cibo asparagi similiter ciens.

Iuvenis quod in hastis ramisque asparagus, in arboribus, ut pirus, malus in ramis germinans iuvenis. Columella libro XII Laevi rumores in hoc usu mittito.

Cyma ae, et cymus ni rarius hastarum de radice, sed de caule, aut ramo progressus caliculus: Columella libr. XII:

Frigoribus caules, et laevi cymara mittit.

Libr. XII. rursum etiam arborum cymam. Cornelius Celsus: Nam et oleae succi brassicae, magisque etiam cymae eius. Plinius libr. XIX de Brassica cymas a prima sectione provenire proximo anno — Post cymas ex eadem brassica coniungunt asperi autumnalesque caulículi, mox hiberni, itaque cymae. Id Graeci a Graeco κλῶνος vocant, cui nomini sa Graecia a cyma cima nempe sumsimus usurpet. Festus tamen apud Nonium Lucilius cyma in asparago usus, ut hic versiculus indicat:

Asparagi nostra sed viridi cyma.

Coma cum cyma in hastis, et ramis in arboribus explicatus, flavasque ac folia exserendi, in cumam diversit nomen. Horatius libr. IV Od. VII

redeunt iam gramina campis,

arboribusque comae.

Virgilius Georg. IV nec saeva comantem

Narcissum, aut flexi rapuisset vimen Acanthi.

Catullus carm. IV

ubi iste post phaselus antea fuit

comata silua; nam Cytoro in iugo

loquente saepe sibilum edidit coma.

Plinius libr. XXVI de Tithymallo hendecacla: septimum dendroides cognominant, alii coralion, alii euphorbion in pratis nascens comosissimum ex omnibus. Idem libr. XXVII de Androsaemo: comae virides sanguineo succo manant. 22

Sed saepe pro vendae accipimus. Neque secus Plinius libr. XII de Balsamo usus: folium proximum Rutae: praeterea coma — Arborum vina genera: ramus ac capillacea coma.

22) quare cum caulis Brassicae in flores differentiam, id coma habendi. Vulgo comosiores, de loco, ut vidimus, cocinis Columella: sed ian provocamos rumpens, faciem caules. Provocamos vocat caulas, qui in flores densam nudi stant.

Cibus et caliculus caulículus rursus, ac sarmentosus, Ephedra: scandens arbores, et ex ramis pendens, folio nullo, cinis munerosa quae continens articulari. Idem libr. XXIV de Apocyno: Frutex est folio Edera, mollioribus ramis, et minus longis articulis. Palladius libr. IV Tit. IX Aliqui florem cacumenis cum articulo sicae capitis canna inserunt.

Pruna ad caules spectant; privatorum enim sic vocatur Cinara: Plinius libr. XXI de Cinara caulibus scitu gratis: unum caulem vacuum habent quem vocant πτέρυξα eiusdem scaturientis. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. VI. ἔτι δὲ καυλὸν ὀνομάζουσιν ἀφίασιν, ὃν καλοῦσι τὴν πτέρυγα.

Concavus caulis, ~~caulus~~ est qui intus inanis, ut in Arundine, in Culmo; in Scirpi caule. Plinius libr. XVI. Calamus unus alius rotundus concavus. Idem libr. XXII de Sonchis: caule cubitali, angulato, intus cavo, sed qui fracto corrigato facile manet.

Favosus caulis quem rotundi fungosa medulla explet.

Truncus, caudex, codex quo arbores et frutices vestiuntur, et in quo varias frondes, flores, ac fructus gignunt.

quo crinigeri rangunt ca pacchi sesquicingi Plinius libr. XXVI de

Codiculus, codicillus pusillus ramus parvus ramulus.
Ramus quidquid a trunco, vel caule separatur, ut spargitur
Ramusculus, ramulus parvus ramus.
Brachium ast arboris ramus. Virgilius Aneid. VI
In medio ramos, annosaque brachia pandit
Ulmus opaca ingens
Idem Georg. II de Aschyto: Tum forte base ramos, et brachia tendens
Hinc illinc media ilicis ingentem sustinet umbram
Columella libr. IV. quidquid renovatur est, nec brachia amittit, vocatur ramus
Tum etiam nec ramus brachia materiae differendi Plinius libr. XIII de Cucumere
Libro hyemis quod in brachia ramosa spargitur. Libr. XVII de arboribus. altius
serendum brachia: altissimis pinetarum arbor. Seneca trag. Oedip
non ignota sicut cuiusvis facilis
Sarmentum et sarmen cubitalis ramus, quod maxime in fruticetis
Missa nascitur. Plinius libr. XVII. Ex his emissi germinos, quos vocamus anno in
ingentium scamis, ut nec singulos annos ad serendum scandant, ita
Ere semper sarmentis in singulis nabulans. Colum. libr. IV. Sed ne cujus
Arundi nodali fere spatio sit infernus ingo quadrimique brachiis quadrupedum
Pedum quidem eligam. Dividantur in nodicem unius.— Nec debemus
committere ut brachia pilentina nunquam sicut assidua cui a terrena
Cervi flagella ficuum submittere, amputanda sicut redundantia sarmenta
— considerandum erit, cujus longissimis sint sarmenta — si
si sarmenta sint longius accesserunt, ne in gemmas, ac etiam inquit-
res seminem evocaverint, majori semper usui necessarium. Magis namque
qui nodi masculi placent, quo plagam celerius, vocemus. Ita ne accedentia
Libris ex nostra codice descripsimus, verecundis Florentis. Sarmentum dicit,
in cujus gemmantis innascatur; decimus Georg. frugalis in hoc manus ejus
Canit, in flagello Irudens verbo longius durabunt. nec fructuosis
cedentes, cingatur, unum hamus cubitis ad unum brachia vocamus
Tabulatum, et scamnum subjugatorum ramus sive brachium quod certum sarmi-
menti sedem vindet. Columella libr. IV: et in tabulam insitionem sub-
Hoc enim nomine assumpsimus agricolae vitem propagatae pronominatam
Vem mendosissima scriptura: pronunciatque pronominatas. In manibus ex
Bris simi, et Palatini codice: pronco pronominatis, namque pronuncio se pro-
Minatus, sive prisca scriptura pronominatis. neque enim pronunciavit
tabulam mansit, sed vadi cedi ede pronuncio e quercetanum, et longius
pronominari, finire tabulam, ad quae cum brachia applicabuntur ideam
sequuntur: eosque (ramos) ceu pronubus fronde pronascentes, ceu longius
pronominare. Virgilius Georg. II
Vinetum omne quercus et pronominare ecchinas
aciscescant, summasque sequi tabulata per ulmos.
Plinius libr. XVII. hoc eodem (tempore) pronascentes omni fronde
quae pronascitur relinquunt pronascentes, tempus circumcidis consuetudo
Et Ulmus deinceps a medio in ramenta scamna
Stagnum — de mergis: Propagines et hae regendae, ut Siculus, quo
Talum in ipso tabulato maxime pronodet; quamdiu a pronascente re-
cissima est.

Sapinus Abiegni pruni pars inferior. Plinius libr. XVI. Abies quae navalis remi
feuit, rhodia est. Haec quia Siculus, ratione Hannibalis pronominatus, appel-
lata sapinus vocatur. Vitruvius libr. II. cap. IX de Abiete: ima autem cum ea
cisa quadrifluvii dispararentur. Ejecto nodulo ex eadem arbore, ut inseri-
pta ossicula compararentur, ea sapina vocantur.

Feustrina pars prunei in Abiete superior nodosa. Plinius libr. XVI. Superior (Abietis) pars
nodosa feustrina. Vitruvius libr. II. c. IX

Palmipinus est navalis arboris virga, nascens nemore inferiora Columella libr. III.
ex quibus palmi pullulant vel sarmenta, vel ultimus feracis, quos vulgo
vocant vocamentum. — omnis enim fere cuticulae palmipinus intra quinos
vel senos gemmas frugiferae arcubetur. libr. XI Palmites arbor spolianda, ut
pariterque frugiferos possint. Virgilius Georg.
Haec male rami mites defendi palmite vitem
cingentem vitisque nova pampinea pampina. ex
Ea quoniam palmipinus cavitatem gignit, qua se arbor firmat, palmipini.
non cavendo nothibinus. Columella libr. IV. quod paulum infra emittatur

Folia vitium et palmipini carnis. Dolores, inflammationesque
corpori cum mittant cum prohibent. Folia pro se adhibent
stomachi ex aqua frigida. cum folia nove hordei aut
cuiamus modice. Pampini cum et impetigini per nebulam
atrum siccant

38

(capreolus

in qua

30 Pl. Nat. Deor. libr. II. Jam uero uites sic clauiculis adminicula tanquam manus apprehendunt, atque ita se circumagunt, ac animantes.

(cirrus

21) T. Livius libr. I de Tarquinio: Rosa uelut coelibe bando in hortum e diuersa transit, sequente nuncio filii. Sibi inambulanti nacinus summa papauer-uum capita dicitur baculo decussisse.)

Cirrus infima arboris ad radicem. Columella libr. III. unde etiam materia uehementissima venaminum aut in capite uitis, aut in cruce circino radicibus libr. IV. Nodi est arboris cuius quasi a quibusdam fundamentis incisis, semper circa dolabella dimouenda terra est. Libr. V. Ramus olivae qui uidebatur nihil differimus, deflecte, et ad cirros arboris flexuosa ueliga. Plinius libr. XVII. Defigi in cruce soli.

Clauicula introrsus ramosa, quo tanquam manu infirma stirpes, seu palmite. Vitis uinifera, Bryonia, Vicia, Ochras, Carthyses circinna capillando se sustinent. Varro R. R. I. Ex altera quoque parte capreolus. Si ea est colligenda, quo se capiendo capreolus dicitur. Si in animi cuiusque uenerat, sequitur ad locum libris et exercitio scribendi mouere arrectimus. Pergit Varro: Vicia dicta a circumdo, quod item capreolos habet, uinciris, quibus quoque suis se sustinet ad scapum lupini alicuius quem uti haerat, id solet circumire. Fastus: Capreoli uimen circinni ritu curui ad locum capiendum pendunt, a praeceps. Columella libr. IV. ut sit quidam nexus adhuc clamplini capreolis suis illigent — duo clauiculae quibus quasi quibusdam manibus adminicula complectantur. Th. Tullius de Senect. Vitis se uinci clauiculis suis Plinius libr. XXIII. Clauicula ipsa quibus uepres uites, uinea sicuti quaedam missionem consuetudinem.

Cirrus infima arboris ad radicem. Columella libr. III. unde etiam materia uehementissima venaminum aut in capite uitis, aut in cruce circino radicibus libr. IV. Nodi est arboris cuius dolabella dimouenda terra est. Libr. V. Ramus olivae qui uidebatur nihil differimus, deflecte, et ad cirros arboris flexuosa ueliga. Plinius libr. XVII. Defigi in cruce soli.

Manie assumpsum. Primus a similitudine summa arundinacea unde brachia sine ramo nascuntur, nominatur. Caro: hoc uirem sub capite, ut sub brachia cinguito. Concalucius non nascatur. Columella libr. III. Excrescunt quae uites circa id quod capite uitis appellant. libr. IV. nec minus ea quae in capite seminis da sint, praecipiantur — igitur capite uitis quode infra ipsum constituto. Hinc crescunt secundo de radice quae crassa eruunt. Plinius libr. XIX. ut in capite crescant priores — quoniam satis capita crescescunt — Proxima quae serere nullas camas amittunt, sed capite ramus quod inaresceit. Columella libr. VI. si capite Attii uitis cui uini hamina sagina praeparandae praebeatur. Pomi aurem capite circa id. Plinius tolerabilitur adhuc transferuntur. Caro: Pastinatio capite Vlmi conuenire. In arboribus etiam radicibus capite habentur, quod a cruris origine amplius fit, unde radices prodeunt. Caro: capita uitium pau sanguinem abstergendo — haec omnia a capite praegnagan, excimique sanguine addendo — cirrus capita oleaginia quae mensibus donec prima cruris, postea ostendet. Terra de fructu uel semine dicitur. Plinius libr. XX de Papauere: Indeit iubent sub capite et calyce. Libr. XVIII. In ordeo altera capite grani in radicem acie, altera in herbam. Hemus numeros indicat, ut de homine canis Horatius libr. II sat. I

Quae capitatum uiuunt, ponticum spondiorum mitia.

Columella libr. IV. Spatia huiusce sationis quae supra scripta sunt, capita castaneae uel capitatae MMDCCCLXXX.

Capitulus et capitellus ad eadem significanda sumere cum longe minora sint nimo perfecto certa.

Flagellum sarmentum uitis nouum quod ad capiendum fructum deiciunt. Plinius libr. XVII. Ita caeteris (i. de caetera) praeparatione omni flagella quae proxime ferunt, uecidantur nouae circumcisis ramisque capreolis, et propagantur in rabularis. Columella libr. IV. Vites ne plantibus flagellis amaciantur, nisi si imaginibus inscripserimus. Varro R. R. I. Pinus (flagellus) ferrea una mucrone ferrato a cuspide flamma, similitur ac flabellum, flagellus. Virgilius Georg. II

necte flagella

summa uepre.

Plinius etiam ad reprantes haudarum caulas transmittit libr XIX de caeruleata agens: reprantibus flagellis, scandentes pariete ad ramos in rectum usque.

At Ovidius ad chelas ac brachia cancrorum Polyphotumque ascendit cum cuncis Naram. libr. XIV. usqueo sub aquonibus conversus Polyphus hostem

Cornes, ac omni demissis cauda flagellis.

Cornes flagella solvit de tabulatis demissa, ut Palmitinorum colonus facit consuetudo. Plinius libr. XVII. Vinacciola plurimo dejectis per ramos altius cornibus circumcaesis arborem, cornesque ipsos cuneis. Gallica in praduces provinciae.

Praecipites palmites quasi sint decidat Columella libr. V. Praecipites palmites dicuntur qui de humoribus virgis nati in duro adhaerunt. Cui sese loca excava flagella quae in fructu praducant, non inveniat cultores ne arundinata caedant, acervema in praducibus praecipitio

Frumarius et lumbus sunt media pectus ramorum. Columella libr. de Arbor. Semina optima habentur in lumbis, secunda ab humeris, pessima summa in cute pectus. Libr. III. Media (materia) sunt macerrima quae (hoc est posteriore quia evulgato) praeterunt hinc pectus aliqua interveniente illinc ad se praecrus humor. Deinde concludit: Tragae custodiemus et a praedictis locis quos humerosos rustici vocant, semina legamus. Plinius libr. XVII. Centumgeae est ab humeris arborum orientem asticum spectantibus surculos praecidere.

Materies et Materia signum ad aedificia. Cato: Vineam, pineam, nucem hanc arque aliam materiam omnem quam effodies cum decrescente, exsimito — Visi invenerint tunaque dimidia rum ne rangas materiam quam effodies aut praecides ubi vera. Columella libr. XI. Nec minus in aedificia succidere arborem conducit. Sed cumque maxime fiant cum decrescente ab circesima usque in vicesimam, quoniam omnis materia sic caesa iudicatur cariem non infestari. Columella libr. VII. operis exsequentibus satis non est scire, ut materia, et careat aedificanti conferre utilia. Quibus signum materia nomine significari manifestum. Id expressius indicat Columella libr. V de insitione haec docens: Alterum (insitionis genus) quo vesecta inter libros et materiam semina admittit. Potest ut aedificandi necessaria est materia, scilicet signum, ita frugum inquirenti utilia carmenta, quae pro vetera materia subjecta dicuntur. Plinius libr. XVII. Palmes duas praecae gemmas sub jugo habere debet ex quibus materia nascatur — quae ita amicuerit materia fructum debet anno sequenti. Columella libr. IV. Vites ne pluribus flagellis emacientur, nisi si provocationibus fecundis provocaverimus, sed ut singulis materiis serviant — Sed tamen sarmentum quod in materiam submittimus, ab imo usque in nos pedes et semissem plurimum — ex quo quasi pollica proximo anno citata materia fortiorem in brachium. Solem libr. V. Alterum est genus palmitis quod de novello nascitur, et in vetero adligatum deprehenditur (materiam vocamus) ea et fructus, et nova flagella bene provocat.

Palma flagellum. Varro R. R. I Neque est ea pomeri vicove virem quam vocant palmam flagellum, malive ariam unde cum nascuntur, palmas. Sed quod docti Varro, quod curtis immittitur ad cum palmitis palmitem dicta palma quia a palmando palmula, exin materiarii litteras, uti in multis dicit cognoscere palma, minus concinne videretur. Nam a Palmaeo palma descendit. Nam cum ab homine multa ad arbores transferantur, ut cirrus, capreae, brachia, ita quo humana cochlis Varro Aeneid. II

raeat ingens litore arundo
Aeneidumque humeris capulo, et sine nomine corpus.

Cum palma palma; quippe cui vanus citius sit brachium, et brevem tuo cubitus, quod a clavamento sive cubito nascitur, palma. Columella libr. III. Quidquid residui fuit ex vetere palma per ipsum commissuram qua nascitur nova, vaginam. libr. IV. Prima deinde e provocatione proxime palma, quae ex area submissa est. — Quam medio in brachio commodissime palmae submittentur quae nec spem cuidemia destituant, nec emacient stirpem suam — Cui palmae ex quibus provocini fuerint sublevantur, idoneo loco sive sint. Et quoniam in palma brachia nascitur, ideo palma cum onusta de cubando sustinendo solet, ut cum dicitur cubitales sarmentum, hanc movet indicat Varro libr. R. R. I et cuidemia facta denique discat pandere in palma, aut

20) Cato. vasculus facito de materia cubitalia — de cumulato materiem semipedem crassam concidito minutim.

20 — Nam si palmis inclinantur progemmatibusque facunt humerus lumbus, brachium, pollex, unguis, cubitus, sic etiam dicuntur palma; quippe cui vanus citius sit brachium, et brevem tuo cubitus, quod a clavamento sive cubito nascitur, palma. Columella libr. III. Quidquid residui fuit ex vetere palma per ipsum commissuram qua nascitur nova, vaginam. libr. IV. Prima deinde e provocatione proxime palma, quae ex area submissa est. — Quam medio in brachio commodissime palmae submittentur quae nec spem cuidemia destituant, nec emacient stirpem suam — Cui palmae ex quibus provocini fuerint sublevantur, idoneo loco sive sint. 20 Et quoniam in palma brachia nascitur, ideo palma cum onusta de cubando sustinendo solet, ut cum dicitur cubitales sarmentum, hanc movet indicat Varro libr. R. R. I et cuidemia facta denique discat pandere in palma, aut

Nam si palmis inclinantur progemmatibusque facunt humerus lumbus, brachium, pollex, unguis, cubitus, sic etiam dicuntur palma; quippe cui vanus citius sit brachium, et brevem tuo cubitus, quod a clavamento sive cubito nascitur, palma. Columella libr. III. Quidquid residui fuit ex vetere palma per ipsum commissuram qua nascitur nova, vaginam. libr. IV. Prima deinde e provocatione proxime palma, quae ex area submissa est. — Quam medio in brachio commodissime palmae submittentur quae nec spem cuidemia destituant, nec emacient stirpem suam — Cui palmae ex quibus provocini fuerint sublevantur, idoneo loco sive sint. 20 Et quoniam in palma brachia nascitur, ideo palma cum onusta de cubando sustinendo solet, ut cum dicitur cubitales sarmentum, hanc movet indicat Varro libr. R. R. I et cuidemia facta denique discat pandere in palma, aut

Burgess, Irabaze

39

aliet funiculo, aut cincta quod antiqui cocabant cestus.
Palmes qui hinc et hinc ex propaginis adnascitur. Plinius
libro XVII. Irabucas Gallica cubitum bini uncias patentes, si rec qui-
dragesimo fiunt spatio, quaterni si iuncta, inter se ocuti misceantur
affligantque uno conciliari circuitum comitatu (obitus figat) qua-
dofficiant. Quae finis conclusimus, nanio non prohibuit esse aliona
inanis enim cuiusdam illorum: uno conciliato circuitum comitatu explicando
dejurandum. Plinius Columella secutus est qui libu. v docuerat: Caterva
similis varione aquae in arbusto spatio adhuinis uncias, ut cubitus longis
scrobibus deprimantur, ut eadem digitorum cubitum, aquae in vanis
deducatur, ut nocui irabucas omnibus annis inter se ex adnatibus propa-
gines connectantur, et uaives deciduantur. Si quidem irabucem non
communis, media cinga inter eas deligatur. Sunt tamen nonnulla ex-
nostro codice vestimenta ceu cubitum in cubitum (nempe uites)
in vanis deducatur, Ionius: in vanes deducantur. Connectantur quod
in antiquis editis ex nullis codicibus Goesii, Politiani, et nostro commit-
tur. Varro p. R. i. Ex adnatibus in arborem irabucis cuiusque cuinea fit,
quos irabuces, quidam vitigos appellant.

Funerem scapi irabuces nempe palmites connexi inter se, de tabulatis in
iugos submissi, et ad palum alligati. Transpadani rivella dicunt. Pli-
nius libu. XVII cum diuciones palmites sarmento iungerentur inter se femi-
num modo, aut hoc aureus funera dicantur. Aurelius: ex hoc aureus.
Funeo est palmes emissus undique uncis undique uncis usque ad summum, qui de-
mittitur ad propagandos: Plinius libu. XVII. Ubique vegetus draconem
serere iussit arbore. Ita appellamus palmitem emissum plurimusque in-
ducatur annis. Ferre praecisus quam maxima adolescentia annotatione
ribus palmitibus, crassitudine dextra scobe quaternis obducatur (unde et
vasitem clocant) deprimere sulco, vehicu palmite ad arborem adjecta —
Alias erat cubito novos ferrum draconis plagas. Libu. XIV. Purgare irrodu-
cte draconem in palmae oculis, inde in subjectos ramenta digitos flagella
distinguant. Cum eminus sit draconis usum, quod modo ex arbore
in proximam arborem palmes irabucimus, utrisque flagella proximi arboris
tabulata digrediantur, modo palmitis sicca draconis flagella ad
ducendum demittamus, aquae effossa scrobe, in margine cubitum.
unciaque definit Columella libu. v, et palmes hac varione: cum deinde
annis ex robore cubitis concubuit, irabuces in proximam quamque arborem
mittendo, aequis post biennio amputabo, atque alias renovabis mam-
mitteve concubitu; nam uberiorem cubitum fatigans. Alterum examine sic
subiicit: Nonnunquam etiam cum arborem totam cubitis complexendove nequit,
ex usu fuit palmem aliquam alius dejectam robur immergere, et inserere
ad eandem arborem ducat uel ipsas propagines adcubare quo palmibus
cubitus circumcursans valentius uescatur.

Pampinarius palmes idemque grado qui ex uetere sarmento sive de brachio uel materio
nascitur dejiciendo hunc dicimus. Plinius libro XVII. Quod e' deuo exit,
materiamque proximum annum provenit, pampinarius uocatur — palmes
e' pampinarius sterilis est. Columella libu. IV. Iuuenci circumcisiciendi sunt,
ne aut pampinarius palmes innatus, aut cauruca similis furunculus veli-
carus. Libu. III Hercynios sarculos qui nihil arrodentes, spadones appel-
lant.

Fructuarius palmes qui ex annotino sarmento provehit, sic dictus, quia fructum palme-
re solet. Plinius libu. XVII. Ut (sarmentum) ubi siccum decarticet est, fructuarium.
— alterum ex annotino palmite, sarmentique fructuarium. Columella libu. IV
Provectum cuare materiam excidat quam uel in brachium, uel in fructua-
rium remittamus.

Custos, Postex, Raser, subsidiarius, provisionarius palmes pampinarius qui cum duobus
uel pluribus gemmis vetustus relinquitur. Ut fructuarius flagella producat.
Plinius libu. XVII. Relinquitur scabi iugo, et qui vocatur custos. Hic est no-
vellus palmes non longior pluribus gemmis — Brachii autem inarcatione notitiae
aequali examine uniuscuiusque. Columella libu. III. Ideo (spado) in resectum subsiti,

ut pinge nevare possit. Lib. IV Varro in postica rondarem, qui quidam cubitum, alii vesicem, nonnulli processidanem appellant. Sed et sarmentus gemmam duarum cubitum — Plautinae autem gemmae de clavicae provocari, quod sicut longis proximum, in flagellum submittitur; sicut brevibus in posticem, sicut admodum exiguis in surculum.

Focaneus palmes describitur a Columella lib. IV hoc modo: vocatur etiam focaneus palmes qui solet in bifurco medius provenire, et idcirco cum cucubalo rustici appellant, quod inter duo brachia duorum/ primam alterna quia ea similis cubitis una- rius cubitum faciens obscuri, angue circumagere pinxit. Hunc ergo ramum admodum diligenter eidem amputarent, et adnodati, pinguique corroborarent. Si tamen idem ita provocaverit, ut extraneum bra- chium affectavit, affescerit, id quod imbecillius est, tollitur, et ipse focaneus submittitur. Quae ita ex antiquis libris restituimus. Eidem Atticus proximo ante amputarent, accedi quod in antiquis editionibus est idem, ad ita provoca- turi transcribimus, ubi in nostro codice servat. Rejecimus item Atticus afficerent, quod apud primos editores scribitur afficeri, in Politiani ar- chetypo codice adfixerit, affescerit esse debere rectius existimavi; affligo ideo ac affligo. Livius lib. XVIII. Agros, labor, fames. similique compositi. Scribonius Largus comp. CLXXXVI. stomacho et vesica affici. Cornelius Celsus lib. IV. Pulmo rotus afficitur. Columella lib. V. Focaneus est qui inter duo brachia cubat in furca ab medio nascitur. Cum colem de ramis esse com- pari, quod neque fructus ferat, et utraque brachia inter quae natus est, arcuari. Eaque rotundus est.

Masculetum aut brevis ramus de arbore demissus in surculum, idem fere ac propago palmes Columellae. Discrimina autem distinguemus, quod masculetum die serimus, palmes provectus sublato fructu, ne nimis victum afficiat, rotundus. Masculetum dici existimo, quoniam eius flagella deorsum versa annum imbri Columellae provectis flagella nova in fructum immittere. At Masculeto Plinius sequitur lib. XVII hoc modo: Nec ut- rem placet palmites in sarmenta, et ad quaternos usque pedes manere, quod alii bracchium, alii iuniculos vocant, ut faciant quae masculeta Varro, ex verubus: at quinquennia facta demique discat prendere in palma aut funiculo, aut ulmeta quod antiqui vocabant caesum.

Malleolus Columella lib. III. Malleolus autem nocatur est palmes innatus provinciali flagello, cognominatusque a similitudine rei, quod in ea parte. qua decidimus ex vetere sarmento provinens curvique malleoli speciem praebet. — Longitudo quae debet esse malleoli, parum certa est; quoniam sicut crebras gemmas habet brevior faciendus est. seu varus, longior. Altitudo nec maior pede esse debet. Plinius lib. XXVII. Solebat capitulatus curvique a duro surculus sch; eoque argumento Malleoli vocarunt etiam nunc. Ma. Cuffius de scri- ptis, planta, sarmenta, praduces, cubites, propagines nonne ita af- ficiens, ex quemvis cum admiratione celebrem?

Sagitta pars sequens sarmenti quae de malleoli manubrio resecamus Columella lib. III. Sagittam vastici vocant, nocentissimam partem curvati circa quia lon- gius processit a manu, et quasi amicuit atque provisum, sicut quia ca- mine attenuata praedicti veli speciem gerit — nam si sagittam ideo scripsimus pro sarmen malleoli circumvenandam curabant. Plinius lib. XVII. Tantum (genus serendi vites) adhuc etiam non asperitus sine calce, propter quod sagitta vocantur cui inserti pangunt — quod inventum est.

Trigemmis dicitur sagitta sana non inserta. Plinius lib. XVII. Eidem (palmites) cui inesti, nec inserti, trigemmes. Sed a Columella etiam malleolus appellatur trigemmis lib. III. Primis quae hoc modo emigo asperandum Vallis et caliginosi campi sitae sentimus etiam trigemmem, ex alio codice Caesii emendavi: Vallis et caliginosi campi situs patitur etiam trigemmes

qui

qui est glauco minor foduante, longior utrique seminude. Sinuce non ab eo ingeniis diversus est, quod omnino nullo occultorum est (cui fere cirra plagas quia manu abscissus est, gleneus sit gemmarum) sed quod, his accessionis, quibus est sinuosus in ipso cacumine, nuces duinceps articulos totidemque gemmas habet.

Ferula est signi genus asperum quae Matthiolo, scirpo, stolonifero scirpo, adhaeret Plinius libr. XVII de Matthiolo: solebat capitulatum uniuscuiusque e duro suculentus seu — posteo aliquid cui sua calce coopertus est, ut in Fico. — Tertium genus adhaerens etiamnum arundinibus sine calce. Theophrastus περὶ Φυτ. II [illegible] sarmentosa arundine flagello innatum Columella libr. IV. Ut (carina) robur accipiant, hac glus quam uni materia serviant. Quam, cir educacerint, autumno, vel ceris (si magis compererit) adhaerenda, et naporibus quos glutinarunt in supervolutae paulo amplius, liberanda censemus — cui glutinatus cum adcreverit, nexibus adhaerens est — id tamen sarmentum quod in materiam submittimus, ab imo usque in nucleos et seminis glutinabimus, et omnes circa inva id spatium naporos exaros sarmenti decapitamus. Plinius libr. XVII. Sic palmites, naporos, cuma, folia, glutinum gignunt.

Lectica sedes in arbore. Plinius libr XVII de Visu sara: Semine quoque inserere naturae docuit vagum acutis fame decorare, solicloque et alus nexibus modico cum fecundo fimi medicamine obiecto in nodibus arborum lecticis. Videmus lectica locus ubi rami bifurcantur, quod bifurcum Columella libr. IV de focaneo glutinato agens appellat.

Mascula Ala sinus inter caulem vel ramos et folii predicabat.

Inguen gemma sive oculus qui ex ala nascitur. Plinius libr XVI. Latera autem calamorum in vocandi arare bina, supra nodos alterno semper inguine. Libr. XVII de Vite: cuncta genera nodum alterius fuerunt semper inguinibus.

Furunculus gemma de signo nata instar tuberculi unde nomen. Plinius libr. XVII. Et alius cuncta cum cucurbita sesquiuncia magnitudine qui furunculus appellatur, si forte custos fallat. Columella libr. IV. Plerumque autem germen de cicatrice provocatur, quod sive longius provisum est, in flagellum submittitur; sive brevius, in gallicem, sive admodum assigatum in furunculum. — Percavatis deinde quasi gradibus, curuta ligna utrinque circumligienda sunt, ne aut glutinatus palmes intercludatur, aut cucurbita similis furunculus relinquatur.

Papilla dis παραφυὰς mamillas qui ex foliorum alis oriuntur gracilium in herbis.

Aspalathus dis ἀκρόφυαι ramusculi ac rami arbus, ut in cuius loco.

Cauliculus gravis media in palma cacumine edulis. Plinius libr. XIII. Edulis media earum in cacumine quod cerebrum appellant. Dioscorides libr. I. ἐγκάρδιον vocat: ἐν τῷ ἐγκαρδίῳ δὲ τῷ πρέμνῳ λευκὸν ἐν αὐτῷ πρόβλαστον βιβρωσκόμενον ἐν ἀφεψήματι ποιεῖ πρὸς ἕδρα καὶ ὁ [illegible] βήχιαρος; Theophrastus libr. περὶ Φυτ. ἐν. sartio Palmarum ἡ δὲ ἀπὸ αὐτῆς ἐν στελέχους, ὅταν ἀφέλῃ τὸ ἄνω ἦν ὥσπερ ὁ ἐγκέφαλος. Galenus de Alim. Fac. καθάπερ ἔνιοι ἐνδιδύσι τῷ σκωλήκι τῷ Φοίνικος, ὃν ὀνομάζουσι ἐγκέφαλον.

Acerabulum cauliculus quae dolatus flore, folio, fructu relinquitur. Vel in palmis a Plinio collex a Columella libr. XIII. Reliqua navera arque crescere densis grandiusque cortices crassitudine ut adhibeas se ad scarificandum Orientis crassulis crescebant. Processus ab anatomicis arcessimus. ani crassi folii, fructus, arcus quae in acerabulo accipiuntur.

Termes ramus arboris cui fructus, ac foliis Festus: Termes ramus divisus ac arbore nec foliis vestitus, nec nimis glaber. S. Gellius. Spadica enim frondi nocant a cuius e palma ramulum cui fructus. Servius Tymoq Termes at eis descendi cuius saepe maxime odorati mulcet nubilemina thuris. Horatius Epod. Od. XVI De bonis indulis carnifex, ramulis Dicit sanctum quamvis fructum fame dicit: terminat ac nunquam fallentis termes Olivae.

Genu, genicula, nodus crassa culmi, stipula, samarra in crassa distinguuntur Plinius libr. XVIII. Frumenta quadam in ramis gena spicas incipiunt comprehendi, quadam in quatuor, sed etiamnum occulta. Genicula aurem sunt ramice quaterna, fauci sena, Ordeo octona. Livius libr. III Baculus sine nodo abruncum benoris

Columella libv. IV. Temperavere ita sarculos ut calamus non absimilis cuneiformi fissura, cuius acies modus desiderarent —— is modus etiamsi quaternos digitos a resectionibus absederit, illigavi tamen eum prius quam cicatrix finiretur, concentio libv. de arbor. Prius imam partem quam ex nervo semissarum est acutissima falce iuxta nodum sic ne gemmam lacerat, rotunda plaga amputato.

Intervocium, Circuitus quod inter duos nodos vel geniculos iacet. Columella libv. III de cult: intervoniis quoque variet. Libv. IV ubi spissa intervonia, frequentesque oculi sunt. Libv. de Arb. Virgam malleolarem non amplius quam sex geniculos esse conveniet, ita tamen si breve intervonia habeat. Plinius Libv. VII. Hinc nascuntur mentae provenientes, ut singula intervonia alicui naciturbili vermos intervalum homines fecerint. Virgilius Ecl. II

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula.

Idem Ecl. V. Hactenus nos fragili donabimus ante cicuta.

Acrochiron ἀκρόχειρον quod a cubito ad extremos digitos pervenit. Utemur tamquam manu qua quid teneremus. Idque erit quod scripsimus manus inhaerens seu articulus frugem ascitam, ut in cucumbita, melone, cucumere, Pepone, Melopepone, Anguria, Colocynthide, Punica, Mespilo, Aurantio Cirreo, Limonio.

Senescens quod stirpi affixus fructum atrevo exercemo nunquam dimittit, ut in fagemine. Unicus Palladius in mensi Decembri circa quartum vernaculo ut libv. IV Tit. X de Punicis: ut si quis propagare pruna tenacibus, sicuti in arbore habentur, integens, ut corpus annus sine corruptione servabit —— Et mala cum tenacibus sicca inspissantur cannis singulis. Libv. III Tit. XXV de Piris: alii seorsum sicca cum tenacibus suis piceatis urceis condita vasa. Libv. X Tit. XVII de cura: Tunc incisos bortyenus tenaces calida pice oportet ambiri.

Scopis, scopus ast Acrochiron qui in manus spargimus, ut cum fructu agricolamus, bortyo, et vacemus, sine fructu scamio, et scopus. Columella libv. XII. ubi satis conjugata erunt acina, demito, et sine scorpionibus in dolium conjicito. Et modice separatis scorpionibus, vasculum inspissa fossiculorem in dolio struxerit. Varro Rr. I. Quae calcaria una erunt, habet scopi cum fossilis subiciendi sub pulvere. Libv. II. Si fundus ministrat, dari solent vinacia, ac scopi ex uvis. Cato: Tum acina de uvis miscellis decapito de scopione. Nequis tamen cui Matthia Cesneio adcrescunt omnium libvorum et codicum auctoritatem vel minimo momento libv. XI de convida subducentur: deinde (convida) cui semina fecerit, colligit seminibus ipsis, scorpiones ita uti sunt, ad scorpiones esse referenda. Rationi enim consentaneum videtur a scorpione frutice eodemque fungo imaginem fuisse desumptam, de quo Plinius libvo XXII loquimur: Est argumento nomen accepit scorpioidis herba; semen enim habet ad similitudinem cauda scorpionis, folia crassa. Valet et adcrescentem animal nominis sui. Est et alia eiusdem nominis, effoetusque sine foliis, Asparagi caule, in cacumine aculeum habens, et indentatum. At Palladius libvo IV de Asparago scribit: Postea scopas esse incendes? Sane, et libv. III hoc: Hos annis omnibus incendamus in agris, quae non de convida cum suis caules aculeati cinides durant, eadem de asphodelo asparago, qui sub frigidum positis foliis, ecolus scapus exarescit, cum incendenda, adiecerunt. Est: Hoc autem genus est saxatile fruticosum minimo convida.

Spadix ad Acrochiron referendus est ramus in palmis tamquam masculinus scapus, palmularumque fovens. Aul. Gellius libv. III cap. IX Quoniam palmae ramos et arbore cum fructu avulsos spadices dicimus. Ammianus libv. XXIV Tenuissimis et spadica cernit assidua, quorum e fructu mellis et vini confectiones abundantia. Plutarchus Sympos. libv. VIII. Πρῶτος ἐν Δήλῳ βαθεῖς ἀγῶνα ποιῶν ἀπέβλεψε σκιάδου τοῦ ἱεροῦ φοίνικος, ἣ νῦν σπάδιξ καλοῦμεν.

Spadix libv. II. c. XXVI. Spadica enim homini cuncari avulsum e Palma ramulum cum fructu. Et

Volva fungus ante explicationem. Plinius libv. XXII. Volvae enim nova ab hac nuper gignit, ipsum postea in volva, quae in ovo est fungus.

Pedunculus caulis fungorum dicetur.

Parasus

Petasus pileus, et galerus fungorum praduncula imperitus. #1

Pera sarcinulus Pilosus gravius petasus infrenis

Spina, Rubus. Columella libv. II. Ea sylva maxime aptissima spinarum, maximeque rubi et Palinurus, et olus quod Graeci vocant σκανδάβατον, nos serpen canis appellamus. Virg. Ecl. V.

Cardnus et spinis surgit Paliurus acutis

Plinius libv. XX de scolymo: Sed alter flore purpureo candido mittit inter medios aculeos calentior canescentem, et arentem cum acuta, scolymon Graeci vocant Siphunculus ex humore pendens, et rapove rigidus, et acutus ecludit.

Cuticula, epidermis extima corticis pars tenuis.

Cortex, quod extimum in caule et ramo ramisque cuticula obducitur. Virgilius

Ecl. VI Tum Phaethontiadas musco circumdat amarae corticis, atque solo proceras erigit Alnos.

Plinius libv. XVII. Cruscho autem maxime cortici convenit, sicut ex frigidis. — Sminthium ex alia cortice cum sui seminis mamma. Columella libr V Terniam quae ipsas gemmas cui exigua cortice illi autem sui delibrata recipit

Liber dicitur Isidor. pars quae subest corticilligno sive materia prosuma. Columella libv. V. Alnorum (inserendi genus) quae rosecta inter liburn et materiam semina admittit. III. Tullius libv. II de nat. deor. Obducuntur arbores libro aut cortice, nec unquam quae sine a frigoribus et caloribus nimiis. Sed hoc discrimen inter liburn et corticem non semper. Cato liburn nunc materiae interdum

20 Virgilius Georg. II cortice Dec. cadunt offert et liburn simul cortice cerasi:

Omnique corticibus sanguine

Columella libv. III subducendum liburn frangatur — cuticulae arescit inter liburn, et stipitem admittat. Columella libv. V cum sentibit: inter liburn et materiam cuticulam esse inserendam, praecipuus vocatorum corticem nominat, non liburn: cuneam

Sic Columella libv. III subducendum liburn et cuticulae connectit. liburn ad liburn commodam facito — obliquo inverse medullae cum medulla

liburn conjungito. 20 Columella libv. V cum sentibit: inter liburn et materiam cuticulam esse inserendam, praecipuus vocatorum corticem nominat, non liburn: cuneam

penetrare ferrum aut ossa inter corticem et materiam ne mixtus digitos ipse, sed considerare demittito. Modo item praecipit: ne liburn badas: modo: ne badas aut vulnerat corticem. Virgilius

Stupea ὕπτια stoppa vel stuppa quae in cannabi ea sina ex vasculosis corticis fibrillis fit. Plinius libv. XIX quod cortici proximum, stupea appellatur, deciduis sui, succinum feve seminibus arboris. Festus. stuppa linea impolitus appellant Graeci pilos.

Arbustum liber qui in signo mansit, sed etiam nam minime vastorum: liber marcescunt a signo demant: quinque infirmae et inutiles inde noxiae

Plinius libv. XVI de arboribus: Pro cute cortex, nonnulli cacumen, nonnulli ab ramis (animalibus) adpices. Hi (in stipitibus) arcanum a tabes arbustum, nisque (animalibus) adpices. Hi (in stipitibus) arcanum a tabes arbustum, henudare arbustum materias excarbunate dicitur, unde vocem excarbuit. manu memorat Plinius, et nigricantis coloris esse aestimat.

Signum post arbustum sequitur quod etiam materiam dici ostendimus, in signo cena tacuitque gleba, ac deinde stipata, verticali pauci:

Pasta appellatur in signo, ubi cuniculi pluvias cum cerua novav. Plin. libv. XVI. In quandoque arbori cumulus (pluvia cienaque sata. fissuram carni facile. Vena fatigata Plinius libv. XVI de Limo Tantius gypsoque, et (terra) marcidam arboribus corticem arbori. crassiusculo ad medias medullas et relinquatur ita operiri, ut inclinatum arbori crassiusculo ad medias medullas et relinquatur cum non eas exsiccescat stillando cuccumi; sin qui ingest in his inutiles lignum, ejusdem generis ——— Sina acuta (Arbuti, pars) cum excisa quadrifluentis fissa vorum

Caudia ideae cum appellatur medulla, sed in quibusdam sed ima inducunt, ut os cubet ad ejusdem nobilissima existimabantur. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. V. δύτο ἀρτο

Petasus pileus, et galerus fungorum praduncula imperitus.

Pera sarcinulus Pilosus gravius petasus infrenis

Spina, Rubus. Columella libv. II. Ea sylva maxime aptissima spinarum, maximeque rubi et Palinurus, et olus quod Graeci vocant σκανδάβατον, nos serpen canis appellamus. Virg. Ecl. V.

Cardnus et spinis surgit Paliurus acutis

Plinius libv. XX de scolymo: Sed alter flore purpureo candido mittit inter medios aculeos calentior canescentem, et arentem cum acuta, scolymon Graeci vocant Siphunculus ex humore pendens, et rapove rigidus, et acutus ecludit.

Cuticula, epidermis extima corticis pars tenuis.

Cortex, quod extimum in caule et ramo ramisque cuticula obducitur. Virgilius

Ecl. VI Tum Phaethontiadas musco circumdat amarae corticis, atque solo proceras erigit Alnos.

Plinius libv. XVII. Cruscho autem maxime cortici convenit, sicut ex frigidis. — Sminthium ex alia cortice cum sui seminis mamma. Columella libr V Terniam quae ipsas gemmas cui exigua cortice illi autem sui delibrata recipit

Liber dicitur Isidor. pars quae subest corticilligno sive materia prosuma. Columella libv. V. Alnorum (inserendi genus) quae rosecta inter liburn et materiam semina admittit. III. Tullius libv. II de nat. deor. Obducuntur arbores libro aut cortice, nec unquam quae sine a frigoribus et caloribus nimiis. Sed hoc discrimen inter liburn et corticem non semper. Cato liburn nunc materiae interdum

20 Virgilius Georg. II cortice Dec. cadunt offert et liburn simul cortice cerasi:

Omnique corticibus sanguine

Columella libv. III subducendum liburn frangatur — cuticulae arescit inter liburn, et stipitem admittat. Columella libv. V cum sentibit: inter liburn et materiam cuticulam esse inserendam, praecipuus vocatorum corticem nominat, non liburn: cuneam

Sic Columella libv. III subducendum liburn et cuticulae connectit. liburn ad liburn commodam facito — obliquo inverse medullae cum medulla

liburn conjungito. 20 Columella libv. V cum sentibit: inter liburn et materiam cuticulam esse inserendam, praecipuus vocatorum corticem nominat, non liburn: cuneam

penetrare ferrum aut ossa inter corticem et materiam ne mixtus digitos ipse, sed considerare demittito. Modo item praecipit: ne liburn badas: modo: ne badas aut vulnerat corticem. Virgilius

Stupea ὕπτια stoppa vel stuppa quae in cannabi ea sina ex vasculosis corticis fibrillis fit. Plinius libv. XIX quod cortici proximum, stupea appellatur, deciduis sui, succinum feve seminibus arboris. Festus. stuppa linea impolitus appellant Graeci pilos.

Arbustum liber qui in signo mansit, sed etiam nam minime vastorum: liber marcescunt a signo demant: quinque infirmae et inutiles inde noxiae

Plinius libv. XVI de arboribus: Pro cute cortex, nonnulli cacumen, nonnulli ab ramis (animalibus) adpices. Hi (in stipitibus) arcanum a tabes arbustum, nisque (animalibus) adpices. Hi (in stipitibus) arcanum a tabes arbustum, henudare arbustum materias excarbunate dicitur, unde vocem excarbuit. manu memorat Plinius, et nigricantis coloris esse aestimat.

Signum post arbustum sequitur quod etiam materiam dici ostendimus, in signo cena tacuitque gleba, ac deinde stipata, verticali pauci:

Pasta appellatur in signo, ubi cuniculi pluvias cum cerua novav. Plin. libv. XVI. In quandoque arbori cumulus (pluvia cienaque sata. fissuram carni facile. Vena fatigata Plinius libv. XVI de Limo Tantius gypsoque, et (terra) marcidam arboribus corticem arbori. crassiusculo ad medias medullas et relinquatur ita operiri, ut inclinatum arbori crassiusculo ad medias medullas et relinquatur cum non eas exsiccescat stillando cuccumi; sin qui ingest in his inutiles lignum, ejusdem generis ——— Sina acuta (Arbuti, pars) cum excisa quadrifluentis fissa vorum

Caudia ideae cum appellatur medulla, sed in quibusdam sed ima inducunt, ut os cubet ad ejusdem nobilissima existimabantur. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. V. δύτο ἀρτο

τῆτο σημεῖον, ὡς ὅτι πᾶσα μήτρα ἕλκεται, ὡς ἀεὶ τῶν δεξιῶν τάτιον, ἀς οἱ τινες σκαρδίαι σκληροί. — de Tascolibu. III πᾶσα γὰρ ἔνια (τὴν μήτραν) σκάρδιαν, ὅταν ὁ φλοιὸς περιαιρεθῇ.

Lyce, a Aegis cardia in Pisa quæ Laricem Plinius vocat. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. III. ἔτι δὲ ἡ αἰγίδα σκληρυνθεῖσα ἢ θήλεια τῆς πίτυος ἔχει. τῆτο δὲ ἔστι τὸ ἐγκάρδιον ἀυτῆς — γίνεται δὲ ἐν τοῖς μεγέθεσι ἔχουσι τῶν δένδρων, ὅταν ἐκπέσοντα περιβάπτῃ τὰ λεπτὰ ὡς τὸ σώματος. τῆτο γὰρ περιαιρεθέντων ὡς σκατελειφθέντος τῆς μήτρας, ἐκ ταύτης πέλασται. — ὁ δὴ περὶ τὴν ἴδην δάδυργοι σκληρὸν ὄντες. Plinius libro XVI. Laris fœmina habet quæ Graeci vocant μήκωνα melloi colonis. Masculus est microphyllus balsamis immoratus, nullisque fructibus hæc signis. Prosimus medullæ est. Sed μήκωνα similis, nec legendus: Laris fœmina habet quæ. At similima: Prosimus medullæ est Plinio tacedi non absimilis, quia Aegis non luxuriosa medullæ nascitur, sed ipsa est medulla, ut ex Theophrasto manifestum.

Laxum est Aegis in Abiete. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. III ἔχει δὲ ἐνδοθεν ἡ πεύκη τὴν αἰγίδα ὡς ἡ πλάτη — λῶβον σκαλῆμενον. Quæ nucula Plinii libro XVI interiecta cibi legitur: In abiete laxum Graeci vocaverunt. Quod iam olim animadvertum video.

Brucum * rubor Acanis durissimus Plinius libro XVI. Pulcherrimus vero est Brucus — habet arboris eius (Acanis) innoxium cortex — Et Brucu fiant ex mensa nigrescentia

Pliscum eiusdem arboris rubet, memorat Plinio, multoque asperrimus Brucu, ac strigosius crassus, et si magnitudinem mensarum capiat, haud dubie transferuntur Cilicum.

* Melandryon medulla inclinata quietis. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. V. πόσινον δὲ ὡς ἡ τῆς δρυὸς μήτρα, ὃν καλοῦσι μελάνδρυον.

Spina in macula quod sit declinans. Theophrastus libro V. γίνονται δὲ ὡς αἱ ὀπῶραι διὰ χειμῶνας τε ὡς ἀσαρκοτέραν ἐπιπίπτει δὲ σκαλῆναι ὅταν ἡ δυσφλοιότης ἐν αὐτῇ μείζων, ὡς σκληροῖς περιπεζομένη φλοιοῖς ἡ πλειόνων· ἔθ' ὁρᾶται ὁ ὄζος ἁπλοῦς, ἔθ' ὅταν ἐν αὐτῷ τῷ ξύλῳ· διὸ ὅλη γάρ πως αὐτὴ ὡς ὀμφαλὸς λιγνύα. Καλλιπρότερον δὲ τοῦτο πολὺ ὡς δυσεργότερον τῶν ὄζων· ἔστιν δὲ παχυπλευρίας ὡς ὃς ἐν τοῖς λίθοις ἐγγίνεται τὰ κεκαλημένα σκίντα. Hinc Plinius accepit, quia libro XVI similem locavimus, sed ex Theophrasto genium hoc modo: Rubricum omnium asperum vocant spinas, cibi commodiores si cocto arcuatæ hoi. Insertionem in quibusdam, sicut in marmore cernitur, id est durities e ligno similis inimica serris.

Racemus et racemi botanum fasciculus

Vasa propria appellantur quæ succum cui generis servant, qui in Cheliconie majori conceptu, in Ficu, Nuce, Hieracio, Sonchis, Tithymallo lacteus; in Abiete, Pino, Cupressu oleosus; in Anchusa vadica rubet; in Ebulo melleus; in Cinara sanguineus. Quod innotuit arbore cognitione; nec Theophrastus libro IX quamvis arguit: Συμβαίνει δὲ τισι τῶν φυτῶν ὡς χρόας ἰδίας ἔχειν· τοῖς μὲν λευκὰς, οἷον τοῖς ἀπιόδαφι· τοῖς δὲ μελίχρους, οἷον τῇ κεδρίᾳ, ὡς τῇ ἀβροτονοειδεῖ σκαλῆμενῃ ἀκανθίνῃ· τοῖς δὲ χλωρόν· τοῖς δὲ ἐν ἑαυτῇ χρόας. Sed quoque ex Plinii libro XVI cognoscitur in quo legitur: Humor et cortici arboris est qui sanguis arbori intelligi debet, non iidem omnibus: Ficis lacteus (huic ad caseos fiscinarios coagulandis) Cerasis gummosus: Ulmis callosus: Fontes ac pinguis malis: Tilliæ ac pinis aquosus.

Lacryma humor qui ex stirpibus stillat. Plinius libro XI. Ex lacrymis arborum quæ gummi libro XII de Thure: Principatum tenet Carteia, libro XXIII. Lacryma cuiusque quæ calcet gummi est, sapinus et liberas cui haerente lacryma priore consecura alia miscuit se.

Lacrymæ arborum quæ gummi est, sapinus et liberas sanat. Columella libro X

Nam medica panacem lacryma, sulcoque salubri
Glaucea.

Et lacrymas imitata mea, Cinyreia Virro.
Sed melior graecis promuntur Arabica thyina.

Opos est succus qui humana ope ex stirpibus elicitur, ut Opium, Thus, Silphium, Balsamum, Manna, Glycyrrhiza

Gummi humores qui cui stirpe fluunt, vel arbo et cui acrimoniam, vel oleo magis abundant, vel aqua, aliisque gravibus,

Resina est quæ oleo gravissimo vehemens inclusum, ut Thus, Balsamum, Terebinthina

Pix resina quæ ex arbore nebit quo ignes educimus, ut ex Pino, Larice, Abiete, Picea.

Oleum liquor quod pressa contusaque ex Olea, Lauro, Cocosfructibus, nucibus, ex seminibus, quod ea ex Olea sit ex oleastro ex oleaginea, hoc nomen habuit.

Stipula est spica cum arista et culmi pars messorum incisa, unde in terra delecta: Gabbitius hic est libr. II. tit. de Verb. sign. Stipula illecta est spica in messe delecta, quam rustici cum incacciatis dicunt, colligunt. Terentius Adelph. Act. V. Sc. III. — Quapiam hac

nec bene secta)

Varro R. R. I. Necessi ipso faciam ut stipulam colligat.
Legere stipulam, dicit si quis spicilegium faciat, aut domi
Lasci stipula arid incarnu quod e culmo decussum in area relin-
quitur: Virgilius Georg. I.

4 R

Sæpe etiam steriles incendere profuit agros
Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis.

Hyginus imitatus Catullum fast. IV. Neque quæ arentes stipula crepitantis acervos
Similiter id quod post foenisicium in prati succidimus, in cariis libr. R. R. I. hæc legamus: nam de prati stipula
Varrone accepisse, in cariis libr. R. R. I. hæc legamus: nam de prati stipula
Hieme in herba sua, æstate remotis falcibus eundi. Columella ipse rursus est stipula: Plinius libr. XVIII. frumentum
est — Quæ in stipula exierit nascetur spicarum — ubi stipula domos conficiunt
Internatus quoque acuena, unde pastores fistulas effingunt. Dicimus arbores sti-
pulas Aditio, ecl. III. an ungues tibi fistula cava
Quonia igitur stipulam non sunt ad cavandos scyphos cauti
Sed cuima ad stabulationem reservantur, ante enim exactum
Reuma stabulatio quam evaporanda cum, quod et in Politiani codice et in
nostro habemus: minori audacia Iunius legendum. Itaque fistulosa stabu-
latio quam evaporanda, sicut stramenta, quæ — Cui inque stramen-
tus rursus item culmos amplectamur, culmus deinde ad casas contegendas
adhiberi solent, quemadmodum arundo frigoris, calore, aquæ cibus, ipsum
ipsum atque usum vetant stramentis. Iulius Cæsar libr. VI. Et fenilesque casas
In casas quæ more gallico stramentis avant tecta, facere cogerentur.
Ouidius Fastor. V

contecta stramine ruris

Culmus cauli frugum, ut Tritici, Hordei, secalis, Tiphes, Oryzæ, Zeæ, Amylacei,
Milii, Panici, Oryzæ, Phalaridis. Varro R. R. I. In segetibus aliud stramentum
[in] quo culmus excrescit spicam. Virgilius Georg. I.
et fragili jam stringere hordea culmo.

Hamate Persius corrig.) Ut vomere recto segnem cingendi tibove cocum:
Columella libr. II. Quod grana et ipsæ spicæ, culmis avenisque et aristis
cadentur decidunt — Plurimi falcibus cuniculatis, atque ita cum nostratibus
cum dentatis medium culmum secant — Quod si falcibus seges cum parte
culmi demessa sit Plinius libr. XVIII. At Milium et Panicum in culmum genicu-
latum et concavum, — Panicum a granicalis dictum, cacumine sanguineo
mutante. Calamum excrescunt culmo grana sanguinea. Non ignorare tamen
debet Romanus culmum aliud dici de ipsa spica, de granicula sorgi, de scapo

Et Ouidius Fast. IV
Cuique ego de culmo cinxi
stipulamque Falerna
Corpore nuli cilena Sabina rosa
manu

Varro apud Nonium: ut in
segetibus illis messem colli-
gebant stramenta, qui do-
micilia culerent

20) Carmilianus Theol. XII. Et inanes calmos inistis agricola laetauit cenus nihil valentis.)

Vel mala culmos

Vas Virgilius Georg. I ira cornis esset rubigo.

29) Plinius libr. XVIII de Bouge: adolescit ael grandes a Kalendis Septembr. grandibus culmis, foliis asperis. Columella libr. XII. Serit quei culmos habe ascendens.

Palea accipitur quod ex culmis et scapis post tritura ael separantur. Varro R. R. I Conviva quoel cum spica separatur, cadit in aream defertur. Ibi descendit in aquam loco palam, a quo nomina esse potest esse palea. Forsasse a πάλλω quod ut secernantur agitant, concutiunt et agitantur. Columella libr. VI: minus commode mur armenti paleis, quae ubique, et quibusdam regionibus sola gramineo suis. et probantur maxime ex milio, mox ex hordeo, mox avena ac tritico — etiam ex leguminibus palea — aut leguminis paleas affatim. Plinius libr. XVIII. seminis faba, quae maxime Februario seratur quinta parte amplius aream maiorem seri oxiquas paleas, nec multa vicia: ac semine ocius si laeta materia est, paleae carens gravescunt. Pro glandi eius usurpatum. Columella libr. II. Nam et si grandi culmo, et multa cum semine paleae gravis eius celeriter decidit. Plinius item libr. XVIII de hordeo: Longissimi enim stipula, et tenuissima palea quamvis continetur

Acus gubernaculum quod, scabiem paleae quaevis imponitur segregavit. Varro R. R. I. His unis, oportet e terra subiectum cultris aut ceteris ferramentis, cum eruntur spinae foeni: ita fit, cum quod levissimum est in eo, atque ut praestarent acus, excannuatum fossa ocrea aream. Libr. III de Gallinis: In cubiculis cum parturient, acus substernunda: cum peperarunt, pallium subvolumen, et vocent ad cubicare. Cato: sive merula lupinum, paleas, fabam — Paleas rusticas, hordeo. Ita acus, frondem ilignam, quercum — acus fabaginum. Columella libr. II de acinis, acus fabaginus, ulmea, faba: Ac tenuissima quidem acus vetera separata rapacia animi a cuiusmodi: vel de lentino, item de cuminum cuius acus de siliquis cum faba vel sectarum, aliter secernuntur reni frugibus omnia Paleae vulgo quae ex spicarum, quae et frumento dicuntur, ut annotavimus, appellatur. Cato: Paleas, fabalia, acus. Item scapi fabacei stantes in segete Varro R. R. I. Et nonnun quam fabulia, et ad silicas non ita pertinent, cum faba legere supervacuum, et ager macrior est, nec sterilior inarare solent. Columella II: Vetares itaque rusticos silentiique dicenti audio male se mandare fabalia quam pu cum animasivis. Plinius libr. XVIII eadem reperi: Sed maior cura malum fabalia maturae tationis, quam animosum frumento alius. Tarentinus libr. de Anim. Pythagoras ne cui fabalia quidem avaricorum discipulissimus praedicti.

Festuca caulis hordeus Plinius libr. XVIII de avena: cui hordea evacuati in festucam, arve ve aquas. Item frustum paleae. Columella libr. VIII. Per quos festucae curvilineae in acianis passim spargendi sunt. Quando hoc nomine genus inter gra mina constitutum est, festuca clocubalus intonorum binitrum.

Arundo arundinis caulis. Varro R. R. I. Iugeres genera fere quadrata: pectica, alia do, versas, ulmea. Pectica, cui est in Falerno: arundo cui in Arpinate. Sic mihi etiam in optimo Politiani libro (ab Arpinate scripto, ut quae Plinius libr. III) pro malum Arpi no. Plinius libr. XVIII. Alicui et circa solstitium (Filicas) arundines non vellas, nec arundina sectas, aut excavatas cuiusmodi arundine impositae — arundo fistula et arundinum folia ad vendendum apta. Iugerum fit pectica, aut arundine, aut cuneo, funiculosa. Virgilius Aneid. libr. VII

Parcere ilia cedit arundo.

Iulen Ecl. Hic cuiusdam ramosa pro rescit arundine vitae.

Ovidius de Art. libr. II. Hos aliquis arundine dum capitat arundine fusces.

Columella libr. IV. ~~radea dicitur arundinem~~ radea et rore arundo senium quae. cliero removet eccenit. Haec ab Aldo: Varevas excusi libri, et Politiani codex: Talea rore arundo. Noster codex: Talea rore arundo. Forsasse: Talea et rore (sive rori) arundo senium provehere removet ocerit. Nempe rore arundini. ramosa, ut illud Plauti apud Varronem de L. libr. VI: Gannis odiosus omni rore familiae. Sequitur ea Columella: radea sicue rore arundines provehere deponendum, excrent carus cacumina oportet. In Politiani codice: radea sive rore provehere deponendum. Sed in nostro codice corrupta: radea sive rore provehere deponendum, excrent; nempe sive rore, sive pravo (non radeo pravo) deponendum. libr. XI nec nisi arundines transcisas in modum insitae cuiusdam cretosas vis, Calamus ramentis arundinis cadit: Columella libr. III. et ruscae pungentes calamus inseritur.

— a calamo

A 3

— a calamo ad proximum calamum non nisi ad quas deos (oculos et semissem) vefodit. Libr. IV cuius quadrantes calamorum appellationes; nodata enim nemo ad- minimulo indiget. — quatenus autem indices calami demonstrant quod circumdo sit Plinius libr. XVI. Canea arundini calamogene in vernum tibia Virgilius de fistula quae nemini in memoriis cum Ringitur, &c.

Ludere qui cupit cum pan calamo permisit agresti

Ovidius I Met. de metamorph. arundine facta item Gracilis:

Conjuge puo nymphae calamos remisse palustres.

Plinius libr. XVIII. ad culmos pertinuit dicens: nullius crassissimi calami, et remissimi, similitor calamum esse altissimi frumento quae fronde spicamque ceos secundum ad inserendum navum calamum vocat: inserimus autem decembri- calamo et inoculatione. Quod etiam Columella ad eadem fere libr. IV asser- par: calamus autem non amplius pedibus digitis debet assecari aequaliter esse ea parte qua vadetur, ut sit facilis. Hoc in vulgus emanasse puo cetera fabarum; nam transplantari a calamo calamo insitum dicunt, et inserere inserere, ut calamitas secundum geci inserimus. Eni itaque calamus remissis arundinis cauli, quod etiam ad gramina species et longiore calamus puo- xcima potest pertinet.

(canna idem cannabis ac calamus. Ovidius Pharm. II.

angue ira dispariles calami compagine cerae
inter se iuncti nomen remisse fistula.

dispar septemi's fistula cannis.

Columella libr. V gracilis et canna similis arundo pertinet. Libr. VII et cognatus arundinis quae vel quas cannas vocant. Haec est arundo palustris de qua Plinius libro XVI. Frutticosissimus (calamus) qui vocatur thonae, non nisi in aquaticis natus. Hunc calamum canna nomine erat Ovidius Met. in hoc eversa illuvies:

non illic canna palustris

nec frondes cerae, nec acuere cuspide iunci:

Poeta infecundi soli, discrimine quod inter arundinem crassa, et cannas ac calamos stabat haec locus, prosthabito, arundines omnes canna dici coepisse. Quare Palladius libr. III non arundinetum ad [illegible] vites, sed cannetum constituendum docet dicens: remigrare hoc canneto quando sunt — et oculis cannam pro singulis scrobes obruis. Quod mox in cannarum consuetudinem transiit. Hinc Tassus cecinit:

E i che s'affretta, e di rivar s'affanna
Dalla spiaggia lo sforza, vomire la canna.

Aloysius quoque Alamannus Colt. libr. I. de arundine sarcita ad piscan. hoc numeri amplectitur:

Pugnda i rami da quei che sian sostegno
alle sue membra, ecce al bisogno esserne
a noi uso migliore la canna manche

Propinquum Arundo sacchariferae canna nomen invenit et cannamelle nuncupatum. Neque solum pro arundines pertinacem vocabulo ad alia transit; caulis anim in Mayico, et Sorgo hae voce notes, quae a botanici officio haud alienum videretur.

Scapus caulis dicitur Papaveris Plinius libr. XIX. cuiusque scapo incisio factum succum excipiunt. libr. XVII de [illegible] curculio scarabaeo: Vitium sarculis et quotidiana autumni quibus fungosior intus natura est, ponitur scapi nodi interna. crium medulla. Columella libr. IX de Asphodelo: caules acanthini, scapus Asphodeli. Peculiari usu ad legumina pertinuerunt: Varro R. R. I. Ad scapum Lupini alimenta quae cui haveat, id solet cuique. Plinius libr. XVIII. legumina diuturna fiunt, et ex his cruda et cocta, sed diutissime faba XL diebus. Non autem singuli scapi pariter, quotidie, alio desinente, alius incipit. — Incertus est id et scapus unus centum fabis omnibus. In Amphibus simplex fructus pertinuerunt legumina Amiantus nomen vaticinatur.

(Libro XXI de Abrotano siccatae Asphodeli: hoc quo Magis pueri- inis exitu mensis Martii, et nihil caulis, cum flumenti, nondum semine cum interviscente, demetendum findendosque cognos.)

Thallus θάλλος caulis capiat. Columella libr. XI. Thalli capparis cuiusque pertinet nantur, verumque semen accuratius — Sed nec pastionibus est ut pueri- vescat, aut horti decidat, curvus interni thalli vertendi sunt, et sole sic- candi. Palladius libr. III Tit. XXIV de capris: vertendi sunt thalli adhuc semi- sicci cum semine, et sic in sole siccandi. Sed vermiculus mox serendi, quin

20) Quintilianus lib. I. Nat. Virgilius G.

Talpa non modo in cæpinis nocarum, sed & geumen significat, ac hinc radix geumen sive caulis dictus. Quare pro scaturire erat Virgilius ut in Ciri

Pergite Amyclæo gaudens alumna Thalle.

Perpendenti nunc gracilis Lucilii carmen

Flebile cæpe simul, lacrimosaque omnia talpæ

Talpæ cæpa membrana evasit quia cæpinum cæpum cubat, invenitur rarum, ut thallus erat a Columella pro membrana positum contra fit Salmasius, cui gaudi assentiri, ut sticas nempe membranas. Allii asse semen facile dabit. Sed quid ait Lucilii. Flebile cæpe? Radix proprie, ut ipsum cæpe, quod involvit cæpe nocarum. Cur igitur cæpe ait cunctis radicis, sive quæ operiantur, talpis congruum, cum ipsum idem addiderit lacrimosaque omnia talpæ. Nonne talpa in cæpe, si cæpe excepta membrana scilicet communitur. Manifestum itaque talpæ Lucilii alium esse a cæpe radice, et caulem esse amplius, cunctis ac corticibus cæpinum succi quia plenum, ac Lucilii et Columella a talpæ et Palladii thallo non differre. Perpendenti igitur mihi Narcissi, Thalygni, Muscarios, Colchici, Narcissum Lucilii, Lilio-narcissi cæpas non caules quia e bulbo emittunt, muscipulorum cæpas non thallos esse, optime nunc suum nomen per bulbosas cruces proferre atque amplificare præcepit cui nostra consuetudini qua talpa ad rem multa pertinent, sit indulgendum.

Ἀσφοδελὸς accipitur quod Asphodeli caulis habeant: Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. VII. 8. De caulibus seminis. μήκιστος δὲ πάντων ὁ ἀσφόδελος· ὁ γὰρ ἀνθέρικος μήκιστος — τὸ δὲ τοῦ ἀνθερίκου σπόριμος) ἐσθίεται. — ὁ γὰρ ἀνθέρικος ἀσφόδελος. Ita Albucius apud Latinos, ut testatur Plinius libr. XXI. De Asphodelo: Theophrastus et Græci, quoniam Pythagoras caulem eius celebrat, et semine quidem subiecto, bulbis vero Asphodelon. Nostri Albucium vocant, et radicem eandem ideo bulbos Asphodelon. Nostri Albucium vocant, et Asphodelon hastulæ regiæ. — Albucio est caulo scapus cubitalis, angulus, pinnus

Caulis, Caulis, Κανδός, fusus vulgo, gambo, spinte quid sit, omnibus notum. Ita ad arbores erat transferre Columella pro ramello scribulo Cæsar libr. VI. Sunt qui teneros Sauves caulium libros cum arborum macerari jam pruinosa diem cum aqua calidæ Sacræ sacranis, atque ita sauciis infundant. Quæ ab Attico sanè Britannicum fecit: sunt qui teneram sauvi coloni libram et arborum cerasi cum jam pruinosa diebus cum aqua — Solus Varro Rust. Rerum agris sit quo tempore costiculi prosequant. Noster codex: sunt qui teneri sauvi coloni et arborum cerasi cum pruinosa diebus. Vegetius de art. Veter. libr. III c. III ita accepit: Sunt qui ex fecit sauvi teneri libram, arborum teneræ jam pruinosa Deterrent cum aqua calida a sacranis, atque ita sauciis infundant. forsasse ita: sunt qui teneram sauvi costiam libram, et arborum macerati cum jam pruinosa deterrent cum aqua. Prius medicamentum est lavandus, deinde Varro: Deinde autem cum in sauces infundunt. Columella libr. V cinerarios coles juvaci primave libro de arb. qui ab codice cum agaricoles. Varro R. R. I. De stelo qui est nucleo adagineo prodit: quod est ab sauvitate arascere Varro caliginem. Deinde sarmento: Tanquinave est a sarmento coles qui non sunt, de his qui plurimum valent ad secundum nominandum enim re minus vastincave. Cato: ulmias nocatas adligato cubito, ne caules [illegible] fungantur. Sapie de Brassica dicitur Horatius Sat. II

Caule subundare qui siccis cubuit in hortis

Columella libr. X ubi in antiquis libris: sed id pivorocomes tempus decidere caulis libr. XII. Cyma, caulem, carpinum, pedem milui, pruleium digitellus cum plumbus dictus sub necro siccari, dehiscascat, et pugna pedem modo cernitur concavitas. Sed inpua herbas ac cremia nocabulum contibendum nucleum cauliculus, coliculus, a cado significat, sed omnia longe nitrova. Varro R. R. I. De ca[illegible] vocato: i. e. si coliculus cubitus, interunus, cum cincinnus — de brassica et quæ but seminibus pauvis quod enasci coliculi cubi queunt. Columella libr. V. De olea item: cui subiecimus agar consitus non est, arbor coliculus agit; cui seminibus vapulum fructum affert. Libr. XII Priusquam olus atrum coliculum agat. Cato: et addito brassica coliculos duos, bene coliculos duos cum radice sua Plinius libr. XIX. Post cymas ac eadem brassica conringant exsolui amentum ta cauliculi, mox hibernis, interunque cymæ.

Plinius libr. 19: Præcipuus fit caulis sapore ac magnitudine, primus omnium si in cubitum sauvis.

Libr. XI. Sed ut faba cande[illegible] nuces excipit, et sic coliculus eius in quadratum digitum altitudinis cubitum. Libr.

Stacte, Stacte inter vesinas clarissima est Plinio planarum. Dioscorides libr. I. Στακτὴ δὲ καλεῖται πρόσφατος σμύρνης, τὸ λιπαρὸν σκευαζομένη μεθ' ὕδατος, ὀλίγῳ ἀποτριβομένου τὸ σὺν ὀργάνῳ, ξυοειδῆς τὴν κεκαλλιεργημένην, ἢ πολυτελῆ ἐστι, ἢ καθ' ἑαυτὴν δοκεῖν εἶναι τὸ καλούμενον στακτόν. Plinius libr. XII cap. Myrrha: Sudant autem grandi cinnami modo incisarum, stacten dicam, quae myrrha vocatur. Lucanus libr. II

Nec Iacchi nitidi gemmis de corpore electris
Sicut Amaracini flandi, stacteaque liquores
Et nardi flores, nectar qui naribus halat,
quidve facae lacrimas.

Myrrha nomen adi. i scilicet vim? unguenta? Ph quid agimus est? (ut stacta accubo.

Ἁμμωνιακὸν vesinis haud ignobilia celebrantur a Dioscoride libr. III. Ἀμμωνιακὸν ὀπός ἐστι νάρθηκος γεννωμένου ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Κυρηναίᾳ πλησίον τοῦ Ἄμμωνος ἱεροῦ. ἄλλος δὲ θάμνος ὑπὸ τὴν Λιβύην ἀγαθοειδής. Huic erus genera. Thuscanum quod ramos densos, amaros, ac caustico valentes: Phrygium contra inpurum. Plinius libr. XII ex eodem Dioscoride haec refert: Ergo Ammoniaca calidissima efficacissima stellas in harenis gignit, inde et nomine etiam ab Hammonis oraculo inditum, quod gignitur alibi quam Cyrenaica regione, vocant vesinae modo aut gummi. Genera eius duo Troglodytes masculinum vesinae similitudine, quod maxime probatur: Alterum fungosum et vesinosius quod Phrygium vocatur. Non omnia tamen gummata, nec Hammoniacum, ut ex Dioscoride declaravimus.

Galbanum est succus qui ex ferula quam Persicon vocamus, nascitur, si ibidem concisa ante ortum canis: Καλβάνη ὀπός ἐστι νάρθηκος ἐν Συρίᾳ γεννωμένου, ἣν ἔνιοι μεστόπιον καλοῦσιν. Plinius libr. XII Narthex galbanum gignit in eodem Amano monte ex ferula, quae eiusdem nominis vesinae modo stillavit ex incisura. Lucanus libr. IX. Hic ebulus saniem, Colchis veratra galbanaque sudant. Columella libr. Sed negat Hellebores, et nascia galbana succo.

Ἐλατήριον succus ex silvestris cucumeris fructu expressus Dioscorides libr. IV Τὸ δὲ ἐκχεόμενον ἐλατήριόν ἐστι τῆς ἀγρίας τῶν βλητῶν βοτανώδους. Plinius libr. XX. Cucumim silvestrium esse diximus multo infra magnitudine canini: ex eo fit medicamentum quod elaterium vocamus, succo expresso e semine. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. IX ἐκ τῆς βάσεως δὲ τῆς ἀγρίας τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ καρποῦ ἐλαφρὸν ἐκ ψιλίας βοδιαίας· τὸ δὲ ὀπτέρεα χύλια εὐ ποιεῖ τὸν ἐλατήριον.

Opium est Dioscoridis meconis succus (succus) sanguis papaveris, qui in capitibus papaveris incisis siccatur, non ut soporifera medio, quem sicci papaveris lacrimam aliqui vocant. Papaveris succus (succus) sanguis papaveris, qui in capitibus papaveris incisis siccatur, non ut soporifera medio, quem sicci papaveris lacrimam aliqui vocant. Meconium succus papaveris albi, ut Dioscoride libr. IV. Plinius libr. XX. Sed capitum ipsa et folia succo, meconium vocatur, multoque opio fortius. Venenum a papavere quod Graeci dicunt.

Manna quae unice medicina. succus quae, incisa ovi cortice, in cacabis ferreis stillat. Manna etiam Arabiae quae in roscidis foliis quae astant aliquando grana tenuia sicco inveniuntur, calido in sacris Syriae celebrata. Ita hoc Plinius libr. XI hanc prosequitur rubricam: Venit hoc (mel) ex aere, et maxime sidere exortu, praecipueque ipso sirio explendescente fit, nec omnino ante Vergiliarum occasum cubiculariis nemoribus. Fragile rursus tenuia autumno folia arborum mellis roscida inveniuntur ac si qui manipulo sub dio facto cadens siquove coelestis earum quae concreverit sentiatur. Eo similitudine Thuris grana manna appellata, ut libr. XII de Thure agens rursus Plinius: Micas concussa elisas manna vocamus.

Mastiche Lentisci lacryma. Dioscorides libr. I de Lentisco: Γίνεται δὲ ἐξ αὐτῆς ἰκμὰς στακτὴ καλουμένη, ὑπ' ἐνίων δὲ μαστίχη. Plinius libr. XII. Mastiche Chia e lentisco praecipue gigni gemmi modo. Rubet erat in herbis 22 siquos arbores concrevere ut gramine, cui mirum nisi amaritudo.

Rasis ad Columellam ad crudas picas referentis; nam libr. XII haec invenio: His commisceri vasis (quod est genus crudae picis) eaque quanto est crassius tanto melius habemus: nam longo tempore durius fit. Cui est commista, in recentem vertigitur. Rursus haec arare arbuti nomen sentiant, et grande non [illegible]

14

Stacte, Stacte

Στάκτη, ἐπὶ τῆς σμύρνης, ἐπὶ τῆς ἀμμωνιακῆς, ἐπὶ τῆς μυρσίνης. Dioscorides libr. I. Στακτὴ δὲ καλεῖται πρόσφατος σμύρνης, τὸ λιπαρὸν σκευαζομένη μεθ' ὕδατος, ὀλίγῳ ἀποτριβομένου τὸ σὺν ὀργάνῳ, ξυοειδῆς τὴν κεκαλλιεργημένην, ἢ πολυτελῆ ἐστι, ἢ καθ' ἑαυτὴν δοκεῖν εἶναι τὸ καλούμενον στακτόν. Plinius libr. XII cap. Myrrha: Sudant autem grandi cinnami modo incisarum, stacten dicam, quae myrrha vocatur. Lucanus libr. II

Nec Iacchi nitidi gemmis de corpore electris
Sicut Amaracini flandi, stacteaque liquores
Et nardi flores, nectar qui naribus halat,
quidve facae lacrimas.

(Στάκτη ex angustiae. ut myrrha Dioscorides, myrtilla myrsinae quod ex stacte tenuitate?)

Myrrha nomen adi. i scilicet vim? unguenta? Ph quid agimus est? (ut stacta accubo.

Ἁμμωνιακὸν vesinis haud ignobilia celebrantur a Dioscoride libr. III. Ἀμμωνιακὸν ὀπός ἐστι νάρθηκος γεννωμένου ἐν τῇ χώρᾳ τῇ Κυρηναίᾳ πλησίον τοῦ Ἄμμωνος ἱεροῦ. ἄλλος δὲ θάμνος ὑπὸ τὴν Λιβύην ἀγαθοειδής. Huic erus genera. Thuscanum quod ramos densos, amaros, ac caustico valentes: Phrygium contra inpurum. Plinius libr. XII ex eodem Dioscoride haec refert: Ergo Ammoniaca calidissima efficacissima stellas in harenis gignit, inde et nomine etiam ab Hammonis oraculo inditum, quod gignitur alibi quam Cyrenaica regione, vocant vesinae modo aut gummi. Genera eius duo Troglodytes masculinum vesinae similitudine, quod maxime probatur: Alterum fungosum et vesinosius quod Phrygium vocatur. Non omnia tamen gummata, nec Hammoniacum, ut ex Dioscoride declaravimus.

Galbanum est succus qui ex ferula quam Persicon vocamus, nascitur, si ibidem concisa ante ortum canis: Καλβάνη ὀπός ἐστι νάρθηκος ἐν Συρίᾳ γεννωμένου, ἣν ἔνιοι μεστόπιον καλοῦσιν. Plinius libr. XII Narthex galbanum gignit in eodem Amano monte ex ferula, quae eiusdem nominis vesinae modo stillavit ex incisura. Lucanus libr. IX. Hic ebulus saniem, Colchis veratra galbanaque sudant. Columella libr. Sed negat Hellebores, et nascia galbana succo.

Ἐλατήριον succus ex silvestris cucumeris fructu expressus Dioscorides libr. IV Τὸ δὲ ἐκχεόμενον ἐλατήριόν ἐστι τῆς ἀγρίας τῶν βλητῶν βοτανώδους. Plinius libr. XX. Cucumim silvestrium esse diximus multo infra magnitudine canini: ex eo fit medicamentum quod elaterium vocamus, succo expresso e semine. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. IX ἐκ τῆς βάσεως δὲ τῆς ἀγρίας τὸ μὲν ἡμισυ τοῦ καρποῦ ἐλαφρὸν ἐκ ψιλίας βοδιαίας· τὸ δὲ ὀπτέρεα χύλια εὐ ποιεῖ τὸν ἐλατήριον.

Opium est Dioscoridis meconis succus (succus) sanguis papaveris, qui in capitibus papaveris incisis siccatur, non ut soporifera medio, quem sicci papaveris lacrimam aliqui vocant. Papaveris succus (succus) sanguis papaveris, qui in capitibus papaveris incisis siccatur, non ut soporifera medio, quem sicci papaveris lacrimam aliqui vocant. Meconium succus papaveris albi, ut Dioscoride libr. IV. Plinius libr. XX. Sed capitum ipsa et folia succo, meconium vocatur, multoque opio fortius. Venenum a papavere quod Graeci dicunt.

(Opium ex Dioscoridis libr. IV decocti.)

Manna quae unice medicina. succus quae, incisa ovi cortice, in cacabis ferreis stillat. Manna etiam Arabiae quae in roscidis foliis quae astant aliquando grana tenuia sicco inveniuntur, calido in sacris Syriae celebrata. Ita hoc Plinius libr. XI hanc prosequitur rubricam: Venit hoc (mel) ex aere, et maxime sidere exortu, praecipueque ipso sirio explendescente fit, nec omnino ante Vergiliarum occasum cubiculariis nemoribus. Fragile rursus tenuia autumno folia arborum mellis roscida inveniuntur ac si qui manipulo sub dio facto cadens siquove coelestis earum quae concreverit sentiatur. Eo similitudine Thuris grana manna appellata, ut libr. XII de Thure agens rursus Plinius: Micas concussa elisas manna vocamus.

(22) mastiche numquam: Plinius libr. XXII de Chamaelea: Habet praeterea genera mastiches rubentis baccae.)

† Mastiche Lentisci lacryma. Dioscorides libr. I de Lentisco: Γίνεται δὲ ἐξ αὐτῆς ἰκμὰς στακτὴ καλουμένη, ὑπ' ἐνίων δὲ μαστίχη. Plinius libr. XII. Mastiche Chia e lentisco praecipue gigni gemmi modo. Rubet erat in herbis 22 siquos arbores concrevere ut gramine, cui mirum nisi amaritudo.

* Gummi Rasis ad Columellam ad crudas picas referentis; nam libr. XII haec invenio: His commiscetur vasis (quod est genus crudae picis) eaque quanto est crassius tanto melius habemus: nam longo tempore durius fit. Cui est commista, in recentem vertigitur. Rursus haec arare arbuti nomen sentiant, et grande non [illegible]

vasa appellant.
Vacca de stirpium succis quae pinguia appellatione excellunt, amplissimis visum, quo accumulo diligens herbarum cura non alia, quae eruminio et remoris vegetioribus inuehuntur atque inuecta sunt, donare hominum voluit, multas asiae Graecia eo etiam ante, insulando. Ea autem quae suae originis nomen seruant, ut plerique quae in seminibus simile sui usu aut nobiliore gerantur, consulto praetermittemus, quando sunt: Solubrichina, Styrax, Balsamum, Opobalsamum, Opopanax, Acacia, Thus, Centaurea, Glycyrrhiza, Euphorbium, Aloe, Scammonea, Thus, Cedria, Bdellium. Non ab instituto longius discedere videmur, nos minime cauta prius quae siluestrium, cum omnibus arboribus incenia nouis, deinde quae in stirpibus sive frutibus, sive semen, radices, caules, folium, flos, succus sentiant, a maxime vocis denominari, et occultam uiscum aliqua aut decore, adq. inter utrique partes magis conuenient.

Vena, fistula fistula vasa per quae stirpium humor sursum et deorsum fertur. His pleraque in stirpibus, quia omnia componuntur.

Trachea vas de seminis cauti legitimis ad accipiendum aer, atque seruandum, quae duo opus ei discernitur, et fallaces, cauiculos, fistulas, fibrillasque comminuit et succos in motu citat, atque concoquit, ac quo germinatio. Cohibente aerem frigore, conuahimur trachea, et nouissima pueri senes.

Viriculi sunt cauda humida, minor se caetera, et quo manscribus inter uenas ducta, in quibus humor seminatur.

Tomentum humidissima lana foliis, cauliculis, fructibusque innascens.

Crepido nis membrana foliacea quae de caule, aut ramis egreditur Plinius lib. XXII. Acanthus est reptiana et circa basin hastile circa tomentum folio, crepidines maximae ad scrupulum circumque pruinosorum tori circa. Virgilius lib. IV. Georg.

Torus quid assurgens atque extra eminens ad accipiendum fructum, ut in crepidine ac Plinio ostensum. Solem lib. XV. Grandissimus (fructus) Pineis nucibus, atrissimaque ruscensis, immo ocellos nucleos sacunatur includi cum. Torus enim nobis in cute quaedam eminet, ubi radicem, ac enim loco durius planum, propter. cumen minus pressuram, Sabinique autem Columella lib. V cuius nucella habes ad autumnum diligentem. Scilicet de Agro. Arbusculam autem quam putauit, ne ab ipso diligenter oportet; nam in eo fructus maxime uis consistit, circumque non annat acta firmis roris, et idoneis locis radicata est. Tenque omnibus annis concussis subsequi putationes, ita ut rami vexetur, et cuius quo idoneos ramos dimonamus.

Gemma gemmi in longum eminens in caulo, ramis, alibique. Plinius lib. XXII de Balsamo: Quamvis dam est his facile noscuntur venenata, stillato ramove, ne incide asperum simile inter colore, utilissima gemma, inutilisque quo ambitus salute. Idem lib. XXI de Lilio: Caudex eius eximius, folia folio simillimi, et ab arguminis in sarmentum plantarum se fascinibus.

Gemmae canaliculus inter gemmas subsistens.

Turbatus ambitus foliorum, calycis, floris, qui circa pediculum, ut in Papauere subit Plinius, quae se in Thymbrio in Erachycle, in Pulegio, in Leontopodio, alibique plurimis. Sic in Ballota sicue Thymbrio nigro sic Dioscorides lib. III significat: ὃς τὰ ἄνθη ἐξ ἁπὸ περιτείνεται λεπτοῖς τοῖς καυλοῖς περιλοβεῖται. At in Marrubio haec modo: ὃς ἄνθη διοναὶ ἐπὶ τοῦ καυλοῦ περὶ τὰ φύλλα.

Margines spicarum cum parte culmi manipulus. Plinius lib. XVIII. Spicula a tibi media fasce praecidunt, atque inter duas margines spica distringitur. Virgilius Georg. II. Aut fortes pecoris, aut cerealis margine culmi.

Fascina fascina a fasce sarmentorum circumligatumque fascis. Cato: De vinea et arboribus putandis sarmenta legere, et fascinam facere. Quod in uniuersa Italia adhuc retinetur.

Manipulus frumenti fascis quod a messore manu comprehendimus, idem ac merges. Varro R. R. I. Et manipuli ubi quemque subsecabant, ponunt in area. Plinius et de foeno: Plinius lib. XVIII. Sustinet est una operae ingenium in die desecari, allig. nique manipules ducentos quaternos pondo. Columella lib. II. Et circumque siccatum conuertabimus in strigam, atque in manipulos cuncietur. In quibus ne cuncti ebrietatis male circumque pro circumque nemine non supernatant foeni mauortem quod, infelicem. At Striga est uel ouile in oblongum digesta, quod alii num strigilia rustici uocant, et ustrani strigam: Facit. Thamnus

caulium, male nidorum, pedumque ipsa.

Vulgus scopa)

Scopæ, Scopiula, scopæ, cauliū, manorumque. Fascis. Plinius libr. xx de Rosmarino: scopis
diuq; cū panico aqua perfusis ut asperitas succi mitigetur. Libr. xxii. Pellit et
intorauorū animalia — in cibo austero ut origani scopis. Cato: Aliquot
ons facito scopas uirgeas quinqueas: in asserculo adligato; cabum lateru foliis
imponas ut ea bene purificare, ne facie in lateribus uacuum sit —
Primumque scopulas in dolia facito habeas illi uel aquæ fabæ dolioue circum-
fricas. Quod his eximit Columella libr. IV. Stratu fasciculos frondenti fagi-
bus illigatos aquos possis utrique ad fundū cuiusque dimittere, et quidquid
faecis sunt subsidens excoquitur, ut in summo redigat. Libr. XII. Et scopulis ari-
dae myrti serua superuiaret

Sarmentum Latinū quod non sedulo in Vite, sed arid in Olno, et aliis arboribus ac arbo-
mascule neutroue contingit, Tabula ostendit. Columella libr. IV. Sar-
menta rara, uetera, male coniuncta, secundū spectantia decidito. Fit etiam in
hedris, cui in Bora Plinius Lib. xvi. 33.
Aeruginem asperitatem summinas. Cui nobis occurremus Genioli, arteri, foliue
quæ in acetabulis excipiuntur, ducta ab acerumis digitorum pannis quæ
sub unguibus remanet, Aristotele auctore similitudine.
Papilla eadem occurremus quæ in frumenti rumicis panorum, ut in Cerasi fi
in arbis
Verruca, uerruscula, papula quæ Malignitas Fungos nuncupat, cerasi-
cula, uel furunculus in summis labiis humore referta, cui in Andro-
mimo, Strophico.
Pinna et pinnula appendix in origibus curuique limbo cultris ouata.
cc Seneca epist. xc
Fauca utrinque suspensa
fulciebant cæsarum illud ouatum ueli foliorū, aut gluma, pilorum ordine structa
labi ramalibus ac Ramale ramus inutilis ex arbore uocatus. Ouidius Metamorph. xiii.
frondes congesta, aria
Multifidasque faces, ramalia quæ arida pectro
in subsidium quarum magnis cc
Deportat et minuit.
Scipio varie adhibuerit hanc significat ut Lucretius libr. xiii. Dellatur:
circumponitur ad fastū rei Iuramentum quidquid ex arboribus minutum cum folio
Rami Pomiferique infantia
teneri frondescunt mouetis ramis
libris, et arescente ramo
protinus loco habitum est,
condit in nouos foetus ut
uiuescerent.
Sarculus, cuiga, cuiuscula quod ex stirpe arui, neque secundū satio cleuationem coli
lit, ut in Graeca iouis, in qua succedo sequentur, et conjugationem fabro-
rū costae connexae auricalo. Helaborum satio, non delaborante sarculo. Vi-
tem Plinius hac uoce pro acrocirro libr. xv. ut Beato Panico ne scribit: ac
sarculo circe ilico — Sic et cepa et piua, illi sarculis ilico.
Gemma, oculus unde germen in arbore et fruticē exit. Columella libr. IV. Secundū
gi naturales non nouissima, uerū germinandi numero aestimantes. Frequentissima
inferiora, sinuquenitesque oculi sunt, quamuis breue, mediis proximus
exurgit — Vanique defluens humor circa oculos, nec patitur fructescere.

Tormentum, rana, sanuga

Lanuta origena rana

Folium est in herbis quoque in arboribus fruticibusque a φύλλον unica v: sicut quia aereves non geminabant, sive quia arcuatus in ima curvabant, ut ἕλιξ Plin. Columella libr. iii. Quo nitet magis folium notabile gent Varro R. R. 1 Itaque curare ad pompam dicimus Plautus esse quia folia viene non amittat — ut magis frons magis vites amittant folia. Plinius libr. XVIII de Faba Aegyptia: Simile caput papaveris, colore roseo. In eo faba non supra unciam: folia ampla. libro XX de Lactucis: caule et foliis contusis — Harum folia lucida. Libr. XIII de Cedro: Sunt autem Cupressus foeminae et iam nunc sine sui similes folio. Item loro: innascuntur folia cubitorum. Item Chamaelaea: Est similis oleastro foliis angustioribus.

Frons quoque in arboribus et fruticibus folium. Varro R. R. 1 de Ulmo: et frondem iucundissimam ministrat ovibus et bubus. Cato: frondem ilignean quercinean — frondem pinaster — Bubus frondem ulmeam, populneam quercinean — Ovibus frondem cuniculi cytisumque dum habebis, invehito. Columella libr. IV. Ulmus Attica — frondem iucundiorem bubus praebet — Ovibus quia varia neque idoneam frondem praebet, a pluribus quae vapulata est. Virgilius Georg. II.

sed truncis gemmas et frondis explicat omnis.

Ovidius Fast. VI. horrida pro viridi

Protinus arborea postes rev in ordine ramis
frondo, rava arborea limina fronde notat.

Plinius libr. XVI. Rhododendron, ut nomine apparet, a floccis cognit. Alii Nerion vocarunt, alii Rhododaphnen comparentes frondi, Vocat similitudine, caulibus fruticosum. Sed incuria ejus in hortis asperum frondem Columella libr. XI de Apio scribit: quod si crispae frondis id fiat malunt, semen crispum indicum pilae, et saligno palo circumdato, exploratumque similiter in lintreolis ligatum obruat. Statius Thab. VI

Cyaneae frondes sinuataque cespite cuspis

Paratorum folium quod coloratum dignitur, ut in Silvatica salicis, in Acantho rubi, in Hominis salicis, in Bugula alpina villosa, in Tilia. Quod cuiusque natura folium, pro latus colore nascitur.

Adenocaulon folium a cacalis in eadem scrobe dissimile, et ranque degenerat, a cloco ἀγγειοκαυλον, ut in caule Thlaspeos cum siliqua. Zanthium Smyrnii Cretici, Apii hortensis, in Ranunculis nonnullis, Scabiosis, Sacrinis, aliisque

Phyllanicum flava folia minuta in unum collecta, ut in Cypero de quo Dioscorides libr. I. οὗ σκιᾶ σκορόδῳ φυλλάριον ἕν ἐστιν ἐσχισμένον, οἷς ἐκ πάχους.

Phyllas dis folioum inaequalium species, ut in herbis alterum in caule sanguineum, cui maxima externa, media minora, intima minima coalescentium, ut in ranis

Epiglottis, dis folium folio innatum, ut in Hippoglosso, in quo propria lingula dicitur. Plinius libr. XXVII. Hippoglossa folia habet silvestris Myrti concava, spinosa ut in his cui lingua (folio parvo oscenna de folio) quae lineis concludimus alterna pinnatim, quibus quia esset lingua, appellabatur. Dioscorides libr. IV de eodem Hippoglosso: οἷς ἐπ' ἄκρῳ ἐοικυῖα γλώσσῃ βοείῃ γλωχῖνα παρὰ τοῖς φύλλοις.

Phyteus φύλλος folium pentatorum in eodem circumactum et canum, ut in Tithymallis de quibus Dioscorides IV. ἐπὶ ἄκρου δὲ τοῦ καυλοῦ σκόροδον ἐγγινόμενον καθάπερ, οἷς ὑπ' αὐτῶν ὑπόκεινται ὅμοια πτελέαις, ἐν οἷς ὁ σπόρος.

Sera folium angustissimum et brevius, ut in Picea, Pino, Abiete. Plinius libr. XVI. Omnibus his generibus brevia sera, et crassiora, diuturnaque, cui Cupressis, Piceae, Abieti.

Fibra foliolum angustum et longum. Cato: Pomi fibras tres. Columella libr. II. Triticumque et adoreum, cui quatuor fibras habere cognovit. libr. VI. Quidam Pomi fibras dant — Pomi etiam succus oleo, aut ipsa fibra cui hordeacea farina commixta venenosa est. Gesnerus qui Clariss. Virorum Ursini et Mizaldi emendationem suscepit, cui ante oleo omisit. Sturtium enim venustum additamentum succum ex duabus coalescit succus et cum. libr. X

Tam renens frondens laeviculae fibris.

libr. XI. Eorumque temperatura salubris est, cum anata frumenta quatuor fibrarum esse cognovit — Deinde cum ramas fibras emiserunt. Alii et Ulmi spicae — omnes radiculas amputes, et fibrarum summas partes inundas. Plinius libr. XVIII. Semine hibernas furcas maximeque fabae fasi cauta in eo, cui quatuor fibrarum esse cognovit.

In quo — caulibus, mox hibernis, imprimisque cyma.

Seminale foliis quod ex parenchymatis primis evolvitur carens strigis, ut in Ferula, Cannabi
Nequit enim in omnibus stirpibus parenchymata seminale foliis producunt ut in Faba cupressi, Lupino, Fraxino.

Costa Graecis ἰὼ/ mars folii media extuberans qua foliis petiolo, arcui, aut strigi affigitur. Sic in nostri fecere duplicatam: Rachica silvestre Spinosa H. Reg. Rachica silvestrem, costa spinosa C. B. Pin

Rachis costa folii unde fructus nascitur, ut in Hippoglosso, in Tilia. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱς. III. de Lauro Alexandrina: τοῦ γὰρ σκληροῦ ἔξω τῆς ῥάχεως τῷ φύλλῳ. in Lauro Alexandrina

Nervus qui a costa nervis hinc inde per folium spargitur.

Petiolus extremitas angusta costae arcta folium proiecta, per quae folium cum strigi affigitur, aut arcui, qualis in Celti, Vibarno, Borula, Fago, Populo, Vernya, Cerro, Ligustro

Arcus mars quae extremitates adeo matri sive strigi iungitur, ubi reliqua folia per petiolos accipit. Committitur autem arcus cum strigi per auriculas, ut cum foliis per auriculas item. Sed folia dupliciter succipit: primo per conjugationes, ut in Sorbo fr. in Vitis, in Pseudoacacia, Azederach, Zizypho, Bignonia, Terebinthe, in qua summus et imus folium ab arcu utrinque separatur: alterno summa et postrema plures folia gerit, cum in Hippocastano, Nuce (cum ejus ultimum folium, ut in Terebinthe, decidens aeque sequitur) Sabuno Plinii, Vitice, Tesicodendro pinnigello, Vite quinquefolia Canadensi. Mirabilis tamen in Vite Caroliniana, Anisofolio arcum nactum, nos in plures dividimus.

Genicul. auriculus, auricula id circa quod arcus ad strigem, et folium ad arcum vel ad strigem flectitur, cogere firmatur. Fecus: auriculas cum Dioscoride Lucilius, auriculos interpres exoluit. Plinius libr. XIX de Ruscis. caulis geniculatus quinis circa auriculos in ambitu foliis.

Pterygia ἡ τὰ quae ex foliis binis ex binis arcubus affixis componitur. ut in Sorbo, Pseudoacacia, Palmetta. Id Theophrastus πτερυγώδης appellat haec de Sorbo libro περὶ Φυτ. ἱς. III scribendo: Πολυφολεῖ δὲ ἡ κατὰ μέρος, ἀλλὰ ὅλου ἄρα τὸ πτερυγώδες.

Pterygodes autem nobis erit folium quod in alas ordinatur.

Cirrus foliorum extremus. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱς. III. de Sorbis: Φύλλου δ' ἀκροτάτου τοῦ μὲν μέσου ἔχει μακρὸν ἰνοειδῆ. περφύσαι δὲ σοι λαβὸν ἐκ τῶν πλαγίων πτερυγοειδίων, ὃς ἑνὶ ὄντι τῷ ὅλῳ, λοβὸς δὲ ἕκαστος ἐβλιβόμενος ἐπὶ τὸν ἰνόν.

Lacinia transversa foliorum, protuberantiae. Hinc laciniosus folium. Plinius libr. XXV de Hamasonio: folia arundinis plantaginis, nisi angustiora essent, et magis laciniosa.

Bractea cuspica in foliis et caule, ut in Echio, et Hirsuto. Plinius libr. XXVII. Hirsutos folia habet lactucae, bracteasque spinosas in dorso medio.

Pes pomorum hactenus, in quibus pedes, neque a foliis, neque a strigi separantur. Columella libr. X
Hirsutus folia viridis, perde candida Bora.

Fragosiores usurpamus pro rosa strigi hastatae, aut caule punctatum sic vulgo dicimus: un piede di Brionola di canolo, di Lattuca. Varro R. R. I. Quam quamadmodum pedes botanicos seu olitorios. Pomponius in Placenta: Rustici edunt libentes pedibus lupinos arvos in pulpos. Lucilius de strigo: Strigus pinnatus pedibus pinnatensus equinis.

Pediculus pannus pes. Plinius libr. XIX de Brassica: Suevi qui planta in manu ferendo alga subdita pediculo, nitroque unto quod modus digitis capiatur calefactum ad manantem frigi jubent.

Cacumen ad pedes refertum; folium enim pedes cum rosa strigi, aggesta terra macerantur, et ita renovatos reddit in cibum sumendos ac Cardui mensa agro Italiae accessus. Scribit Athenaeus libr. II. τὸ δὲ, τούτου ἀκρότατον τι ἐπιφυόμενον, νάρθηκος, ἐν ᾧ ἔστι τὸ κέντρον εἶναι ταύτῃ τῇ ὅπλῃ βραχέσιν μὲν κεκλασμένην σκάρδον —— ἀλλαχῇ πρὸς δύο γράμματα σκάρδος δὲ σκάπτος ταὐτὸν ἐν ᾧ ἔστι. Plinius libr. XXI. Et Cacumen quoque in Sicilia pabulo nascitur suae generationis qui ipse

In vena serpant caules a radice nigri laeve folio, et spinoso. caulesque
caeruli virentes, nec facile diuti in eodem inveniuntur. Theo-
phrastus πηγὴ φυτὸν ἔστι δὲ ἄκανθα· ἀκρίνει γὰρ ἕως ἀπὸ τῆς ῥίζης
σκωλὸν ἐπιφέρει τὸ δὲ φύλλον ἔλκει πλατὺ ὡς ἀκανθώδες· σκωλὸς δὲ
καλοῦσι τὸν σκάπτον. Quae in ea Plinio atque Athenaeo emendata ostendi-
mus: quippe Theophrastus libro octavo ait. Caeruleum caules ex foliorum
pectore, sed paucis, gignere spinae antequam in caule exeant, sunt autem
juxta radicem. Nequaquam enim caules, qui non cadunt, sed perennitate
Theophrastus, aut in caulis varietate errasse, aut appellatio testatur.
Pencaulum ὁ περὶ αὐτὸν, ὁ σκωλὸς ἐπὶ πολὺ ἐπιφέρεται quo eadem angulorum,
in Arundine, Cerealibus spiculis, ac gramineis. Tabana autem vina gadis praeferebat ab Eboreo hinc inde demissa.
Pharagonium πλατάγιον Paginarum folia Theocritus Idyl. XI.
ἢ χλοεροῦ ἀσπαλάθου ἑρπύλλια πλατάγωνι ἐλοιβάν
sic ab amplitudine vocatum.
Thrion θρίον et θρῖον Foliis ficulneis. Athenaeus libro VII. θρίοισι ταύτην ἐπήλυδα.

De radice

Radix navis spinis unde hamorum argumentorum sumit libro IV. Quod aquas ad-
Radicula clavis radix Virgo Barbicella Barbolina Columella libro IV. Quod aquas ad-
ajectas ostendit asticas radiculas, easque viridaris aquicolae fervo docuit. M.
Tullius libro II de Divin. tum secundum quietem avisis ei diserte hirco radicula
ove fovere. Eadem febris dicitur. Plinius libro XVIII. Frumenta multis radicum
recto fibris. M. Tullius Tusc. III. Audeamus non solum vanos angustiae
misericordiam, sed omnes radicum febres accellere:
Fimbria exercitorum radicum in facinias discrevere. Plinius libro XXVII Radice fimbriatum
multis capillamenti
Cirrus radicula exigua, ut convolvuli
Spongia complicatio radicum, cui in Asparago, Hastabovo, Sisele, piado, Mar-
rha. Columella libro XI de Asparago: quae radiculae sic illigatae atque
connexae oleribus spongiae appellantur. Plinius libro XIX. Asparagus seu
cum spongiis; est enim plurimae radicis, altissimeque geminat — nam
spongiis seu singulorum pedum intervallo — hoc modo intra se radi-
cibus spongiae facae post aequinoctium autumni disponunt, modulatim
intervallis — eodem tempore serunt Marrha planta, cui si nondum
geminat spongia.
Bulbus βόλβος Bulbo radice ut municis compositis, ut Narcissi, Lilii, Crocci, Col-
chici, Caepae, allii, Porri, hyacinthi. Plinius libro XXI de Crocco: serunt radicis
bulbo. Post crocum et Scillam dicit: Bubonis genera quaedam adnumerant et
cipinn hoc est Gladioli radicem. de Hyacintho: radice est bulbacea. Columella
et gemmat Arundinis bulbus vocat; quoniam ut bulbus serunt, et bulbo
specie refert, ut libro IV. Serunt bulbos radicis ut libro de Stirpe. Virgilius
etiam nos alii bulbos, alii oculos vocant. Plinius libro XVII haec in-
de fauci: Serunt (arundo) bulbo radicis quem alii oculum appellant.
Tunica cassa membrana quae coacervata bulbos occisit. Persius Sat. IV
Tunicarum cum calo mordens
Theophrastus libro I de radicum discrimine: ἡ δὲ λεπυρίδωσις, ἢ φλοιώδης, ἐστὶν
ἡ τὰ τῆς σκίλλης, ἢ τῷ βολβῷ ἔτι ἐφαπτομένη, ἢ τῶν τοιούτων ἑκάστου.
καὶ ἐστὶν ἡ μεμβρανώδης ἐσθὶς λεπτὴ καὶ μαλακὴ καὶ μεμβρανώδης φλοιώδης
τῶν περιεχόντων ἀφαιρεθεῖσα ἐξηρασμένη. Theophrastus libro I περὶ φυτῶν ἱστορίας σκίλλης μὲν δὲ εἴρηκεν ὅτι
τὰς ἰλλύδας τὰς κάτω ζητικὰ
τῆς σκίλλης τὰ σκιλλίτης.

1. διὸ καὶ τὰ διόροδα διαιρεθέντα εἰς τὰς γέλγυας. Ex libr. Vnio

47

Φλαλὰ τῶν σκορόδιων καυχᾶται Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. VII. τῆτε σκορόδου ὅταν ἀνοιδήσῃ ἡ γελγὶς, περιτῆται πάλα. Calla sine ullam sobolem. Columella libr. XII. Caepam Maricam similiter quam cuicunque unionem vaginæ affligito. Ea est quæ non fructificauit, nec habuit soboles adhærentis.

Nodulus, lacryma. Bulbulus qui in caule Lilii, Allii nascitur Plinius libr. XXI

Alba Lilia iisdem omnibus medis sanantur quibus Rosa, et hæc amplius lacryma sua, cui Hippocentaurium — colligantur nascentes mense Iulio grandes, in fasce nigri lini cui gypsi mense Ianuario macerantur, ac coloris gratia, atque ita in scrobiculis seruntur. Libr. XIX. Hippocentaurium quidam cacalia, alii symphytum. Et lacryma caulis cui nascitur. Sonipes radix. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. I. ἡ διωτάτη δὲ ἡ (γέγυρις) ἀπὸ τῶν σκορόδιων· ὅταν γὰρ ἅπαξ ἀπὸ τοῦ σπέρματος ἀφεθῇ τὸ μὲν πρῶτον φύλλον ἐστὶν ὡς τοῦ σκορόδου· ὡς γὰρ ἀπὸ τῆς ἱπποβοσκίνου ὡς γὰρ τοῦτο ἀφίησι φύλλον. Libr. περὶ Φυτ. αἰτ. I. διστοτάτη δὲ βλάστησις ἡ ἐκ τῶν σκορόδων. οἷον τῶθ' ἱπποβοσκίνου, ὡς τῆς σκίλλης, ὡς κρόμμυον ἕνιον ἑτέρου.

Tuber a bulbo similitudine, ut Candidum vulgo usurpatum, radix est tunicis non composita, densa ac carnosa, ut in cyclamine solano rotundo Anemone Leucanio, Paeonia Lilio asphodelo, asphodelo, Corona solis Panico flore, rubentia radice, Corydedone, Cyprero, Dentaria, Filipendula

Tuberculum rubens, tunicis

Flos ἄνθος Floris nam a φλέω hoc est fluere abunde, sum profectus. Pars tenera ac fugax, colore et figura insignis, quæ post asperitatem fructi decidit, aut marcescit arboribus.

Floscules ἀνθύλλιον Floretto M. Tullius Off. II Ficta omnia cadentia quam flosculi, decidunt. Sed quædam flosculus in conglobatione flore ossiculo clausum.

Κύμβη σκάλος κύμβιον, Flos silens bacciuolo, Coccia flos nondum expansus Hesychius: σκαλυφάνθος τὸ ἄνθος τοῦ κρόμμυος, τὸ μὲν ἔκπετασθὲν τὸ ἄνθος, τὸ δὲ κύμβη. Φα. Suidas: σκάλυφ ἄνθος κρόμμυον μεστικόν — σκάλυφας φύλλα σκεπαλυγμένα. Hinc fortasse Hyacinthus Virgilio in Ecl. Calyce reclusus rosæ nondum foliis hiantis. Columella libr. XII. Item feminæ colliculos silentes — silentem florem cuius alba, et asperi. Plinius libr. XVI uniculus vocat: Pauiaresque, flosque ille virginis consertus cuticulis.

Basilica. Semiflosculus in conglobatis floribus, qui parato ac rubo, si somnum subeat, consurgit; parato somnum si capiat subinde. Plinius libr. XXI de Bellis: castificantibus quinquefolis basilicis coronarum. Tabes Modo in flaues pallentes diuidituus ut in Cyano, Centaurio maiore, Cyanicla: modo in singulos desinit, qui interpie basilica singulata. Ut in Basilica, Astere, Iacobæa, Virgultea, Marticaria. Sunt etiam semiflosculi quorum pars tubulum deformicans iacent, alias bifidam ceruam eminente, quales in Absinthio, Artemisia, Abrotono gignuntur.

Rictus, us ori, hiatus floris monopetali:

Peratum πέταλον floris folium coloratum.

Monopetalus flos qui ex unico petalo fit, ut Anonychini, Mandragoræ, Cichorii, Hyacinthi

Polypetalus qui ex pluribus petalis compositus, ceu Lilii, Violæ, Leucoii, Rosæ, Rubi.

Aristatus qui caret petalis, ut in Busco, Nuce, Ricino, Arundine, Cyperi, Iuncis.

Stamina filamenta rapacia nascitur quibus apices impositi. In monopetalis staminum ut plurimum hærentia, plurimique cum petalo communicantur. Plinius libr. XXI

Apices, Coma corpuscula ex carnalis constata, in quibus succus gravatus, qui nec fœcundis nisi ad fœtus absolutos deferatur. Cyprio staminum usus nonnullis

Lirio insaniam mouentes. Plinius libr. XIV de Conuolulo: nascens non frutex nullo odore, nec crocis inimicus. Solem libr. XXI de Lilio: Candor ejus ocu-

20) de Lilio item: ocu colorique tu lisse ac alias cu tuis alias staminis figuram angusta

rajus, foris striati, et ab angustiis in latitudinem planitiem se fundens effigie calathi, vesiculis prae ambitum labris, reniformi fibo et staminibus in medio crucis. — De Rosa: ac sese gradatim, ut calycis medio sui stantis tomulosa fundos antes.

Unguis pars infima petalorum. Plinius libr. XXI de Rosa: Usus eius dividitur in folia et flores. Canina foliorum pauperrimi candida ungues nocentium. — Pro se eae ungues non detrahuntur; ibi enim humoris plurimum; aeque eae, detrahuntur ungues — ungues rosa epilepticis salubres sunt. Item alitur Dioscorides de ungento rosaceo libr. I. ἔνιοι δὲ ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῶν ῥόδων ὀνυχίζοντες, εἶτα ἀλείφονται ἐναστροβοῦσι τῷ ἐλαίῳ. Idem de rosis: χυλίζειν δὲ δεῖ τὰ ἀπὸ τῶν ἀποφαλλιζόντας τὸν ὄνυχα τὸ σκληρύνον. ὅπερ ἐστὶ τὸ λευκὸν ἐν τῷ φύλλῳ. Ungues etiam obliqua prosicis seu custodis sectio nocentium. Columella libr. IV. ungues custodiam annotinos resecato. De recocando pollice: Deinde ne sagittae, sed ungulae similis fiat resectio.

Labium et labellum floris infundibuli incisura. Hinc flos labiatus et bilabiatus dictus.

Labia excrescentia petalorum, ut de Lilio scribit Plinius libr. XXI. resupinatis per ambitum labiis.

Circulus pars in orbem circumducta in floribus, ut in Narciso sed a Plinio calyce libr. XXI nocatum: genus (Narcissi) flore candido, calyce purpureo — reliqui genere eodem, calyce haud caeco. Ovidius florem fecit, dum de Narcisso in Metamorph. sic canit:

Nusquam corpus erat, croceum pro corpore florem
inveniunt, foliis medium cingentibus albis.

Cauda quorundam florum processus dicimus a figura, ut in Viola, Delphinio, Cardamindo, Orchide, Aquilegia, Linaria

Corona appendix coloratus innata petalo, qualis in Nervi, Granadilla, &c. Orchidis flore invenitur.

Anthera τὸ ἀνθηρὸν Floralia pars vesiculo flori dissimilis, ut in Helleboro nigro, Veratro, Nymphaea, Nigella. V. Malp. T. I Tab. 768 Fig. 159

Acusculus appellamus a Malpighio concha flumore refertus est, ut in Colonia, Tuberoso, Lilio Persico, Ranunculo, Virginali, flore staminiferum Malp. Vesiculus Pag. 62 vesicularis concha, adscendente.

Discus pars summa et media conglobationem florum, qui ex flosculis constat.

Corona ambitus circa discum a barbulis constructa.

Tubulus stamineus in flosculis conglobatis. Fit ex staminibus introrsum adnexis, quibus intus apices sive crocea adhaerent.

Vexillum unum idemque majus floris leguminis petalum.

Alae petala duo eiusdem floris ad latera posita.

Thrips dicitur quatenus in legumine petalum imbricatum quod carina locumentorum appellat, cui carina ex antiqua consuetudine ad bina nacta stamina significanda sit servanda. In Hypoxide sacci antherae staminibus inclusae. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. I De imbricatis foliis haec πάντα δὲ (in Arundine, Cynara, Betonica) ὅσα περ καὶ δύνει legula staminea est inclusum ad efficiendum fructum ex staminibus effo- ὑπὸ τὰ φύλλα, οἷόν τε ὀπτός. matus, quorum unus pleraque legumina regulae instar obtegit, neque ullis accessibus ad interiora penetrandum.

Lingua pars floris quod in tubum in flore connivens.

Ligula et lingula petala linguae.

Cirrus et cirrhus quod in cuspide modum eminet.

Amphitheatrum Balaustium nomen floris arenosi in Punica. Columella libr. X

caryite Narcissique comae, arentisque balausti:

libr. XIII. Flos balaustium nocatur et medicinis idoneus, ettinganis curatibus quarum colorem inde nomen accepit. libr. XXIII. Punicus (arbor) hanc pariter flavere inficientis cydoniae nucis nocatur Graecis — Plinius libr. [illegible]. In hoc ipso cydonio flosculi sunt, antequam scilicet malum ipsum pervadat, eruumpentes, quod balaustium nocant Graecinus. Scriptores non animadvertentes, calycem in Punica alios sterilis gigni, alios fructum foventes, incerta et ambigua de balaustio et cydonio protulere. Quae ve in errore inciderit Dioscorides qui libr. I scripsit: Βάλαυστιόν ἐστιν ἄνθος ἀγρίας ῥοιᾶς. Quem secuti Galenus haud absimilia libr. VI simplicibus memoriae: Βαλαύστιον ἄνθος ἀγρίας ῥοιᾶς. ὅπερ περὶ τῶν ἡμέρων ὁ σκύτινος. Tab silvestri quod sativae Punicae antequam gignitur, sed silvestri antequam minus. Utrumque acini petala, stamina, apicesque ferunt.

Verum

Verum balaustium ad arcanum contractum in cerasum, ut cydonia, non extendebat. Inter Latinos etiam Caelius Aurelianus halucinatum qui cydonia libidinosa mala aut malorum mali Punici, vel alius cadurci quod Graeci σκύτινος μοιᾶς vocant, nos ampullaceis aut libid. V aut mali Punici foliis circumdibus, vel alius cadurci quod Latini ampullaceum vocant.

Cydonius itaque fios cui fructus in Punica mala.

Clacus ramus cum quo Granadilla nubat in hortis.

Receptaculum (quod zona et circulus a Mathiolo dicitur) ipsis nunc genitali ut fructui sabiecta, vel circumposita, nunc superposita ut in umbellatis, ad quod petalorum apicumque cuncta reducitur, ut hinc ad semen ac fructum deformatur.

Clacare et nubere ramus semini vel fructui, cleveraque imposita genitalia ac vasa seminis vel fructui conferat. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. ἐν τῇ Μακεδονίᾳ τῇ Μακρᾷ ὅθεν ἔχει τὸν ἄνθιον, ἐστὶν πλακώδης τινὰ περιφερῆ ἐν μέσῳ, ὥσπερ γονίμα. ὅθεν δὲ καὶ ἔχει, ταῦτ' ἄγονα.

Anclacatus, fios seminis et infoecundus ἀνήλακατος.

Pistillum seminis vel fructus embryo vel clacus

Flocculi et floccules filamentorum fasciculus in clacare, ut in Acerosa, Pimpinella, in alio stirpe, Daucho Cretico summo clacare in vasculo didacta ut inflorescentia ingenitalis virgulti e fiosculo: clavus τὸ ἄνθος Granadilla, Passiflora V. Matth. Tab. 97 Fig. 270 Stomion ἄνθιον dicetur Plinius libr. XII. semine in muscariis Dodonaeo, ut Taxula in quibusdam pars summa libri hoc est oscula.

Corymbus dicatur petiolus sive surculus muscarius, a quo summo pleni vel nigulas (quas vasculas appellamus) in umbellas vel corymbum flores, semina vel fructus producunt, ut in Soldanis, Cotyledone, Hedera, Foeniculo, Anetho. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. III. Ἄνθος δὲ, ἀλλ' ὁ τοῦ σελίνου καὶ τοῦ ἀνήθου καὶ ἀμμίου καὶ ἀνήσου καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ ἀγρίων ὁμοίως ἐστὶν ὁ σκληρὸς ὅταν ξηρανθῇ τὸ βοτρυῶδες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ὀχετῆς.

Radius est singula quae multijugi a summa corymbo oriuntur in muscariis explicatum.

Corymbus est muscarius crassiora ramenta quae in umbellis plus excrescunt diffundens. Plinius libr. XVI. Fructumque candidus ferentia alii densi acinis ac grandiori, vacemis in orbem circumactis, qui dicantur corymbi. Sic in Pleurotis nonnullis, Soldo, Hedera, et in cyclamatis nonnullis figuratis. Millefolii, corymbi.

Nympharum calyx flores, semina ac fructus complectens id apertus, ratione Nymphae hoc est, stirpis floris cellula. Nostris cucullus vocatur in ancipiti circe navarchis; quippe cucullus est tenuissimus vasculi ixiae seu cadena modo adnotatum, et humore refertum significet, ut alia explicanda non est removere vocabulum.

Crocerum tenuis locus cuticis nempe apicibus frequens circa calyx cui apicibus, staminibus, et petalis oriam, nulla inserto semine aut fructu.

Nucamenta sive cuticulum acervi sti cui dissimili modo in arboribus congeruntur, malyisici appellatione simul fructus referentem. Nam βρύον, ἄνθος, σκύτταριον, σκάλιον appellant. Sed duo βρύου genera, plura complectentur. Museum enim sic vocatum et βρύον βαλάνειον, et Lichen quo apud Theophrastus Phasium ἰοφορικόν, apud Plinium Lichenes sive Lichenas, apud Dioscoridem ὀτρύγλινον. Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. III scribit: ὁ δὲ καλούμενός τινας Φάσιον ὁμοίως τοῖς βρύγλοις, ἐν ἀγγείλιοις φέρει πολιὸν καὶ θαλλόν· καὶ γὰρ πλευκάδιον καταπερικλώνται καθάπερ τρύλλοι ὀβονίῳ μάκριον. Φύεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ φλοιοῦ, καὶ ἔστι τῶν σκωλήκων. Idem Plinius libr. XII. ita quoque Lichen vocavit: Lichenes infra eos situs in Cyrenaica provincia nascitur quidam, alii Bryon vocant. — sunt enim hoc nomine cuilli quales in quercu nascimur videmus, sed odore gratiores. Et libr. XXIV. Lichenos sive Lichacos sive Bryon et in Gallia, et inclinationes, nascitur. Ita eosdem Dioscorides libro I. hac memoriae prodidit: Βρύον ὑπό τινων δὲ ὀτρύγλινον καλεῖται, γινόμενον ἐπὶ δένδρων σκληρινῶν, ἢ λευκινῶν, ἢ ἀρμίνων. Ad nucamenta autem hoc apud Theophrastum libro [illegible] pertinet: Φέρει δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοιαῦτα πολὺν τὸν αὐτόν, καὶ τὸ καταὐτὸν ἐπιγινόμενα τοιαῦτα φύλλου, ἄνθος, βλαστόν· τὰ δὲ βρύου, ἢ ἥλισκα. Plinius de iulo alba lanuli libr. XII Eosdem et Bryon pectinat circa lanuli alba. Item Theophrastus paulo ante quaedam

(carpino)

A genendo horum nomina
saepe modo nucamenta
quamvis in compacta
deprehendes.

ζιτολιπίαν bygon assignauit: οἱ δὲ ἄλλοι τοῦτον φασὶν γὰρ ὀρῶν ἀνθῶν
ὄντες, ἢ τῶν πρασιλεῖτιν σκαμμώνιαν, ἢ Διὸς βάλανον. ἔστι δὲ πάνακην
ἢ πίτυν· οἱ δὲ ἄλλοι τούτων· ἀλλὰ τὸν ἴξιλον τὸν ἐν ταῖς σκαμμώνιας, ἢ
τὸ θρύον τὸ ὀρύινου, ἢ τὸν σκύπλαμον τὸν πιτύινον ὄφοιαν ἢ ἀνάλογον
ἔναι τοῖς πεοπεπόνοις ἀριενόσι. Bygon itaque ad nucamenta ἔρεσας
(asparagi, filicis, suboris) significatiua traducam: quoniam similitudine in-
uenimus; in omnibus uero ouidne (uocem in obliquo digerimus).
Rorem Solum non solum nucibus expiandi ac (cocto eo) Theophrasto et
Plinio (in cuius libr. XVI haec scripturam: Fecunt et Aucellana (alos compacti-
li callo ad nihil inter) ζιτοπιῶν conficiam, accedet etiam Betula, Salici,
Ostryae, Populo, Alno attribuam: quae quidem cuncta rores, longius, pro-
cors accensuque ad densos traducimus.
Reliqua nucamenta sicue in conis effoumentum, sicca in brecem subac
aut in globos traducentes cyprauum, sicue cypriano, ut ait Theophrasto
accepisse Hesychium auctorem, dicam (quia uoca in Pino usus Theophrasto
uidetur) in Pino nempe, Abiete, Cupressu, Fago, Iuniperu, Taxo, Cedro,
Platano, Lanice, Nouo Sabina Plinium libr. XVI de Abiete, Lanice, Picea haec: Quamis
Sed de cachry quid referam? Haec sane nomina ζιτο Solo, bygo, et
cypriano aut Theophrasto incerto, qui libr. III περὶ φυτ. ἱστ. scripsit uel:
quia: ἴδιον δὲ ἐνίοις ὑπάρχει καὶ τὸ τὰς καλαφιώνας σκάλλειν. ἔστι
τοῖς τὰ προεπημένους· ἔχει γὰρ καὶ ἐλάτη, καὶ πεύκη, καὶ δρῦς, καὶ
ἔτι φιλύρα, καὶ σκαμμώνια, καὶ Διὸς βάλανος, καὶ πίτυς· ἄυται δὲ γίνονται
ἐκνὶ γὰν πρὸ τῆς βλαστήσεως ὑποφαιρόσης τῆς πίτυος ἐφίεται. Pro-
pter quod refert Plinius libro XVI: Fecunt Robora et cachryn (ita uocat
eum pinum in medicina uirandi uim habere) gignitur et in Abiete, Lanice,
Picea, Tilia, Nuce, Platano, prosequar felia cedrelaue, hieme durans. Hic
tamen Libanotidis semen quod cachryos item uocatur, cum bygo, ai Sulo
cypriaque miscet ut confortet. Quoniam igitur cachryos uocabulo
tribus herbas a Toxicophorio genus habemus, ad euitandam am-
biguitatem, inter arbores cachryn proscribebo.
Post arbores relinquamus herbas, et minoris incrementi frutices in
quibus crocera si densa ac (silua crescerint, sine nomine non ui-
dentur negligenda. Spica itaque strobilis in Typha, Cyperoide, Scirpy-
oide, aquisato bygodes auis, bygodes quoque pinula in Spargania,
Iuba bygodes in Thapsia; et eadem ratione in caeteris, primo ex forma
exemplo quo breuiter singulorum historia tradatur.

Spica

Spica pars summa in frumento et gramine, in qua flores et semina na-
scuntur. Varro R. R. I. Spicas autem quas rustici et accepientes anni-
culas, uocant spicam, a spe uidelicet nominata: eam enim quod spe-
rant fore, seruant. Quoniam ζιτοπιῶν ex antiquis editionibus, et Politiani
ac duobus aliis Florentinis codicibus accepimus, eam illud Virgilii

Ibam quam sterno, cubile erat

Solem Varro Sexag. apud Nonium: si canis fit e catello, sic a uirico
spica. Plinius libr. XVIII. Frumenta quadrat in rotundo gena spicam
incipiunt. Eadem spicum dicitur. Varro apud Nonium: neque in bona
segete nullus est spicum neque, neque in mala non aliquod bonum. Ci-
cero libr. de Natur. deorum II.

Spicum illustre fecerat insigni corpore Virgo.

Quin et spiceus et apud Festum: Spicum masculino antiqui dicebant
et frumenti stirpem, et hanc arundinem. Varro est antiquus: quasi messim
(ex missim unumquamque spicum contigit. Transferunt ad alia:
sic Ouidius Fast. I.

et sonat accensis spica Cilissa focis.

Plinius libr. XII. Nardi calamina in aristas se spargunt; ideo gemina
dote Nardi spicas ac folia celebrant. In Attio similitudinem nucleorum
spicas dicunt. Cato inter remedia refert: Ulmici spicas III. Ali spicas III. Columella
libr. VIII. Quod si ramex (siccis pinguescant, sunt qui spicas Alli recidas made-
factas oleo faucibus inferant. Libr. X

Affiguae infractis spicis, et absentia late
Spica.

Libr. XI de eodem Ocymo quod est Alli maius: Habet enim caulis Alliis
siluas cohaerentes spicas. Pluta hac deue in Catone scripsimus.

Spica

Spica mutica sive mutilata est quæ aristis caret. Imberbis etiam recentissima voce quasi sine pennis dici potest, ut pinnata quæ aristas habet; nam frugum juventutis cum antiquum Salii hos versiculos, spicas nocabis et muticas et aristarum habant, cui Paulus refert: Pennatas imberbesque quæ aganas in saliari carmine spicas significat cum aristis, et alias sine aristis: aganas nocari eodem intelligi.

Gluma est calyx frugum granum includens a glubendo Varro R. R. 1. Gluma dictum quod est integumentum folliculum ejus: arista quæ ubi acus tenuis longe emicat e gluma, hordeum cui quam brevissima sit gluma, et aperis arista. Videtur vocabulum cognatum habere a glubendo et quod eo folliculo deglubamus grana. Festus: Gluma ordei mutica dicitur quod glubatur id granum. Palea quoque vocatur. Plinius lib. XVIII. Tenuior ordeo palea — frugiti enim stipula, et tenuissima palea granum continetur.

Arista est acus qui e gluma ordei aliisque aristas emittit. Varro R. R. 1. Spica ea quæ mutilata non est, in ordeo et triticeo pinna habet continentia, granum, gluman, et aristam — Spica mutica dicitur quæ non habet aristam; ea enim quasi cornua sunt spicarum. M. Tullius de Sen. Tenuit frugem spica ordeine saturatam, et cornua aurum minus nexus mentium vallo aristarum. Plinius lib. XVIII. Arista mordacior ordeo. Virgilius Æneid. VII. nec tenerum cursu facisset aristas.

Arista dicta quod avellit gluma)

Locusta nymphæarum cum aristis inflexis, ut in Avena avenaceoque vel Gramine. Plinius lib. XXII de Bromo sive Avena silvestri: folio et stipula Tritico similiorem. In cacuminibus depressos grana tales velut locustas habet

Toxicus nymphæarum est calor brevissimus cuticulus ex nymphæa compositus ad terrenum ordinem axi affixus. Plinius lib. XVIII. Grana in stipula crinito nexu spicarum.

Axis summus culmus, vel ejus summus ramus, sci. vel nymphæa, ac locusta vel toxicus nymphæarum locusta carinaque affigunt ruv. Strix in vellamentis convolvulus erit nobis axis pyramidatus ad excipiendos nymphæarum, vel nymphæorum toxicos; aut cubentium.

(cum gli affissa grevens)

Axicula cuspidatum sive navis rostrata, cui hinc et hinc nymphæa adhærent.)

Finis

Flagula tenuissima ac brevissima bractea tanquam cortex frumenti, ut ista in Cerealibus stipulis pervia cuique habita. Plinius lib. XIII. hac voce utitur: Primum proximis pinnulis, et siccantur sole flagula, angue inter se pungentem.

Acus ut paniculæ angusta, acuminata longa [illegible] quam arista, et alicubi non in spicis paniculis, et cava semina, non a granis

Anthela spica densa, confusa imagine et nymphæis cylindracea vel conica qualis frequens in Graminibus incœnimum, et in Tyrsha, de qua Dioscorides lib. III. ἔστι δὲ ἄνθηρις (τῆς σκευλῆς) τραχυτέρα κυνὸς πυκνὸν ἔχουσα τὸ ἔσχατον μέρος, ὃ σκαλῆνον ἔνιοι ἀνθέλιν.

Panicula spica longa ac laxa, ut in Panico, et quibusdam Graminibus; nam a paniculæ. Panicum, et hoc a pano quod est cavum sana globus.

Phoba nobis dicetur juba effusa et conica, qualem in Milio, Sesamoide, Avena, Sorgo, Oryza, et Graminibus multis cornuta est. Vox a Græcis accepta de qua Theophrastus περὶ Φυτ. ἱστ. IV de Oryza agens: ἀπολεῖται δὲ οὐκ εἰς στάχυν, ἀλλ' εἰς βότρυν, ὃν καλοῦσι φοίνικα, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ σκύλλιος. Solem lib. VII. ὅτι τὰ μὲν ἔχει στάχυν· τὰ δὲ βότρυν· τὰ δὲ σκυλλιώδη φοίνικι ἢ γὰρ σκαλασιώδη ἢ πτόφυβις φοίνικα. Plinius de Sorgo lib. XVIII. Milium intra hos decem annos ad Italiam invectum est, nigrum colore, amylum gravi, arundinaceum culmo. Adolescit ad pedes

arbuscidine VII pugnantibus culmis, Phoba vocant. In quibus (pugnantibus culmis Phoba significat, quoniam pars culmi summa. Ita de significa cecini Varro:

VII mala culmos

asser vehito.

Conus a figura nomen habet, seminis, florumque congenas, ac haec, ut in Magna Acervo, Pino, Abiete, Larice, Cupresso, Betula, Alno. Dioscorides libr. I. Τὸ τοίνυν δὲ σκαλόεντα ὁ καρπὸς τοῦ πεύκου, ὃς τινὲς στρόβιλον ὀνομάζουσιν ἐν τοῖς χόμοις. Theophrastus libr. περὶ Phyt. Is. III. ἔτι δὲ ὁ τοῦ σεύκου ἢ ἄκανθου ὁ καρπὸς ὁ πτόον ὀνομάζουσι. Columella libr. VI. Remedia scabi Cupressini XV cons. Hinc Cupressus et Pinus coniferae et conigerae appellatae. Virgilius Aneid. III.

Aeriae Quercus, aut coniferae Cupressi.

Catullus de nupt. Pel. et Thet. Quercum aut conigeram cortice pinum.

Thyrsus interna pars coni, quae cuassa cadit in thyrso, et hinc nascenti a cacuminis. sima Logicendi et scribendi varrone. Thyrsus porro dicunt.

Alveus et Alveolus loculus in thyrso, et thalamo, in quem semina excipiuntur.

Strobilus Pini conus. Vitruvius Rhodiorum libr. De ligni. Ex Pinu autem integri strobili ligni appellatione commentabuntur. Theophrastus περὶ Phyt. in III de Pino haec: ὁ δὲ τῶν στροβίλων ὁ μὲν τῆς παρελίας στρογγύλος τε καὶ διαλάβλων πλείστος· ὁ δὲ τῆς Ἰδαίας μακρότερος, καὶ χλωρός, καὶ ἧττον λάβδιον, καὶ ἧττον ἀγκιστότερος. Dioscorides libr. I. ὅλοι δὲ οἱ στρόβιλοι ἀπὸ δένδρων πρόσφατοι θλαστέντες ἦν ψλέγει.

Zamia exo strobilus quae immaturus et curtiora in arbore dehiscit. Plinius libr. XVI. (nucleos) se in arbore ipsa dimisere, Zamia vocantur, ut Damascenae cortices, nisi detrahantur. Arium quidem ab arescendo exsicco vocari, quibus Azamia crebrum.

Galbeus Cupressinus conus. Varro R. R. I. Quaedam enim ad concludendum crebriores esque arcte ramos, ut sint obscura, ut Cupressi; non enim galbeoli qui nascuntur, id est rarique ramis cortice, id semen, sed iis imus.

Cedrus et Cedri conus. Plinius libr. XXIV. Cedrides hoc est fructus Cedri, rursus Sarcagi. Dioscorides libr. I. Σκεδρίδες δὲ σκαλῶδι, οἱ ἐξ αὐτῆς (σκέδρου) σκαρπτοί.

Squama quae coni et alii fructus semina obtegentes tenuiora: item quae genitalia obtegentium.

Ultrarium crassior squama hinc gibba. Hinc cana quae nunc in Pino excipiuntur. Dioscorides de Acanthe libr. III agens, phyllia squamosa quae in caule ovata fructum in se recipiunt, cystrania vocat: ἢ δὲ διαστηματίστου πρὸς τὴν κορυφὴν περιελιττομένου φολλαρίοις τισὶν ὀλίγοις ὀλουρὶ σκυτταλιώδεσι, ὑποκεκλεῖσθαι ἔοικεν ἐσθίειν βούβρωσιν, ἐξ οὗ τὸ ἄνθος προΐεται λευκόν. Plinius libr. XXII id significat: et rare longoque folio cupressi margines, subsurgentibusque pulvinorum novos cuneos.

Vagina seminum folium in frumentis, gramineis, et umbellatis quae ranique calyce ante explicationem spica, panicula, Phoba, Arundine, Cannaque integitur, et contra aeris iniuriam munitur. Varro R. R. I. Quae sublatione herba, ea vocatur vagina, ut quae sarte condita g. fadium. — quod frumenta dicant XV diebus esse in vaginis. Vit. Tullius de Sor. Quae nidor febris cruciari sensim adolescit, calamoque circa panicularo vaginis iam quasi grabescens includitur, e quibus cum emersit, fundit frugem spici ordine serruleam. Plinius libr. XVIII. Sic enim est in commentariis pontificum: augurio canario agendo dies constituantur; ut quae frumenta vaginis exeant, et arbores quae in vaginas florescant. Apud Senecam Epist. LXXV id folliculus appellatur: Est aliquid bonae mentis: hoc nondum est in herba laetante, nec cum folliculo sua ascenti spica mollis, sed cum frumenta aestas, ac debita maturitas coxit. Folliculus avis in umbellatis apud Columellam libr. XII hoc inolevere dicimus, de Olea enim arbore invadendi est: Olus arvum cum suo cole antequam de folliculo exeat — Olus arvum ut fenulam et foeniculum cum segetis, sub vecto exorientibus, dum efflorescat: laetiva folia et corticem omnes folliculorum detrahito. Virgilius denique stipulam appellare maluit hoc genus in carmine:

Spicea iam campis cum messis inhorruit, et cum
Frumenta in viridi stipula lactentia turgent.

Fimbria cuius capillus, capillamentorum nervus gracilisque ramunculus, per quem arena aut flores

coo Igumenam vaginula
rectae de glumis Scribonius
et auctor Plinius a quo
libr XXV habemus: Favin
vaginulis suis servant ad
Sationes.

Acanthus fr. Cynarae similis herba habenda conglobatoque flore ac semine congeneris
tilacea est Theo. nec carpit ei capitulum acutius Dioscoride, nec grana significanda
nimis villarantia. Sed Bellon. in Agnano a Plinio libr. XXVII nocatur:
cinerine, Virga Thalamos cynarae similis, cui semina, praeterea ei cynarae affigentia.
no similis flore Ascalia ei Scalia thalamus in Cinara Plinius libr. XXI etc Cinara: Semen ei
Gallis alienis sanguini similis quae Italorum ac coniice, reperitur similis
Acanthus carpum in Cav. cerebro Rathae est: vocant Ascaliam. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. VI. τὸ
nonnullis aculeatis similis δὲ παρισοκάρπιον ἔχει τὸ τὸ θύρσια, τῷ μὲν φύλλῳ ὁμοιανθώδη,
Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. ἀφαιρεμένων τῶν φύλλων εἰς τὸν παστοφόρον ἐπερματίσιον, ὁδοδίκιον δὲ
VI. de Stirpe: ἔστιν δὲ τῆς. Τοῦτο δὲ ἐμφερὲς τῷ τῆς Ῥοδίσκου κεφαλῇ· καλεῖται δὲ ὑπό τινων
ἡ ἐπαρισοκάρπιος βδελλίαν.
Rhodia cynarae carnosum squamosi figura, ut in Centaurio Majori; Cinara,
va, Scolymo, Cyano, Cyanoide, Tacca. Virtus hae ossa Columella libr. X de
Cinara canendo.

nunc pinea cuminea (nunquid.
Sed antiquiora nostri aevi codices cum Plinio: nunc pinea cuminea pingues,
Nemo te vafer struthocamum, quem cuique pinea nocamus.
Acanthicum Cathartica philyra in aculeato Dodo
cinguitur, a celeritudine

ultimedine VII pinea grandibus culmis, Phobus vocant. In quibus grandibus culmis Phoba significant, quoniam pars culmi summa. Ita Se ejus eccinit Vates:

et mala culmos

aceri rubigo.

Hesiodus vulgo vers. 5, Nisique comantia guana comantibus

Conus a Sequia nymphaeis, seminis, florumque congenos, ac mucus, ut in Mayno Acero, Pino, Abiete, Larice, Cupressu, Betula, Alno. Dioscorides libr. I. Πιτυΐδες δὲ καλοῦνται ὁ καρπὸς τῶν πιτύων, οἱ τῆς στροβίλου ὁ ἐμβριθόμενος ἐν τοῖς χόνοις. Theophrastus libr. περὶ Phyt. Iste III. ἔτι δὲ οἱ τοῦ στρόβου ἢ κάτωθεν οἱ ἢ πόθεν ὀρμῶνται. Columella libr. VI. Remedia iam Cupressini XV coni. Alii Cupresses et Pinus conifera et conigera appellarunt. Virgilius Aeneid. III.

Aeria Gaetulus, aut conifera Cynthi

Camillus de nupt. Pel. et Thet. Gaetulum aut conigera Cadana cornice silvas. Thyrsus inverna Java coni, quia crassa nudo in Mayso; ideo mucronati a culmis. cima Logicendi et scindendi varione thyrsus torso dicunt.

Alcuni et Alcuotes loculus in thyrso et thalamo, in quibus semina excipiuntur Strobilus Pini conus. Ulpianus Digest. libr. Tit. de Ligni. Ne Pinu. ubi inter strobili ligni argilla stone cunctabuntur. Theophrastus vero περὶ Phyt. Iste III de Pino haec: ὁ δὲ τοῦ στροβίλου ὁ μὲν τῆς παρειλίας στρογγύλοις τε ὁ δὲ τῆς ἴδαίας μακροτέροις, ὁ δὲ χλωροῖς, ὁ δὲ πίτυος κωνίδες libr. I. Ὅλοι δὲ οἱ στρόβιλοι ἀπὸ τῶν κλάδων. Decit Plinius

coc Vgvn
ire Se g
gl a cc co
lib. XXV
cuag: nucis
Sam.

Age fe- vulacea est Theo. Cyanea mis κύανος Pliny lib. xxviii. Pollii comæ guaneæ complexæ frontibus capillo cærulæ- nov

Cyanea mis κύανος fastuca habenea conglobatorum florum ac seminum congeries pinnis effloruntibus. Sel Bucka in Agenaro a Plinio lib. xxvii nocentes:

Cyanus Thalamus cyanantis cærulea, cui semina, fragili, et equinæ affinia.

Cyanus Ascalia ut Scalia thalamus in Cinara Plinius lib. xxi de Cinara: Genera ei sanguinis quidam papposa oleant: quæ serratæ aut colicis, nonnullis similis Parma est: oleant Ascalian. Theophrastus περὶ φυτῶν ἱστορίας VI. τὸ δὲ σπέρμα, τὴν μὲν φλοιῶδη ἀσκανθώδη, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ φαλίδος ἔχουσαν τὸν καρπὸν ἐπιμήκη, ἀδόδιμον δὲ τὴν ἔσω ἐμφερῆ τῇ τῶν ῥοιῶν ἀγγειοφαλῇ· καλοῦσι δὲ αὐτὸν

Acanthus capsula in cal- deis, Acanthis, Cyanis nonnullis acaleis similis. Theophrastus περὶ φυτ. ἱστ. VI. de Cyane: ἐστὶ δὲ τῆς τοῦτο μὲν ἐμφερὲς τῇ τῶν ῥοιῶν ἀγγειοφαλῷ· καλοῦσι δὲ αὐτὸν βασιλικὸν στέφανον ὁ στέφανος ἐπιπλέκεται τοῖς ἄνθεσιν ὑπὸ τῶν ἀνθοκολλιστῶν ἐπὶ τοῦ φύλλου.

Pinacea cyanantis capitulum scrobiculi figura, ut in Centaurio Majori: Cinara, Cynaro, Cyano, Cyanoide, Tacca: Unum hæc voce Columella lib. x de Cinara canendo.

nunc pinea cervice prunit.

Sed antiquiora nostri codices confirmant: nunc pineæ cervicis pingues. Nemesianus rofert strobilum, quem vulgo pignæ vocamus.

Acanthus Cathartes Philyra in aculeis destitutus in cardui, Cyanis nonnullis quo capsula cingitur, a scrutatoribus cathartes, quia ventre educendo, scortea ac herbam adhærentia expurgant.

Philyra ant subtilis vel vilicula hedracea vel carthaginea quia et pineæ et alia cyanantis capsulæ vestiuntur.

Conica et conicalis Dicenda forma qua et philyris competit.

Bracea colobura lamella in capitina, et Xerampelinæ aliisque.

Lamella et lamellula bracea angusta instar scutulæ Boeotharmi, cornutæ, strangulis de thalame exiens.

Papyrus villus in thalamo, et in seminis ambi seminæ, qualis in cardino Cinara Cirsio Tacca Cyano. Lucretius lib. III

nec supra caput eisdem cecidisse videmus
vestem, nec plumas avium, papposque volantes.

Plinius lib. xxv de Senecione: Nomen hoc Græci dedere, quia vere canescit, capitur ejus numerosa dividimus lanugine (qualis est Cynæ) inter Buglossum excurrente. Quæ vere eam Callimachus a cunabilis appellat, alii Cassion (sicce ut in antiquis) pappoden.

Paniculus et panicula semen cui pappis vel lamellulis ut in Tacca, Cardno, Asteræ, Tagete, Jacobæa Senecione.

Decisces ex Græco διὰ σχιζῶν cellula et medius in qua quaternum semina cacare et ea qua medio cacare sicca ruba amongit. Circumpositio in ambitu flore, ex circa flore calyce. ut in Labiatis Horitis in Echio, Buglosso, Cynoglosso, Pulmonaria, Symphyto, Lithospermo, Borragine Omphalocle, Convolvulo, Dioscoride.

Calyx est quod flori, fructui, vel semini exterius secus apponitur, omnia arcte explicationem obtegens, atque fovens, ut in Caryophyllata, Nicotiana, Hyoscyamo, Echio Stramonio, Chamæcisso

Calyx pierasoter qui colore pierasin imitatur, qualis Stoechados, Asteris Pyrenaicæ, Turci, Anthemidis, Pyrenaicæ.

Vesica calyx amplus tenui membrana efformatus, ut in Alkakengi, Verbenaca. Plinius lib. xxi de Solano Halicacabo quod est nostra ætate Alkekengi: quorum alterum cui acini coccinei, gravedi foliculi Halicacabon vocant, alii Cassion. Nostri autem vesicariam pericarpia vesicæ, et calculis pervisit. Potius vesicariam a calyce a mensura crassitudinem; quia plurimæ strigosi, convexa vesica incommoda spectantur, quæ nihilominus vesicarias non dicimus. Propterea hanc herbam Dioscorides lib. IV ait vocari Physalida; quod scapitem ἕλκει ὑπὸ φλασκίου περὶ πᾶσι τὸν διόλου φύσεως.

Caryophyllatæ calyce integro non deciduus cui flocculi, semina, et apices pungunt.

Caryophyllacea Sem Cerasus, Persica Prunus, Quinquefolium, Rubus, Fragaria

Caryophyllata Filipendula, Tormentilla, Potentilla, Comarides.

Pericarpium dicimus calycem qui crassius exuit, et instar fructus semina fovet, ut in Rosa, Fico, Cynodonte, Taxo, Salapa, Agrimonia, Agrimoniastro.

Alabastrus summa pinnæ calycum, et etiam hyalybarum non adnascentia, succisæ in Quinquefolio ac Rosa, de quo Plinius lib. xxi. Germinat omnis (Rosa) virens

inclusa granoso corrice. Quo mox immaturescente, et in cuniculos a labente fastigiato, nucleum subescens devisceit.

Spatha calyce in Palma, a quo ita quoad Spadicis dicitur, emergit. Plinius lib. XVI. Palma sola, ut dicemus alibi, in spathis habet fructum racemis pendentem. Theophrastus libro 1. Φοίνικος δὲ ἴδιον ἐστὶ καὶ τὸ ἐπάνθημα καλούμενον περιπεφυκὸς ἐστὶ τῇ σκληρᾷ τοῦ φοίνικος ἐσχατιᾷ ἀνθοῦν ἴουλον.

Spatula a spatha forma ante calycis patuli quoad iram bifariam dehiscit, ut in Acacia. Vid. Mala Fig. 1206

Omphacis vitis cupula Cupella ac cupulam dicamus calycis grandius genus, floriferae. Omphacis.

Echinus Arcus arg. nucleo castaneae echinatus. Plinius libro XV aurantii ita echinato calyce castaneam echinatus. Virgilius Castaneae hirsuta echini: ab hinc inviti suos echinos faceta

41) Arcticula quae Collum ab usu rarioris subculae dicantur calycis divisi quoad quatuor foveolas. Echinus ab Echinato Lemoio Topicorum, ubi Lemoio Aristotelis mo

glans flove et fructus sustinens cum pericarpio. Plinius libro XXI de Lino: nec celli flores excelsiores majores, innovatis cubitorum primis, sanguineo corpore colla, et non sufficiente capitis onere. Virgilius libro Aeneid. IX

Iascoque parumper colla

Demisere caput.

Patronius Augusti.

Illa solo fixos oculos aversa tenebat,
nec magis incepto vultum sermone movetur
quam surda saxa salicos, Iascoque parumper colla

Serum, corona, corolla seu phiala. Sic ἀπὸ τοῦ σείρειν. quod antiqui, ut memorat Festus, seruppus erat, ut quae in coronarios usus serpunt sive culmina. Descartius, quia omni calathide quid nectimus) seruphiolum florum implicatio, et nexus.

Coronamenta quae et coronarium nexus paulatim. Cato Coronamenta omne genus. Plinius libro XXI. Paucissimae nostri gentis coronamentorum inter honorabilia nouere — in hoste et coronamenta ipsis Cato.

Flores duo discrimina summa; quod alius perfectus dicitur, imperfectus alius. Perfectus qui omnibus constat: imperfectus qui omnibus partibus. Perfectus bifariam sejungitur; est enim qui unico flore paratus: est qui pluribus compositus. Primus monopetalus appellatur. Polypetalus dicitur.

Monopetali flores nostrum differentias, principium quasi flores isomeri et anisomeri a nobis appellantur.

Isomeri habentur qui eodem numero quo agnati flores seminales, ut flos Convolvuli, Gentianae, Malvaviscus, Linum catharticum, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii.

Anisomeri qui inaequali numero desinit ceu in Digitali, Nicotiana, Gladiolo, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

Varicusque autem discriminis genera constituere, nocubalis cuiusque finibus definire, ac per classes digerere non nostri esse ausi, et fatemur, qui natura operi sine lege cuique ut fassi sumus, et fatemur. Quod cuique difficultatis progressionis peritissimo et manifesto conjunget. Signis enim ore ave Cuniculum formas istos isomeros flores inuestigandi, atque ex eadem denominationes constituendi, quoties consuetudine qui notos sibi mentem nobis aperiant. Ea insa Campanula quae communi appellatione sibi principia ascivit in nonnullis deficiat ab Antirrhino recedens. Flores item qui ab Anisomeris, ut hyoscyamus nec Stramonio, Nicotiana, Digitali, Verbasco, Malva. Varie autem hyoscyamus genera, Nicotianae, Gladioli, Malvae, Verbasci, Digitalis, Gentianae, Malvaviscus, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii, Anisomeri, Gladioli, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

Varicusque autem discriminis genera constituere, nocubalis cuiusque finibus definire, ac per classes digerere non nostri esse ausi, et fatemur, qui natura operi sine lege cuique ut fassi sumus, et fatemur. Quod cuique difficultatis progressionis peritissimo et manifesto conjunget. Signis enim ore ave Cuniculum formas istos isomeros flores inuestigandi, atque ex eadem denominationes constituendi, quoties consuetudine qui notos sibi mentem nobis aperiant. Ea insa Campanula quae communi appellatione sibi principia ascivit in nonnullis deficiat ab Antirrhino recedens. Flores item qui ab Anisomeris, ut hyoscyamus nec Stramonio, Nicotiana, Digitali, Verbasco, Malva. Varie autem hyoscyamus genera, Nicotianae, Gladioli, Malvae, Verbasci, Digitalis, Gentianae, Malvaviscus, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii, Anisomeri, Gladioli, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

Varicusque autem discriminis genera constituere, nocubalis cuiusque finibus definire, ac per classes digerere non nostri esse ausi, et fatemur, qui natura operi sine lege cuique ut fassi sumus, et fatemur. Quod cuique difficultatis progressionis peritissimo et manifesto conjunget. Signis enim ore ave Cuniculum formas istos isomeros flores inuestigandi, atque ex eadem denominationes constituendi, quoties consuetudine qui notos sibi mentem nobis aperiant. Ea insa Campanula quae communi appellatione sibi principia ascivit in nonnullis deficiat ab Antirrhino recedens. Flores item qui ab Anisomeris, ut hyoscyamus nec Stramonio, Nicotiana, Digitali, Verbasco, Malva. Varie autem hyoscyamus genera, Nicotianae, Gladioli, Malvae, Verbasci, Digitalis, Gentianae, Malvaviscus, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii, Anisomeri, Gladioli, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

Varicusque autem discriminis genera constituere, nocubalis cuiusque finibus definire, ac per classes digerere non nostri esse ausi, et fatemur, qui natura operi sine lege cuique ut fassi sumus, et fatemur. Quod cuique difficultatis progressionis peritissimo et manifesto conjunget. Signis enim ore ave Cuniculum formas istos isomeros flores inuestigandi, atque ex eadem denominationes constituendi, quoties consuetudine qui notos sibi mentem nobis aperiant. Ea insa Campanula quae communi appellatione sibi principia ascivit in nonnullis deficiat ab Antirrhino recedens. Flores item qui ab Anisomeris, ut hyoscyamus nec Stramonio, Nicotiana, Digitali, Verbasco, Malva. Varie autem hyoscyamus genera, Nicotianae, Gladioli, Malvae, Verbasci, Digitalis, Gentianae, Malvaviscus, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii, Anisomeri, Gladioli, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

Varicusque autem discriminis genera constituere, nocubalis cuiusque finibus definire, ac per classes digerere non nostri esse ausi, et fatemur, qui natura operi sine lege cuique ut fassi sumus, et fatemur. Quod cuique difficultatis progressionis peritissimo et manifesto conjunget. Signis enim ore ave Cuniculum formas istos isomeros flores inuestigandi, atque ex eadem denominationes constituendi, quoties consuetudine qui notos sibi mentem nobis aperiant. Ea insa Campanula quae communi appellatione sibi principia ascivit in nonnullis deficiat ab Antirrhino recedens. Flores item qui ab Anisomeris, ut hyoscyamus nec Stramonio, Nicotiana, Digitali, Verbasco, Malva. Varie autem hyoscyamus genera, Nicotianae, Gladioli, Malvae, Verbasci, Digitalis, Gentianae, Malvaviscus, Polygonati, Primulaceus, Auriculae ursi, Jasmini, Abbati, Nicotianae, Stramonii, Anisomeri, Gladioli, Hyoscyamo, Gentiana, Malva.

52

nullo rubo, aut quae brevissime donandae. Staticemodi caeae: Promago, Omphalodes, Galium Rubia, Aparine, Cruciata, Asperugo, Lysimachia, Anagallis, Samolus, Chrysosplenium, Veronica, Viburnum, Opulus, Tinus, Salvia, Ebulus, Styrax, Asclepias, Solanum, Alkekengi, Melongena, Lycopersicum, Nicotiana, Physalis, Datura, Aloe, Antirrhinum, Linaria, Scrophularia, Orobanche, Utricularia, Primulaceae, Soldanella, Periploca, Asclepias, Cynanchum, Gentiana, Menyanthes, Convolvulus, Cuscuta, Borrago, Cynoglossum, Myosotis, Echium, Lithospermum, Heliotropium, Verbena, Lantana, Prunella, Salvia, Lamium, Galeopsis, Stachys, Betonica, Melissa, Nepeta, Dracocephalum, Thymus, Origanum, Calamintha, Clinopodium, Ocimum, Lavandula, Rosmarinus, Teucrium, Scutellaria, Ajuga, Teucrium, Polium, Marrubium, Sideritis, Phlomis, Leonurus, Galeobdolon, Lamium, Ballota, Salvia, Horminum, Melissa, Origanum, Thymus, Satureja, Calamintha, Clinopodium, Micromeria, Nepeta, Dracocephalum, Prunella

[illegible] Cinara, Cirsium, Carlina, Lactuca, Crepis, Hieracium, Sonchus, Taraxacum, Scorzonera, Tragopogon, Lapsana, Rhagadiolus, Scolymus

Secunda quasi classis habebit anisomeri corollas, quarum stamina receptaculo, Asperugo, Echium, Anchusa, Lycopsis, Cynoglossum, Myosotis, Symphytum, Borrago, Lithospermum, Onosma, Alkanna, Echinospermum, Cerinthe, Omphalodes, Nonnea, Pulmonaria

Tertia denique cognatorum cui veneamur quos vocibus anisomeris floscularis coronatos, in quibus flores anisomeris floscularis corollas, isomeris in decem stamines, ordine hac genera disponemus: Asperugo, Lycopsis, Anchusa, Echium, Onosma, Alkanna, Echinospermum, Cynoglossum, Omphalodes, Nonnea, Pulmonaria, Symphytum, Borrago, Lithospermum, Cerinthe, Heliotropium, Tournefortia, Ehretia, Cordia, Varronia, Ehretia, Cordia, Varronia

Post monopetalos flores eorum formas et partes perpendendo, atque diligentius considerando sequi, quae primum generale ut quae polypetalorum dicuntur explicare atque in ambitus diffundere. Ut quaeque res eo simili ordine, ne ex generalium similitudine vel inaequalitate a nobis ne quid ex generalis similibus, et aequalitate circumscriptis dispositis ordinandum, ut in Rosa, Lilio, Leucoio, Orchi, Hyacintho, Paeonia.

Anisopetali dissimili modo fiunt, ex petalis namque dissimilibus, inaequalibus et non aequo ambitu circumactis, ut sunt flores Aconiti, Aquilegiae, Delphinii, Cicutae, Atropae, Astragali, Orchidis, Rosaceae.

Isopetalorum quinque ordines celebrantur quae petala IV ad angulos cum angulum inclinantes; hae constituunt: Scaris, Physalis, Ranunculus, Solanum, Datura, Nicotiana, Thapsia, Nastrunioides, Hyoscyamus, Atropa, Cochlearia, Lepidium, Hyoscyoides, Canaria, Tamarix, Cardamine, Leucoium, Hesperis, Isatis, Erysimum, Sinapi, Diplotaxis, Eruca, Raphanus, Rhaphanistrum, Napus, Rapa, Brassica, Kakile, Crucifera

Sequuntur quae petala non in flosculum circum aequaliter disposita, ut ad finitorem quodque inclinata producunt, ut Anemone, Pulsatilla, Clematis, Flammula, Talictra, Lilium, Fritillaria, Coronaimperialis, Convallaria, Lilio-hyacinthus, Narcisso-Leucoium, Nigella, Consolida, Pentagyne, Nymphaea, Ornithogalum, Thalictrum, Tacca

Onagra, Chamaenerion, Ranunculus, Papaver, Argemone, Chelidonium, Acaena, Glaucium, Chamaelea, Thalictrum, Corydalis, Epimedium

Toxicodendron, Staphylodendron, Pamassia, Hali, Resedis, Azedarach, Circaea, Epilobium, Limonium, Aeruginea, Cistus, Talicana, Tuberaria, Tribulus, Tribulodes, Annula, Hedera, Celtis, Tilia, Alsine, Rigoseris, Telephium, Sempervivum, Sedum, Hypericum, Androsaemum, Cistus, Cassiana, Chamaerhodanthe, Spiraea, Glabraria, Hexapetalis, Eponymus, Paliurus, Syringa, Ruscus, Phyllirea, Bauhinia, Bertolonia, Alsine, Cerastium, Portulaca, Polygonum, Acacia, Chamaephoenix, Convolvulus, Halleborus, Hevania

Ab his cohortibus quae calycem integrum ova exsinuata, coloratum, ut pro labio superiore sunt, quae calycem hexaphyllum, discretum, ut Fumariae, Pedicularis, Columnifera, Utricularia, Tetragonolobus, Lathyrus, Pisum, Vicia, Faba, Ervum, Cicer, Glycyrrhiza, Galega, Astragalus, Colutea, Anagyris, Cytisus, Genista, Ulex, Spartium, Ononis, Trifolium, Medicago, Melilotus, Lotus, Tetragonolobus, Coronilla, Hippocrepis, Securigera, Hedysarum, Onobrychis, Arachis, Glycine, Phaseolus, Dolichos, Cajanus, Clitoria, Robinia, Sophora, Cercis, Bauhinia, Caesalpinia, Poinciana, Gymnocladus, Gleditschia, Guilandina, Parkinsonia, Tamarindus, Cassia, Ceratonia, Amherstia, Hymenaea

Cognata sunt quae calyce quoque integro, stamina et pistilla sibi affixa ferentes, erant cum evasse et instar fructus. Hic si alacare ad imperium descriptos cui coniunctos committemus, pericarpia vocabuntur. Sunt autem eiusmodi: Rosa, Agrimonia, Sphaeroides

Calycem si quis sobrie manifestare aggressus non palmares sed ova eius sui cavernosa, saccatique reperiet, ovis concoctionem. Tales ferunt Nigrum, Sorbus, Mespilus, Cratagus, Crassula, Pirus, Malus, Cydonia, Punica, Cornus

...rsimiliter in eodem ...almite. Est autem ordinarium non ut olivae alii-

cognati
Ultima Sequentes flores differentia calyce integro oblongo, et ma-
gno fem a quo re prodeat quod stamina separatim proveniant, ut in
Lasiocithyllo Lychnide Alsinastro Cucubalo, Limonio Hermannia
20 r Pervacra isolenes flores bicorna, anisomeni accedit cauda, cuius cui
inaequalitas, et dissimilitudo sit manifesta, ad duo summa gene-
ra discrimina omnia revocare conabor Fragae, minus elisi, cui calyx
integer, et rebaberus quamvis serrata occidit inaequalia ac dissimi-
lia, cademque ita disposita qualia in legumine ordinandum, ut
quo flos legeminis nuncupatur. Iteritus generis strigies multae, ut
et Bastardouis Lens, Tuinevania Ionicera, Cicer, Onobrychis, Glycyrhi-
za, Fragacantha, Stylinaca, Cicia, Pisum, Lathyrus, Cicercula, Climenecu
Cichorus, Missolia, Trifolium, Anagyris, Phoenus-graecum, Cornus, Cytisus, Caffega
Psoraleacacia, Siliquastrum, Colutea, Coronilla, Genista, Genista-spanica, Geni
stella, Spartium, Ebenacea, Laburnus, Faba, Coronilla, Hedysarum,
Ervum, Fenumegrecum, Scorpioides, Omithopodium, Securidica, Polecinus,
Hedysarum, Astro-galus-coides, Astragalus.

Alsineus generis anisomeni flores quos anomalos prolixiores vocant
Sane, quibus acinaceus strigues nimirum: Viola, Balsamina, Fumaria
Cassinoides, Cynocrambe, Cardamindum, Hermin, Aquilegia, Frankenia, Pha-
lanthos, Resseda, Reseda, Epimedium, Circhis, Aphyllum, Helleborus
Polygala, Alsinanis
Sed haud vocabula evitemus, quae plerala incerta se non ceadem dissi-
milia. sed magis alia dissimilimode ordinata fuerunt, ut Hippocastana-
num, Tamarix, Pyrola, Senna, Cassia, Acanthus, Selenia, Rosmarin
anisomeni, Convolvoides, Evolvulus, Chamaenerium, Epilobium, Oenothera
oscorum Thelygonoides Ricc. Hypericum, Sinapistrum, Erysimum, Citrus
29 r Pacr isomenos flores proxime eadem umbellam esse, arm brevia cen-
semus, qui vulgo proprio cognatione neque a vocabulis distinguuntur quan-
vis inter isomenos, anisomenosque flores, qui in multis umbellarum
ambitus inaequalia plerala differunt, medii portiones inve cuiusvis Fragae
sic aga, ut umbellatos isomenis adnumeram, postremique anisomenos
usque producam, primos vocabulo gemini, ianui, ut angustis
vel si longis, angustis item innascentibus. Deinde subnecta quigemina quo-
que semina aut lata et compressa: aut crassa producunt.
Prima differentia sunt strigues: Staucus, Sanicula, Astrius, Ammi, Ammoides,
Sium, Crisanus, Tragoselinus, Cicuta, Phelandrium
Oenanthe, Angelica, Foeniculum, Bupleurum, Buplevroides, Chaerophyllum
Carum, Carui, Scandix, Asperugo, Eryngium
Secundae: Symphytum, Anchusa, Cynoglossum, Echium, Lithospermum
num, Christinum, Pastinaca, Orobanche, Tamarix, Hydrocotyle, Fumaria
Syngenesis, Symphytum, Cancalis, Ligusticum, Laserpitium, Cachrys, Convolvu

Perfectis corymbosis floribus, seu imperfectis sive asperifolia agens anne omnia
eas strigues retinuerint, in quibus semper a fructu sive in adeun
strigue, sive in cognata, ut strictii crocea nuda mentha asperifolia
gigantea. Sunt has columnas in Hocco Cassinea, Acanthus, Ilex, Su-
ber, Acer, Buxus sempervirens
Salix, Populus, Ulmus, Corylus, Betula, Osseya, Almus quae tubos fundunt
Cypressus autem producunt Pinus, Abies. Taxus, Picea, Juniperus
Taxus, Cedrus, Platanus, Cupressus, Thuja, Sabina
Novissima erunt sive arbores fruticesque, sive herbae et omnia quae
crocea inter nuda mentha non recipiantur, ut Platanus, Lycopodes,
Urtica, ut Urticoides, Lachryma Jobi, Spartanium, Thymelaea, Pyrolae,
Ros, Saccharoides, Pseudo-Acinos, Mercurialis, Euphorbia, Cyperus, Gra
tia Acorus, Cyperoides, Gramineae, Juncus, Arundo, Xanthium, Arun

[illegible] cit Cinara, Cubeus, Carex, Cirsium, Lavisa, Salvinia, Cyperus, Gramen, Calamagrostis, Saccharum, Panicum, Secale, Oryza, Zea, Bambusa, Arundo, Bibio

Scheberinthus Lemna seu, Viscus

Aquea ac imperfecti fructus seminaria. stamina ac apices viva sua cui semen foventes Cifara ds nutritias occasiones quae dat animi fructui fovent, undeque mobile ac continuatum succo vescitur

cit Arum, Acacia vera, Arenaria, Viti

siccat aurem, cit Buxus, Evasanus, Bacca, Sarcus, Pimpinella, Asar

Alia semen de singulis nymphaeis exhibent, cuiusmodi: Bisporia, Pon sia, Tagetes rum, Calamus, Stevniana, Chenopodium, Papaver, Scirpus Scirpioides

At quibus separatae spicae quae culmus fovent cit cuticulatibus spi pibus vocantur cit Thuticus Secale, Triticum, Cigna Thipha, Zea Phalaris, Phalaris dulcis, Panicus Milius, Sorgus, Oryza

Examen spicatum
Examen Tubatum
Examen avenaceum
Examen Paniculatum
Arundo

De fructu

Fructus qui semen unum aut plura complectentur

Drupa, nucamentum, septum incrementicium, membrana intervenientes pars quae fr cruci in sinus discurrentium

Folliculus Vesica fenestrella foramen cui in fructu Papaveris, Anemones, Dictamni

Vas, cuscellus, capsula, capsella, theca, area, arcula, arcella, alveolus alveus, cella, cellula, sinus, cameracula, loculus, loculamentum fructus in cuiusmodi cum semine discrimine significant.

Lacuna, fossula, rima, rimula cavitas oblonga exterima.

Operculum, operimentum tegmen quod fructus ecclesiastes aperit

Calyx ut adjunctus ei cui nucleum quale in Hyoscyami fructu Sic Capsu cui: abacus unus, cellulae duae II.

Tomentum, lana, lanugo in pomis, in caule, in foliis

Caro in carnosis fructibus ex plantarum classibus complexa Plinius lib. XV. Olivae constare nucleo, oleo, cortice, amurca — alia sarcis quarum i tur lignum, ut oliva cerasus cui alienis, Cornus. Liber XVI. Ficus pomi (constant) ex carne (carne ex succo mora constare — carne placenti — alia acinis cava, alia manu, alia in racemis. Theophrastus

Callus cavo brevior in fructibus, ut in nucibus, in Palmulis, in fructibus quos cinos vocant. Plinius lib. XV. Acinorum quaque magna est differentia. Pinu intus cavas ipsas callo, retentrice crassitudine, in nucleum ligno, aliis pu cro, aliis etiam semine lib. XIV. Vena non alibi quatuor callo, ut inde possi incrassesse nomen invenerint.

Plaga ut plagula interstitia ex fibrillis interventus ut in Cuffa

Pyxidium his proprium cavitas quae circa stamina ac pistillorum sedem in lino pilo Pirus, Malo, Punica relinquitur Theophrastus lib. I de Materie Stirpio: πλατ τὸν ἄχουτα τὸν πυθμένα. Columella lib. VII flosculis appositae: cavi subnata cochlea forma, ut flosculi sugat, medicali vocatum epiphe fissura plurimum esse sulcus in Pomicis Pomis, Amygdalis, et Palmulani ossibus Plinius lib. XIII de Palmulis: Ipsique nucem prima nascitur pleni cavo, postea ligni intus fier est semen eius. Argumentum quod navica sine hos

Ad I de Causarum: ἡ διάλυσα δὲ ἐκτάξει τῆς βαρικοῦ ἐς τῷ λέπους φλοιοί· ἡ δὲ βάλλε ἐν τοῖς ἐφημέρου τῆς πεπονοβίν παιρεσόξει·

γλυκυπικρον in eodem praefert. Est autem oblongus, non, ut olivae, alicui
rotundo. Praeterea calcem in fundo pulcherrime fissam.

Amygdalus fructu sine nucleo duro (columella libr. X de Punica: [illegible]
est quinquennium, ut reor) cultum et amygdalae facit. Plinius lib. XIII. Aliqui
graecum appellant. Calcem finxisse et in genere amygdalen nuces, cui ligno
sint nucleus abest.

Dionysiades, διονυσιάδες Διονυσιάδες, τετραμυγδάλους πολυμυγδάλους, poly-
myga dicuntur fructus nec cinere duros, nec quercubus, quibusque cum pluribus
nucleos sicut osticula geminos.

Dichoros διχόρους διχόρους, tetrachoros, τετράχορος, polychoros quae pro-
cera in unum, duos, tres quamvis, quinque, vel plures locellos dividuntur.

Ervisia nux fructus contracta, ut in pinis, cucumeribus, fico

Varia nux fructus varius, ut pini, cucumeris, fici. Columella libr. X de cucumeris:
sicca glebosi
reliquis, atque curvae minuit qua massa nucescit
Venit longos modio ramos.

Umbo quasi alnus eminet, ut de fructu loquitur, et Hyginus, cui verisi-
longissima fluerem

Oleaginis nuce quae intus calycem et fructum solummodo habet, ut in Minturnis
et Lycimice, Campani, Avellana.

Avellana quod a Gallis provocatus primi cognitum Italiae invexit, ut plerique
tus putant; Varro

Anacardium ἀνακάρδιον commissura, et concarenario. Siccatum de arbore
nec binas lanceolatas fructus stipiti affixitur, ut in cerasis, myrtis.

Radicum fructus qui immaturus de arbore decisi. Plinius libr. XVI de pomis:
radicum sapiaram.

Massa quae aci subacti faminae et ad alia fici transformati, molles quoque
fructus subactos significant. Columella libr. XII. Et coctam massae ficum
Sesamo ac foeniculo subactam, comminutae fici, permistamque ——— nam
recentem massa fici alibi ossiculo non persistunt

Conum crassus brevemus cortex, ut in Punicis, Nucibus, glandibus, Amygdalis.
Palladius libr. II. Tit. XV. Amygdala ad legendum maturescere, cum
nucibus spondeum, comminuit. Nux sine cava hominis sanguinem in semen si
difficulter conum diuturnum; taleis obruta continuo relaxabuntur.

Malicorium quasi Punici mali cortex. Plinius libr. XXIII. Hic cortex ex arbo-
ris (Punicae) in magno usu: cuiusque cortis maxime pestifera ille natus, ubi
malicorio gargarizant medici. Et libr. XIV. Sturio anicis pilis ut malicorio,
cortis pestifera. Celsus libr. V intra medicaminum compositiones malicorium
ex aqua relinendum docet, modum adit sua diligentia quaesturus:
Malicorii contusi P. XX. Graecis dicitur διφθέρα ῥοιᾶς hoc cortex; libr. I περὶ τῶν ἐπιτηδ.

Calicium sicut cuticulum a cutis similitudine, testa arcuata cuticula nucis
crassa ex nimiaque cortis, ut in Iuglandi et Amygdalo. Festus: Cuticulae cor-
tices nucis minimi dicta a similitudine calicem quibus nuces ficus olea
continentur.

Cassae sunt bina lignea nucis juramina ad nuces bifaria se aperiunt, ut in
Amygdalo, Iuglande, et Persico. Plinius libr. XV de nuce Iuglande: Nunquam sunt
bifidae juramina cassae, nucleo undique illis quasi vaginam dissepiente.
Juramina a M. Tullio Tusculano dicuntur: insertumque ut cardinibus
Iuglandea juraminibus fundum ita et capillus adhaerescunt.

Cortis, corticula ostreum et nucis fructus cortex ut acinorum, malorum, fabarum-
que. Plinius libr. XV. Cuius (nequarum) ligna — cuius et succo celeres.
Columellus celsus libr. quaerens autem baccas, aut nuce aut simile aliquid
decorticare scire et quibus antequam exprimendae, et summas testaceam osse
fermentat.

Membrana cutis qua contenta in fructu separantur.

Ticus, ticcus ut riccus membrana qua acini Punici in malo distinguuntur. Festus:
Ticcus membrana tenuis mali Punici. Varro de L.L. libr. VI. Ticcus dicit-

[illegible] cit Cinara, Cardeus, Carea, Cersid, Lapsana [illegible]

sant nembrana semen quae est in malo Punico Stamen, a quo etiam Plautus dicit: quod habet intus in cute non interne

Folliculus multa aliud naeves significat. Ne cuscuta uvarum decipiat, ut aiunt Varrone R.R. I cavet scopis ex folliculis subiciendis sub prelum deprimi acinorum folliculi in terra remanentes. Aqueo fel humella libri resolvere intacta folliculove. Ne siliqua libr. XXIV Plinius hanc seminis coniecturam: semen vicia quod Graeci ocoe nomine appellant, in folliculo phaseoloremve nidore nascens — Ne Acacia: minor est ramis et gracilior et folliculo — spinis rara sucus ex folliculis. Ac libr. XXI calyce Alkakengi eadem cuncta indicat. Invenere est cucurbitarum varietas quae herba folliculi magnis latisque et rubentibus quamdiu intus acino. Eodem scripsere fere cucurbitarum in terebinthe eligique ulmo exsiccat, et inflatum examinant in quibus animalia nascuntur. Ac libr. XII ex terebintho legimus: tenues folliculos emittentes quaedam animalia, et libr. XXIV de ulmo: brumae in folliculis ailoni hanc nascens eam mirari inducit. Taniaque folliculi pro cucumere apud Persium habentur. Semine ego inimene, quamquam sevissimis nec animibus crudelia manu sed ego Ac Villam auriam meam accusans inquiroba pollit, semoto[illegible] folliculos manibus spoliat, et in terra cubat muscarum imagines exsiccat. Alias cui folliculus [illegible] vallis fructus avellanae cassica instar nemens quamvis in [illegible] semine gignimur, cornus, Cyparissus, colubrea, Mespilus, [illegible]

Proverbia libr. IV Eleg. II. Racemus et botrys est acinorum ac baccarum congeries ac cuncta nodu
Prima mihi curae libeat non cuncta racemis) digesta. Virgilius Georg. II

termitis, Rumasse, racemis

Et nuptiae acinosa gracilem fert cuncta racemos.

Os et exsiccatis nucleos lignea cornice obtectos. Suetonius de Claudio Caesare [illegible] exsiccatis incessebatur. Palladius libr. II Tit. XV Nunc locis temperamentis [illegible] sicca essa ponentur sed signa appellamus appellatas a Plinio, ex libr. [illegible] ex cauda ossa exsibitur: signa ostenque, cassa a corpore pulmonum figura, in alia media plerunque umbilicatae, et libr. XVI alia (nascitur) baccis quae vel intus signa, et exsiccata carne, cui ossicula exsecti — alia intus cornus, [illegible] fere signa, acinosa. Aliis fere cornus, intus signa, cui ossicula et granis. [illegible] ex Cyprus iuris ponitur, ut Diosc. libr. XXXII Tit. I baccarum, quam appellant nucleos ossicula, balanos, et aliqui alii nucleis, communem appellant. Ac cocc [illegible] bacca putamine, non ac communis nucleis ac accipiendum.

Elyxirum ait inscolucre semen amplexens, ut in Tithymalis, et Plautus in Casina de Cathymide libri IV. σκορπιὸν ὃς ἔχει ἐπ' ἄκρου τοῦ σκέλους τρίκεντρον περιφαγὼν ἔβτιαρ σκαπτέαν. ἢν ᾧ τὸν ἐκ παραθέτου ὀλέ γράφειν ἀλλοτρίοις ἢ τοῦ ἀλλοτρίου.

(Concipiendi ait fructus cui cumino stamina sed anicibus ac petalo affigendum cumendigue) vel maximae [illegible], ut in Malo Pino, Thespilo, Sorbo, Myrto, Punica, Cotonea, Grossularia, Cerro, Quercu, Suberi quae ex fructibus excipiuntur, in nonnullis nomen invenere.

Mustum quod ex uva educitur, antequam fervescat. Pessimum [illegible] Varro. Sciemus musti, quid vetus et novellus. Aliud, Novia Lesbium esse melius virginem, an viduam accovem ducere? Virginem, magna ac. Plinius libr. XII de caseo: Laus caseo Bononiae, ubi omnia genera commixtis indicantur e provinciis, Tomausensi praecipua, Casinensi Tiber. XIII de Palmulis vocatibus: Est enim pumex mustei siccandi, ut fermentescat. Columella libr. IX de melle: Num mustum mandendi non nisi periculo fiat.

Vinum provinciae quae ex cuncto mustu, sed ex aliis fructibus, quamquam citra [illegible] Medici etiam pluvia ad usus duos confici.

Lora Vinaceis, figuratis, semper cinis quod ex aqua vinaceis superfusa [illegible] Cato: inciditem si cadas (vinacios) [illegible], praeterim ex lora familia quod [illegible] Varro R.R. I. quae exicatae cuncta arenis, cavet scopis cui folliculis suscitandi scabiem, vellum — expressi acinosa folliculi in torcia coniciendi, coque aqua ac

ut [illegible]

ea recarum sera quod sera acina, ac vix cito operamis carus niora.
Columella lib. VI de bubus arandis. Si sit loquimina inepta, et aqua et siccata
cinacia quae de sera excimamus, cum multis miscebo. Plinius lib. XIV Non
possunt sine sal cina quae grandi decocta adjiciant, quae et nos solam mul-
corum aqua cinacia, sed tamen inter cina et oleam nonnemanum.
Varro de re rustica quaedam grassia dicunt, quoniam grassi cinacia cocant, sera au-
tem crabula ad cinacium cinas quo cinus in salsa effundunt virgo
cum
Vagina cinus nullius existimo. Plinius lib. XIV. Vinumque magis quibusdam
in locis diuturnum gignere fumosum: acria calaminaria cui infuderunt coquunt saporem
Vappaeque nomen accipit. Horatius lib. II Sat. III

Qui Vulcanalia festis, Otiare diebus
Saturnalia solitus nulla, cum pulvere (umbra.

Flocci cinci facio. Cicero lib. Acad. ego neque Flacci, neque flocci unde mihi
cinci unde A. Gellius: nequidem dixit ei flocci tibi
Cymbacia cymbacium Aquosa succus existimaverunt uva expressus Plinius lib. XIV
XXIII. Cymbacium uva fiunt variis, melioremque cum pinguedine, inter unguentorum
loca Plautus
Oleum succum pinguis olivae unde nomen, quamvis ex aliis fructibus seminibusque
nascatur, ut lini, sesami, papaveris, nucum, amygdalae. Poene et olivae pro olei dicimus. Virg.
Bacc. (interque nitentes
Aeneid. VI
Horatius lib. I. Sat. VI.
Persius Sat. II.
Amurca sanies olivarum
Colum. lib. Plin. lib. XV
Flocci facere vilipendere
Plinius lib. XV
Flocci inquit. olei fecit ex uva ait Columella lib. VI liquidus pinguis olivae et
alibi communiscent.
Oleum amygdalinum vel amygdacinum id quod ex acerba oliva ut pinguis defluit
Plinius lib. XII. Oleum ex amygdacium est fit. olea adhuc alba exquisita
Acetum aceto, ut ex vino acetum fit, ita ex alio fructu quam
Nauci et naucas id quod hilum et ex festo: Ne cesse mavelim auferi sumptuosis
fabae grani quod haereat in fabula Varro ita dicimus ejus nucis inglan
dis infectum dissipamentum cotes festo accrove aliquidam inquit nucis
inglandis, quia juniores inglandes vocant, modius nucleus dissipamentum.
Nauci id accipiebat Rigo Priscianus lib. VI Nauci quod parumper nucis si-
gnificat, et pro nihilo accipitur.
Flos vini, et unde floveve fiat quae vino innatat. Columella lib. XII. si vinum
floveve incipiat, sapidi savore graveoli ne flos eius assuescat. Plinius
lib. XIV. Flos vini candidus, inundatus, verbenis pinste signum, nisi is cum color
sit. Flore idem enim nitre unde assumptatur.

Officia quae Botanico nota esse oportet.

Sedularius, Botanicus scriptiō prestitas, idemque auctor. Plinius libr. XX. Sedulari studium plantariarius est ea cura arma impositi cui ofsis.

Coronarius or coronaria qui vel quae coronas texit, aut vendit. Plinius libr. XXI. Flores inuicem odores coloresque accendere Syracusii, ac imperio Pausiae coronis atque Syracusae coronariae silentia admodum iussi

Violarius Violarius qui violaria arena facit. M. Tullius ad Q. fratrem ep. 1. Violariis sanna ita omnia concessit necessa. Plinius Valerianus Epist. XIX libr. III. Athenaeus Violarii, fabri. Plinius libr. XXV. Sertorianus genera topiarii faciunt.

Seminarev, Sarov qui seminis vel semina exponit terra. Columella libr. III. Satoris autem officium est primum quae vacantissima, et, si sint nossit, eodem movente oculo ea vobis caelit, et seminario transferre gradatim. Plinius libr. XV. Hesiodus negauit Satoris Sicae fructu ex ea nevertisse quemquam. M. Tullius de Orat. Sat. II. Omnium autem rerum quae natura administrantur, seminarev, et satorem in natura ut ita dicam, augur. educatorem et auctorem esse mundi. Varro R. R. I. idque Satorem sarov. M. Tullius Epist. libr. XVI epist. XVIII. Si: alitorem ipsum Satoris nascatur. Columella libr. X.

Satoris plantis alitor quas semite. Seuis.

Arborator, Curator, qui arbores curat, et facit curat. Plinius libr. XVIII. Fossa medio ita, arborator ne cadito. Libr. XXVII. Curator arcus, omnium ossibus conjunctis, juvabunt eos arbore alta curatorem. Columella libr. Nam si arator venietur aliquis bonus, et optimus fossor, aut hortisector, minus arborator, et vinitor. Virg. Georg. II

Vinicola, Vinitor imagine qui vites colat. Virgilius Ecl. X

Jolem Georg. II. Quem canit extremos eboracus vinitor antris.

M. Tullius de Fin. V. Ea quae prae vinitorem antea concepta parum, quia prae se ipsa cavabit. Columella libr. III. Nam ut amy, lissimas ingenias vinea noscant, non tamen accelerant septem iugera vineis quinis, ulmis aceris quidem pauci anis, aut de familia nosci posse comparavi ut fiant, sed age a plurimorum opinione dissentiens ubertosam vinitoram in primis esse censeo. Idem libr. I. quia et in rubo, et sub monitore vinitoris facere debet. Silarius libr. VI. Vinicolae nomen nevertitatum Falerni.

Pampinator qui pampinos vinitoris demit, ut Frondator qui arbores nimia spoliat. Columella libr. IV. Utque facit canis de causis pampinator inertes. Virgilius Ecl. I. Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras. Plinius libr. XVIII. Unus frondator accurate frondatas piscinas complere in duorum est.

Inscitor qui calamos insevit

Inoculator qui vel gemmas sive oculos insitionem facit. Plinius libr. XVIII. Sed cacumen insitor calamis, gemmisque inoculator.

Olicanus, Legulus. Olea Sicitor qui oleas ramos legit, hic qui et oleas, et vites Plinius libr. XV. Quinque olicanorum loci antiquissimas fecit: oleam ne gigno, nec cultivare. Varro de L. L. V a legendo Legulis qui oleas ac olicas legunt. Calphurnius Ecl. III.

Vindemitor ostentemus Legulus, cui sapuit cellas.

Vindemiator, qui vindemiam facit. Columella libr. IV. Vindemiatorem ait scribat. et frugiferis commodius Legarus a vindemitore. Varro R. I. Ubi domino simul ac cuique occipitium vindemiatoris. Idem de L. L. Vindemiator qui quod vinum legere dicitur, vel quod de vite id demit. Horatius libr. I. Sat. VII. Fervens vindemiator, et inuitos ebrii sapit gratior

Sarcia consuebat. consuebat vetus vindemiator vinas.

Fornicator, fornicata Forni sector. Columella libr. II. nec ubi fornicatus sole possint effundere. Plinius libr. XVIII. Sator, cuncta pumices obscura ad rivis rigare, fornicesse incoctas.

Fossor qui solum fodit. Columella libr. II. Avaros vetientur aliquis bonus, ergo fossor, aut forni sector. Virgilius Georg. II.

Et labefacta movens robustus iugera fossor.

ve vinitor

S'6 Ficitor raitor ficovi, et ficavi nvapiola Naevius apud Nonium: Ficitores omnes capiunt ficitarem

Avator qui sedi arando vocant. Columella libv. I. Nec longissimus quercetus avatorem, sicut ferri, faciamus. Plinius libv. XVIII. Avator nisi meridiatus nvocant rarus. Virgilius Ecl. III.

Tempora quae messor, quae cultus avator habebat.

Mediastinus, Mediastinus, mancipium ultra vestrum. Novarius libv. I. Epist. XI.

Tu mediastinus tacita nocte vicina pistebas.

Columella libv. I. Mediastinus qualiscunque status noveri esse, dummodo neminem fabor sit iucundus. M. Tullius in Cat. Coniecerum ex senibus aut Dispensatis aliquis Tusculanis, aut vestricis mediastinis, aut decoctoribus.

Messor qui segetem secat, et colligit. Columella libv. II. Tutus messori quaerendi cum quinque boubulcorum operas occupant aquarium — messoris cibus et dimidium. M. Tullius pro Sest. libv. III. Non modi avatores animos, sed messores etiam imimos. Messor. Sautor, saltor Zanclarius. Nonius: Sautor non solum a saltiendo, sed etiam a secando dicitur. Plautus Capt. Act. III. Sc. V. Cator, sautorque scelerum, ac messor. Columella libv. II. Tutior modi quaerendi cum quinque boubulcorum operas occupant aquarium, occatoris unius, sarritoris duas.

Occator qui occat, id est glebas vastas frangit et comminuit. Plautus Capt. Act. III. Sc. V. Non occatorem dicet audebas unius?

Runcator qui segetes manu e terris vana purgat. Columella libv. XI. Quercus praeterea, interdum arboribus, nulla enim alia prosternere runcatores.

Terrularius qui ecdas, clodas, vel qui aliud rotundi instrumenti habet. Columella libv. XII. Aliis instrumentum machinatae ligneae rotundum unius tabellae.

Visidarius qui cimiciarium colit

Medicamentarius, pharmacopola qui remedia confert, aut vendit. Plinius libv. XIX. Quae ubicunque medicamentarii. Cato apud A. Gellium libv. I. Stragulae aut rasae, non auscultatis, ranciam pharmacopolam; nec eius tectoria auscultemur. Cicero ei se nemo committit, si aeger est. M. Tullius, pro Cluent. Tum vero Anconitanos accendam L. Clodium pharmacopolam circumforaneum agere dicam.

Pastinator qui pedum fodiendo, hoc est invertendo sarcit. Columella libv. III. qua pastinatore subito sacrificato est.

Cultor, nutritor. M. Tullius de Nat. Deor. II. Qui quasi cultores terrae conseruntur. Varro Georgic. Hos pingues et placidos

Alligator qui stringes, fragella: vel qui vitem cumine vocant. Columella libv. IV. sequitur alligatoris tam, cuius officium est, ut vocem cum sibilo producat ad iugum.

Opera omnesque quorum cognitio ad botanicum referatur.

Spicilegium spicarum quae post messem in segete relinquuntur, collectio. Varro R. R. I. Messi facta, spicilegium venire, ut videret, aut domi legere cogitans.

Messis frugum collectio. Varro R. R. I. messis nomine dicitur in iis quae maturescunt, maxume in frumento, et ab eo esse cicadibus declinata

Messis item tempus metendi. Plinius libv. XXIV. Flos frumenti per messes colligitur. Virgilius Ecl. V. Ante focum si frigus erit: si messis, in umbra

Messis pro frugibus. Varro R. R. III. Nec enim, ut ita, foenisicia videri ante in tabula, nec vindemia in cella nasci in ovanavia messim. Virgilius Georg. I. Illum immensae spargent in aequore messes.

Vindemia vini idest mustum colligere: nam antiquitus cum vinum faciebant dicebant Cato: In vineis cum vindemiam, vindemiam ita fieri oportet. Columella libv. XII. Iam dicimus quae ad vindemiam praeparanda sunt.

Vindemia item mellis nova, et oliva. Columella libv. IX. Mox, ubi nova mellis acta, sequitur mellis vindemia. Plinius libv. XI de melissone. Eius duplex genus est hac vindemia XII pondo super alvum relinquunt. Idem libv. XV de oliva: Haec possit: consequens tamen vindemia est.

Vindemia pro ipso mustum fructu, ut ait Varro R. R. III in messi exposuimus. Virgilius Georg. III Alitur in agricola equidem vindemia saevis.

Columella libv. I. Et vindemias condimus et inducis Cycladibus, ac regionibus Baeticis, Gallicisque.

Vindemia quoque temporis. Columella libv. XII. Quocunque tab mero adhuc nitebantur circa vindemiam — Nec non vindemia ab rorulenti aut vinosi

[illegible] Cinara, Cardui, Facci, Cirsii, Lapsana [illegible]

Oleum non Romanico more esse mundum

cessia, vocerenus. 1. Plinius de medic. legendo libr. XI. Saveque Atys me[illegible] inclusimus haec cinclamina sturis circumdamia Arcesi signa Jurare initium Calig[illegible] ciatam diem Volcano sacrum.

Fornicacium, fornicia, ipsum fornax. Varro R. R. I. Itaque addere fornicia cumulat. Colu libr. III. Nec enim, cum ita fornicia aiunt, aut in rubella Fornicetum rumex foeni secandi. Columella libr. II. Atque ea anne minora ceva post fornicia prevenire mox admittit. Plinius libr. XVIII. Nec [illegible] ligan, nec piasci ante secunda fornicia

Ficias fecundi caniti. Navium apud Ventium: Fiscus omnes cum[illegible] sine molestia.

Oleum Olivitas Oleum nec olei provenimus. Varro apud Nonium: num denique omnis quem fuer[illegible] consumpta est in lucernario, olivitasque consumpta est. Columella libr. I. [illegible] simis olivitatibus, hibernisque cinclamidis exuberent.

Olivitas et olefras olea legenda remanet. Cato: sece oleam non sustinuis neque quemquam sub dolio maio, ea olearit ex Lande L. Manili. Ubi cinere et oleras facta fuerit. Columella libr. XII. Media est olivitas, id mensis hic mensis hiemalis.

Topiana avis topiari ejusdis. M. Tullius libr III ad Q. Fratr. epist. I. Ut deniqu[illegible] topiari topianam faceret circumitum. Plin

Herbaria Botanica, Botanica, avis herbaria qua quis cognoscendi simplicis [illegible] libr. VII. Hyllaniam, et mendicamenta [illegible] a Chirone inventas. Botanismus a Botanice, vincendo inanes herbas eicitare. Plinius libr. XVIII. P[illegible] manci vincere, quod Botanismon vocant. Columella libr. II. Frequentem ma[illegible] exigunt sarmionem, et runcationem, ut herbi tibrentur.

Pampinatio, frondatio supervacuos pampinos, vel frondes manu demere. Colum libr. IV. Siquidem vel magis pampinatio, quam putatio civibus consulit. Idem [illegible] In frondatione cavendum, ne provisiones hordeo[illegible]

Sartura sario Sarritura, sarritio, sarculatio, sarritus sarculo herbas sustinere, sarrire. Plinius XVIII. Sarculatio inducatur hiberne nitore soli pristino facat. Columella libr. Perarata sementi, sequens cura est sartionis. Libr. XI. Quamvis [illegible] sartio est cui ejusdem frumenta quamvis firmum esse convenit. — Sarritura quoque frumentorum [illegible] egregie. Plinius libr. XVIII. Ab aquilone sartura nocere et [illegible]

Sario, Sementis Satio seminare, arvum serendi M. Tullius in Verr. V. ne si remissa sationis [illegible] granum in provincia Sicilia nullum haberemus. Virgilius Georg. II.

Optuma cinerem sarie, cui cuspis rubenti
Candida cui longis incisa columbis

M. Tullius I. de Orat. Tamen nemo nam sine semine, nam sine manu colit, vel qu sit sementis, ac messis, quae autem putatio, ac vinea quae nonnulla annis quae modo ea fiant, omnino nescias. Columella libr. XI. Si autem [illegible] tem sacrum est. Cato: In calidissimis locis sementim postremam fieri oportet. [illegible] sementis etiam rempus servandi. Cato de cadenda materia: [illegible] quam maxima olivi. Columella libr. II. Arvum sine semina debet, post arcuis [illegible] Sementis sare sementi, sato solo.

Arvum, vel arvum navale frugibus satis arvasse inquirere, et mera sedere: nu stercore solo cedens. Plinius libr. XVIII. Postquam vehiculo [illegible] illos messes divisicatos recuere, quod nunc cuccos arvum, id est navum, ut [illegible] tum dicere. Varro R. R. I. Quaeque etiam secundo non iam propter [illegible] cum quae in annos prospicientes, quod ibi subsicivo [illegible] melioren. Tragica Turpilius quem dominus ita loqu[illegible] vacuum et Aldini [illegible] silicium coepit, et non nostrum fabulis, si ag[illegible] cum non ita noscuerit, ut faba legare ocneris, si ager macies est, suo ste[illegible] re [illegible] solere.

Medicamentum Pampinatio pampinationis acc. medicamenta conficienda

Pastinatio. Pastinatum ut vis cui solus profunde fodiri. Columella libr. III quibus omnibus [illegible] finem et explorata, vel pastinationes suscipiemus. Plinius libr. XVII. A[illegible] Pastinatum serimus bipedaneo pastinato.

---

20 cineres et sagax asservina- rem.

23. Columella libr. II. cautiones [illegible] [illegible] incrementa commendatio

21 de Senect. Quid agricolationibus, sarus.

24. Caesar de Bello Gallico I. summa res quae maximae facere, ut in[illegible] innere copia frumenti sup[illegible] pararet.

Prima sementis vallibus serendo (sementis nocturna gratissima [illegible] relat.)

97

Verbena quae peculiari gaudent sanctitate, nuncupata apud veteres herba sacra, cum aras foedo sanguine maderent, ut Virgilius libro VII. Aeneidos ait. Hinc Ovidius libro I. Fastorum: Sunt quoque, quae pura, sed non minus urbe petantur, Verbenae tenues, sertaque sacra ferunt. Plinius libro XXII. cap. III. Verbenae, quae et Graecis eadem nomina, hoc est sagmina in remediis publicis fecere, et in sacris legationibusque verbena. Cetera utriusque nomine eadem significationis, hoc est gramen ex arce cum sua terra evulsum, ac simplex et leguli ramus ad hostes clavigamque mittebatur, id est ves vasitas claudendi. Varro, unius utriusque verbenae meminit, quae Graecis dicitur ἱερὰ βοτάνη. Sunt autem verbenae (ut in libro P.P. est commentatus, cui legimus) arcendi: is, ut accepi a pontificibus, ferebat verbenas; id erat ramus cum flore laureae, myrteae, olivae, quercus. Quod Plinius memorat, confirmant festi hoc modo: Sagmina quidam dicebant verbenas, id est herbas quas quia ex loco sancto sumebant, ferebant a Consule Praetore, Legatis, ut desponsus ad foedus faciendum, ac fetiales interpellandi: dici a sancio quasi sagmina. Seel quidam id esse dictum putant. Virgil ex quinto: a tergo, ut Plinio manifestum, et sumebantur quelle bantur Legatorum, cui quid imperatum est nuntiaturi. Ovidius Fastor: Sunt: et magnae sagmina, magni, cum fuit, usus eo. Hoc ait: quum fortior. Prospiciens ait experti sibi ecclesiae quae in Sextio monte ad sinistram sitae: Verbena, inquit, est herba sacra, vesmanimus, ut mundi nomen id est λιβανωτὸν tis sacrificia ferunt sacro Capitolii quia coronabantur festis, et pateras patrarios faciebant sacrum, cui sola imponi. Absinthium tamen verbenas vocant mures fruticem sacratas, ut est Cassius, Africa, ac Hispania. Terrinius

arcana hinc sumi verbenas vidi
atque eas subsistere
fuisse (ceremoniae restricta, ab quo Turnus primum mulit.
Ita Plinius
flori planicies exquisitius sed ita Ovidius VIII. carmen comminuit.
effe, aiunt, et molli cinge haec altaria vitta
verbenasque, dede, simulque, et mascula mitta.

Verbena, ait Dionysius circumcisa, quae semper virent, ramusve olivae. Alii cum ramo circumcisa verbena agna. Alii propius olivarum ramos. Macer et Trihaccus ait, gramen hoc ab Ioue, palma, et de sacro Ioui passis. Alii cum malvae dicunt. Omnia rationem habent a vinciendo verbena. Usurpatque verbenarum praecipuum in legationibus, fecialibusque sanciendis habebatur, ideoque etiam ad omnes sacra sicue coronandas memoratur, ut ex Taurominitano Diodorus refert. Idem Varro sicilicum Homerum libro XI. nosque ex aliis scriptoribus in medium proferemus:

Cadelius Hieramo. in VII
Grimm arma ita exhibuit:
Graecum: arma e cepite Grimm
Graecum e Hoan, et sacra, pulla fumabat.
y ubi verbenis, et lana incinxit agnos.

ara erexit
Ultima verbenis aceo imbuto
sparsit aqua.

Quidam fuit sacrificii ritus: Verbenae sunt omnes herbae frondesque festae ex arbore cavonandae dictae quasi herbenae. Propter quod Romanus ara vel simplicia Verbenae appellatae. Nam Plinii inconstantiae quidquid ad alia propagare damnum, admiramur sicubi, qui cum amanuensi per circuitum, Verbenae esse gramina sive frondes dicta, de loco sacro secta, sive XXV id nomen ex usus ad unum genus revocavit, et quasi multis communis definitio: Nulla nunc Romanae potestatis pius habet quae sterit frondem. Aliqui Peristeron nostri Verbenacas vocant. Haec est, quam legati, ferre ad hostes indicaturi sibi soli mensa terminal. Ea res pugnantem sospitantemque populo Romano sacerdotali carmine hanc cum superstitione esse communi. Quando ne hoc ista de libro XV Dionysium sunt operae? Quidne ita putavit: inquiens verbena Romanos Sabinosque cum primum vertices dimicari voluisse, ita e sedibus armis mutatos. Non Peristeron non Verbenaca quae caute finire sive et contexere ad sacrificia nes adhibita, sed verbena tamen sagittarius frondis proprium erinjus modo et Regio Dessuetum, cur Plinius exemplis, nisi ex sacro ita Ovidii mentem ex [illegible] est. Nunc proximum mos docet

Vitta fit hinc Lauros, Lauros sempiternus ab aevo
omniaque formans, sicut naoipsita nomos.
Verbena tragus Lauros erat, hinc de causa in sacris a primis
fibris imbuta rapiebat eadem a sacerdote agrestis Lauros, sollemnis
festus, mitibus sacrificabantur cruenti mactandis, ut pecus, pulsa
a caede humana innocuam in victimam. Semper eadem Lauros omnibus
sacrificiis adhiberi solitus erat ad expiandum mentes. Propterea et se
caelestis immolaturus. Petronius Satyr. esse, Romani ceremonias:

Hic aliquem mihi cedentem, hic
Verbenas, puerum, tonite, quicunque
Grimi est patrem meum!
Placandi caelites semper hostia.

Sacrificus ipse sacrificium aut precationem aperiens ita
scomm. Terentius invadentis Phaedriae:

Haec mihi hic sineta aqua igne in aras ut cinerem fuscinam
hic aspergine, aqua abite ab oculis. Eho Pithiacum
face citi accumbam; accede. Adsurgere sic decet precaturum.
Solcas mihi luce; patinam inice in me hac, Attonitis crebies
Asiaticum? Fer hinc verbena mihi, mus, et Solania.
Parte aqua manibus.

Quomodo igitur in sacris solemne erat verbena uti, eandem secuisse
verbenae sacerdotes rationem ad sacra necessariam Itaque adventum
Veneris M. Tullius declamans, quo die Roma venisset, sacerdotes (u
ne cui infelix et verbenis sibi occanisse navae. Eadem verbena ut
mox sacra faciebant, ut ex Virgilio carmine Aeneid. XII. cognoscimus

Pyrculique alii Tarentinae pavebant
in medijque focos, et his convertebus ovis,
fruges inent. Alii fontemque ignemque ferebant
verbenisque caput velabant, et verbena rempora cinctu.
Eadem nominibus caput implicabatur, canente Horatio

re nihil amice
Tempora multa cede bibentis
Parce coronatum nimio
Voce deos, fragilique mero.

Nisi vero verbena verbenae, ac lignum celebrare unde verba
sumebatur, quam verbenam.
Verbeni hostiae etiam victimaque ut coronari solitas non tenere potu
sumebene in Caligula Suetonio: Alterum qui ea praeminutia de causa
verbas, cunctantem priens, ne Tenarum infularumque quicquam vapi
scentes per vias ageret quod praecipitia verbeni ut agerent. Ad victimas
ahim impias misembus homo infudit ut ea Horatii decorabantur
honoribus ad manu duceretur. In nuptiis Servii quae magna vetu
ipsa sanguen ducere aqua habitat, tota verbena bibuerit, quippe
ea vetati festis, corollas nocua nuptia de floribus, verbenis, hellisq
a se sacris sub amiculo ferebant.

Haec omnia decansimus quae religiosa rationi Verbenis asserunt: sequa
non videtur in cultum quaerendis et olim sacerdotibus sacra. Hinc
bena adolebat Servius Tullius quae hominum omnia fert. Declamat. Arist
Simonidis Cassandra de Amphiarao Tyndaridis cum Castorem: oraculi imponen
deinde sponsio nocua ut verbenis mixto absorbere pecus. Haud a
similia praecantationum a Cosso de re Rustica Tit. V cap. XXVIII. Sup
nis nutrix calida foeminae ast, in qua verba decocta: aut si ea n
sunt, aliquae verbenae ut vermiculibus. Et Plinio lib. c. XIX. Sup
sidere in aqua ea verbenis decoc: imponave maxime medicamenta
animi vocat foliis convictum; aut ea his aliqua quae sanguinem sopp
mucum. Dioscor: in aqua decocto homo debet aut salsa; aut ea
verbenis vel medicato incolta. Quibus remedium fascinatis et sopitis
semper cervicibus cum ex Plauto Cleo. Hercle nunc, Sceledre, Cupressus pu
arce formasse conicitur. Ad Lucretium et Ovidium quae incisis arbo
bitate nequaquam non Virgilium accedit, a quo sibyo Heroinnante arbi
III loco Sibylla profecto est: singulare vehemens est cupressus quae
ejus verbenae ipsius Columella libro VI sit expressum. Quae sic sa
cupressus quae decisa coni. Salmasius accepta esse comos nemo inficiabitur
nec nos alio id deducimus, memores Virgiliani carminis

quales cum cedrus olim
odora recisa, aut comifera cupressi
comitet coni.

memorem et Saxonis interpretem explicantem, cum Dei frumenti lucivesse
& eu ramen subinde a nonnullis vocari scoveri cujusmodi foeminam
vocari scoveri illi, quia a boando fiere in accentu scribendi nonnullis
animadvertendum fortasse quis conos etiam sammiatos vocant bifidos,
de causa a Varrone in rem suam bene vertuntur.
Ut vero hanc quaestionem [illegible] absolvam, animadvertere superest, cur dos
non satis grata nec. usu est sed vetus evulsus a Plinio significari, ideq
apud Festum, hevus nunc vetus. Solebat et Graecum et hodie vetus
Hesiodum dare vita Homeri, nunc ultimum se facere. Hesiodus, inquit Plu-
tarchus libro XXII, apud antiquos signat cuiusque anni rationem quoniam ejus
hoc est, messa et diebus in hunc, et humanitus vitae colendo. Hic namque ait
cum cui de Homero fuisse vitae, hesiodum [illegible]
cum: Mitys nauticae pueros est, cui Graeci (Elephas) vocem fugis ultronis
navem ex ulmorum & pomigis. Jam manifestum frumenti, hordei et cae-
tera eadem significari [illegible] communem Strabo autem et Columella deplacibus
longe et late Vellaei et pyrorum pessimi nominat. Verbena igitur inter
Myrto, Olea, Lauro, vocabulo, edivesse veteres summos, et quaedam
epistolae laudem legi et gramina omnia herbarum vocabulo nonnisi non
est cur dubitemus. Sed pecorib in medicina, discipulis nihil obscuri
nihil inusitati, nihil ambiguum est inusceatur, ne scrupulosi mentes offi-
cultate aliquem implicentur velut ambiguum vocabulum, quibus
eadem vocabula pertinuerunt nobis est Verbenae quae usus Plinius invenimus
et post Linnaeum nostros.
Herbam autem a gramine similia stirpium natura distinguit
nec manave, subjecto nomine, intelligi [illegible] gramineas, culmeas [illegible]
[illegible] gramineas eadem nomenclatura designavit Linne
Varro in III Rust.
et Aeneid. III
Lucretius II.
Gurd. Georg. II.
Manilius
Varro R. R. II
Col. L. II. c. IV
Et arida pastorum semina fruges
ecce
Sacra boum passim campis armenta videmus.
Carpite hamique pecus, nutrite coagula, fiscis herbas.
Torquentia consequuntur cuniculosi frondes herbas
Herbas atrovirentes, fluviorum cultivitores pabuli.
Imagine quaevarum volucres pecora pau herbas.
Pingues campi qui diuturnis cuniculis arcent, prosciniorum
sunt anni remotae in intercisionis, cui omnis herbas exsiccatur. — quo-
niam sit omnes species herbarum praecipue necessarium. Lib. VII inculti siccus
herbas acco quia ante prosciscis arbis necessarium Cato capite 37. Ex
graeco cubito evulsi, et virides, et arcum sancta herbas macta, ulcumque
sunt alia plurima quae persequi nihil attinet. Gramina cujus natura
vivere sati confirmandi.
Illa tamen herbarum vetus ultima Byzantici numeri usso herbida dici.
Graeci, cui herba ad spinosis imonarum significationem sumitur, ut
de frugibus cui dicitur ager cicerone de Amicitia: cui rangeam in
herbis non satis altum [illegible]. Et apud Plinium libr. 18: Hic
ovibus arenis carnes gramen in radice exit. a frondes in herbas. herbe
frumenta hiemis in herba sunt, cuique nonnulli fastigiantem in ra-
cem. Idem quaerit Julius Caesar libro de Bello Gallico I Castaneus, cui
herba similis: Neque frumenta in herbis avant, neque multus a matu-
rare abeunt. Neque cervacula lingua a farina conscendrina
abhorret cuiusdam: essevanea in culmo: mangiasi la vercolva in culmo
Bernardino Bellincioni nuova herbarum:

Ingannato sarà, come il villano,
chi crede in culmo misurare il grano:

Caterum Historici [illegible] Botanici est stipulae, geminatae gramina [illegible]
nomenclatura nova enunciare, neque cum ambiguitate fatiar
Graecum similiter Bellincioni, qui [illegible] arisat, neque quo vocabulum unquam
neque [illegible] alia stirpe quae [illegible] gramina non destruantur usurpat.
Sinamay [illegible] [illegible] [illegible]: pecu sint fructuosi gramina. Sinamay
fouvie videant ibi gramina campi
altae stirpes ama
Sinamay Virgil. male gramina vocat

Tiphe, Olyra

Frumentum quoque plura complectimur, propterea quia genus ... Frumentum ... est, ut Varronis ... Frumentum Italicum, quod ... Graeci ... nascitur: in Sequanis et in Italia bona ... esse. Nonius ... nimis ... habere. Sepe audivi imbrem os aeque ... multa imbrevenire posse. M. Scaurus ... Locus ... a frumento. J. Caesar de Bello Gallico III. ... Plinius ... Frumentum ... Virgilius ... Frumenta in arvis striges ... fugabat

Panem frumento dicebant antiqui, ut Festus refert, quia ... bene excubant. Serl ... fuisse ... spica ... Progressu ... Varronis ... Siccarum frumenta sine grano minuta ... Graeci ... Frumenta ... Frumentum ... Frumentum Italicum, quod ... Graeci ... nascitur; in Sequanis et in Italia bona ... esse. Nonius ... nimis ... habere. Sepe audivi imbrem os aeque ... multa imbrevenire posse. M. Scaurus ... Locus ... a frumento. J. Caesar de Bello Gallico III. ... Plinius ... Frumentum ... Virgilius ...

Frumenta in arvis striges

fabali acciuinam, cui etiam fabæ inseruiamus possimus, quandoquidem
in A. Gellij libro IV qua paulo ante in Iohannem ejus scite verbis non
faba sed fabulum. Opinio enim falsa occupauit, et concaluit Pythagoram
philosophum non esitauisse ex animalibus: item abstinuisse fabarum que
Scuamon cibo assellare Vergil. mos: Jdcirco que in Ennij libris uersus
ineo hic a fabulatione, sed a vel uenere pudorem uoluisse homines
declarent
Farrago ocino confusaneum fabulum. Varro R. R. i. Contra ea segetes, ubi sata acumina herbæ
Pinnatense sunt: Varro R. R. i. Contra ea segetes, ubi sata acumina herbæ
et cicer, et Leucomina pabuli causa uidea, sed sed farre casa, farrago
Festa, dum nisi uida Animæ in farina sagete sui Gentes. Nemini adre-
mihi celebrique uetus uidea unde populariter Diuinus uerbe a tabi)
constituerunt cui in mihi Plinianissimo conficitur Plinianæ. S. Pharmacopæ
Rhodiorum adueniunt Legamur. Plinius libr. XVIII. Farrago et cicer
ex Fauis Pythagoræ sanitas, admissa aliquando et cicer. Ariouinus
Farrago et uno uerbo genere sana, cui ad fabulas sacrum. Plinius libro
XVIII. in uerum quod secale ac Farrago appellauere etiam uerbo Festi:
diuat. Comm. libr. III. c. 21. Farragine in nostris sementibus
fames et uolebat Iulia semper remouit. Ea fit ex triticum sed cum
cumpri et medijs legumi obtinuit. Cacale uocat et hordeo et cauine,
uinci ideo esse in nostris animalibus, sed Linsia adhuc asperitatem
et nunc ac Plinii loco confirmatum. Neque enim aliud ordeum cauine
uinci uocare hactenus ijdem esse hoc et eodem olim uulgo, intricum. Pronis
uuy esse his frumentis usum olim quod rustici hoc uocabant, quibus
diuum cauinum pecudum. Sed Farrago uerum Columella uocabat uocat
Siciliæ, Farraginis Quod uel Columellæ Festi, adscendi uocabat, sub-
sedentique Farrago ordeacia, quibus nisi a LXV Declaui.
Sequit inter frumenta et segetes, ordeare et conjunctione esse uno uocant
opinor Pythagoræ uidebitur, sed segetes et neuter esse in quia diuinis,
et sata primi cognoscit. Nos cui opinionis et conuersationis cauinis sinis-
prouisi hominis fructui, ad uenerit Ecclesiastici deuocauerit mentes nostri
epistolis subiungimus. Quare tota segetis uel ipso auulo capitibus, manu
nostrabina uocitum, id ipsum esse frumentum et instinctiones nostræ
uocabant, plenius, subiecti et antiqua nobilitate accepit, declarato-
Virgilius Georg. I.

sed illos
ante segetem cauis aduerso sidere.

Tibull. lib. II. in segetem culeos cui stramina, frumentibus omnis,
iacetis
Idem lib. III. a radam hordea, et uicina segeti segra mandabat.
Lucilius in Satyr. solam nouam aduersam segetem minuisse semenque
Ouid. Metamorph. V. animis segetes mortalium in herbis.
Seneca Hercul. nec adulta pani frangere ieiunus segetes
Idem Oedip. auenæ culmo crenis amoenior seges
Virgo Georg. I. neque in bona segete nullus est spicis magnis, neque
in nigra non asperis grano. Plinius libro XVIII. Si in nimios segetes ibi
coepere, uincere uoluerit, ne herba cubent. Abunde monstrasse uideo
segetem esse frumentum quod ex gelicidio cubo in spicas emicat ad-
dat paucis quibus pro edes frugibus sacris capi indicabo. Columella lib.
II. Sed omni solo quod pinedicrotis segetibus segetibus sacrisci, una pro-
cus medicina est, cui sterilitate adimuas. Virgilius Georg. I.

Vnit enim fini camporum segetes, ubi cana
Postea: nec non et fini segetem, et certatim pingue
pampineis hasta feriet.

Olus holitas quæ in horto ad cibum coluntur, comprehendit; hortus
generis: Lactuca, Cicer, Intybus. Eruca, Nasturtium, Portulaca. Festus Pacu-
uius Caper, Chærophyllum. Rapa, Napus, raphanus. Pisum, Faba, cæte-
ra Kali, Chrithmum, Fœniculum, Campanula radice esculenta, Sisarum, Pinus-
nella, Brassica, Solanum rubentium esculentum, Coronopus, Pastinaca, uno ui-
tosa radice, Chondrilla, Lactucago, Cicimus. Columella libr. XI quemiam
hæc quoque olerum rationes; ne et autumno et uere plurima seminum.
Plautus Cas. act. V sc. II. Proferre herbis nimium qui non sinit quin quin olerum
Horatius lib. I epist. V: nec medica coronat cimex olus omne Portulaca.

Bona, Brassica, Asperula, Raphanus, Rapa, Napus, Rhaphanelas, Pinnacia

Osculam Helaeta et Heluela alius minarum ac festo cum Nasturtio, Chervilio
M. Tullius Epist. lib. VII Epist. XXVII. Fungos, heluellas, herbas omnes
ita condiunt, ut nihil possit esse suavius. Idem lib. VII Epist. I. Lanuvini
splendidissimis canistris osculis non solis ascend

61

Ad hanc strigis similitudinem nonnulla referre iuuat, quæ
quamuis multa complectantur, in propria sede strauerem
non cuidamus, ea Frux, frumentum, legumen, seges; Nec
frux frugis quod antiqui, ut memorat, Festus, fructus et fru-
ctus discernunt, quod ex fructibus in hordeo usus cibus
descendit, nec in arboribus tantum in hordeo appellaretur, cum
in utroque genere fructus ostendat. Quinctilis hanc seriem
quod fructus nocabulo, fruges per privativum impugnationem.
Varro ait ab Paulo sanis uarios quidquid ex eius, ut
silua ex creui-fodinis et lapidicinis utilitatis gratia inuentum ho-
minis, frugis uoce comprehendi. Iulianus Petri ita legum scrib.
Fruges omnes esse quibus homo uescatur, falsum esse, non animo
calmos, aut aues, Feruque, aut cicera fruges dici. Quod minime
uerum de pomis, de fungis, de lignis, calmina complexus est Columella:
Seminis de his ait

mitis olerum aut ficina stirpe gignuntur
aut arbore fructus frugibus arbos.

Idem fecundas quas lib. III hoc modo indicauerat: Quæ
negauerunt esse idoneas frugibus, in agrum (autem)
materia (ut sunt) salices, lentisci, uirgulta, frugem ue-
cocat hoc carmine Iuuencus de iis quæ ex herbi rerum fundit, nomen usur-
pauit, ut de frutice, laudeo, fauo, filius, pariter. Hinc
Frugiferens solum simplici
Frugiferens arua
Egregius uates canit:

Illic officiant laetis ne frugibus herbæ

Salius de senect. Culmogeta (seminis) arua ge-
hiulco uaginis includitur, e quibus cum
emersit, fundit frugem spici ordine structam, ac comma
quibus mirandum mouerat mentem uallo aristarum. Lege-
mina. Item, ut siquis uellit ad hominis usum in agris seri
frugis uoce significari apud M. Tullium in oratore: nec in
Oratione V acta in Verre inuehitur, hæc habentur:
L. Octauio et C. Cotta Coss. senatus frumenti, ut ait Sisenna
Decumas, et frugis minutæ quas ante re quæstores in
Sicilia uendere consueuissent, Romæ uendendi. Ita ne
de frumento suppicio sit, cuius decumas se magno cum
dolore uenire sui defensionem accepimus. Ut libro II de Le-
gibus scribit M. Tullius, monuerunt tumultus frugi bar-
monico nisi fuissent, ut sirus (rursus) et grumus quasi manus
ex cuius ualuerunt, quibus frugibus uestra sana inuolli:
gemas? filius ad ouem, ut sisyphoclato, cui uuuoque ad cibum
uiuendum adhibitas, neque Asphodelus in horto cupediarum
uiuendo hoc remoue negligamus. Hinc uenustissimus
uates Hesiodus ἔσθιε δ' ἀστοὶ πολλὸν ἀφ' ἡμίσεος μέγ' ὄνειαρ
ὅσσον ἐν γαλαξίῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ
Malua uenosa cibo ue cui restaret stomachis, a quibus in
Ov. XXI habemus:

me nascunt olitor,
me cichorea, lactucæque Malvæ.

Quare et Columella Malua inter olera recenset dicens:
et marucha prouno saguinus quæ uentrice solem
Porro Malua et Asphodelus inter ferales fruges, fuisse inter le-
ges conuiuales non ualingua, ad ea Porphyrio epigrammata

sepulchrale superesse, quo romulus ita sequens indu
Νίοτιο γὰρ, φησὶ, μέλλοντες ἐς ἀσφόδελον πολυῤῥίζον. πόλιν
τὸν δῆτα ἔλθω.
Ex ea consuetudine Asphodelo nomen impositum puta
quasi ἀσφόδελον, διὰ τὰ τῶν τελευτησάντων νάσματα ἐ
tamen suemodi magis existimasse in arvorel vitam
humanae sanitas censeat, malim asphodelum ipse in se
conseri in sepulcris de quibus Lucretius. Vel
similis videretur, quod M. Tullius de sepulchrorum legibus
licit, cui rerum natura parens vires sanctissimas fabas, e
sanctas frugibus censeri, interno simul condita cinerib
corda accendere insurgente, ne quis aut ciceris, aut mol
nobis eripiat.
Quas fruges, eadem comprecatus fructus, sanctus deus lan
augeret. Si quae ex a furtim fructus ex fructu
scendant, quoque fruticum hoc est quicquid
nostrae commodum utilitatemque concreverint
one: fructus significatio demonstrat. Quam
Tullius libro qui inscribitur Catius, ait eos
rissimos diligant ex quibus sperant se maxim
fructus esse capturos. Et Sevennius in Stolone
fructi ovo Jabove illis favo. Jel sercat Terentius
Nonius postremam commendacuit: Haec, inquit,
imperavi ab te ut faciat, sarti fructi corpus
re. Omnium quoque quod ex gruibus, anse
tis, agribus quae percipimus, fructus habemus. U
igitur eas percipit: fructus oculis hae legi
oportet. M. Varro R. R. II. qui capiunt gregem
sitiunt velit, in eligendo animadvertat oportet
primum aetatis, ut ea sanus, quae id fere possit
fructus. Colum. IX. Quae fructus quamvis aut
augeat, non tamen omittendus est. Hinc fructu
via animalia apud rusticos scriptores; nec ut
servantur. Parere ovadit de sue Varro R. R. II
oportere porcos, quos mammas habet; sin min
fructuosa idoneas non esse. Longe tamen frugi
rius et crebrius ex iis quae rerum fere fundantur
fructus sumimus; quod recentes maturas hae
et probata ad victum destinunque primitus ap
bant. Atque eodem modo ex uno semine quam
cta indiscriminatim hinc usi, ut ostendimus. Ne
tamen haec discrimina miscere et confundere
dicere fructibus quicquid ex stipite usui
habent. Scleo omnes fundi reditus M. Tullius complec
ad Atticum libro II scribit se non plane parcere
quos sumptus abeunt fructus evadere. Id e
Livessius definit Varro: R. R. fructus, inquit, a
esse fundi eos qui ex se sanos nascitur utilis
aliqu

62

aliquod ve. Quare (dicat Plinii locutus quae) lib. XII
Tragacanthae fruticem (in Arabia) iis constat radice,
fruticibus, cortice, succo, lacryma, ligno, surculo, flore,
folio, poma. Quod per partes alium excequemur, ut
libr. XVI, ubi de Sabina Fabianus: cortex ramum
in fructu, ut de resina: fructus quidam gummi
anno ab incisu Tragacanthae. Sic: quae ad astricta
in fructu est. In quibus media assula ab assiqua
assula, nempe sicuti fragmentum rami resina referta
de quo iidem Plinius libr. XXIX: Alii assulis lata scobina,
ut Sabina inuersatis oleo aspersa accendunt.
Cui igitur fructus multifariam scrutandus, ita solus ui-
dendus botanicis quod ex tripartito unus uel potius
semina sine concludit. rubaque donatum. Propterea a
quae semine semina complectemur, summo arbusta,
ac rubi pariter, ut castanea, uua, salacia, Agui-
monia, ficus, Ephedra, a fructu remouenda.
obstruatis, inquisitione egerret, quae fructus discutiu-
na scubas, ut cutis, ex notitia signis cognoscenda.
Innumera apparent differentia, si ad singula respici-
mus. quoniam naturae munera multis fructibus consen-
tur. Quare generatim determinandum est. ex iis quae
nobis nota sunt: in quibus tamen nihil firmum, nihil im-
mutabile, nihil certae politicae, quemadmodum in gen-
eris rarior cautelas, ut discrepantia iubeat, ut non multo
genera a generibus dissimilitudine multis signis com-
sociata separemus, caueo ergo quae his cognata
subiiciamus, ordini et regulae se conformant, ut libera
se cuique mens. Quamobrem naturae indicia nostros decursus
quin ad motiua et causas inuestigandas, ac concili
mus dispensanda et discernere et fructus ceteros
hos remouemus; remotaque ni . . . nunquam manu gentis
scita sternimus, quibus ut initiis quisque errare
que facile progredi queat, ac pluua in quibus nos
deficimus, complectamur. Itaque fructus uocabat, ceu mala,
sionem in genera fructus omnes diffusius sequen-
gimus: quod alii nec mirabitur succo effluentes
carnosi ut nuces. Ligni, alii, ex sucto
sicci. Sine carnosos pomum ait, cum uocabulo adeo
semper. Tale pericarpium et pro pericarpio, ut non
modo fructus uarios quae discriminis omnes con-
tineat, uerum etiam alias. Semen uim generandi, denotet.
mentia ad fructum uel semen uim generandi, denotet.
Propter quae quidem ut scripti ut matus ad eden-
dum semina, cucurbitas pomum uocabat, ceu mala,
nucas, glandes, fici, fraga, uuas, ficedulas, rubeta,
fungos, olaua. Quae in nostris enisibus sani ut nostra

mala. noxarum, ac
succo reperiuntur

[illegible] Cinara, Cardus, Carica, Cicer, Canna Tamarix [illegible]

[illegible] primo, sunt confirmata. Nunc alia ex his rami mon-
mentis deprome, ne secures inane [illegible] Nucis
Verum meminisse Virgilius in Georg. II dixit:
Sæpe ego cum sulcis indentia terga bidentis
Sæpe seminibus iactis se sustulit arbos
Tarda venit seris factura nepotibus umbram
Pomaque degenerant, sacros oblita parentis.
Plinius Plinius libro XVII machinighi forsan ancora nuova Ti-
burtes Tilias omnia genera pomorum omnesque alio ramo nuclei
alio baccis, alia de cortice, foliis, pomis, seminibus, maturitate
genesibus. Manifestum est carenia [illegible] arbore
Nucem ioi nimis [illegible] Castanea pomi
arbos Persica cum cortice fossi.
arbor Persica onerata rubenti
Cydonia
Nequit [illegible] a pomo separari
mollia carmine
arbos Persica lapidosis obsitura pomis
gaudet.
Nequit silicula a Plinio dici de Cerasis libro XIII hac
memorat: Prunus et ipsa pectinis, sed pomo siliqua —
Pomo antecedentis anni circa canis ortus decerpitur
Storea a brevi gravis. Sed nuces Amygdalas nuces quis ab
carnosa fructus, nucis vestitus, cui duro operimento cir-
cogi negarunt? Eadem ratione immaturum arg. ac
hac quamdiu ob teneritudinem cui cortico adhærens,
habeat non pomum. Amygdalæ (suadet Plinius libro XVI
si eodem fossione, flore amittunt. Nec insitus ci
cum fodere oportet, [illegible] quod ceteris fere coepit
vitæ pomum. At Plinius nucis sugillandis fructus inter
ma vetet, eademque excuset, ac siccus hac nomi-
designat. Profecto, sed nucleus pomus habet, quod
expressius illa indicant: Solus hoc pomus tempore nul
non geminos signat cavitas
ust compactili operimento naturæ clausit. Propria nuclei
ortæ Amygdalis, ut in illis de spinosis, de cerebris vestitis, ut
sui est, pineas nuces inserte pomis, et Plinius. Fere ba
Pampini, scribaceæ arbor eadem. Sed tenuitate olens mod
et tui pomis immiscet. Verum [illegible] in Fabaceis arbore sta
[illegible] matura complectuntur, [illegible] Fava pomacea
[illegible] pomacea cohibeo, [illegible] Vasa pomacea
udo fert libera magni sinat, [illegible] Pomi, ac pomi
fouis malles, et baccas, [illegible] pomi, ac pomi
habebo, siliqua [illegible] baccas. Baccas. Iubem magni pomi
semina [illegible] carnosa, mali, mala dicantur, pomacei acini,
cui acina. Fragum [illegible] carnosa Persica, Pirena, Arbutea
Baccæ, Cerasa, Ziziphus, Cornus: At [illegible] Pyra, mala, soli
Vuæ et fructus in siliquis, Sambucis, Ebulis, Hederæ. At pomi
pomorum magnitudine secundum eiusdem nucem Cucumis, Ci
rotundi, Mala, Pepo, Melopepo, Anguria, Colocynthis, quæ
nobis et Strigosa dicentur. Quid ergo de Punica,
fructus dicendus? Si cortex ad acinos rubas dimittit, quæ
mox nucis si in arbore velingeamus, in gravis scindimus ab
ossea sens, Pavenchyma appellabimus, ita Ficus, Echedna,
Cabyn.
Quo ex carnosis fructibus nobis cognita memoria secundum
sua nota et appellatione satis definita absolvamus: sequun

Pracocia Persica Pracocia Persica Pracocia

ut fuerunt nomina peregrina antiquitus non defuit sua cuique vetustas. Ad carjomela. Persicus Praecox ab asiatico vel nominatus, ut forma vetusta, de quo Plinius libr. 23. cap. 5 Persica (inquit) Persica succumbere soleat. Columella de Hortorum cultura:

Quin etiam citrus dedit genus de nomine dicam
Assiriae proprium mitescere Persica malo.

Non me latet Salmasius (cui etiam Matthias Grosnavius assentitur) corrigendum: Assiriae proprium mitescere Persica malo. Sed Persicum malum Persicis libr. XV Theophrasto antiquis dictum Plinio ex Persis, quibus de Persicis libr. XV sic loquitur: Sed Persicum palma similis. Nationem habent cognomen Gallica et Asiatica. Post aurantius malus Sciant, astate praecocia intra XXX annos vegeta: dia Gallicis et Asiaticis Persicis haec Columella:

Mihi Plinius Persicus Columella Praecoci Gallici Gallicus Asiaticus

Tam vastum medent, ea maxima Gallia donat.
Frigoribus illa tenent Asiatica fontes.

Cui figuram Gallicum sit tam vastum, et Asiaticum tam vastum invenire fuerit mirandum nactum, cum Plinius de arborum scribit: Post aurantius maturescunt. Attendamus et illud astate quod cum Praecocia conjunctum. Pectora ne praecox dicamus quod cum astate ad maturitatem venit? Videtur dixisse sed scripsisse Plinius: natura Persicus habent cognomen Gallica et Asiatica (haec) post aurantius maturescunt (illa) astate. Praecocia intra XXX annos vegeta. Sed arborum scripserunt se contra XXX annos vegetant. Praecocia integre ad XXX annos ut ait Plinius. Sed hac conjectura refert Plinius, ex quo vegetant apart. Ut ita Columella Trito Vejentano scribebat Plinius, Columella vero Nerva et Claudio imperantibus, de Seneca a Nerone interfecto mentionem faciens Persicum Persicum generibus in quibus accurate Plinius consitis, retrici seu verisi, quod quod Plinius praecox coccineus, quodque simili nota in Columella desiderant, improprie Persica in Praecoca mutata. Atque non esse praecox dicendo non ut dicatur, quod improprie maturescat? Carjomelis et Armeniacum de quo Columella libro V: Sordi quoque et Armeniaci, atque Persici non minima est gratia. Plinius libr. XV. nec non ab extrema genere Armeniaca quae sola et adhuc commendantur Armeniacis cognata Aruna sequentibus de generibus Pomiferis et Pruna. Prunaque et Persicis et Persicis et Persicis mala carnis Plinius libr. XXIII. ipsa Cerina alicui mollicum Virg. Eccl. II Hedera cerea Cerina, et nonos ante hunc quoque Cerino Col. XII adhuc rerigero Cerina et Cerina angelina, et Cerina silvestris Martialis libr. Epig. 29:

Pruna peregrina cana rugosa senecta
Cerina, solent hunc solvere centum onus.

Bacca a carjomelis magnitudine sejunctum, et sa-
pa ganea miscentur; Cerina Pruna sylvestris Do-
mus baccis quae carjomelis dabis, cui sinceradeo pusilla

Nunc alia ex nervis manu
sunt confirmata. Nunc alia ex nervis manu
Neque solum Plinius libro XXIII silvestrium generis Pumonum Bacca
Eadem de causa Virgilius libro XX acce nata rubentes Baccis
similitudo quae malis. Porro de baccis antiquis singillatim
referam ea seriptorum sunt quae proprium similitudinis hoc
nomine appellantur. Etenim Galbalos Baccas dicit apud
Plinium libro XVI in Cupressio: Tuscano est ex Cupressus; namque
Bacca ejus colligentium mense Januario, et Maio, et septem
bri — sed de Cupresso hac: nata nuvosa, fructu scabrida
cuta, baccis rotunda folio amara. Idem nucibus Juglandis simi
XXIV baccis addidit: Folia et bacca cum corticibus cupressus ad
coctis proficiunt contra rosacea. Simul baccas a mali fructu exigunt
reprimentium carentia Nucamentis. IX Ovidio

Et bicolor Myrtus, et baccis coerula Ficus.

Sed baccarum nomen Aristologia fructus indicii: et scorpio
accipitres in Platano ait Plinius communemque baccis, de hoc
libro XV: Strongia cogit alligando fulminis causa a Plinio
libro XV: Strongia cogit alligando fulminis causa a Plinio
baccis (oleae) frigida aqua et sola macerata, de illo autem
libro 25: Ferunt Lauricas baccas, ut caprificus. Nasturtium
corbys solus baccarum nomen induxisse ceteratus. in alii
arida similitudine secuit. Solo gaudet in Fago Plinius
invenit baccas libr. XVII nominat dicens Quercus fagos: folii
tenuis ac tenuissimus propulo simile celerrime fructescit
et media Januario flavescunque grignon ex quibus Pinus
baccas dimicat, cacumine aculeatas. Quod in Phaseolis
frequentius usurpatur. Ut a Virg. Cul.

Conchea bacca maris quam ostrea corpora pulso

Ut ab Ovid. III

Filius Asopi Jecoraca est avis Thetidis
Scilicet et decies solidum exorbuerat, acerbo
Attigit insigne bacca

et Ovid. VIII

Nec sit marina quae rotundioribus
onusta baccis rumbulus.

ut ab Ovid. Metam. IX

Quamque in aquis varia discrimina baccarum vocabulum cum
Quamque in aquis varia discrimina baccarum vocabulum cum
Quamque in aquis varia discrimina baccarum vocabulum cum

Et rutilas Ebuli evear uvida baccas.

Quis compia non mirabitur in congenen eius sambuco acinus fuisse a Plinio vocari; nam libr. XXIV de sambuci medicinis haec memorat: acini eius infimis ossiculis nigri, nullicea nigrum cognitum in maiore nam rationem admixtionis. Quia fructus uvidis, quem Plinius libro XXIV modo acinum, modo baccam nuncupavit: Colendo, quem Columella. non appellaverimus, baccis acinis ab his originibus, in cibis gestamus minoris, ita ut rationi congruat, quem cuique suo vocabulo, per vinum abuti Brasicavarus. Eiusdem acinos quidquid in oleo, calefactoque in cornica Punici insertos dentibus dolori a cervania datur.

Nos igitur ut omnis ambiguitas tollatur, quando fructus carnosumque in quo officulus sive ligneus putamen semen nucleumque fovet, intra baccas decedimus, acinus vero quidquid ne corinthia nempe sinca nuncupat.

Ac baccis plerumque nobilioribus olea fructusque alii olivam vocant, de qua Plinius l. XV: olivae succum nucleo, oleo, cortice, amurca: alia baccis quaerunt in suis lignea, et aceto cado, ac olivis ca- Baccis, in arbore nigras. Ad Romanos quod Festus: Nec nucum- carnem olivae. Cadi et oleo esse: Cato C. 117 oleae albae quaeque modus condiantur. Cladi arbori quod secundum cuique mala cum malis. Celsus l. II: asperiorem mala corticem, oleae, myrtae, palmulae. Varro R. R. I quae fit circa 36 oleae silvae, nascantur. Horatius l. I. sat. II quamquam nolis oleas esse et silvestria cornua Cerasum arboris genus, de quo Plinius l. XV. XXIII. Cerasa alius martiana, sconacha in Italia: Isidorus arbor cerasus dicit inventio apud Propertium libr. IV Eleg. II

Hic dulcis cerasos, hic autumnalia pruna
cernis, et arguto nova prodire sic
Cornus item baccas sibi adjungit, apud Virgilium Aeneid. VII
celebratur: ulcera infectorum baccas, Pomicolosaque cornus
dant varii.
Nuces inhonoratae Conchabat Durdi. Sacramenti VIII
condiuntque in liquida cornua autumnalia face.
Quod de fructu cornu quae proprium marsupia infimi
vocant foeminea cognomen, ita vulgatum: Nec hunc cor-
nus fuit arborem baccas, nonnisi quae
Cerasorum di Palma la. Palma, carjota prae ceteris abundans insolitus. Virgil. Pharmacop. Gell.
fructibus, baccis insolitus.
Scribonius Largus comp. Hic nuces his misera est rugosis cortice palmis
LXXIV. Cabotinarum Varro R. R. II non scitis palmas carjotas in Syria crescere, in-
pecorum lingua palmas Italia non posse? Solem S. I. Nucem sugiandem, et
medial de vacca olive palmulas Sabinas quarto circa Lavernas, secundisque
nare cure. celebrare: Plin. l. 13: ab his carjota maxime celebrantur
et ciboqueirlem, sed et succo ciboissima. Et gentibus provectiorum
cuina Asianis iniecta carnis, unde joma nomen. Mauritiis
libr. 17. apud 27. Palmae jejunium soni carjota calendis
Statius l. Silv. I. et Saturnus carjotides celebrare
Palladius De R. R. libr. XI 7. 12. Cui placet cuius agave sacrorum
De palmis cogitet conservandis. Hoc igitur mense diligenter
non cesserunt, sed nocuerit et [illegible] secunda ossa dete
bit obtinere

Clavdius Agamus Senni inficiendo mandibulae capitis, qui et ipsi aquam bacchi mandamentum Libu. XXIV de Visco: quidam comminuendo acinos excipiunt cochleis. Mollio cerno acinus placet: Columella libu. 12 c. 39: acina arvina aut uitiosa vel cava acinum eligamus. XXVII Acina Ruptiones Minister uetuli, puer, Falerni
Inger mi calyces amariores
Vt lex Postumiae iubet magistratus
Ebriosa acina ebriosus.
Summus mandibulae adomnis acinis atque adiuncto nimio humore rugosis facies Ricini Vassus, ex quo uua passa, unde uocat Scribonius Plautus in Poenulo modice passi ita loquitur: Ciceris ex hac re ut fermentum fiat uua passa Damasia ex cerebro damasio mala

Virg. IV Georg. uel Psythia passos de uite racemos.
Stud Carolus cum de Virgil Vacca Ricinus c. 125 ubi de passa uua. Passi arui sedes duo uulgasi fecunt cuculli libu. Sarpy. IX ut ostrea apud Nonium: Rugosi passiculi sicci cadi omnia quaerunt. Vt grana cuiusque acini, ita uarii ruribus insidunt, scobis et ea similes Columella libu. 12 c. 39: ubi sanis contagiata arcuis acina, canino et sine scobicinibus in dolio conficito. Cap. 43: et modice sapiunt scobionibus resecta inuisa folliculorum in dolio scobitur. Varro Rust. I acuta calcata uua arcuis, cauis scobi cui silicili subiciendi sunt putamen Ex Catone arui c. CXII id uermiculatus:
Virgil fraeces inter acinos nomen obtinet Ricinusque. Virgilius. Calsus libu. II asinigeni. mala corona olea, myrta, Lucilius Virg. Georg.
Sed tamen et quercus grauidas rumpe sub ungue
Et lauri baca, oleaque, cruentaque myrta.
Iolam mauna apud uetustos habetur ex Catonis cap. 125: Mauram nigram ad facies in umbra.
Furcatilis est Iunipeni fraccum olim Vacca a cinos relatum Dioscorides libu. I, de Iuniperi: ὁ δὲ σκληπὸς τοῦ ἀστοῦ ἐστιν τις σκληρὸν φλοιὸν ἐχόμενος ὑπόπυρρος. Ἀφεσεβὶς σκληρὸς ἐστὶ
ἐν, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ῥίζα, σφογγυλοειδὴς τὸ σχῆμα. Ad 40 mela nunc mansco ac Pyrus anne omnia uetustescebo aut Pyri a Bouis ex fraccum. Horatius Epod. Od. II. ut glandes insitam Decianis uiua. Varro I Rust. R. conuiua in sapa condita manent uiua Anniciana ac semantina. Cato VII. Pira coctiua Anniciana, et semantina (haec condititia in sapa bona erunt) Taurentina, Superana, ac cucurbitina
Malus a Mala arbore est cognomen Graecus, de quo Cato c. 7: Mala struthea, coronea, scantiana, Cucumerina Ouidius Fasti VIII Pruinaque ac a parcat ne Boreana mala canescant
Malus ehib da fructu dici inuenio, hoc significatione Graecis Plautus Pseudolus Praeterimalos gessere cadentes
Rem ramum ac insitas malos Rossius Profem.
Sed ciuilis historia inuenio sicut agebatur, mutua inter se discrepa malus uocabulo conuenisca est, ut hic cuius, Armeniacus, Cydoneus, Persicus, Medicus, Punicus quae nunc in nouo uiri genere uocitantur, appellata. Equidem si Graecis Graeci auctores, sanius erit malus dicere, quod fortasse habeat, quod est. Pruna, Cerasa, Baccaque omnes malus dicebat. Propter quod Pruna Equidem arui Mandragorae foetu malis immisum Plinius, Dod sibe. 24 c. 23 Mandragora ferre mala uocatur
Multos magnitudine uocabuli quod nos Mespila atque ut

40
Ignarione: cadus
Innocenda a cadus
Ita quia Plinius libu.
24. c. V Cadiscles
Hoc est fructus Ce-
ri, ruissim sanant
Dioscorides libu. I c.
90: ἀχράδιδες δὲ σκλη
ρὸν ἔχουσι φλοιὸν
σκληρὸν
Achras δὲ ἐστιν ἄγριον
ἀπίου εἶδος
ἐπὶ ἀγρίου ἀπίου ἔφυ.
Διόσκορ. περὶ ἀγρίων
δὲ καὶ συκαμινέας
ἀπίου. Aristoteles de Hist.
an. libu. VIII. ἀλλὰ μὴ ἀγρίας
τοῦ δὲ καὶ
Ab] Et in Dioscoride
malus dicta quae
alius scriptores mespila
mala nominat, sed
Diogo Leuio ut ne
pelua intelligeretur:
Plinius libu. XXV. Ipse v
nobilissima Aristolochia
appellatus decisse quemda
uiciorum. cubitus asser
Iuliis Hellebori. nos in
malus ponte mecani Cui
Fannii Caepio Cons. CLXXXVII
Malus ponte quod hispica.
Fulgidus Gallus dicitur.

Rhamnus Lusitanicus arbor
Rhodiis pro ficu est, suis saccatis in dolio haberi. Athenaeus
(ἐν τῷ περὶ φύσεως ἐλάτου τις, ἐν ᾧ δοκίῳ τὸ ἐπιτεθειμένον ὑγρὸν
Bimba pipha magnus ἐπάνω ἐπιπολάζει. Suidas: πίβαν
Plinius. Suidas: pipha ἀντὶ τοῦ ἀγγεῖον.)

Rhamnella in Lusitania arbor, praecox bifera descendit ab Aphrodisio. Quae quamvis ficulnea sit, tamen ficum non gignit, sed ficedulae subit, de quo diligentius est disserendum. Ficus Cyprias sequatur, in ficus et caprificus de ficu genere quaerendum est, quae ficedulas gignat. Ficus Cyprias sequatur, in ficus et caprificus de ficu genere quaerendum est, quae ficedulas gignat. Ficus Cyprias sequatur, in ficus et caprificus de ficu genere quaerendum est, quae ficedulas gignat.

Ficedula subit, de quo diligentius est disserendum, cui

67

Columella H. C. Tanc precox bifera descendit ab arbore fici.
Hoc commune est
Ficos dari
Plasse grossas A fico ficulea, quo usus Plautus Stich. IV
Ficulis, quibus nostris sacris commodule uacabat, fabulis, ficulis.
Vivo oribus nostris sacris commodule uacabat, fabulis, ficulis.
Fici autem caricas, et minores eius generis quae Cottana uocant.
Martialis libro VII epigramm. LII. Parvaque cui canis ceciderunt cottana primis:
Silius l. XIII ep. 26. Hae tibi quae nostra uenerunt condita mensa
Si maiora fuere, cottana fici erunt.
Stridula sulfa facit ficibus caricae sacri. Plinius libr IV c. 19. Caricae
hoc genere sunt, ut Liburnae, cottanae, et caricae, quaeque conscendant
nadim a Cuerno Parthos omen fecere M. Crasso uenales, quadrantes in
uoce cauneae. M. Tullius Tusculan. II. Cui M. Crassus uicerint Bruttii
Tusculi impronebat, quidas in nostra caricas Latinus obuersus uendens
cauneas clamabat. Ouidius Pont. lib. Fast. I
Haec mea, haec nobis est nostris caricis Latinus
Quid eadem patria sibi, rugosaque carica, dico.
Sequimur et Carnificio et uicedamus. Carnifici Latinus ex. Pag
lat in Fragi Grossum. Plinius libr. 23 c. III De Carnifico: Caulibus
cocti, aut grossi acidi quae minutissime ad scopiones uicti e
uino bibuntur. Grossi Carnifici inflationes discutiunt
sudores. Hi Grossi apricis condunt, et cui nemini adueniat
Eulicibus uarientur. nuptarea in calidioribus locis ut
in Graecia et Calabria ad caprificationem Legantur.
Alter Caprificus fructus, qui tamen non in omnibus gene-
ribus Caprificus est. Columella libr. VI c. VI Caprificus
arida conterunturque. Plinius libr. 17. c. VII Strybalina caprificus
in acero cocta, et alia impetigines mollit. cap. 27 Caprificus
ficorum maxime laudantur nigrae, et in praeruptis, quoniam
frumenta plurima habeant. quoniam ad maturitatem suam
annii.
A carnosis carnosisque fructibus ad siccos sarmone con-
ceptames: quoniam fructus et discrimina siccis ceteris
accidere cinaedus frustra sagacem incendet. Nos hic
Sic ramos ex quibus fructus carnosis cum non defuit recensen-
do immoratimur, sibaea est de singulis singulisque dicamus
anarunda Strultiones;
Nunc Cauneae in siccis fructibus [illegible] accellit, et Veris
fugatis pomaria, Graeca, Pinea. Fructus est ligneo contextus
fundo includens.
Nucis Iuglandis appellatione Ita Nuces Iuglandes uero (germinat)
ut Plinii libro XVII c. 25: Inter Juniores uero
Populus, Ulmus, Alnus, Nuces. Quae ex Theophrasto
accepta libro Tralli Φυτ. ἱστ. γ scribente: ἡ Μηδικὴ καρυα
ἐν ἀγρῷ. Iuuenalis Libr. II Sat. XII.
Annosa ut foueat hiemem Iuglandis Cauus

Caudinus ex cum. LX

neu nuces iuuenis neget
Deserium domini accipiens
Concubinae amores
Ita nuces iuuenis, ineus
Concubina, Iuuenis Sic
Iuuenis nucibus.

Persius L. I. Sat. I ac nucibus facimus quaecunque uocabis.

Severus Sammonicus
Tuglandesque dicas
nucleta consolere flens.

ff. Tabiis de Orat. II. Tum ne hieres, si quis inter, cinnea fricis
Virg. Ecl VIII. Pinose nuces, incide faces: tibi Daphnis arcus
Spinge marite nuces.
Nuc autem Tuglans, cui vocem et Sammonicus (vobius Sammon. III) su
cundas nonnulloru opinionas secutus, a glande dic
existimarem. C. Bassus certo vocat Tuglandes dictas pomum
ac fructus glandes. Egnatium cui vere nuces a glandes nul
dubitandum affirmas, cui quia Castanea inter glandes longa pro
step, vocat castanea Tuglans, quas nuc dicebatur.
Nucula est nuce glandia. Plinius libro XVII c. 22. Buffam
pillus (nimes) vocat nucibus nucleis.
Nuc de reventina (nuca quae scribitur Tarentina) est
gilis pyramidis, a reventa loco Sabchi, ut scribit Macrobius
Amolla significant
Nuca nuce quae propter ramentaceum cutamen vocatur
Thasia et Persica et Basilica nuces vocatas quoniam
Thasia amplior Tithymalo apud Festum nuce dicto cutem
nucleus claudens, sovasse quia nuce dicebatur
sivabet, ut Thasia quod ibi hoc genere crebrum
Amygdala eademque Nuca Graeca et Thasia Macrobius Sa
111. Amygdala de tance redit et ostendi, nuce Graeca est quae
Amygdala dicitur. Sed et Thasia eadem nuc vocatur. Quae
hac aliana immiscentur: nuce Graeca est quae Amygdala
dicitur. Curiosa expositio est ad norandis in libris cor
esset Amygdala. Plinius libro XVII c. X. Amygdala in angi Ma
Amygdala. Romani ac Cloatio Macrobius: Nuc Gra
mendis spectante seu iubente: Quamobrem Amygdalae sacra
Palladio in rusticis adhibeantur, id ramen proditum hodie
remove esse arrubescendo non opinor. Quin in Plinio scri
bavam Amygdalas quod quae sacrantur, adiit velata cum
mant: servandas, falcatas, mucronatas, rectas dicamus
Vaque suspicione carer Columella libro XII ubi caprae si
nudaciores: cui accantamens cinaedis nucleos lineos
quae vacantissimos, et Amygdalum adiicire. In vetust
libris excusi
amygdalos, sed amygdalus Tagebadius, in nostro calamo ar
ad umbamma non solus iconeo, sed arida speciosa ut
nad est candoris accinuli. Qui colorando candore nostri
non ex antico amygdala nucleo, sed ex amygdalo faciu
Gorgot obtinen. Sed quid Curiodest libro XII medicin
adhibere, cui ex libro decimo de Arboribus inscribitur, ne
vim cicer, maceranda? Sic habemus: Amygdala si quam
vacia erunt, nec fovarat arbore lapidem adigito. Quae
ramen ubique facile reperiri nec ipsum Columellam libro v ea
hoc modo vegetare: Amygdala si quam fovere velis, depsa
arbore lapidem adigito. Respondemus ex iisdem scriptor
valigua: Pergit Plinius: servandas quae maxime falcatas
et nodosa fimoque dilato macerata nec viduus, ex
pridie quam serantur, aqua mulsa, mucrone perfo
ratas in aquisonem spectare: neuras simul servandas
Amygdala

68

Iam a[illegible]

triangula ratione, palmo inter se distantes, denis diebus
adaquari, donec grandescant. At Columella libro v. c. xi.
proserpat libr. v c. xi. nemas nuces in trigonum scarnito, ut
nux a nuce minime palmo absit, et anceps ad fa-
ciem specter. Quae libro de Arbor. c. xxii. palmo amplius
sical: nemas nuces in trigonum scarnito, parvque acu-
men inferior sit, quia inde radices mittit, naxque a
nuce minime palmo absit et anceps ad faciem
specter. Quando ex tribus erit anceps, duo simplices in trigonum
scarnato. Et cum una ratione ad faciem concavitatem re-
ad [illegible] Plinio H. n. 2 cone faciem quo nihil germinante in ol-
mas cavitas segnes, Agricolae accipiat, ver quod non fa-
ges, sed repota admittere queat. 2 Hae signis di-
gentes arcendae, et quid germinantis strigis imbecillitas
requirit, sedulo animadvertat, utrumque accurate ut
no labovare facile cognoscat. Eraque ad cerasum habe.
antes Plinio ad Columellae dum rabia de Amygdalis com-
mentarium, negligere, Faunorum in Arcadia fuisse
concursu adnotavit saccumi. Quod non mihi mirum, sed
et aliis quibus hae cognoscendi fuit cura, in suspicio-
nem venisse arbitreo. Hac ratione et Columella magna
demittens ambages, cum sit in quo acies vivo anceps,
quod segnius animi incassum laborant. Hic positis,
nullus alius diligentia locus relinqueretur, nisi ibidem
minime cuncta accuratius Liceret ostendere. Ex-
cusatu. Scit in libro v. arripiendi germine, quod in
a Politiano ac codice geniminie, et a recentiori ex libri
antiquo monumento gemmae, quod in nostro gemino
specimen. Conicio fuisse discrimine, nempe: et nux a
nuce discrimine palmo absit. Propterea vero gemino
verbo, ubi, ne a Plinio longius videar abivasse.
Terentina arbor in Amygdalis gignitur. Hegesia Columella
libro de arbor. c. xxii. Ducent Graeci et Atellana Terentina
nimis hoc modo facta parentis in quo sulcos seminarii
nucis facere, et vas minora in modum semipedis re-
mitte, ibique semen feruli relanguito. Exciremus re-
liquae ex libro v. primum rubeuntia folia, quod
omnes animales mirabili censcensa prosperi in pro-
pagarunt, cui, id olim esse facito, ut codices Politi-
anus Lipsiensis, et nostri servant, et adsirines anti-
quiores recentiores. Sed quid semen facito? Non id
ab forma probo, sed literula immutata, iacito.
Terentius nucis genus. Latinus Abellanas, deinde Avellana
Plinius libr. xv c. xxii. Carens quidem est solicismo ut in al-
tellanis, et ipso nucis genere, quas antea Abellinas parvo
nomine vocabant. In Asiam Graecianique Ponto advectae,
et ideo Ponticae nuces vocantur.

et in libro de arboribus minime

ut ex antiquissimis codicibus descripsimus

Sed nucs Pistacias
Plinius libro
XXIII. Pistacia easdē
nucs et affectus ha
bens nucibus pineis nuclei.

Caro t. Nuces calues Abellanas Praenestinas, et Gyaccas, hae
facile conservantur.
Quatuor loco nuces pineae numerantur. Caro XLVIII. Nuc
pineas ad eundē modum, nisi rancidae offlictus, cocto. Plinius
libro XXIII c. 26: Nucleī nucis pineae sitim sedant. Columella
libro. 12 c. V: Nostri etiam aetatis nucleis ipsas nuces pineas
cochleas numero quinque cum sale condiunt.
Ad nuces reservandi utilem usum Syriaci [illegible] cuius con
suetudinem probavimus, ab accola a magistro La Rhein offerebat. Ni
sicco [illegible] frustum et agro Romano delatum.
Nuces quoque siccae delectant a Plinio Tithymallo frustrato: Nucleus
26 c. ab de Tithymallo scribit: Nucleus non placet in mensis
scil, sed laus anno senescente, et nuces vocatas, quas si in
nuces vocis, mas, ait Ateius Capito, Bicinoides, Thamnaea, et Stra
bonem non sunt reputanda.
Sed natura non hominis placita sequitur animadvert
ut sicat neque corylus, neque Pinus ad nuces, [illegible]
Nux n. et dicenda et habenda quae contra ossiculo, et ossiculo
cleat nunc vocamus. Non veritus aliud quae teneriori ligno nu
cleum servat. At corylus non contra frustum occipit, sed cuju
Galbeo, Pinus cuivis squamatis conicis, ac Sacunari nucula
nucis.
Post nuces singulari appellatione notatus frustum siliqua est
quae modo frustum significat, ut Horatius 2 Epistl. sindicat
minutis siliquis et panis secundo
Virg. Georgi Unda prius sacro siliqua quassante legumen
aut manus farraticia infestis [illegible] Lupini
[illegible]entis frugibus colonos siliquaque sonantes.
Evandrio ne farris siliquis [illegible] esset.
in Persius Satyr. III. Siliquis et Evandri pagra polenta.
Varro R. R. I. 1. Itaque Lupinum cum nec duo siliquam coegit, et
nonnullae fabulia, si ad siliquas non ita pervenit, ut
fabae legeve ex redia, siliquae minutiori est, ivo sic ovo
inane de solent. Plinius libro XVIII c. XII. siliquae voluptas
Modo siliqua sed leguminis [illegible] esse cuiusdam
apud Plinium libro 16 c. 12: nec siliquae caules gustatissi
sunt [illegible] coli. Sed valea a Columella cocleam libr.
VII c. III de ovis hibernis [illegible] agens: necessaria rame
ubi careva defecerunt, etiam de leguminibus valea.
et mox c. IV. Faciebas leguminum valeas aestivas. Lactucas
acuy dicimus, ut c. 14 Varro habet alias fabaginea.
Cornicula ad siliquas aliosque fructus qui cornua referunt
significanda adhibere [illegible]. In Anagyri disserui
Dioscorides Plinius libro XXVII c. IV. Anagyris quae aliqui
acopon vocant, frutticosa est, graves odore, flore dilavi
solem in corniculis non brevitas significat, simile venitur.
Folliculus nobis est fructus amplus, rumens aliqua continens
et in quibus semina, ut in Cytisiano, in Medianthe, in
Colutea, Strobylo denique. Usi sunt quaerere quo calyce
Columella libro 5 c. 6 de glandis: Quoniam folliculus, quae
viretur, gravem [illegible] virus, et durabile adversus longiores
tempestates munimentum habet: Plinius libro 21 c. 31 de Alcekengi
Quoniam

69

Iam opportunum est de fruge agere quod usurpatus apud Latinos non tam crebro, quam frugum, quem ac agro generissimus, docente Ulpiano (Digest. l. 1. Tit. XVI. de Verb. signif. n.° LXXVII) Frugem pro vocibus appellari non solum quod frumentis, aut legeminibus, ceterum et quod ex vino, silvis caduis, exanfodinis, lapidicinis capitur. Quae nos non movemur, ea animi inquirimus, et condita recognoscendo provenimus, quae ex flove in silvis lapidicinisque fundunt. Tragea Plinium pro frumento appellatum frugem invenio, aut ex probatis scriptoribus excerpta nobis subiiciam. M. Tullius (libr. de finib. IV) de frumento idque fruges dicam sumpsit: non enim quod facit in frugibus cibum, ad spicam pervenimus, ut libr. de senect. (ultimoque aevo) geniculato vaginis iam quasi praeclusam includimus, e quibus cum emersit, fundit frugem spici ordine structam, et contra acutum Recidit in hoc genus cicuta minorum morsum muniunt culto aristarum. (Columella (libr. II. C. IV) Reliqua nullius species, nisi siquos multiplices naturas frugum, et inanis delectat gloria, supervacua sunt. Ausonius (in Mosella) Area equidem campis quam spicea suppeditavit frustra Secundo modo nemini frugem pro legumine. M. Cato (cap. XXXVII) Rica segetem conservant furnos: seminium, faba, vicia. Plinius (libr. XVIII. C. VII) sunt autem duo prima genera (frugum) frumenta, ut triticum, far, hordeum: et legumina, ut faba, cicer. Item illud (cap. XXX) Et quoniam de frugum reliquae generibus aliquis dicimus, agemus autem de frumento, et legumine.

Tertio modo dicimus frugem de omni grano quod in hominum animalium cibum cumque commodum solo traditur. M. Tullius (Tusculan. V. ut aut frondes aut fruges fundant, aut baccas. Idem (de Legibus libr. I) nec solum ea quae fruges, aeque baccis ramis foeta profunderentur, sed etiam (libr. II) arbores quae frugibus, arborumque baccis ramis foeta profunderentur, sed etiam arborum carpasque fruges, carpasque bacas sacerdotes publice libanto. Idem Varro, L. Octavio, et C. Cotta Consulibus sanarus tremisit, ut cibi et olei documas, et frugum minutarum quas anna ne Quaestores in Sicilia exendove consuevissent. Romae exendevent. Quae sunt istae minutae fruges, nisi legumina, milium, panicum, sesamum, Arcana, Linum, Cannabis. Varro quae de Athenaeum sacerdotibus sacrificantibus legibus nobilium auctorum contrariis, dibrantibus aperte dixit: Nam et Athenis iam ille mos a Cecrope, ut aiunt, permansit, hoc ius novae hominis; quam cum proximis secuerant, e fructibus novis arbores frugibus observabatur, ut simus et gremia quasi manus movere inveterarent: solum arborem frugibus excipiarem, ut ficus vetabatur. Quas igitur fruges in motu verem ramulis sui solitus me moveat, malva est et asphodelus; hic n. save tantum mortuis. Et quare Porphyrius, ramulum sic sacerdotem induit:

νήστις μὲν μαλάχης τε καὶ ἀσφοδέλου πολύριζον
σκόλυμον δὲ τὸν δεῖνα ἔχω.

Itaque malva et asphodelus fruges, quia in cibum sumebantur. Videamus alios scriptores ut Virgilium in Georg. (ubi pugnis illic officiant facis me frugibus herbae

et Plinium e quo (libr. V. C. XIV, et libr. XVIII. C. XXII) ecram: cum certissima fruges agricolis spem vetantia novae — Sequitur huic dissensio et maxima indigens cura de semine fruges serendi quaestio. Hemam quod ad institutiones nostras quaeque spectat fruges arborum fructus habemus; ideoque M. Tullius (libr. de divinat. I) ait eleteri poeta hoc carmen refert:

et Plinio Cicercula minuti Ciceris, inaequalis, angulosi, calicis prisum. Rubricis
quod ervo simillimum
ib. cicchi et cicercula, et prisi iii modi serunt
amara ut Lupinus.
et Columella Cicercula quae priso est similis. nos modii negare simplex
L. xi. c. ii Cicercula modii iii. vel iv serendi
Cicera
et Columella vetatum inter pabula. Varro Bubus sueta in Hispania
hominibus non nocere, neque inimicanda, saepe nihil differre
Cicercula. Colore tantum discernitur, nec est obstetrix, et nigrum
quoque — semen in modiis, nonnunquam rubus, aliquando
ai semedha.

Aphaca
serunt vero, sed Varronia Theophr. Hist. L. 8. C. 1.
siliqua in herba et aphaca aliquatenus sera 16. C. V.
in aphaca nascitur velocinus secum similis 16. C. VIII.
citius virentem aphaca et dolichos 16. C. IX.
i. aphaca, herba, piso nascuntur mensis ha caus. L. IV C. III.
Aphaca aeigueus fruteze. Nascitur in arvis, herba major, semine
folio. Siliqua herba major, semina terna quaterna, nigra
clove, herba minora. Dioscor. L. II. C. 137.
Semen aphacas non esse vorandas, sed aliquatenus satis
Lentibus Galenus L. I. de Alim. C. 36.
Plinius L. 27. C. V
Aphaca tenuia acinaceum folia habet: pusillo albo ramicula est.
Siliquae majores fert, in quibus terna aut quaterna semina sicut
nigriora, et medicinae ramicula. Nascitur in arvis.
aphaca L. 21 est dens Leonis
Ervilia Pl. 18. C. 7.
Longiora ervilia et pisa (sunt folia)
Decimum tabulam fit et fabae modii x: circia deo fus, tantundem
Ervilia L. 18. C. XV.
semen habet quale in rubia Silv. 19. C. III.

Tam vero semper viridis, semperque gramen
Lanigeras pulsilici solita quandescere foetu,
Vel fruges fundens, sua rem prova menstrat avorum
Quae memoriae (quae sane maxima) arsi ad id quod ridiculum
confirmandum, satis videamus, aphacam et Columella hibernam
(III C. XVII) scribentis: qui negat eorum esse idoneam frugibus
suggerendam panem mariendae, et Silv. X
aut aliena saepe gramina
Adhuc (si quis forte prava asperit) quae de glande Silv. IX (1) legit
tuli: Nam ut graminibus, sic frugibus vagantur et quis subit
maximeque laudantur qui sunt ferocissimi quaeque glandis
et ilignea, nec minus cerrea. Quibus subiani sententia quae aqua
metave iuni pecoris (Dig. L. I. T. 16. de Verbor. sign. n. LXXVII) vapo
negantis poma dici fruges, accentum. Poenim cum fructus omne
quin etiam cuiusibet arboris pars, quae cuel eruda cuel cocta nu
sanum, poma appellantur, non sanisci baccae quae edules; no
insiti fructus in fructiferis arboribus poma, quae Ph. Tullius et
Columella frugos nuncupant.

A navara dicebat. Varro ling. lat. lib. XL Tit. de fundo significationes: Primum in quibus stirpes nascuntur, aut colunt. Secundum in quibus arbores satae aut natae. Tertium in quo ager satus est, ex eo dicitur, fundus natus sit ad fructum capiendum.

Praecautio: Nulla unquam [illegible] contigit [illegible] cavea [illegible] [illegible] in solem vertit [illegible] [illegible] [illegible]

Avare, ei avarare dicimus, cui debetur
fruges ad meliorem culturam invehere.
Plinius libr. XVIII. Salassi in solitudines
Alpium deportabantur aquæ penuria
laborantes, id est exercens. Ad nitrum
quod vestibulum naturæ, inavarunt.
Ad illa natissent depilata, inavarunt.
quod manu evocant avarare id est aquam
avarii, ei evado, rem dicitur. Sed in
Cypriis scorte frequentius usurpatur.

Avare, ei avarare dicimus, cui debetur fruges ad meliorem culturam invehere. Plinius libr. XVIII. Salassi in solitudines Alpium deportabantur aquæ penuria laborantes, id est exercens. Ad nitrum quod vestibulum naturæ, inavarunt. Ad illa natissent depilata, inavarunt. quod manu evocant avarare id est aquam avarii, ei evado, rem dicitur. Sed in Cypriis scorte frequentius usurpatur.

Scrobs bis. Scrobis is fecisse inire terram manu facta ad deponenda semina. Columella libr. VI. Sed scrobis elisabo similis sit, cuius imum rutrum rarenter est Plinius libr. XVII. Scrutuli serentur et in scrobe serantur. in solea longiore. Sed scrobs quæ pluma illa accipiat nitrum, ne aeruginosa fiat infrumento.

Scrobiculus exiguus scrobis. Columella libr. XI. sed scrobiculo facto, ad imus scrobes circa eidimur. libr. V. arbusculæ non nisi minimos scrobiculos secundum imum sa[tum] distantia faciebat.

Fossula differt a scrobiculo, quippe in longum magis dirigitur. Cato de R. R. Petito fossulas facito quam rectissimas. Plinius libr. XVII. Aquæ vigiliarum.

Alveus scrobis magis in longitudinem excisum. Columella libr. XI. Quæ in sarmentorum alveos [illegible] Plinius libr. XVII. Quæ scrobes) ac his sarmentorum frusta, ei circumdari aquas accipiant et dirigantur, aluit excabantur.

Sed sulcus aratri fossula dicitur. Columella libr. II. ad diligenda semina efficitur. Plinius libr. XVII. Hiscere nubes sentiunt (altis) montibus imitare in nascentia, invocine in sulco nascissime in scrobe — Sulcus latissime natæ sunt. Columella libr. XI. Locus quem capiunt vestibulum ad recipiendum aquæ. Pannicum sapiunt vestibulum ad recipiendum aquæ. Pannicum Hanc manum imbribus, circumcurrendum est pluribus fossulam ad stillicidium stillare inter se distantibus.

Scrobs bis. Scrobis is fecisse inire terram manu facta ad deponenda semina. Columella libr. VI. Sed scrobis elisabo similis sit, cuius imum rutrum rarenter est Plinius libr. XVII. Scrutuli serentur et in scrobe serantur. in solea longiore. Sed scrobs quæ pluma illa accipiat nitrum, ne aeruginosa fiat infrumento.

Scrobiculus exiguus scrobis. Columella libr. XI. sed scrobiculo facto, ad imus scrobes circa eidimur. libr. V. arbusculæ non nisi minimos scrobiculos secundum imum sa[tum] distantia faciebat.

Fossula differt a scrobiculo, quippe in longum magis dirigitur. Cato de R. R. Petito fossulas facito quam rectissimas. Plinius libr. XVII. Aquæ vigiliarum.

Alveus scrobis magis in longitudinem excisum. Columella libr. XI. Quæ in sarmentorum alveos [illegible] Plinius libr. XVII. Quæ scrobes) ac his sarmentorum frusta, ei circumdari aquas accipiant et dirigantur, aluit excabantur.

Sed sulcus aratri fossula dicitur. Columella libr. II. ad diligenda semina efficitur. Plinius libr. XVII. Hiscere nubes sentiunt (altis) montibus imitare in nascentia, invocine in sulco nascissime in scrobe — Sulcus latissime natæ sunt. Columella libr. XI. Locus quem capiunt vestibulum ad recipiendum aquæ. Pannicum sapiunt vestibulum ad recipiendum aquæ. Pannicum Hanc manum imbribus, circumcurrendum est pluribus fossulam ad stillicidium stillare inter se distantibus.

Sulcus. Varro de R. R. Petito fossulas facito quam rectissimas. Plinius libr. XVII. Aquæ vigiliarum. Columella libr. II. Quæ in sarmentorum alveos [illegible] Plinius libr. XVII. Quæ scrobes) ac his sarmentorum frusta, ei circumdari aquas accipiant et dirigantur, aluit excabantur

tos ex sulcis qui nouos constituunt, quam ex cadet nouta aqueas in ellices
derivari declivus. Erasm. [illegible] a [illegible] dorso in transversos sulcos, et
hinc in ellices qui obliquo [illegible] sulcos ducuntur, diligenter observandum. Plin.
celsus ab hac quaestione longe recessit. Sive inquit, est fossa vetus quae contra
aquos recendos ducitur, et in quam alias retra decurrit.
Area quoque parva habemus: Columella libr. XI. ac circa id sarcularis humus refossa
in aream dirigitur, quae tamen sic informanda sunt, ne facile vicinantur mānes
ad primam pluviam sationis causa pervenient, ne qui pruscerunt herbas, se-
mina evocalve cogantur: sic nonus [illegible] in Bithynia et alibi [illegible] circa Di-
midias areas ovicinent. Sevus it nemo ret in cultis torquens: meos bicolentibus
aequaliter redossum (solo) disponit, dulcem vadicibus omnibus. Accipiamus libenter
et observandi editionis atque ex nostro codice dulcem quo veteris; deinde a calendis
novembris ad febr. calendas assidue carpsata terra hastis nec triduo gignere ne
queat, [illegible] pruscennes vadices nemore granigna et cognata quae nisi separ-
tim, non deleantur, segete oriuntur. Palladius libro I. xxiv. Areae faciendae sunt arguti
ores et longae — Inter areas (si tamen consuetudo efficiet) spatia altiora ipsis areis
esse debebunt.
Areola quae circa [illegible] hortis suis, parva area. Columella de Hort.
nec circum areolas, et sere faciemus horti.
Libro XI. Tum etiam [illegible] Lauri et Myrti corruptaeque cydoniae semina in areolas
dissevare proxime gerebunt. Et ita in areolas dispositum vocitiges. sim. ex nostro 20
Puluinus, idem ac pouta et aueta. Columella lib. 5 omnis autem generis vanos
circa calendas martias in hortis nec puluinos areae dissonere conceptis. Plinius libro
XIX de Hortis: rursum arvi distringi, easque vestigiis puluinorum rursus. Varro
R.R. I. Violare in fundo facere non est utile ideo quod necesse est reliqua
colligenda puluinos fieri, quae inaequationes et pluuiae permanare obstant,
et agrum faciunt maculosum. Plinius lib. XVII. Meliorem esse ex imbribus quod in
Puluinulos exiguos puluinos. Columella libro de Arboribus; sed sequimur nunc
sed proxime in clinis (curvea) areas positas, ita adaequanda sunt, ut a
superiore parte secundum codicem Palladium fiant ab inferiore autem
puluinuli altiores excitentur, quo plus aquae sinibus concineant. Serg.
id asserunt, non Columella sed Alfi autem vitare peccatum: nam Aldus
princeps puluinuli occasit, cui Livius adversus pulli ruibus codicibus. Poli-
tiani, Lipsiani, ac nostro confirmarunt. Pulli autem fourasse puluini per
contractionem.
Norcere etiam agrieda quid sit nouerterim, de quo habemus mentio apud
Plinium libro 17. Umbras et Matri ad vicenos pedes intermittunt arationis quaeta
in his quae crocant pouerulera. Est autem pouruleorum quod in cultaque se-
geris excreuerunt arando velinquitur, hae boues cui de vetusta cleuerit
est, Lauacro uersa, id solus euacuerunt. Absoluta aratione, in ipsa decussa-
rum impellitur aratrum, et subigitur: sementis temperie eodem ordine pos-
tiuata segerem, excreuma in magnas pouras quae prouerera pouruleta
dicuntur, saltuantur. Haec autem pouruleorum arando habetur tibi agrum
mia diligine, aut pluuia subsidentem non infestatum; nunc enim excreuma
altius fodiuntur, atque effossa humus ad media segetem uehet, exacto
anno inaratio post habito pouruleto ad aquae excipiendas et seruandas,
si fossae ad satum prosint. Haec nimio hiemore sedandam.
Ellices sunt sulci magni qui aquam dicisolent, ut ex Columella, et Festo ex-
ponimus, ii denique castriquie aut colliciae appellantur, ex eodem Columella
id asserunt, non Columella sed Alfi autem vitare peccatum: nam Aldus
princeps puluinuli occasit, cui Livius adversus pulli ruibus codicibus. Poli-
tiani, Lipsiani, ac nostro confirmarunt. Pulli autem fourasse puluini per
contractionem.
Norcere etiam agrieda quid sit nouerterim, de quo habemus mentio apud
Plinium libro 17. Umbras et Matri ad vicenos pedes intermittunt arationis quaeta
in his quae crocant pouerulera. Est autem pouruleorum quod in cultaque se-
geris excreuerunt arando velinquitur, hae boues cui de vetusta cleuerit
est, Lauacro uersa, id solus euacuerunt. Absoluta aratione, in ipsa decussa-
rum impellitur aratrum, et subigitur: sementis temperie eodem ordine pos-
tiuata segerem, excreuma in magnas pouras quae prouerera pouruleta
dicuntur, saltuantur. Haec autem pouruleorum arando habetur tibi agrum
mia diligine, aut pluuia subsidentem non infestatum; nunc enim excreuma
altius fodiuntur, atque effossa humus ad media segetem uehet, exacto
anno inaratio post habito pouruleto ad aquae excipiendas et seruandas,
si fossae ad satum prosint. Haec nimio hiemore sedandam.
Ellices sunt sulci magni qui aquam dicisolent, ut ex Columella, et Festo ex-
ponimus, ii denique castriquie aut colliciae appellantur, ex eodem Columella
quod Plinius libro XVIII confirmat: in usu est et colliciis interponere, si ita
fecus possit, amplioue sulco quae in fossas aquas deducant. Ellices, per
tiua praeterea declines sulci, qui [illegible] qui illos agri vicinum.
agris excreuerunt arando communiunt, hae boues cui de vetusta cleuerit
est, Lauacro uersa, id solus euacuerunt. Absoluta aratione, in ipsa decussa-
rum impellitur aratrum, et subigitur: sementis temperie eodem ordine pos-
tiuata segerem, excreuma in magnas pouras quae prouerera pouruleta
dicuntur, saltuantur. Haec autem pouruleorum arando habetur tibi agrum
mia diligine, aut pluuia subsidentem non infestatum; nunc enim excreuma
altius fodiuntur, atque effossa humus ad media segetem uehet, exacto
anno inaratio post habito pouruleto ad aquae excipiendas et seruandas,
si fossae ad satum prosint. Haec nimio hiemore sedandam.
Ellices sunt sulci magni qui aquam dicisolent, ut ex Columella, et Festo ex-
ponimus, ii denique castriquie aut colliciae appellantur, ex eodem Columella
quod Plinius libro XVIII confirmat: in usu est et colliciis interponere, si ita
fecus possit, amplioue sulco quae in fossas aquas deducant. Ellices, per
tiua praeterea declines sulci, qui [illegible] qui illos agri vicinum.
agris excreuerunt arando communiunt, hae boues cui de vetusta cleuerit
est, Lauacro uersa, id solus euacuerunt. Absoluta aratione, in ipsa decussa-
rum impellitur aratrum, et subigitur: sementis temperie eodem ordine pos-
tiuata segerem, excreuma in magnas pouras quae prouerera pouruleta
dicuntur, saltuantur. Haec autem pouruleorum arando habetur tibi agrum
mia diligine, aut pluuia subsidentem non infestatum; nunc enim excreuma
altius fodiuntur, atque effossa humus ad media segetem uehet, exacto
anno inaratio post habito pouruleto ad aquae excipiendas et seruandas,
si fossae ad satum prosint. Haec nimio hiemore sedandam.
Ellices sunt sulci magni qui aquam dicisolent, ut ex Columella, et Festo ex-
ponimus, ii denique castriquie aut colliciae appellantur, ex eodem Columella
quod Plinius libro XVIII confirmat: in usu est et colliciis interponere, si ita
fecus possit, amplioue sulco quae in fossas aquas deducant. Ellices, per
tiua praeterea declines sulci, qui [illegible] qui illos agri vicinum.
agris excreuerunt arando communiunt, hae boues cui de vetusta cleuerit
est, Lauacro uersa, id solus euacuerunt. Absoluta aratione, in ipsa decussa-
rum impellitur aratrum, et subigitur: sementis temperie eodem ordine pos-
tiuata segerem, excreuma in magnas pouras quae prouerera pouruleta
dicuntur, saltuantur. Haec autem pouruleorum arando habetur tibi agrum
mia diligine, aut pluuia subsidentem non infestatum; nunc enim excreuma
altius fodiuntur, atque effossa humus ad media segetem uehet, exacto
anno inaratio post habito pouruleto ad aquae excipiendas et seruandas,
si fossae ad satum prosint. Haec nimio hiemore sedandam.

Lumi et Limi, Nonio
ex festo auctoribus, sed
ci ex boues et appellant
boues, qui ales ex Afri
, alienis sationem
[illegible]

>1

oli de fosso:
pure pro nostro cum glari
aqua gladi
minent, sicut cum ex Educere
pulueris [illegible]

20) codice et Plauriana
ubi veliges exiendamus.
sed larue ab [illegible]
ne conuerse altiore, et ne
[illegible] quo [illegible]
[illegible] meo melius tribem
[illegible] ab liquens solum
[illegible]

(S interiacui puluinus)

30 Plinius libr. XVII. male
[illegible] scamna irrecualia.

ex Plinio Ciceracula minuti ciceris, imagocalis, angulosi, acelus pisum. Saluiccius
quod aurea similissima

Occare et occatio dicimus cum glaba comminuimus et communicamus: Varro I. Vineas nouellas fodere, aut arare, et postea occare id est comminuere ne sint glebae. Quod ita occidunt, occare dicunt. Nam et glaba dicitur cauda: nos primum illud id est comminuere esse occationis in nouellis arua pus in margine posimus. Hoc ex antiquis exuuis libris deduximus facile ubi legitur et deinde comminuere quod est: et postea occare. Sed manifestius ex multis codicibus Politiani, sancta Hieronymi, et Sauromatarum bibliotheca: et postea comminuere, nempe et postea occare. Occidit in omnia inceptorum obscuritate, ac tenebris, ut ex Varronis (postea nempe postea) qui segetes non nisi satas haberi (ut Aquilia) et id genus pluteos (ubi sationes occare solent, si qua in nouis quando uelicere sunt glaebae. Atque id nouissimum ex hoc est erui ueteribus arandi ab alijs quod in nostris antehac codicibus, in codicibus Politiani, S. Hieronymi, et Sauromatarum legimus, quo ostendit Varro non solos post arationem occari, ut uidebimus: uineas nouellas — sed etiam segetes, ubi non sunt satae et magnae. Fruges: occare et occatorium Vemicus pecudes frigus ab occidendo quod caput grandis pecus glebas (ait Lucret.) cui ciceo ceruicissime frigus ab occidendo Fruges sarel. fruges grandes glebae non saxeulo comminuerunt, uel inducunt ip minores ut in hortis, Pasinarius Pastinato, et pastinare cum alijs ad exprimenda gramina radicesque solo fodi Plinius. Columella libro III. quibus omnibus diligenter explorandis, non denique pr natione cognoscimus. Eius autem rei cum siluis genera fecundi agricolis non alium prouincialibus tradenda est, cum in longinquis ac remotis feris regionibus isu genus uenandi et subigendi agri minime usu uenit. Si quod fere quod in Ga et Pannonia, ac circa Nolanum inueniretur, peregrinis et diuersum usum habens quod Politianus codice usus erat Politianus, in nostro autem habemus cusanarum, anim cum, comitia fere fuisse feruens mense: ac uenatio fere regionibus isu minime usu uenit ——

AB Hel ascal non expe
vir instruendo ultra
— ideo non est ulneis qua
circa iam adhuc M. Tullius
Ide leg. stat. Iugera CCC
cubi instituti ultra postea genus
Iurisprudentiam lib. I.
Cum non idem suadeamus
agricolis, ne aruis simul
et uinea, oleas, et arbus
non colant? Virgilius fecit.
Neue ubi ad solem crescant
uinea cantu
— ultima uineis sensi
Hinc omnis largo pubescit
uinea foetu.

Incilia, et incilia a Iocus ce rem effossa ad aquam excipiendam, riuum seruandi, est sane satis flumina ac riuorum fluctus accipiunt. V Digest. lib. XLIII Tit. XXI. Incile est locus depressus ad fauces fl minis ex eo derivatur aquae incidatur, incidimus enim fossi uel rivo, a primum aqua ex flumine agi possit. Columella lib. V. ut a segn fauces soleat. fossae grandes glebae non saxeulo comminuerunt, uel inducunt ip minores ut in hortis, Pasinarius Pastinato, et pastinare cum alijs ad exprimenda gramina radicesque solo fodi Plinius. Columella libro III. quibus omnibus diligenter explorandis, non denique pr natione cognoscimus. Eius autem rei cum siluis genera fecundi agricolis non alium prouincialibus tradenda est, cum in longinquis ac remotis feris regionibus isu genus uenandi et subigendi agri minime usu uenit. Si quod fere quod in Ga et Pannonia, ac circa Nolanum inueniretur, peregrinis et diuersum usum habens quod Politianus codice usus erat Politianus, in nostro autem habemus cusanarum, anim cum, comitia fere fuisse feruens mense: ac uenatio fere regionibus isu minime usu uenit —— minime usamarlem

Vinea rem, Vinea Vinea, Vinea, Vinea, Vinea, Vinea

Pastinato, et pastinare cum alijs ad exprimenda gramina radicesque solo fodi Plinius. Columella libro III. quibus omnibus diligenter explorandis, non denique pr natione cognoscimus. Eius autem rei cum siluis genera fecundi agricolis non alium prouincialibus tradenda est, cum in longinquis ac remotis feris regionibus isu genus uenandi et subigendi agri minime usu uenit. Si quod fere quod in Ga et Pannonia, ac circa Nolanum inueniretur, peregrinis et diuersum usum habens quod Politianus codice usus erat Politianus, in nostro autem habemus cusanarum, anim cum, comitia fere fuisse feruens mense: ac uenatio fere regionibus isu minime usu uenit —— minime usamarlem

Vinea rem, Vinea Vinea, Vinea, Vinea, Vinea, Vinea

Vinea rem, Vinea Vinea, Vinea, Vinea, Vinea, Vinea

Vinea rem, Vinea Vinea, Vinea, Vinea, Vinea, Vinea

cuens, in nostro exemplo recusauit, amaru existimo Catonianos [illegible]
appellamus, quo quae prae [illegible] diligantur, significamus. Qua
de re Plinius libr. XVII. negat ante LX mensem (uites) falci tangi.

Vinea canthenata et quae alio modo pro singulis iugis insitionum: Columella libr. V Vites aut pro adnixa singulis iugis inserantur, eas vasti canthenatas appellat. Plinius libr. XVII. Haec similibi iugo constat proceris ordine quem canthenum appellant.

Canthenus, et canthenium pro uncus canthenus simplex in iugo ad dirigendas matronas prae transuersas uelicas uel arundines erat Columella libr. IV. arundines binas singulis iugis applicabimus, aut si regionis condicio [illegible] uetera deligenda fastidia, quibus adnexuerint singula quae transuersa iacitur in una [illegible] ordinis. Quod genuculi canthenici uocant nostri. Sed quo uarione illa uetera deligenda, quae in Poleniani codice sunt deue pinsui uel de uerenbus, in nostro: De uertibus pinus; in quinis excusis libris: de ionenum, sunt a editione? Penus habemus: de cerpinis, nam ita: de uespinis (locus fastidia (applicabimus; id in nouellis uitibus praedandis uitium fieri consuescit. Pergit Columella: is, ut dixi, canthenius iugo insitus a uentu quae uitibus ordinariis, submittendus est. Libro XI. hoinde cum faceris cauum, humilioribus quasi canthenibus interpositis, uigore sinistrorum conseruare; nam ubi arundines transuersas in modum iugata uitis crebra dispositionis, thecis capiuntur uentis prouisorum. Quae ubi uitis uitis [illegible] humiles canthenti fiunt, iisque uitis transuersa inuoluntur, et uitibus sarmenta sarpta iacuntur. Namque iisque — transuersa inuoluntur [illegible] uel uentu nutat in antiquioribus libris uestigia, ac ubi uitea accessit, fiscella aduma conclusum: — fiunt, uiuaque, et uiuis sarmenta sarpta iacuntur. Sed quae quo edit plinii libri carent, ac nostro codice uitia nupsisse. Plinius libr. XVII Simplici iugo contini [illegible] sine quae canthenia cuiusque uitea, cui uitis prae canthenis in sarmentis [illegible] ac uitea, aequo iugata uitea, cui uitis prae canthenis [illegible] carent. Columella libr. IV. Atque ubi duae materia non unam praeter iugi uitem [illegible] cuius saligni pruticis, uel compluntur quasi fasciculis adnexuerunt — Pontica iuga frumenti minusque obnoxia est. Et quae ex uniquis. Varro R. R. I. iuga quae transuersa iunguntur.

Vinea thauacara cuius cultus (ut scribit Columella libr. IV) certissi aduncis uitibus circumuincta non sarmenta calamosque materiis ligatis in oviculos aggregue flectuntur: eas nonnulli thauacatas uocant: Quibus Attinet circumuuinire denipsimus, antiqui circumuincire dicebant. Thauacata uitea nomen seruant ac hoc tempore uestri, non uigna cauaciata, et id genus cauaciare, ut pratus uel pinetica aqua aduersus cauaccio appellant.

Complanata dicitur flagellorum adhuc aqua recurua uinea deorsum flectuntur, Columella libr. IV. Atque ubi duae materia non unam praeter iugi uitem in ea pinetica inuenerint, diuersaque palma non iugorum complexu deducant, et, uelut mensa cacuminibus in rotam desinciant. Non iungata uenimus; in Albinis enim, ut media, uno in ea mittit est illo diuersaque loco diuersaque (quod ante Attius fornix excusum) inuoluta sententia exstitit.

Vinea a complanando complanata Plinius libr. XVII. Vinea complanata corpusculum uitis est. Dicta a cauis adhuc complexuis. Idem uidet hanc uineam quae duplici iuge fieri. Varro R. R. I. Iugatio complanata in longitudinem et latitudinem iugare.

Pagina Dicimus, cui in complexuis in altum non uitis iugo, ut complexui, ut uetus quinquis seminari, non est in quinto quoque palo singula iuga pagina inclusorum, uelut. At quid seminari? Non longe melius, ut Varro

or Plinio. Cicercula minuti ciceris, inaequalis, angulosi, caelat pisum. Vulgatissima

olim excussus vicenum seminavi, unde seminarium et seminarium.

Vinea vinalis quae vinos habet. Varro apud Nonium: Equidem non curo ut in vineis, quod vina prava habeant, vinalis dicar.

Plinius libv. XIV. In (vinealis vero seminum (cetros) escariae et lactucae)

Propagula est jam consistentibus dispositio, dum materia circumcidatur ad f
viveret frigeretque. Columella libv. IV. Ut una vitis acre serviat praedio
nisi admotis vineis uberes pisum nascentibus. Jam enim propagula magis
quam cineae frigora obrines, atque segnia hunc modum maturis distra
Feav. Libv. XI. Vinca propagula vitium generosarum a pauperioribus vel vitio sua
Vinculum, vimen vernaculae materia qualibus snisse vinciebant. Columella libv.
IV. Vinculi genus quale sit quo veliganum semina, manifestum vobis. — Ch
(seu cubita vernacula in iugeri (vitis) pervicacissima. Virgilius Egog. I.

Arcae Amerinae flavant sentis vernacula vitis
Cerealia Metamorph. VI. agrestes illic fraxineae hastilia legebant.

Vimina cui iuncis
Plinius libv. XXIV. non minorem a Salice civilibus usum dicat vimen
Stramen, declamatio, declamen, adminiculum, scuder quicquid ad fulciendas
pes adhibetur.

20) quae diximus: aut Salix declamen novae. Columella libv. IV. Secundi generis (vidicae) fissilis adminicu
vidicae e vobore, olearque maior diurna quam novae salicis. Plinius libv. XVIII. Declamatoria optima quae divem
aut si non sint, pali e Vidica adminiculum sive fulcrum sessui. Columella libv. IV. Cui stabulandae
iuniperae, cupressae, taxus- melior est vidica salix, necesse ea quotidie; nec est procacissima cuneis fis
na, tabulae. Olea — Etenim salix proprius stringit vectis quae vidicas disiungere
ac deinde secundae salix eiusdem arboris bifidas vidicas subministrabit.
Varro R.R. I. Pedamentum item fere quae novum generum: unum vocabulum, qu
appellatum solet adhiberi in cuniam e quercu ac iunipere, et vocatur vidi
20 Plinius libv. XVI exclamassa Pertica palus longus praecipue ex salice, ac populo. Columella libv. IV. Atque
celebrat: Propagat autem (cupressus) has (salices) cum cacuminibus, cum talis dependunt. Pertica cacuminum
sum) imminentia in pertica, ac- medica plenissimis. Varro R.R. I. Alnus palus e pertica. 20 Pertica item
servasse, amyctaenam va- Arundine Columella libv. IV. Pastores (Arundinis) antiquanes inveteratis
rietatem, qui XIII anno censui sibus spatiis obruere anno celerius maturat pretiosa vitabat.
singulis deberent.

Rumpiotinera, arbustum numerosissimum, et salicum fit ex humilibus arboribus acribus nu
(ob) dolare Plinius libv. XVIII merosus vites. Columella libv. V. Est alterum genus arboris salicis qu
Rumpiotinas alias arbores concavum rumpiotinum. Iul. Basilicus arborem Rumiliam, nec frondosam
vocatas sed quale: Transa- — Nam fere ita constituram rumpiotinetum animadvertit. Plinius libv.
Salix pertica propagines, cornea, liquido, ac Ocimum arbores, arbori genus in rumpiotineto praecipuum
Ulmus, arcus, arbo, cupressus arbustae ar- vimus: Rumpiotinus vocatur et alio nomine Opulus arbor Italiae Pal
bores. In caulibus populo mani- transversis, cuius tabulatae in arbore palus vehebat. Libv. XXIV. Rumpi
festum ulmum, vel opulo. rinum arborem dumi sparsae inter arbusta. Virgilius Ecl. II.

vescabant arbuta cicadisque
Arbustum Italicum alium arcessimus, et non minus tabulatum ornamenti.
20) in modum Damnato agit primum Columella libv. V sic incipiens: Qui cupiet frugiferum et ar
Saguntina palum filioquesitum arbustum viribus spatii fructuosumque habere, decem varionem
celebrata Scriptor ubi et ita concludit dicens: Itaque haec de Italico arbusto satis praecepimus. Ge
rustissimis post Catonem, nam iginus ulmus in hoc arbustico genere sublimius quam arbores
Classicissimique, ac ne pronas novum, et tonsilis a terra frutectum praestant, et vestitis hacen
a silvola quidem misi Italia ulmus dicens (ulmus) Ariciae fovum Sagana vegis Pyrrhi (ineam facere fusti
concessa in arvorsum gestu cubi, mentio manus eius praedave in ea alia
curve. Ita hoc arbusto sequitur libv. XVII. Sequitur, inquit, arbustivarum mis
Vitruvius ubi malleoli pronuntur ut arundinaceis fiant. Varro R.R. I. Salico in ulmi
arundinem quam arcessit ulmi, rota vestiam solet. Columella libv. III. Sol
genus saxeuli probatissimum domi conseret, faciamque arundinem.
20. Serratissimus Populi: et amoenus Arundinetum ubi serunturve et colantur Arundines. Cato: Sibi cacumina Po
iuxta Alcionii promenti, et Rhidae Populi serito, et arundinetum. Plinius libv. X Alcyones Halcyones in fi
vocatum. ginens canunt.

Seminarium ubi semina seruntur.

Ulmarium Ulmorum seminarium, ubi samara humantur. Plinius libv. XVI. Ulmorum
et arcanum cuneis prosit annos in ulmaria.

Plinius libv. XXI. De Rosarium et vasorum ubi vasa colantur. Columella libv. XI. Rosaria serenda
cana a Tauronio fossa aperiunt esse, irrorum prospassum et cultum habere iam rerum est. Virgilius Ecl. V.
solsticio.) Puniceis humilis quantum Saliunca rosetis. Apud Priscianum ve
Pomarium, pomorum campus pomis consitus. M. Tullius de Senect. Nec vero agrorum
Plinius libv. XXXIV. Serunt solum, et rivalis, et cunais et arbustis vas rusticae fana sunt, sed hom
arbusta: pomorum pomaria) etiam et pomariis. Horatius I. Od. I: et ruga mobilibus pomaria rivis
Seneca epist. CCXXII. Sacri pomaria in summis montibus serunt

Violarium ubi Viola. Ouidius Fast. IV. Ille legit calthas, ubi sunt violaria cauae.
Varro R. R. I. Violaria in unde facere non est utile.
Gymnasium, Locus ubi frugis reponuntur Varro R. R. III neque in area
eo messim uehunt. Liv. I. Tarquinius conditor in quadrata Tabernia. Per-
Plinius lib. XVIII. Alibi conua- cisq; Sat. V
uisendum quadrata signea Capuae cellae, atque Iouis aedi Capitolini uolucres? Virgilius Georg. I
columnis. Et Plinius lib. XVIII. Flouida Illius immensa ruperant horrea messes.
imbrose imperatori Tiberium ubi uiuga uel nascantur, uel colantur. M. Tullius II. de Legib. Sacer-
Iouis planare la- dotes uineta, uiuaracque, et salutem populi augurarier.
uinia dedicari Quercetum ubi, Quercus plantata. Varro R. R. I. Si enim aci finitum quercetum
habeni aliqui. habet, non possis recte secundum ad situm solorum dicere. Horatius lib. II.
Sat. Oct. II. quercera Sabini tabernas.
Id apud Pisciani com- Rubetum ubi Rubi. Varrolius Pharmacopb. XII.
memorauit) Comaque, et in Iouis hasta nouis rubetis.
Lauretum Lauretum silua. Plinius lib. XV. Quando Laurum in Aetruria eo.
Carus ubi silua Lauri fuit.
Cannabetum ubi coli solitus cannabis. Verus Inscriptio apud Gruterum: ex qua
ali cannabetum huic aedi cedat.
Corylletum, et Nucetum, Ubi Corylli multae. Statius lib. I Sylu. VI.
Tournefortius Quicquid nobile Pontica nucetis
in Asia minore Fecundis cadit, aut ingis Iolcumes
reperit. Ouidius Fast. II. Illa modo in siluis inter corylleta iacebat. R
Buxetum Buxi nemus. Nauiusius lib. V Enied. XI.
Non ornosis ordinata magistris
uiduaque ilatano, ponsi iuga. buxeto.
inguata Tam sparsa Ioniet campi
Caretum ubi Carices Virgilius Georg. Ecl. III In primis cauetur Carebas.
Columella lib. VI. nec nocet melius nemoribus haudiusse Lucretis, et
cauetis, quae Paquicleris facit Euandrius arcadia. Extrema: Euandrius
cingula in uiridia ostendentes; quinque in montanis, non inter carices,
et neubila nemora Euandrius arcadia. Sed Columella de Pascuo Bubus
ante aquae manifestum, ita et Palladio R. R. IV Tit. XI accumbentes: quia
uiridius frutetis, et his herba interna sentire saturantur. Propter quod
pleniora habebant saturantur cubilia. Plautus Cesneyus hoc cine
mensa non finisis, melius, inquit, Dauus inuenecula, ad Columella
de rore aumento, non ex uitalis, uiae trouea de cibo, non ex pauca
Virgilius Iocularis.
Palmetum ubi Palmae. Plinius lib. V Hierochuntem Palmetis consita, foribus
Ibi frana arare / inigues — Cacumen circa cubilia habitari arundam. Cali cinearium, pal-
mo rotundum quae reliquias.
Pinetum Pinus το πιτυον. Plinius lib. XXVII. Chrysocarchanas in pinetis Lacedae
similis nascitur.
Populetum Arietinum locus Populis ne Faunus. Plinius lib. XIV. Antea Coccino
erat generosissima celebratum Thessalorum populetis.
Castanetum Castaneto ubi Castaneae multae consitae. Columella lib. IV Pro-
pter quae sacpe nouella castaneta calefaciunt.
Cupressetum ubi Cupressi multi. M. Tullius de Leg. I. In cupressetis Gnosio-
rum, et spatiis siluestribus cubito insitiens: protinus aequiloscens de insiti-
tiis rerum publicarum, et de optimis Legibus disputat.

et Plinio Cicercula minuti Ciceris, imaginalis, angulosi, caelat priscum. Italiae

Liv in locis Ficerulae Varro R.R.I. Quare e terra nonay in seminario scrobiculos de Ficero et fragiles ficeta Ficu nos avara de fico dicendi obscurae. Plinius libr. XV. Celsanque Ficeris Carthaginis — ficus permittitur. Lexicularis Ficaria a Passavio R.R.IV. Ficatum. Aligeri in Filicetum ubi Filices abundant. Columella libr. II. Juncone sit, an gramine cretus ac filicis.

Salicetum ubi salices. M. Tullius I. de Fin. Nec me cuiquam suum bonum praestare quin arnoena salicta. Varro R.R.I. Boonetus locus eligendus, ubi salices crescunt. Ovidius Metamorph. V

et virgis vaporare

AA et Papyrea proca uose
et Plaut Vidulare
nocticapsis cervices e mulgere pinosissuit.

Cana salicta ovium
Metamorph. XI. Juncta palus hinc est densis obsessa salicis.
Juvenalis libr. I sat. XI. Nec mandum crescens viridi mastruca salicto.
Virgetum Virgultum nonay. Virgilius Georg. I. Littora myrteis lauriis
AA
Juncosum Varro R.R.I. vastos fecuri ea incidere, ubi pecori serendo — Ni
minima genus ad eum vilis, maxume quaerit salicta, secundo arundineta
rerum juncata.

Oliveretum olivetorum. Festus: Everriculi quod ex oliveris corbium
vectiunculae, duas quibus baccas, retinam ove fervant. M. Tullius I. de
nat. Quid de pinetorum olivetisque, aut arbustorum ordinibus, aut culti
oliveretorumque specie dicam? Horatius libr. II. Ode XV

Nugax, et omnis copia navicam
Spargent olivetis arbusta
Fundis bonis domino pulsis.

non in solaria ut

AB quod ita Priscianus ab
initio vindicavit
AC Seneca de sua, quod ex mirenur spinam sentesque
non nisi e aqua fonte
complent

Spinetum ubi spina. Virgilius Ecl. III.
Pliny libr. X. Spinetis enim ea scabendi causa pastorum nidos etiam fissiles. AC
Asculetum Asculeto silva: Horatius libr. I. Carm. XXII.
aequo pruinosum noctes mutamus
Daunia in altis aut Asculeti

AB
Vivecum, Vivelanum locus vivelanus. Suetonius de Tiberio: Militem
poriano ob subvectum e vivelano granorem copiae premium. Plinius
XVIII. Aquis spatia vivelanis piscinae iugat habere majores. Vi
jugi Aeneid VI.

Non fuscis vividaque trabeas
nec picta comantes

Laurelli tralles pruna rosmarinus avis) Frequentes locus frequens Plinius libr. XIV de Concelando
Tertull. de Jud. Dom. 20
— per semper vanum vitem
regebo reprimes proclare
in coercere vitam.) fori: nascens prov fructera nullo odore, nec crucis simus. Columella
libr. II. Felicis alioqui fructeris impedimus.

Judicis Metamorph. V. Vepreturn, femeum, vepres. M. Tullius Thusc. V. sepitum arboreque ar
Aut legionis qui vepres tarens spinum cremavit, ac femeti inclusum sepulchrum. Virgilius Eclog
hostilia castra
Ova canis. spinavit novas sarcina vepres.
Horatius Epist. XVII. Statius libr. V Tot vepretum, nemorumque novas.
Coma vepres de juvena fecit. Columella libr. IV Fluminum vimis, et spinetis, ac vepretis cam
Pliny libr. XXI. In vepretis dicit neam mentis aevi denominem.
nascitur cyclaminos.
Seneca Trag. Herc. Vepricula sepis spinis obsita. M. Tullius Pro Sest. Ut ista ex vepretis
ac rubeta Mirtula rempublicam conaverunt avo deve
Juvenalis inclita Vasticos fructeta densa a similitudine crestis, ut Festus
aspera de densa baccis vicebat. Platanon fruticosa more Plauti nemus. Vitruvius libr. V. Silva, aut fi
nores. Plautus libr. III epistol. XIX. excoluisti ficta quae platanona

Foenile locus ubi sarcinae foenum. Virgilius Georg. III.
Nec rora claudas foenilia serena.

Columella libr. I. Pars autem fructuaria diligenter in certa quaeque, rotunda
certa cinaria, defrutuariam, foenilia, palearia. Plinius libro XVIII.
ve florem ac foenilibus. cum sero faba
Fabata seque faba constat. Scribonianus de Anima: Pythagoras vetuit ne pue
balia gustet manducandas discipulis, seris parentibus. Item fabas crimula:
mollia L. Mille ex maturis fabalia, decem minoribus fastidium.

(A)

74

Stapeliæ tamen nunc nullo habito delectu, et Stomatiæ congeneribus accensebo, eodemq: Hamato Sarmentosis Rafnis, Sheva-dryophyllumanneis, Riccinis, Cotunnæ-nis, Casalgineis ac ceriscinis Rhinophanen affi-ciuntur, ut non ordine seriemq: Stapeliis sin-gulis Species sed Stapeliæ cognatæ seu cer-tionis Species Stapeliis digestam legas.

Ad ea quoque crebro in nominandis stirpibus casus ha-beri ex similitudine affectamus accedunt, ceu Asparagoides, Cassinoides, Nymphoides, Sesamoides, Ruscophylloides, Congeoides, Scorzonoides, Tithymaloides, et Veronicoides genus ex Veronica Sowia a nobis constitutum, quæ Philadelphicæ Flore carmine Bonavol-lio memoratæ similis, Quæ quidem magis recipi-unt, et probantur quæ in Græca origine ad Græcæ exemplis sunt deducta. Sed tamen eodem modo Stapeliæ Species memorantur, Stapeliæ-statissimeæ Stapeliæ Species memorantur, quibus habemus: Plumbaginoides, Valerianoides, Bor-raginoides, Plantaginoides, Sta-tices, Cinerariæ-noides, Ficoides, Scrophularioides, Ricinoides, Tribulo-ides. Propter quod neque nostros Urticoides æquo animo ferent. Hos tamen accurate in nos aliosque cruti-ve istos mihi mirari mirabor, si farina cocta bula longo a Græcia vadices agave indicavere, Quod dum nostra boni, nihil magnæ facissæ opinor. Recede Salomone quæ-tamen asseguntur, Græco profunde in Græcis aruis radicantur, ut Græca iuva eruis in colonias procul missa non amittant. Quare si a semen saminoides constituere, et a cultris cultroides, a triacis triacaloides mora mihi mens fuerasse videbatur, ut Græca Græco modo exhiberem, ut in nostris e-pistolis declaraui. Progressa nemo adhuc sequente hebet quæ eius sint, ignorat. Nos et Urtica Græcis facile immiscebimus si ab opio concino, et Hygo tango quis repe-tat; quod tangere cardoni quoda debet. Præterea ex-ist ascalabotæ dicta quia recte non mihi scalabotæ ita prosint, animadvertere licet Urticæ nomine ge-nitrix naturæ scriptes concludit ea, Urticas recte quæ est eadem forma in strictis et fractis separan-tem, Urticoides autem dici eæ non semina quæ ajaces ferunt. Ad eum quod Græcos ascalabotæ et quod Urticoides dicerem. Primum quod discolores Urtica urens pustulas ferens C. B. Pin. 231. Altera urticulam Urtica Romana altera, minor, foliis minus serratis, flori semine sonex Pluk. Nos autem. ex Græcia afferuit selecto stirpe

quamvis

atque etiam

[illegible] Plinio Cicercula minori Ciceris, imaccalis, angulosi, coelus pisum. Italicum

Acalephes Dioscoridi, sive Acalephoides, eadem Strigos
seu Ervum Theophrasti. Aliud magnae gentis ac Narbonica cicera
Dodonaei non perabsurde ad Lathyra degenerasse videtur, quae
complexa vocabuli ambiguitatem Theophrasti Hermolaus
ram inepte sententia secutus Lathyra in Latio nata ait
cisq seminibus genita a strigis similitudine declinandis
valuisse. Quod iis non facile assentiemur quae absonde civi
cijusdam stimulant dentur Catolinoides, Barrayoides, Tarax
cordes, Scorzonerodes, Jacobaeoides, Guilandinoides, Cor
nicoides.

[illegible] minuti ricevis. imaginalis angulosi, ocelli parvum. Rutarum

76

anregnes ab ea qua prosapia nostri ado exigit, explicanda erunt, illud tamen intrigisse praesentit, frugibus cum primis quamvis varijs et multiplex apud veteres ib tamen omne commodus inhibebantur aut calamitas prostrandos quos ex agris ac pascuis, indicare. Qua propter bona illa quae ex amicorum benevolentia, aut in unibus ac domus gerere, consequi solemus, fructus noscitur esse accepimus. Hinc M. T. Tullius inscribit Celio: amicos ait, eos potissimum diligamus ac quibus speramus se maximos fructus esse capturos. et Servius in Bucolicis hoc fructi pro habere illis saepe, id habet Turnebus iter apud Nonium legitur: haec ingrui, si ingravo aduste ut faciat, satis fructi capere ac re. In armentis quos ac gregibus ipsorum salubri quoniam nobis gerendarum fructum, fructus vocari solent, ideoq. fructuaria animalia apud rei Rusticae scriptores maxime celebrantur: gravere, ingrui Varro [lib. de R. R. c. 4] pro ipsarum lucros quos maximos habeat: sin minus, fructuaria id. ne ad non esse. Hyev similiter fructuosus appellabantur qui ac pomiferis stirpibus maximos vectigalium quibus consentiunt, ut arbores sunt quae subsidio Isidori [l. 17. c. de R. R. 6] pronunciat dicuntur agrorum. et arbores quibus utique certum in animalibus vero abusive ex transitione vocamus fructus. Ab itaque fructu sive ex nomine beneficio sive ex animalium significatione commoda usibusque significat, ex qua voce [ius] ius Ulpianis dicas, abianis vobis usum fructum habemus. Salva vero substantia usum fructum [facere] habemus. Nos fructu nomine id ergo [ita] vel semen complectitur. Quia fructus [arbo]ris, ut semen est a [ger]minando id quod [ger]minat ex re nomina dicta, [ar]bor viva est consentiens in [ar]bore. Explicatio [ma]de fructu [ar]bore accidit ut ipsum [ar]bori distinguamus in semen arbo fructus proprie dicti, semen est quod terra vel aqua [ar]bori explicat. Cuius quidem arbi arena ac nuda sint ab formas [na]scantur discrimina, interim tamen jacent ac sine nomine, si nonnulla excipiamus ac gi- gantea in vite vinifera, ac in quarta cognatis arbo- grandes: ita [ma]gnus quae ad [ger]minandum usu [re]cepta sunt, [ge]minus id quod [ger]minat ex re nomina dicta. Multos quos [de]nascendi

ordine differentiæ subsecant ~~semina~~; nam sunt quæ de singulis fructus singula producunt, ut in Plumbagine, Rhapontico, stratice, sagapeno, sistula, sunt quæ bina, ut carinus in Rubeola galio, et umbellatis omnibus, terna et deinde ~~sena~~ ~~una~~ pauca quæ sena quinque denique octona novenaque semina producit, quemadmodum Cedrus omphalodes, Palmarum, Pinorum, Taxorum et cognata genera, Pinea denique quinquefolia, Convolvuli, Ranunculus, Tormentilla, anemone. Non præterea quoque est cuiquam mirum consulto naturæ, quod semina ~~ad~~ aeris ~~ad~~ flore obtegunt ad calyce, foliisque, nonnulla in squamis nidulantur, nonnulla sua substantia nexa sunt, et plurima, in fructu de quo supra dictum, adhærescunt ~~aeris et minutorum animalium~~ in fructu rarissima sede inveniant. Sed cui omnia mirabili natura consilio constituta sint, rei illud in primis quod ad satione spectat, quis merito exequi possit oratione commemorando. Quo vero facilius id quod sub oculis versatur exequi incipiam, cum de uno cum duo scripta in fructu, nonnulla generatim de singulis et carinosi et sicci de uniuscuiusque ordine ita dicam ordine ~~necessaria~~ enarrare quæ primo præmittenda. Sed illud primum iterum necessaria est scire fructus illud a nobis dici qui per maturitatem ~~sicci~~ distenduntur, siccus vero qui ~~semina~~ naturæ seminis neutiquam caret, sive exsuccus. Carinosi vero ~~sicci~~ sunt forma aeque differentiæ, ideoque innumeris quidem ac prope infinitis esse de singulis referre, nec esset scitu necessarium. Sed carinosos tamen fructus omnes ersi figura, magnitudine, specie, nascendi ordine inter se dissimiles ad quattuor præcipua capita revocare conabimur, ad Baccas scil. acinos, pomum et Pinum. Bacca exigui est fructus explicitu causa semine excipiens: acinus contra plurimo humore ~~ac~~ careinoso quæ fauces, et nucleum omnia ac tenerioria seminibus præbendens a Bacca separatur. Acinos gignit Uva, Evangelia, ceris, Prunus, et inter Baccas Cassine, Solanus, Bryonia, Tamnus, Asparagi, Baccis vero accensentur, Ulex, Laurus, Hedera, Ceris, Vaccinia, Cornus, Arbutus et Jasminus, Tinus. Non ignoro ~~nec~~ baccæ acinigue usos in Medicina. Hederam quæ baccas gerit in corymbos dispositas, acinos gigni tradidit Plinius, Baccifera appellavit Seneca Iacus: Hederasque nulla bacifera vulgavit fronde. Idem Plinius ad acinos gignendos satyra

Vocauit Sambucus, at eruditi quae Sambuci est fides,
ipse, tu Bacchi fauce hoc Virgiliano carmine ostendito
Van dacy Arcadia

Cadlina acuelos, geminiflora C.B.
Valnevaria pronto gibbosa, p magn.
calyce) J.J. A.P. Vagni

Aster Africus, luteus, monranus, cal.
loso, magno Sore C.B. Pin.

Astervordes Alpina, salicis folio J.

Aster salicis folio Gueri, cuenato
multiflorus. Conyza media
Monspeliensi affinis multiflora
J.B. 2. 1049

Aster monranus, luteus, salicis
glabro folio C.B. odorat conyza
Madrid Matth. Flos.

Aster salicis folio vigilo,

Aster salicis folio, Tabernæmont in
vulgato, asterior.

Lychnis Orient. maxima, Buglos.
si folio undulato J.C.

Lychnis Cretica, Fl. Cluvii, calyce
Cariophyllo purpurascente J.C.

Hesperis odorata, flore minimo
Sloan.

Clinopodium Satureia folio spica
rubro, Fl. Cluvio purpureo-coeru-
leo, calycibus villosis missum
a Doct. de Royen sic: Clinopo-
dium Virginianum, angustifolium
flore ex albis, purpureis punc-
tato maculatis &c.
Facia Clinopodii Rosei Boec.

Tussilago Romana, scapi fructi-
annua, foliis subrotundis
sinuatis, capitulis pluribus
scabiosæ modo, Fl. pluribus
ex-albo-rubro pulverulento
cum calyce ex duobus pluri-
bus, quarum interiori, ampla
sacco, exciensa villis hirsu-
ta, apice in geminas aequales
cruces desinens: altera
longe minori, subfusca dimissa
acq. instar intricis fructus
pappus angulosa. Capitu-
la interna scariosa, ex flo-
sculis ornata, pentadig. inni-
sca, quæ ex foliis alis nasci
tur. Floret Junio mense.

Provenit ad Civitatem
Castellanam in sarcosis La-
tis 1744. Vitalianus Borromæus
Cyparissias foliis Myrtinis, flore
annuo, foliis glaucis, capitu-
lorum rotundis inter folia ver-
sus alas capitulis ac medius caly-
cibus subulatis in ungues
acutas desinentibus. Flosculi
albidi exigui pentagynandri. Fru-
ctus oviformes.
Provenit Romæ in Collisæo
Horto Pacchio mense Julio
floret annuo

Calendula Africana, foliis dentatis
semiflosculis ochroleucis
in disco albis, ad ungues atrovirentibus:
flosculis sterilibus, tubis et stamini-
nea cruciata atrovirentibus. Calen-
dula Africana pumila, flore
in disco albo, foris violaceo simpli-
ci Raium. Lugd.
Polyid Calendula folio C.
Caltha Africana, semiflosculis in disco
albis, foris luteolis: flosculis sterilis
cruciata staminea nuda: foliis
pinnatifidis dentatis, et sinuatis.
Calendula foliis radicalibus si-
nuatis, caulinis sessilibus dentic-
ulatis Von Royn. 177.

Caryophyllus barbatus, hortensis,
angustifolius C.B. Pin.

Senecio pyrenaicus, minor P. Vagni.
a Senecio minor minus P. Pi
siliqua compressa: semina co
pressa, ruffa, orbiculata, cu
ata folia cua

Lychnis viscosa, pyrenaica, glabra
Lauri viridis folio angusto, pe-
talis pyr cordat pinnatifidis
accord duo majora, duo mi-
nora. Calyce longissimus ad sex-
quidigitum longus, striatus, vil-
losus villis glutan emittens pi
viridis calyce, scutis albis. Flos albus
subtus ex viridi scarlatus, bifidis
foliis, cui bini appendiculis albis.
Tubæ petala candicantia. Stamina
candida x, quorum v petala
affixa: apices ex flavo cærulescen-
tes. A.P. Vagni.

Trifolium spicatum Fl. pluribus rubro, pu-
rum albo. Trifolium Pyrenaicum capi-
tulis Fl. globosis.

61 Hesperis ff. albo, folio crasse dentato. B.
siliqua teres
Cardamine Orient. ff. minima.
Hesperis. ff. elegans amb.
Hesperis adovaeo ff. minimo Sloan.
siliqua teres: semina singulis ordine, longa nigra.

De Flore

Ale gerala Leo in Segetuinosis floribus. 84

Apices, cuoci Pl.
Riceus, os nis: hiatus:
Balaustium Flos in Punica
nima: nimula
Balaustia semiflosculus, ac Flosculus in singulam producens Pl.

Calyx generalis seminales tunicas in Legumine in quo siliqua iacet

Coma pars summa in qua flores sese exprimunt

Cyrinus
ni. quidquid instar floris Penicilli effingitur, ut flos Acari, Hypocistidis, Galyx Hypocistami.
Corona pars extima radiatorum florum qua ac semiflosculi sit.
Corolla
Discus pars media in floribus radiatis qua flosculi constat.
Fistula

Infundibulus.
Labia: labella
Lacinia, punctamentum, βρύον, scutulatus, κάλυξ Theophrasti.
acervus squamarum, apicat, ac staminibus in longas corymbos conicis
cupressus digestarum.
Punctamentum

Flos ἀπὸ τοῦ πλήθω i.e. fructus abundo, plenus sub a cadente.

Flosculus in globum conglobatis floribus in disco consistens
staminea vagina, ac gerulo compositus. qui primum sic a
circumstantibus in Capitulum dicitur. Singularem autem si
in Capitulum dividatur. Semiflosculus flosculus in radiato flore extimus discum
efficiens, ac coronas consistens qui gerulo tantum constat.
Stamina: filamenta cum columella quibus summis apices cohaerent.
Petalum. Floris folium tenue, ac coloratum

Vexillum. petalum amplius superius, ac transeat in Leguminis
Flore
Tubo quod da medio prominet
Alicuilleus tuba qui filamenti, ut in Acarosa, Lonicera.
Fimbriatus quod in medio subsidet.

Unguis pars infima petalorum vasa albicla, qua simi-
tudine in reliquis floribus cernimus.
Flosculus li: concha

Lingua quod in linguam promittitur.

Ligula: linula parua lingua

Cauda in flore Vitis, Cardamindi, Helychrysi, Asparagi
Penicillus: Penicillus, flocci, flocculi nuba in Acerosa, in Laperius pro:
item semen villis coronata ut Cardui, [illegible]ni, Tacca -

Flos circa subiungitur
a nonnullis
Theophrastus παρὰ τὸ
πλέω. ἀπὸ τοῦ πλήθον τοῦ
ἐν τοῖς καρποῖς
ἢ τοῦ βρύειν τοῦ
ἢ τοῦ σκυτλαρίου τοῦ
πετάλου.

66 Flos gen. fl. albo, folio profunde dent.
rato. M.

Flos

Elix seos rubra corolla cui in Croco flore;
Petalorum dicarum folia ad similitudinem generali carens dissimile
sepe odoratus, cui in Selavea sativa, flumino sativo Bugula
Alpina coerulea.
Labrus acaremias generosus, cui de Libo scribit Plinius
Nov. gen. vesicularis non ambitus labris.

Flos isometer qui in paires aequales desinit, cui flos
Concolculi, Malva, Mandragora, Liliiconvallium.
Flos anisometer, qui in paires inaequales, cui flos digitalis, Lamii, Scrophularia, Gladioli
Flos anomalus, qui dissimiles figura a cognatis differt
cui flos Linariae, Delphinii, Aconito, Isatis alterae, quod altera
caudatum inest, alterae sine cauda, flos digitalis a Scro-
phularia, flos Delphinii ab Aconito.
Flos isopetalus, cuius petala sunt aequalia, cui in flos
Cisto, Hesperico. Alsine, Papaveri.
Flos anisopetalus, cuius petala sunt inaequalia, cui in
Caryophyllo, Malvarisco, Poinciana, Fabagine.
Flos monopetalus
Flos polypetalus
Flos conglobatus.

Flos Leguminosus
Flos resupinatus

Flores monopetali sare in paires aequales expansi,
et rubo praeditiangusto
Asphodelus, Asclepias, Plantago, Plumbago, Pervinca, Nerium
Valeriana, Valerianella, Rubeola, Jasminum, Ligustrum
Phenianthes, Mandragora, Quamoclit, Gentiana, Rhizomia
Auriculacum, Primulaceus, Convolvulus, Trachelium
Lilac, Thymelaea, Pedalyrium, Crocus, Colchicum, Lilio-asphodelus, Iris
monstr. Bellevalia

Flores monopetali in paires aequales producti, ac sare fructu in rubo non conspicuo
Belladonna, Lilium convallium, Polygonatum, Convolvulus, Jasminum
noides, Plantago, Solanella, Cotyledon, Rosa Campanula
Rapunculus, Colchicum, Rhamnus, Guaiacana.
(Platanus sine calyce) Ramnus catharticus, minor fol. oblongo sinuato

a Barus, Brycan Laurus Alexandrina

Flores monopetali sare expansi nullo aut quod Graecis
rubo praediti.
Lysimachia, Anagallis, Samolus, (Verbascum, Blattaria), Sedum
Opulus, Viburnum, Sinus, Sambucus, Ebulus, Asclepias;
Syringa, Capsicum, Nymphaea, Rhoscarellina, Varonica,
Stellata, Alcea, Abutilon, Kermia, Gossypium, Gallium, Cruciata,
Anagallis, Rubia, Lucernis, Atropa, Datura, Nicotiana, Tuscum
Aparine, Lappa, Amygdalus, Lycopersicum, Solanum
Rhamnus, Syringa, Olea, Aquifolium, Viscum

Corys: Convolvulus
Anthyllis: Rhamnus
Hyperic: Cynoglossum
Staphylea: Laurus

Flores monopetali aequales ambitu
Convolvulus, Stramonium, Jalappa.

Flores anisomeri monopetali, ac petalo spermi, in quibus
caules rarrugoni, ut Malvis

— caules teretes
Echium

Flores isomeri petalo spermi, monopetali: Pulmonaria, Ec-
Buglossum, Symphytum, Omphaloides, Borrago, Cynoglossum, Lithos-
permum. Cynoglossoides: Convolvulus.

Convolvulus.

Pedes monopetalos flores, cum forma ex natura percipiendo, ac
diligentius considerando sunt qui primarias generis communem ha-
bitudinem ex simili aut dissimili ordine, aut ex ipsa forma discernunt
similitudine aut inaequalitate bifariam a nobis juncti ex singulari in
isopetalos, atque anisopetalos. Isopetali sunt quae ex petalis similibus
et aequalibus circa disjunctis ordinantur, ut in Rosa, Convol-
vulo. cisto, hyperico, Portulaca
Anisopetali sunt dissimili modo et petalis dissimilibus, inaequa bilibus
et non aequo ambitu circumactis. ut in Fumaria Aconito, Aquilegia
Jasmino, Digitalis.

Jam vero isopetalos primum singulos perlustravimus quarum petala in ad an-
gulos circa centrum inclinantur, ut Stellaris, Asperulae, Rubiis, Gali-
Valantia, Asperulae, Thlaspi, Lunaria, Turritis, Leucoio, Hesperis, Barba-
rea, Isatidis, Technaria. Aegilops, Tetragonia, Crucifera, Portulaca, Silybum
Cruciferae, Silenes, Crassula, Cucubalus, Caryophyllum, Dianthus, Vaccaria, La-
Valantia, Asperulae, Brassica, Lunaria, Sempervivum, Rhamnus, Vaccaria, Tunica
chnidea, Asperulae, Brassica, Lunaria, Sempervivum, Rhamnus, Vaccaria, Tunica

Sequuntur quae petala non inflexa integra circa disjuncta ad finem paene ovatum, ellipticum
producuntur, ut Onagra, Chamaenerium, Oenothera, Chelidonium magnum
Geranium Ranunculus, Clematitis, Pulsatilla Anemone, Trifolium, Leontice
Polygonum, Cynanga, Cactus, Opuntia, Crassula, Cotyledon, Sedum, Stellaria,
Polygonum, Kali, Telephium, Hypericum, Malvaceae, Ruscus, Polygonatum, Poly-
gonum, Chrysosplenium Ruscus, Cucubalus, Hedera, Aegopodium. Viscum, Hed-
era, Ruscus, Pedicularis, Pedicularis, Aconitum, Aquilegia, Delphinium, Rana-
culus, Ranunculus, Nymphaea, Nymphaea, Tribuloides, Ruta, Peganum, Ni-
gella, Chamaelea, Glaucium, Salicaria, Turnera, Limoniastrum, Statice,
Papaver, Argemone, Portulaca, Cruciata, Epilobium, Granatum, Punica,
Argemone, Portulaca, Cruciata, Epilobium, Granatum, Punica,
Kali Rossicum
Ex his sedecim primum acute calycem integrum sicca cuspidatum ad-
Sedum Evanidia
nascentes: Saxifraga
rum, Salicaria, Polygonum

gunt, cui petala, stamina et apices affiguntur, ut Geranium
Fragaria, Potentilla, Comarum, Filipendula, Rosa, Sorbus, Mespilus
Crataegus, Rubus, Cerasus, Persica, Prunus, Spiraea, Pyrus
Cornus, Alchimilla, Rhamnus, Euphorbia, Sedum, Saxifraga, Lauro-cerasus,
Pomum, Spiraea, Helleborus, Veratrum, Thalictrum, Anemone, Helianthemum
&c.

Cognata sunt quae calyci cui stamina et apices insunt, unguem
formant et petalaque ad rotulam ac pentagonum figuram si explicare ac
in patentia expandere cum omnibus communibus ut in Rosa, Agrimonia
Agrimonioide.
Singulae petalum unguiculatum apicem non retinuere, sed planum, cui calyx
concavitatem. Crinem cum Polygonis Coeloglossis, Orchidibus, Crassulaceis, Pisum, Vicia
Cornubus, Cotonea, Persica, Cruciferis

61 Hesperis ff. albo, folio erasando dex-
trato B.

Inter monopetalas flores irregulares congeberis: reconsetæ nectarei,
quorum ex unico vertice filum, et eorum mars nonnihil qui semper fasciculi bar-
bulæ, et singulari ciconiarum ad anisomeras tractant, flosculi accum-
ad isomeras cæteris Stagnea Linnæi ad ordinem dicotomæ ad ordinem ad ordinem
in una colligunt ciconiæ ac Lavoccus Jacea, Cirsium, Carlina Carlina, Chicus,
Acanthium, Centaurea Sonchus, Conyza, Elichrysum, Gnaphalium Filago, Gna-
phalium Gnaphalina, Heranthemum, Conyzoides, Echinopus, Tanacetum
Senecio Bidens, Parasites
Secundum quasi classis habendi anisomeri congeberi, quorum species
Heracleæ Chamomilla, Sonchus, Galenica, Scolymeia, Tragopogon, Calendula,
Crepsis Campana, Hagadiolus, Scolymus
Magna solido cognatione intus adnexi et vestiri, qui vadium
et dicentur, et habentur: hæc corona anisomeris flosculis in-
comparas in disco staminares. ac Stæchas hodie. Abrotanum,
Bellis Chrysanthemum Leucanthemum, Chamomelum Matricaria, Abro-
nia, Artemisia, Cyanus, Conyzoides maius Atrax Jacobæa, Virgaurea
Senecio, Tussilago. Buphthalmum Cotula, Millefolium, Ptarmica, Arc-
nicus Stæhelinoides, Calendula, Soldanella, Calendula
Peracta receptaculi floris historia, anisomeri accedit calyx, cuius cui-
aequalitas, et similitudo sit multiplex, ad hoc summa gaudia diccin-
mina omnia revocare conabor. Tragacantha primum adsit, cui calyx integer
tubulosus quamvis corolla excipit. Magnolia, et Bissimilia Leguminis
florem constituens. ut Barba Jovis, Dorycnium, Cicer, Lens, Glycyrrhiza
Tragacantha Vulneraria Onobrychis: Trifolium, Anonis, Genista, Graecus, Lotus, Trifolium
Astragalus Cytisus, Phaseolus: Vicia, Lathyrus, Ciceula, Ervum, Orobus, Galega, Lupinus
Faba, Ochrus, Aphaca, Robinia, Glycine, Lupinus, Pisum: Genista, Cytisus
rella, Cornacea Spartium, Genistacpeanum: Coronilla: Tamarindus: Se-
curidaca: Pelecinus: Scorpiurides: Cornutus: Ornithopodium: Hedysarum:
Astragalus.
Aliquo discrimine contineantur anisomeri, quos anomalos pro-
ratos cæcam accolunt species? Iosa, Fumaria, Capnoides, Cysticapnos
Cardamindum, Nasturtium, Bassamina, Stemonitis, Aquilegia, Orobanche
Ovchis, Orchis, Nidularia, Stellebovina, Calceolus, Pedicularis, Lucreola, Pin-
guicula. Ad has vocandas evidenter nec [illegible] diversi modi
ordinare fovent, ac Stæchas. Salvia, Lamium, Lavandula, Salsola, Tabago,
Fraxinella, Xeranthemum, Circæa, Pyrola, Cynoglossum, Tabago,
Chamaenerium duo, Thlaspidos species ascotica, Hyoscyamus, Thlaspidium
Bocconi, Chamaenerium, Sinapistrum, Nasturtium.

Malcea his signis cognoscimus: folia ex angulis prodeuntia sane asperi
carnea, ova intus clausa: imo arg. intrinsecus foris pluva filamenta
quae stamina vocantur, adhaerent, pluribus apicibus insidentia; quorum
usus ad fructus et seminis exsiccationem maximus; cui non leve pondus
simis mammibus constet, et ad ictum facillimis, nonnisi exsiccatissima corpuscula
subit, arg. deducit arg. exsiccandi. Sic fructus augentur ac semina
concrescunt stamina in tubo, quae tubae quae a seminibus sanguinem
continentur. Pes nubes aeu ad semina fecundas. Stat carina medullam
sui semina in edae circumdata, vitam figura gerentia.
Malcea vocatur a Graecis unde graecissat. quorum in civis arbitrium
alcum mollit; hinc Horatius cecinit: citrea Lactucis et malvis citrea maluit
Sicet confirmat Thamirides hoc carmine

ecquem valeras carnive mihi cubica malvas
attulit, et daring quas habet hortus opes.

Malcea mollia recensentur: prima haec quae pingui Ma- campestri
loco delectatur, multo cogente nascens, cucullatus: sub aestivos Cas.
Bauhino: Malcea silv. folio sinuato, quae olim ad cibum colebatur
idem Columella libro de Hortorum cultu inter olera recenset bitens
et Malache minore sequitur quae aestate solem.
Hac arva se tum prostratus Hesiodus canit:

Malcea cichorea Teucrique Malcea

me nascant alsine

ac hae cibum consuetudine mater maresci insolescit agnus Pallantis
Sulla, interpretando: Scribit ut libro III de legibus: maiores nostros
apud antiquos frugibus concreti vetitos, ut scimus (nonne) ex quorum usu
Mars mollitus abstinentes, solo autem frugibus dignitatem tribuisse
videbimus. Quibus frugibus bestia satis intelligemus. Malcea, credo
et asphodelo, cui vocatur ad cibum usurpatum antiquitus, neque ac-
cubatus in tanta copiarum abundare hac remotae negligentia deum.
Prime celeberrimus ducum Hesiodus stultos homines intelligit quos
ignorant: ὅσσον τε μαλάχης πλείη τε ἀσφοδέλου τε κακή τε οὐλοχύτη.
neque quantum bonus sit in malcea et asphodelo.
Porro malcam et asphodelum fuisse in mensulis satis
fuisse inter seles conlectorum non relinquo, cui ex Porphyrio egregiorum
sententiarum supersit quae mensulas in Pythagoreis instituerunt:

Νήστιν χρὴ μαλάχην τε καὶ ἀσφόδελον προσφέρεσθαι
σκόλυμόν τε καὶ τὸν ὄσπρεον ἠδὲ

[illegible] vadimonia habeat: [illegible]

[illegible] ac [illegible] fructus [illegible] malcea et asphodelus
dolos [illegible], [illegible] fructus [illegible] [illegible] fructus, dicitur quotidianum
et [illegible] fructus nobis [illegible]. Hinc Paulus iurisconsultus [illegible].
Sicut [illegible] de [illegible] Tib. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible], non
solum esse [illegible] et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
cadum silva, et [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homines
frugis usum [illegible]. Quare Iulianus iuris item [illegible], qui in eo
[illegible] [illegible] [illegible] [

Ut Hasceni stomachi calida remedia

Affectus: omnibus iuvat dolores, sanie ac humore, discussi, cum
vomitu.
Laudanum ex aqua decocta ad calculos, venae sectae, ranunculi, cum
rasa: alvi excitationes
Visus simul contra nubem, et vespertinam suffusionem
Excrescens ad uterum, ac ecchymosis impositum, removet: fistulam
Natura ad alia remedia mocens

Alcea ad stomachi vitium:
Succus decoctus arg: impositus ad oculorum caligines
Semen verminibus lumbricalibus, vigiliis simul, et convulsivis auxiliatur.
Decoctum muscatae officacis ad humores putridos.

79

Praeterea ut in illis maritimis tangeis ad placentas, et
a placenta ad fauces [illegible] longe circuitus deficeret, ne mi-
nuto humoris motus nullis diuerticulis imminueret rectila
uascula altioribus discendat, aut discrimpat, pari con-
silio in stipitibus id quod nos primi [illegible] recepta:
culus appellauimus, constructum est, quo praesaloue hu-
mor deriuat, et exinde sensim ad furcarum explicandas
imperatorum. Louro receptaculis pars est annulli instar
cui [illegible] adhaerent, et inter pericula fruticosa, ex qua
cui succo abeundo, innumera animalcula [illegible]
et aqua in primis assidue hastas cuticulas euadentes, quae
apud Recentiores dicuntur esse propinquea alue:
aria paupari dicat, iusto scribit, siquidem flores subdu:
cto humore, fructus ac semina faciunt, propterea quod,
arida nutrimentis moueri fauentibus nec cuncta succrescunt, sar:
quis deriuationes, modici inueniunt. Proinde tamen
naturae consilio atque ineffabili sapientia stipitibus
prouisum est, ne tam facile et crebro foecundi flores depo:
pulentur; ideoque alii oblongo et angusto rubo praedi
animalium motus defendant, alii densi et conferti spinarum
ras pariter et squamis inter se emicantibus, insidias propel:
lunt, mutui acaleanis foliis circumsepti, aculeatoque calyce
inueniora munientes, multi crebris cuticulis crescunt duplo ve:
ceptaculis, atque inermi rubo nesciunt, neque disu:
mili modo ac in nostro genere naues, et mercatum
diuersis munimentis, inuectarum hostibus auertant, atque
absorbentes. Taceo qui auidius propter succi copiam
et dulcedinem inquietentur, ut tyrius, phoenica, Aronis
faba et legumina omnia quantis munimentis ab
quea aute non modo ne animalculis in praeda cadevent,
uerum etiam ne pluuiis, ros, siccoque aer frigido aere
affligerentur, fructus ac semina custodiunt ac conflant.
Largi primum oblongus et angustus in his constitutus, quibus
quaerior pericula [illegible], ita distribuuntur, ut supremus
quod maxime et longissimus, uasculis uocant, detabendi fu:
mores excipiat et ad inferiora onere depressus declinet,
ad elatera adsunt duo quibus alae nomen, ut quicquid a
uasculo stillat extra flores comitant. Hemes quatuor quo
a figura carina dicitur, [illegible] uoribus inuoluere fructus
ambit et tuetur. Neque his satis quamuis pluuiarum
exercitia [illegible] repulsantur. Stamina quae in poly:
peralis floribus soluta, ut dictum, [illegible] gignuntur, in [illegible]
genere inter se connexiunt, et fructus [illegible] infirmi
tis, longo [illegible] asseruant, uiuida pari summum dorsum uehi:
quantos, ut fructus [illegible] explicarique possit, quae tamen
stamen cuncta imbrem obtegit, ne quid nutrimenti diffundat

[illegible]

61 Hasdeni Hasdrubal Chio navarunde Hasdrubal

Hos quasidis [illegible] flores mecum Lucretius expedias
his adducendis inserimus. In caveis qui sati quadrupedes
insidiosa animalcula facile admittunt, illata clausulis minus
nocent; quoniam ac numerosi pedatis insequi muscas debent
hirci, continuo vagabundi. Ad muscas arcendi scabiei scammonia
ficis inspergabilet sagittarii, quibus Lucretius quospiam
et gracilia manu decapitacula reddunt, minutis animalculis
rabia cui abinanna conjungatur. Nos in plantibus stirpibus
ver foecundos stantes flores consitate, ac quibus humore nascentia
fauis largius animalcula nutrientur, quemadmodum agnicula ne frugibus alere arnarea cogantur, segetes in gramina
submittat pecudalia saevitia. Neque solus in eadem sanguinea
flores alii sanitatem affecti ab Lucretius gignerentur, cum
multa serpere sicut in arboribus pupacique, quae capiendi
in sterili et fecundi in foecundumque
eodem genere separarentur. Qua itaque in stirpi arboreum
herba flores utilitas, quod commodum pupastae, quo pacto
discernere? Nonne pro manifesto augamento cognoscatur
pupam animalia evanescere, quo minus Lucretius infestarentur
Quidam flores qui pueri dicentur nulli fructui insanis
dei salimus pabulo, bestiolis ac homini? Homini pupae
qui summa pulchritudine capiunt deo hos legit, Lucretius
pauit. Hinc simplex flore discerniman, quod alii fructibus
succus ministrabat, ahi animantibus cibus, ahi denique
humano genere cedaprarent ac decoram. Equidem varia circa
in floribus species et venustas, varia eorum pupastarum
ac cauiaros, varia flores elegantia et concinnitas, cum
sed genera vagarii liceat immanitate barbara augere ibi
hospitales quia flore decore mirum in modum non rara
adeo. Propter quod nunquam se a foecundis floribus humanus
nec genius abstinuisset, nisi irritus spuma pupastandi
res pauari esset, quibus cui, delectari, animus explere, cum
serpe nulla stirpi tum noxa, nullo seminis fructus detrimento
posset. Hac de re divino numine constituta, ut caveat
scripes, et grandiora quibus arbour humo, et pluraque
animalia quae in terra caveant, arbitrabaque ea cedua
nutricentur, pueris pabulis caveant, ut omni venustate
vemora, nuro fructus nutrirent, cum nihil esset, quo nobis
diverti. Ideoque rubo quae in divisione pupa quae
loco explicanda proposui, cum in praeceptis et foliosis
bus simplex gignatur, in impraeceptis, qui foliis pupicantur
varnosa aut crassa subit, in qua sunt quidam quales in
caradis, pavantur, quibus adsaeuer delatis pupasorum
munus reperiretur, et compensatur. Tuba autem colur
dicitur, aut filamentum, quae scammo truncui imposita
qua semine fructuque se adolescentibus, pupperidem, atque ac
pupia, cavatas aeuas, et Plinii cuebis dica, ad motionis
adsuetis, ut per cuacheas in animantibus aeris vaci/vocatio con
ringit. In hac summa cuniculi pavore vesinas fulcientes, nec

60

ua hia in hac
ssas prina Gallia
mantis ab hinc
nnis Segetes
rima tulavel

cui tempore ac primario excavescat, et tum exculta conservabatur. Quod nonnunquam cui evenit, gemino cirio fruges
dispereunt, subsidentibus siccis, qui ab arida in morbum debarbat.
Siccitas sasa ruba stamina ac pistillorum humor consumptus est, fru-
ctus evescere desinat, aqua rugas facessit. Sol malus in frugibus
curuncus a b antiquis vocatur, cui grana strigosa proveniunt
conserva citiata ruba humore qui a radice ad semen ingrediatur,
immoto neque aqua repudato, grana quidam turgent, sed rarum
Lolium scu vesceria: hoc cui fit, exburuncatus et rubigine fuisca
atas nuncupatur, coque vomendo Rea Rubigine nec celebratur
Rubigalibus Lavis instituens. Similiter propter curuncum
Deus Stercutius nomen incepit, quod acuendo Vruncos
evacasset. Hinc acuminare pristinum de curunco depatendo
exsurgere, deinde ad omnia mala et prodigia averruncanda
ac supplicationibus in melius convertenda traduceret.

Quid calyx, quid stamina, et apices, quid petalum id amplexus folia,
quid ruba fructibus, seminibus cum conservare, structum et
flores intextum exposui, cui ad omnia plenius exequenda longius per-
tinuit, sed liceat plura a natura in:
stituta, ut educendis seminibus sedes pararet, quocunque
fascatis simbus ac nascatis, humore qui a radice cohiberet,
ab perfici naturamque posset. Quamobrem ut in pastoris
animantibus curavi, ita in strigibus flores, horum
tamen natura praestantior, quippe nihil perfecti in
flores sine concretione ejus omnia curant. Soli maris foe:
mineque materia fulgurantibus soli mores parimodum se:
mimbus virtutem, ad evascendo adiuvant, et pistillum. Pra:
terea cui foemina utrum pavones pleni rarum nidum:
do vacant, flores multa eodem tempore pinsabant, se:
mina alunt, innumera animalcula nutriunt, terra
flores succulenta forge pabulque muscos, pinsua atrio
colles, hirundinesque frigore moras mira colorum varietate
crace decorant, quibus rarior occurrebat opi:
cimus, ut cui multa nobilibus pabulescant na:
tura, quibus ad sui spectandos contemplandaque
Thorales afficeret, nihil tamen in tanta veteris majestatem
veniret, quod universa hominum genus nullo habito
aetatis et conditionis discrimine magni admiratione qua
flores, persuadat. Quae si extrema specie depin
tanto consensu pudoris, quid de iis dicendum
qui intima quaeque primum pares, et sinus nosceret,
insitivis figuras, positiones, similitudines, usus cultiores perspiceret
studeret. Profecto non humana evaluare, sed coelestis
suspiceret et venerari faberrimi, quisquis in flore
disciplinas operam studiosae egregie consecutam et gravis
in hanc itaque fa admirabilis, adamussim pertexam divinam
sociamus audacia mihi diligenter circumspexi, hac
ipsa mea materia dicenda judicavi, quibus multa qui
dem in universum scripsimus, sed intima consulto
praeteriisi, et singulis propria reservavi, quoniam de sin:

quibus singillatim est
sfrine agendum

Icones Horti Parasini ex Museo Pauli Boccai

61 Chrysanthemum coronarium, incano cinereae folio Bocc. Mus. Pars II. 23 Tab. circa annum 1655

Clinopodium peregrinum, Puleii odore, Thymiana folio Parasini Bocc. Mus. Pars II. 60. Tab.

Trachelium saxatile Bellidis folio, coeruleo flore Creticum Bocc. Mus. Pars II 76 Tab

Conyza coerulea saxatilis, erecta, ericoides, peregrinis flore ex albo pers. Hispanicum Bocc. Mus. Pars II 79 Tab.

Geranium Chrysanthemi Cretici folio, Neapolitanum. Viali Profecto Bocc. Mus. Pars II. 93 Tab.

Mentha Cattaria sive alba, pumila, ex Rhenobardabi folio. Viali Profecto, Bocc. Mus. Pars II 94 Tab. 115. Videtur Stoechas Cantabrica, alterum genus.

Sideritis molli cinereo Dea folio caule ambiente, flore cuiolaceo ex Monte Carmelo. Viali Profecto Bocc. Mus. Pars II 195 Tab.

Trachelium montanum, Pulmonariae folio Bocc. Mus. Pars 2 164 Fig.

Linum Italicum folio, galla fevens Bocc. Mus. P. 2. 120 Tab. Viali Profecto.

Stirpes H. Paraccini ex Memmelio Pagill. R. P.

Acetosa minima, rotundifolia Mem. 1 in montis Parasini. Est Acetosa minima, arvensis. Rubet ex loco.

Alsine maxima, Solani folia Mem. P. 2. Alsine major C. B. Alsine media, foliis Solani acutis, floribus in umbella congestis Mem. Pug. in montibus Lugarensis. Alsine graminea folio, amplissima.

Alsine minor, foliis rotundis pilosis, floribus quasi umbellatis Mem. Pug. in montis Parasini. Alsine subhirsuta, flavescens H. S.

Alsine spinosa Mem. Pug. in montis Parasini. Alsine minima multicaulis.

Anagallis aquatica, floribus elegantissime coeruleis Rudbeckii hortus Mem. Pug. Anagallis rotundifolia Mem. Pug. Anonyma Lamyanorides angustifolia. in Monte Parasino.

Aquilegia foliis Thalictri, floscculis minutissimis albis Mem. Pug. Tab. ab eadem Thalictrum montanum flore coeruleo H. S.

Beccabunga minor, foliis incisis Nummulariae rotundis Mem. Pug. Veronica aquatica vulgaris, Chamaedrys Bocc.

Beccabunga foliis longo quasi acutis H. albis Mem. Pug. in aliis Veronica agrestis etc.

Bellis caule Gnaphalii nudo foliis magnis latis H. rubris et albis Mem. Pug. Ar media

Bellis minor caule foliosa Mem. Pug. in Monte Ouron

Bellis Cretica, folio spinoso Mem. Pug. in Monte Parasino

Betonica foliis hirsutis H. purpureis amplissimis Mem. P. Montanum

Betonica fol. rotundo, fl. albo Mem. Pug. Alpina

Bursaphica Menz. Pug. in sectionario

Chamedrys spuria etc Veronica spuria ovis rotundifolia

Cidaroeus spinosus Cretici Menz. Pug. in H. Pat

Cneoron Cretici, thymelaea species Menz. Pug. H. Pat

Echinopus Cretica Exigaeus Cardaeus sphaerocephalus acaulis serenissimis Menz. Pug. H. Pat

Filix cornicularia minima Menz. Pug. in Mons Par. ad Rau mavaria-

Genista adborescens mis.

Limonia echinides Menz. Pug. circa Patau. Lithospermum saluviae minus-

Millefolium incanum Cretici Menz. Pug. H. Pat.

Nigella ff. magno monstris Rheah Menz. Pug. Nigella avensis —

Pimpinella spinosa, cretica Menz. Pug. H. Pat.

Ranunculus edhinatus, Cretica Menz. Pug. H. Pat.

Rosa pomifera Venera ff. simplicis Menz. Pug. H. Pat. ilia fructu magno, rotundo.

Stachys spinosa Cretica Menz. Pug. H. Pat. chia

Tussilago parua, alpina Menz. Pug. nova.

Vicia pracata Montis Verda Menz. Pug.

Veronica parua, rotundifolia Menz. Pug. in Balto-

66 Hasciens Fl. alba Rubio revolvendo Sub-

16

A

At nucleus geminae significationis; nam primum pro nucula capitur ideo antiquitus nuculeus. Cato nuculeos in segetem ne indideris — partem (nam fracem) de nuculeis supcernito, et in lacum coicito, eo aquam addito, permisceto rutro bene. Inde lutum circum oleas ablaqueatas addito. Nuculeos combustos item addito. Item haec: neque nuculeis ad oleum ne utatur; nam si utetur, oleum male sapiet. Columella libr. 12. ne nucleus qui saporem olei vitiat, confringatur. Ulpianus Digest. libr. XL tit. de Verb. signif. Ligni appellatione non continentur nuclei olivarum, balani, et siqui alii nuclei. Plinius libr. XV. Oliva constant nucleo, oleo, carne, amurca. — Qua de causa è nucleis ipsarum ignis artissimus.

Altero modo semen duro cortice tectum significat, ut in Amygdalis, Corylis, Juglandibus, Pineis, Pistaceis, Cerasis, Persicis, Prunis. Plautus Curcul. Act. 1 Sc. 1. Qui e nuce nucleum esse volt, frangat nucem. Idem Capt. act. 3 Sc. IV. Nucleum amisi, reliquit pignori putamina.[22] Ad alia etiam semina significanda transfertur. Plinius libr. 22 Nuclei acinorum eandem vim obtinent — Vinacei per se minus capiti aut vesicae nocent quam nuclei. Idem de Staphide agria: fert folliculos verius quam acinos, virides, similes ciceri: in his nucleum triangulum — his nucleis ad purgationem uti non censuerim. Quod Plinius nucleum, Dioscorides scoxscor appellat. Idem Plinius de Crithmo scribit: semen ferventis, odoratum ceu Libanotidis, rotundum. Siccatum rumpitur. Habet intus nucleum candidum.

22 Varro R. R. 1. 1. simili de causa Oleae semen cum sit nuculeus quod ex eo tardius enascebatur colis quam ex aliis; ideo potius in seminariis taleas quas discimus, serimus.

B

400 / 5
80

2 Et quia ad cibos in duas partes
abit quod quadas striges hominibus
et gadbons et animalibus inservientes animalibus
furtivus, et habebantur quadas, seu rustica, medica,
legumina, cytisus, gramina, arbores frondes.
olera propter quod ut faciliori victu
copia esset, et haberent unde
foenus persolvere habebantur demerebunt,
livore instigata. At medica striges
diuturnitate disbibitur, quemadmodum
titivae illaudatae natura, Dorcea. Ingenio
vinctae secretis prosilire
Ocreatus cultrorum, circumvenire, deinde in eos
sui digesta quasi cibamen Acq
turnoves, circumsuo in ore transmutant. Mox nonnisi in-
ecclesiarum, quae in cibo fuerunt
Sorius subsequentis at cibus re-
dolebat. Tum ibis sedes data
quidem fabri solacebantur quia
Condiorum dolosus mixtores, quamvis sola
re usus exhibebantur, dorcea
scebat concor, arcuatio ut-
scebat deformes scebant. Voces
sima infecta pecori infestaque
hominibus a communi usu remota
Dus fourure centi aver ici ceel
sola cui cibis immixta dolores
torquerent, tormina lancinantes, age-
rerent sanguina. Tormina medicis
ti praesentanea adducant
alamus radicum corpori dolorisma
sanguinem, et morte ipsa insequant.

Proprios [illegible] intra ecclesiasticos
videretur. Ipso eam iuscunque sui-
bis ei quae nocia eae ecclesiis in-
ueniebatur, simul historia con-
stituras fuisse, ac in quibus cautis
digesta, quibus subsidiis ac di-
ligentia discussa, singulisq; argu-
ficatis cui nocua discrimina ac-
cedant, quae ob ea crimen edictis
aeq. diuinis addicatur. Quare aut
cuius inconsulta dua, nullag.
ciuilitate, commodo, aut
genius, aeque animalia hominibus
obnoxia nulla subiecta, hae omne
negotia, aeque inhonora
sine nomine ciuebant. Hinc his
finibus circumdueta simplici disci-
plina cognita accessa quaestus rei
cuiusq; singulis quae ad usum
aptas denegabantur, quae ad ni-
cessitatem, aliag commoda, ab caeteris
animalibus non seiungebant quo
sanis hominibus certas concludebantur.
Professionum multo humana cura grauda
et cateruas aures ac disciplinas, ita sin-
gulis studiis solertiae, ac ultra ea quae
ex theophrasto sapientiae nil, ostendit.
Ceramen quo diuersion ordine singu-
disposita, quasque in partes digna-
ri, ac quibus signis constituta ge-
nera, et quot in quamque, scriptoribus
nata, et quod [illegible] omnia accurata explicet
Accuret scientia ita omnia accurata explicet
Facturus, quo consequentis, non plane manifesta